

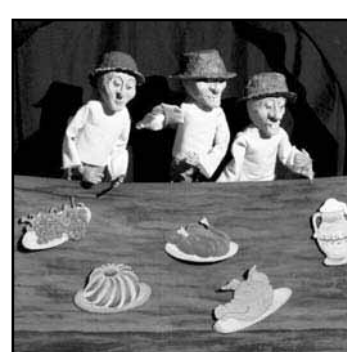
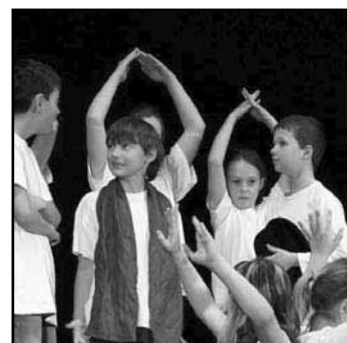

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

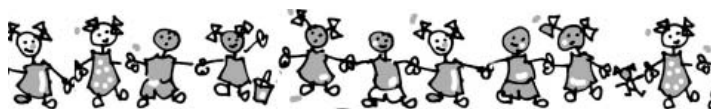
ČÍSLO 0.

PÁTEK - 11. ČERVNA 2010

Zprávy z krajských přehlídek

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLEDK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ – 23. A 24. 4. 2010

Pražská krajská přehlídka dětských recitátorů (probíhající v DDM v Přemyslenké ulici na Praze 8) je známá svou tradičně příjemnou atmosférou. Ta nevzniká žádnou náhodou, ale je výsledkem profesionálně poučeného a zároveň k dětem citlivého přístupu organizátorů k pořádání recitační „soutěže“. Prostory pro recitaci jsou k dětskému interpretovi více než vstřícné – komorní sál s jevištěm, přiměřené nasvícení přednášejících. Navíc měli recitátoři možnost „okouknout“ své kolegy a částečně se zbavit trémy během krátké rozmlouvací dílničky, která uvozovala recitační blok každé kategorie. Po skončení bloku zase následovalo vyhodnocení dané kategorie a rozbor jednotlivých vystoupení v malých kroužcích s jednotlivými lektory. Děti si navíc krom drobných památečních dárků odnesli obálky, do kterých si vzájemně psaly vzkazy.

První kategorie, ze které recitátoři ještě nemají možnost postoupit do Trutnova, se vyznačovala celkově dobrou úrovní a ocenění si z ní odnášelo hned pět interpretů: **Miroslava Budaiová** za působivý a osobitý přednes textu Jiřího Kahouna Kocourek a písnička, **Hana Vítová** za práci na náročném textu Uspávanka se starými domy Jana Skácela, **Jan Berčík** za osobitý přednes a zdařilou interpretaci písňového textu Jiřího Dědečka V Masné, **Vojtěch Bíba** za hravost a potěšení z textu Ladislava Dvořáka Hravý pes a **Klára Halásková** za výrazný projev a schopnost převyprávět příběh básně Ušatý torpédo od Jiřího Žáčka.

Ve **druhé kategorii** měl lektorský tým těžké rozhodování o oceněních, neboť všechny interpretace byly na vysoké úrovni a přitom žádná výrazně nepřevyšovala ostatní. Nakonec byli jako reprezentanti do celostátního kola vybráni **Nina Mrázková** s Příběhem bigla Mukiho od Hany Doskočilové a **Otakar Pokorný** s nonsensovou básní Shela Silversteina Opačný Ota. Nina Mrázková vypráví příběh jemně a neokázale, s přirozeným citem a zaujetím. Otakar Pokorný pak dokázal zaujmout zejména autenticky působícím údivem s nímž osudy podivného Opačného Oty líčí. Ocenění si však odnesli i další čtyři recitátoři: **Dominik Hubrt** za přirozené a sdělné vyprávění (Aprílového vyletu od Jiřího Žáčka), **Veronika Jásková** za zaujatou interpretaci básně (Hrozná věc od Pavla Šruta), **Daniela Ernestová** za zajímavou interpretaci obtížného textu (Petra Nikla Pohádka o abecedním pořádku) a **Valerie Rosa Hetzendorfová** za zaujetí textem (Viktora Fischla Na vojáky).

Recitátorům **třetí kategorie** se protentokrát tolik nedařilo. Objevilo se však vystoupení, které bez váhání vyneslo postup do Trutnova **Magdaléně Podrazilové**. Její přednes Zahradníka roku od Karla Čapka byl na přehlídce nejpřekvapivějším výkonem. rozsáhl Druhý postup na národní přehlídku si vysloužila výrazově pestrá vypravěčka **Johana Vašková**, která zaujala zejména textem Jeriřova Plachetky Žili, byli. Ocenění za interpretaci textu Tlachapoud (od Lewis Carolla) získala **Julie Barnová** a ocenění za zaujatý projev při přednesu textu Vlk a beránek (Ivana Andrejeviče Krylova) **Petr Beneš**.

Čtvrtá kategorie byla přehlídkou zajímavých a osobitých recitátorů. Při interpretaci druhého textu se však ukázalo, že většina z nich přistupuje ke své škodě k práci s oběma stejně či velmi podobně. To se však rozhodně netýkalo **Tobiáše Vacka** a **Elišky Raiterové**, kteří byli velmi přesvědčiví při přednesu prózy i nonsensových veršů a byli tedy vybráni pro postup na Dětskou scénu. Dále lektorský sbor ocenil **Michaelu Semotánovou** za kultivovaný přednes, **Tadeáše Fišera** za osobitou práci s textem a **Metoděje Novotného** za interpretaci básně Kdepak je má kravička Terryho Prachetta.

Krajská přehlídka Pražské poetické setkání nabídla zajímavé recitátory i neobvyklé texty a samozřejmě také texty a autory na přehlídkách poezie po léta zdomácnělé. Byla inspirativním a milým setkáním, jak se na přehlídce poezie sluší, a mně nezbyvá než popřát postupujícím recitátorům v Trutnově hodně štěstí a čert vás vem!

Lektorský sbor pracoval a bavil se ve složení: Jiřina Lhotská, Eva Gažáková a Jakub Hulák.

Eva Gažáková, redakčně upraveno

OTVÍRÁNÍ PRAHA 2010 – KARLÍNSKÉ SPEKTRUM

V sobotu 27. března přesně v 10:07 zahájil v Karlínském spektru (pobočka DDM hl. města Prahy) Jakub Hulák jedno z prvních letošních krajských kol celostátních přehlídek dětského divadla DĚTSKÁ SCÉNA v tomto roce. Po organizační stránce se o přehlídku vzorně postaral Jára Hejnic. Stál i za výtvárným návrhem propagace přehlídky a taktéž, což bylo pro soubory příjemným překvapením, pořizoval v průběhu přehlídky z jednotlivých představení vkusné fotografie, které soubory obdržely i s pěkným a originálním věnováním. Technický support (světla, zvuky aj.) zajišťoval Pavel Andrs.

Celkový tucet představení otevřel **Max?! souboru Děsíček z DDM Jižní Město** (námět: M. Sendak: Tam, kde žijí divočiny, dramtizace Petra Martinovská na základě scénářů Hany Švejkové a Dariny Martinovské). Velmi vhodně je zde zvolená literární předloha s ohledem na věk a zkušenosti skupiny (1. až 2. třída). Přítomnost vedoucí Petry Martinovské (v roli vypravěče a maminky) poskytuje začínajícímu souboru oporu. Na druhé straně při tomto způsobu práce nevzniká u dětí intenzivní potřeba spolehnout se sám na sebe a svého spoluhráče, koncentrovat se plně na akci a jednat v ní. Doporučení: Zjednodušit a tím i zpřehlednit práci se znakem (kšiltovky hodného a zlobivého Maxe). Dotáhnout a upřesnit situace s divočinami – hlavní linku ústředního konfliktu. Aby tak bylo jasné, proč se stal Max králem divočin. Co ho přimělo k návratu domů a čím se polepsil.

Druhou inscenací byla **Truhlářská pohádka o houpací židli** (H. Doskočilová) v podání stejné starých dětí ze **ZŠ a MŠ Nedašovská ze Zličína** (vedoucí, scénář a režie: Dana Svobodová). Soubor si zdatně poradil se ztvárňováním prostředí přes vlastní tělo. Vybraná předloha byla k tomu vhodným východiskem. Děti jsou v projevu přirozené, mají radost ze hry a jsou plně soustředěny na to, co se právě děje. Vědí, proč se to děje. Vnímají své spoluhráče. Doporučení: Propracovat závěrečnou část – divadelně zvýraznit skutečnost, že panovačný soudce se působením různých okolností změní. Stylizací by se dalo i více odlišit soudcovu chování na začátku a na konci. Skutečná židle na scéně (jako sedátko pro kočího) ruší jinak nápaditou a fungující scénografii.

Přípravka LDO ZUŠ Modřany nám poté předvedla **Jak princezny spaly na hrášku** (autor: H. Ch. Andersen, dramtizace: Květa Kuršová). Převzatá dramtizace tak trochu podrazila nohy vlastní invenci mladé vedoucí Kristýny Klinecké i jejím svěřencům, kteří jsou na začátečníky velmi dobře vybaveni. Časté jsou statické rozhovory postav. Hráči je paměťově zvládají, ale text pouze deklamují. Zvolené kostýmy i celá výprava inscenace působí nejednotně. Závěrečná píseň stylově nepatří ke hře a je pro děti obtížná. Doporučení: S ohledem na věk a zkušenosti dětí nabídnout látku vybízející k pohybu a akci. Látku, která poskytne větší příležitost učít se využívat prostor, komunikovat a mimoslovně a vnímat partnera ve hře.

Na trojici pohádek navázal fantazijní příběh **Děvčátko Momo a ukradený čas** (autor: M. Ende). Věkově různorodá skupina **DIPAČÁPI** žáků **ZŠ a MŠ Nedašovská**, vedená Danou Svobodovou a Karlem Tomasem, se s velkou vervou pustila do náročné a rozsáhlé literární předlohy (scénář a režie: D. Svobodová a K. Tomas). Podařilo se jim zde vytáhnout souvislou dějovou linku. Aranžování jednotlivých situací v jednání vhodně propojuje mladší a starší hráče. Rozdíl v úrovni zkušeností zde nejsou handicapem. Inscenování této látky je odvážným počinem a stojí za to hledat dál. Doporučení: Pro zvýraznění tématu by bylo vhodné nastolit už v expozici situaci, která sdělí, že rodiče i děti mají čas. Najít pro Momo divadelní prostředek, který zvýrazní její jinakost a výjimečné schopnosti. Zvážit využití všech zvolených scénických prvků (např. křesla – na začátku vytvářejí amfiteátr a později již matou). Dotvořit situaci, kdy Momo prostřednictvím květu času pomáhá lidem a vypouští uvězněný čas. Pohrát si s podobou (např. znak – narůstající počet klobouků) vzájemné likvidace zlodějí času.

Fantazii Momo vystřídal magie inscenace souboru **Kampak! ze ZUŠ Štítného Johanes doktor Faust**. Původně loutkový text Ludka Richtera je vedoucí souboru Danou Bláhovou převeden do činoherní podoby. Inscenace vzbuzuje očekávání již podobou scény. V průběhu hry jsou pak jednotlivé scénické prvky funkčně využívány a spolu s rekvizitami a kostýmovými znaky podtrhují celkové ladění. Dalším opodstatněným prostředkem je živá hudba, která místy vytváří atmosféru, místy v dobrém smyslu ilustruje slova a akci. Z chování dětí na jevišti vyplývá, že vědí, co hrají a co říkají a chápou i humor skrytý v někdy poměrně složitých replikách. Vzhledem k věku hráčů je obdivuhodný jejich nadhled nad postavou a situací, ve které se v rámci hry ocitají.

Doporučeno bylo dotvořit a upřesnit některé pohybové akce. Příjemně tikající tempo hry v závěrečné části poněkud škobrtá, proto bylo doporučeno se této sekvenci dále věnovat. Z celkového projevu aktérů je patrná i skuteč-

nost, že hráči jsou si vědomi tématu. Na diváka však zatím působí spíš jen rámcově. Z následné rozpravy vyplynulo, že problém tkví v nevyjasněnosti vztahu mezi tématem souboru a tématem inscenace.

Skutečné drama inspirované známou knihou Pán Much (W. Golding) rozehrál soubor **VY PRO MI PO** ze **Zličína** pod názvem **Ostrov**. Zkoumání této látky, opět pod vedením Dany Svobodové (již třetí inscenace na letošním Otvírání), mělo pro členy souboru určitě velký význam v oblasti etické, osobnostní a sociální. Z projevu všech hráčů je patrné nasazení i vědomí tématu. Zásadní otázkou však je, zda tak obsáhlý literární text, který čtenáři poskytuje možnost sledovat strádání skupiny chlapců, kteří se ocitli osamoceni v extrémních podmínkách, lze vůbec zkrátit do půlhodinové divadelní hry. V literární podobě je zřejmé, že extrémní podmínky způsobují extrémní pocity, duševní pochody a posuny hodnot. Každý z chlapců si přináší svou povahu a své hodnoty, u každého dochází k proměně jiným způsobem. Přes jistě pociťované hledání situací (dramatizace: vedoucí a soubor), které dají podklad pro zobrazení podmínek a proměn, se souboru zatím nepodařilo přesvědčivě sdělit šíři příčin ústících v děsivý závěr. Otázkou je také řešení scény a zejména pak věk a s tím související zralost hráčů pro jevištní zpracování náročné psychologie postav.

Zmatení jazyků aneb zálužná síť slov – představení s dlouhým názvem souboru **Tajgystajgi** ze **ZUŠ Biskupská** (vedoucí Hana Trázníková) přineslo tři příběhy spojené rámcem „zmatení jazyků“. První příběh je nastolen pro diváka zajímavým způsobem – obrazem vypravěče s flétnou, jejíž zvuk představuje tok vody. Pro stylovou semknutost je potřeba doladit řešení scény, kostýmy a zejména řeč, která osciluje mezi přesnými promluvami, snad až deklamacemi a nahodilostí ve volbě slov i tónu řeči. Nahodilost podobným způsobem provází i příběh druhý. Třetí epizoda je anekdotického rázu a je i pravděpodobně nejzajímavějším podkladem pro další zpracovávání a dotažení.

Druhý den přehlídky začal příjemným překvapením – pohybovým divadlem **Zákon cesty Dětského studia divadla Ponec**. Vedoucí souboru Lenka Tretiagová (se zkušeností s tímto žánrem i s věkovou skupinou) si vybrala jako námět knihu F. Cartera *Škola malého stromu*.

Z množství témat, které tato literární předloha nabízí, bylo vhodné vybráno to, co se stalo podkladem pro pohybem ztvárněný obraz chlapce střídavě se vyskytujícího v prostředí indiánském a bělošském. Symbolicky jsou zde zachyceny fenomény a kontrasty těchto dvou prostředí. Děti jsou v pohybové choreografii soustředěné, přesné – rozumí tomu, co na scéně vyjadřují. V závěru vyřčená věta „Ber jen to, co potřebuješ“ koresponduje s názvem inscenace i zobrazeným dějem, charakterizuje indiánskou etiku, avšak zůstává jaksi viset ve vzduchu. Proto by bylo vhodné dotvořit jasnou divadelní tečku.

Hlasná trouba souboru **Kuk!** ze **ZUŠ Biskupská** (vedoucí Ivana Sobková) volně vychází z dramatizace M. Slavíka a původní předlohy V. Neffa O prolhaném prodáváči novin Bohouškovi. Rytmicky a svižně pojatá anekdota z novinářského prostředí je adekvátní věku a zkušenostem aktérů. Velice brzy se daří navázat kontakt mezi jevištěm a hledištěm, zdárně se pak vše vyvíjí a stupňuje. Dominantním prvkem zde je tiskařský stroj tvořený celým hereckým týmem – dobrý divadelní nápad spojující herecké jednání s výpravou. Látku, která by velmi snadno mohla sklouznout k laciné podbíživosti, se daří držet ve vkusné a vtipné intelektuální rovině. Do další práce lze doporučit: zpracovat různé podoby stroje, aby i ony zobrazovaly proměny v náladě a ději, rovněž tak zpěv, podobu duchů a akci, kdy se šéfredaktor hodlá oběsit.

Soubor **Leháro** ze **ZUŠ Brandýs na Labem** (vedení: Irina Ulrichová) uchopil netradičně známou předlohu **Lakomá Barka** (J. Werich). Představení je odstartováno zobrazením postav defilujících v podobě orloje (podějí vedoucí souboru vysvětleno, že se jedná o náznak divadelní točny). Tento prvek se v průběhu děje ještě jednou opakuje při zabíjačce v domě učitele, kdy čas hladu se mění v čas nasycení. Příběh je zde zasazen do vypravěčského rámce učitelových dětí (např. děti sdělují, co vidí, nebo v rozhovoru podávají informaci o Barce a její lakotě). Scéna je vtipně dělena paravánem, jehož otevřením se jednoduše a funkčně otevírá pohled do dalšího prostoru a (kromě jiného) umožňuje skupině dětí nahlížet a komentovat děj. Při vši účtě k zvláštnímu uchopení však vyvstává otázka, zda právě tento klíč netvoří základní překážku ke sdělení poetiky Werichova textu. Doporučení: Využít „orloje“ k výraznějšímu exponování charakterů postav, zejména Barky samotné a zvážit, zda by se neměl využít ještě potřeť. Ujednotit styl kostýmů (např. dobové sukně dívek oproti tričku s křížem u pana faráře), zpracovat některé klíčové scény (např.: setkání Kubáta se starostou, výměna pytlů...).

Ze stejné ZUŠ byl také soubor **Cetka a spol.**, který se na přehlídce prezentoval inscenací **Pusínka** (vedení opět Irina Ulrichová). Původní Sakiho povídka Kocmouř je zde šikovně transponována do českého prvorepublikového prostředí. Velkým kladem inscenace je přepracovaný a divadelně dotažený závěr, který v této podobě podtrhuje téma – přetvářka, povrchnost, sebestřednost v maloměstské společnosti.

Doporučení: V expozici poskytnout divákovi více příležitostí vidět, jaké mají jednotlivé postavy nedostatky, aby divák mohl tušit a těšit se, co ještě všechno může mluvící kočka prozradit. Otevírat obrazy – neclonit divákovi výhled. Využít konfliktních situací (např. při čekání na příchod kočky) k vystavění napětí.

Letošní Otvírání uzavřel **Viking Vike** inscenovaný skupinou **Za oponou 1 a 2 souboru Ty-Já-Tr** (vedoucí: Radka Tesárková). Svižné, veselé a živé představení vychází z dramatizace První knihy vikinga Vika (R. Johnsson) od Radima Svobody. Dobře jsou zde propracovány davové scény

(např.: setkání se živly, Indiány a další). Doporučení: Využít vlastní invence – hodně nápadů vychází z původní dramatizace. Vyjasnit barevné pojetí scénografie. Rozehrávat více vztahy mezi vikiny. Závěrečnou píseň raději vypustit – nemá návaznost s předchozím dějem.

Celkem jsme letos na pražském Otvírání viděli dvanáct dramatizací literárních textů. Z toho pět bylo vlastních, zpracovaných převážně vedoucími účinkujícími souborů. Nominace prezentovaných inscenací z oblastních kol potvrzovala jejich vysokou úroveň.

K přímému postupu na celostátní přehlídku do Trutnova doporučil lektorský sbor inscenaci **Johanes doktor Faust** souboru **Kampak!** Doporučení do širšího výběru získaly inscenace **Hlásná trouba** souboru **kuk!**, **Zákon cesty Dětského studia Divadla Ponec** a **Děvčátko Momo a ukradený čas** souboru **DIPAČAPI**.

S využitím zápisků milých spolulektorek Zuzky Jirsové a Elvíry Němečkové sepsal Tom Doležal.

STŘEDOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ KOLÍN

V Kolíně je po pár letech recitační přehlídka dobře zaběhnutá, i když se osoba hlavní pořadatelky z DDM snad rok co rok mění, naposledy z důvodu odchodu na mateřskou dovolenou. Snad jen reflektory by nemusely být spuštěny naplno, aby recitátory tolik neoslňovaly a nemuselo by tolikrát zaznít slovo „soutěž“, když jde o přehlídku. Ale je spravedlivé říct, že jistý apel na prestiž a vzájemné soupeření v úvodu akce není zdaleka problém jen kolínských přehlídek.

Akte probíhala 11. dubna 2010 paralelně ve dvou sálech. 1. a 2. kategorii hodnotili Helena Malehová, Martina Longinová a Jakub Hulák, 3. a 4. kategorii Zlata Houšková, Jana Machalíková a Ivana Lubinová.

První kategorie byla v Kolíně neobvykle slabá, děti recitovaly bez představy, bez humoru, vystoupení byla plná mechanického rytmičování a nepřirozeného vyzpěvování. Diplom se zvláštním oceněním získali jen **Anna Hamannová** ze 4. ZŠ Kolín za přehledně podanou Kahounovu hříčku Hroší maminka je tatínek a **Antonín Reh** ze ZŠ Třebotov za vtipnou básničku Dimítara Stefanova Lékařův syn.

Druhá kategorie byla naopak velmi silná, neobjevily se tu žádné zásadní problémy, snad všichni recitátoři sdělovali své texty s představou a se zaujetím. Mimořádně vyspělé bylo vystoupení **Alžběty Šichtové** z Milovic s niterně prožitým a sugestivně, ale neokázale předneseným textem Oty Pavla Černá štika. Vynikající bylo také vystoupení **Martina Divíška** ze 3. ZŠ Slaný, který s velkou přesností a s jasným názorem plasticky vystihl konflikt rohožky a perského koberce ve fejetonu Rudolfa Křesťana Rohožka. Oba recitátoři postoupili do celostátního kola. Vynikající byla také vystoupení **Ondřeje Rysa**, který s citem pro poetiku a humor přednesl Macourkova Krocana, a **Kateřiny Maříkové** s výborně vygradovaným vyprávěním Josefa Čapka O příliš rozpusťtých klucích. Oba žáci ZŠ Třebotov dostali diplom se zvláštním oceněním. Čestným uznáním byla také oceněna kvalitní a citlivá vystoupení **Zuzany Heřmánkové** (Daisy Mrázková: Ticho a linduška) a **Marie Matějkové** (René Gosciny: Růžová váza v obýváku).

Úroveň třetí kategorie naopak nebyla příliš vysoká a ze slabého průměru nikdo výrazně nevybočoval. Recitátorům jako by chyběl osobní důvod, proč text říkat. Postup na celostátní přehlídku si vysloužil **Václav Beran** ze ZŠ Síváskovo, Benešov za dramaturgicky zajímavé, přehledné a přirozeně civilní vyprávění textu Oty Pavla Králíci s modrými očima z knihy Smrt krásných srnců. Druhým textem (Jan Werich: Chlap, děd, vnuk, pes a hrob) ale recitá-

tor příliš nepřesvědčil. Další postupující byla **Barbora Načeradská** z Církevního gymnázia z Kutné Hory, která dobře zvládla lyrickou polohu i verš a byla schopná sdělit svůj vnitřní pocit, ať už šlo o Kolébanku pro bělásky Karla Černého nebo Skácelovu Uspávanku s bývalými anděly a modrým ptáčkem.

Čtvrtá kategorie byla velmi nevyrovnaná – objevily se zde zkušené výkony, ale také řada nekvalitních textů. Na Dětskou scénu postoupili **Martin Řehák** ze ZUŠ Kolín za velmi osobité podání textů Paštika od Karla Čapka a Krylovovy bajky Vlk a beránek a **Anna Schagererová** ze 3. ZŠ Slaný za velmi vnitřní výpověď s použitím minima prostředků v textech Obejmi mě od Jacqese Préverta a Dobrá rada Ivana Wernische, kde dokázala přesně vystihnout autorovu ironii.

Čas na rozbor sice nebyl v harmonogramu uveden, lektori si však s dětmi na závěr o jejich vystoupeních popovídali.

Jakub Hulák s použitím postřehů Jany Machalíkové a Ivany Lubinové

DĚTSKÁ SCÉNA STOCHOV

Stredočeská postupová přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů 17. -18. 4. 2010

Dětská scéna Stochov proběhla v příjemné atmosféře velmi plynule, jako-by všechno šlapalo bez problémů samo od sebe. Ale to je právě velké umění organizátorů, když z přehlídky organizace není cítit, když z ní organizátoři takřka netřč, když se o problémech vzniklých organizací účastníci ani nedozví a na tvářích těch, co to mají na starosti, je stále vstřícný výraz. A to byl můj velký zážitek z přehlídky ve Stochově. Všimla jsem si zdánlivých detailů, které jsou ale velmi důležitými stavebními kameny. Například přehlídkový kurýr, který v kolonce „Pojďme se seznámit“ informuje účastníky o tom, kdo má co na starosti. Nad jmény organizátorů jsou na nástěnce jejich fotky, takže je všichni lehce rozpoznají. I fotografie poroty byly vybrány tak, aby děti nemohly mít pocit, že jsou to lidé beze smyslu pro humor.

Specialitou přehlídky je putovní cena Modrý delfín. Váže se k němu příběh, kterak se začal předávat. Každý rok Tajná rada (a tato rada nemá nic společného s porotci, je složena z členů souboru, který Modrého delfína získal v loňském roce a nebo z organizátorů) rozhodne, kdo ho bude opatrovat. V přehlídkovém kurýru se dozvíte, kdo ho který rok opatroval. Během celé přehlídky probíhají dílny pro děti paralelně s diskusemi poroty s vedoucími souborů. A to není vše. Pro děti je ještě připraveno doprovodné divadelní představení. Přehlídka je dvoudenní a soubory, které mají zájem, mohou v DK Stochov přespat.

Nejvíce mě ale na přehlídce potěšilo, jak je otevřená vůči veřejnosti. Přehlídka skutečně není pouze věcí souborů, které se přijely podívat na ostatní soubory, ale hraje se zde opravdu pro veřejnost, která je o programu přehlídky v předstihu informována, a tak maminky s dětmi této soboty a neděle využívají, aby zhlédly divadelní představení. Porota proto není představována před každým představením, jako by byla nejdůležitější, ale až při rozboru představení vedoucími souborů. Myslím, že je v organizaci přehlídky cítit velká souhra organizátorů, ale i obrovské zkušenosti hlavní organizátorky přehlídky získané prací v porotách, účastí na jiných přehlídkách a častým vedením pracovních týmů.

Putovní cenu Modrý delfín si odváží soubor JAU ZUŠ Brandýs

Dojmy z přehlídky zapsala Jana Machalíková

Protože se Jana Machalíková ve svém nadšení ze stochovské přehlídky zapoměla zmínit o zúčastněných inscenacích, ve stručnosti se pokusím je charakterizovat:

Jak už to na krajských přehlídkách bývá (zvláště na těch, kterým nepředchází oblastní kola), setkali jsme se ve Stochově s celým spektrem inscenací co do divadelní zkušenosti a poučenosti vedoucích souborů. K těm spíše začínajícím patřily dvě vedoucí DS z Klubu Spirála při CVČ Labyrint Kladno, které s dětmi vytvořily mile naivní pohádku **Jak sluníčko vrátilo štěňátku vodu**, jejíž mírně „televizní náter“ aspoň částečně vyvažoval sympatický živý kytarový doprovod jedné z vedoucích. Další kladenský soubor **Paraplíčko z CVČ Labyrintu Kladno** naopak funguje už po dlouhá léta, původně při loutkové scéně Lampion. Přesto snaha vedoucích nacvičit s dětmi Čapkovu **Pošáckou pohádku** s loutkami určenými pro dávno profesionální inscenaci vyšla poněkud naprázdno, děti spíše loutky nosily, než aby s nimi hrály, a celé představení bylo plné nechtěných absurdit, včetně použití mikroportů u příliš tichých dětí. Několik milých momentů se objevilo v drobném recitačním vystoupení tří členek **dramatického kroužku ZUŠ Jesenice**, v jejichž vystoupení **Magor dětem** (šlo o báseň Ptala se Františky Marta) ale převažovala popisnost a jako problém se jevila také nevyjasněná role vypravěčky. Představení **Vodohrátky aneb Jen si, děti, všimněte! Dramatického**

kroužku ZŠ Hudlice připomnělo svou snahou o živelné řádění dvaadvaceti dětí na jevišti soubory ZŠ Třebotov, které ve Stochově v minulých letech pravidelně vystupovaly. Elán dětí ale v tomto případě působil po chvíli až nepřírozeně, stejně jako rytmické deklamace veršů či estrádní prvky. Jádrem problému bylo ovšem nepříliš dovedné a logicky sestavené pásmo básniček.

Snaha o čistotu tvaru a použití prostředků „chudého divadla“ v inscenaci Werichova textu **Strýčku, moře, proč je slané?** souboru **Teepci** ze ZUŠ Mnichovo Hradiště už svědčilo o větší divadelní zkušenosti vedoucí souboru. Děti hrají se zájmem, řada přibližností včetně nedostatečných motivací postav jim ale zatím brání v přesvědčivém naplnění situací.

Podobně přibližné bylo jednání dětí často i v představení **O Karikovi a Valje Dramatického kroužku při DDM Benešov** (ved. Barbora Čmelíková). Přes řadu zajímavých momentů bylo zřejmé, že se vedoucí se svým souborem s vypětím sil pere s předlohou (Jan Larri: V říši obrů), která se svými transformacemi a přesuny do makrosvěta a entomologickým zájmem o hmyz přece jen poněkud vzpírám dramatizaci a klade řadu obtížně překonatelných překážek.

Do nedělního rána stochovské přehlídky se příjemně trefilo milé a hravé pásmo veršů Jiřího Žáčka a Jiřího Suchého **Kočkování** v podání **2. ročníku ZUŠ Rakovník** (ved. Jirina Krčíková). Výraznějšímu divadelnímu zážitku zatím brání formální přechody mezi jednotlivými básničkami, občasná mechanická deklamace a drobné popisnosti v rozehrání textů. Soubor si přesto vysloužil ocenění za zaujetí textem a hravost.

Příjemným překvapením bylo představení souboru **(200)Logicky Domyšlené Ovečky** ze **ZUŠ Nové Strašecí** (ved. Martina Tothová) s dramatizací pohádky J. Š. Kubína **Silný Honza**. Přestože se inscenaci v její rozpracované podobě dala vytknout řada drobných i zásadnějších problémů (chybějící expozice i přesvědčivý závěr, málo využití možnosti maňášků a dalších loutek či animovaných předmětů, neústrojně kombinace iluzivních a antiiluzivních prostředků...), bylo milé po dlouhé době vidět tvořivé dětské loutkové divadlo, sehrané navíc svižně, se zkratkou a vtípem. Inscenace získala ocenění za tvořivou práci s loutkami.

Do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna doporučil lektorský sbor ve složení Jana Machalíková, Gábina Sittová a Jakub Hulák autorskou inscenaci **Internát** souboru **Jau z LDO ZUŠ Brandýs nad Labem**. Napínavý příběh ze školního prostředí se „sci-fi zápletkou“ zručně zpracovaný a režirovaný vedoucí souboru Irinou Ulrychovou nabídl dostatek dramatických situací, které děti dokázaly naplnit překvapivě konkrétním a až na výjimky věrohodným jednáním. Slabinou jsou snad jen písňe, řemeslně sice dobře zvládnuté, ale zejména svým jednoduchým a „syntetickým“ aranžmá až příliš blízké prvoplánovým a laciným pop-songům.

Vrcholem přehlídky oceněným přímým postupem na celostátní přehlídku bylo představení **Božka aneb Jak to možná nebylo?** souboru **Hladká Vrtule ze 3. ZŠ Slaný** (ved. Kateřina Rezková, zároveň i režisérka spolu s Františkem Oplatkem a Jiřím Rezkem). Představení je i před nenápadné zapojení několika dalších dětí i dospělých především jedinečnou „one-child show“, kdy desetiletá členka souboru Bára mimořádně přirozeně a poutavě rozehrává mimořádně vtípný a nápaditý autorský text Kateřiny Rezkové. Případné drobné nedostatky zcela zastíní jevištní projev dívky, jejíž nenucené a přitom suverénní a samozřejmě „byť na scéně“ lze těžko označit jinak než (promiňte mi ten výraz) herecký výkon.

Jakub Hulák

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ
VE STRAKONICÍCH

Přehlídka probíhala 15. a 16. dubna 2010 v Domě dětí a mládeže ve Strakonici. Ze strany pořadatele byla velice dobře zajištěna. Pro recitátory, doprovod i porotu bylo vytvořeno příjemné prostředí.

Přehlídky se zúčastnilo v 1. kategorii 14 recitátorů, ve 2. rovněž 14 recitátorů, ve 3. kategorii 11 recitátorů a ve 4. kategorii opět 14 recitátorů. Vystoupení 1. a 2. kategorie hodnotil lektorský sbor ve složení: Libuše Blovká, František Kos, Jaroslava Krčková a Jana Procházková. Ve 3. a 4. kategorii pak nahradila Libuši Blovkou Vendula Vacková.

Úroveň přednesu recitátorů se zvyšovala postupně s vyššími kategoriemi. V 1. a částečně i 2. kategorii se opakovaly často se vyskytující chyby a nesváry v recitaci – rychlý, někdy i nesrozumitelný přednes, vyrazení prvních slabik slov, tichý hlas, opakující se rytmus, chybná intonace otázek. V obou kategoriích jsme kladně ohodnotili dobrý výběr textů, kvalitní a přiměřený možnostem a naturelu recitátorů.

V druhé kategorii recitátoři svým přednesem dokázali zaujmout, uměli pracovat s přírou řečí a sdělit vtíp.

Recitátoři 3. a 4. kategorie recitovali náročnější texty, které se shodovaly svým obsahem, délkou a náročností s věkem recitátorů. Ve 4. kategorii měli recitátoři zajímavé texty a v jejich přednesu se uplatnily zkušenosti, které mají z předešlých přehlídek. Přesto i zde se objevily chyby – rychlý přednes, špatná, nedbalá práce s hlasem, chybějící pointa.

Celá přehlídka měla dobrou úroveň, nevyskytl se žádný případ úplného „propadu“.

Na celostátní přehlídku postoupili:

2. kategorie – **Tereza Líbalová** (ZUŠ Strakonice) - Výběr textu byl přiměřený (P.Šrut - Dýň a dýně). Přednes interpretky byl příjemný, kultivovaný, zaujatý. Je třeba však mírně přidat na hlasu.

Daniela Kutilová (ZŠ Kovářova) - Porota ocenila dobrý výběr textu (M.Kratochvíl - Mečoun), který recitátorka dokáže vypointovat. Umí cítit a sdělit vtíp. Místy jen zbytečně zvyšovala hlas.

3. kategorie – **Natalie Postlová** (Gymnázium Česká, České Budějovice) Porota ocenila dobře zvolený dramaturgický výběr. Recitátorka měla velmi příjemný přednes. Je znát vypěstlost v oblasti technické i určitá zkušenost s přednesem. Zaujala přednesem obou textů (J.Skácel - Uspávanka s básníkem, P. Nikl - Holá pohádka)

4. kategorie – **Vít Malota** (ZUŠ Strakonice) - Zkušený recitátor je textem zaujat, pracuje s pauzou, má kontakt s posluchači, přednes je vypointovaný. Také zde byl velmi dobrý výběr textů (M.Macourek - Kudlanka nábožná, D. Charms - Žil jednou jeden člověk).

Tereza Chovítová (Gymnázium Jindřichův Hradec) Projev interpretky je kultivovaný. Technika projevu zaujme vyrovnaností přednesu obou předloh (I. Dousková - Oněgin byl Rusák, J. Prévert - Píseň hlemýžďů jdoucích na pohřeb).

Zapsala Jana Procházková

BECHYŇSKÉ JARO 2010

26. března 2010 začal XVIII. ročník divadelní přehlídky – Bechyňské jaro. Také letošní Bechyňské jaro proběhlo v atmosféře, na niž se všichni vždycky už těší, tedy v atmosféře plné pohody, kterou organizátoři, tj. ředitel Kulturního domu v Bechyni Štěpán Ondřík a jeho spolupracovníci, vytvářejí. Kromě divadelních vystoupení, kvůli nimž se přehlídka přece koná, je zajištěn ještě doprovodný program. Organizátoři např. letos o týden „pozdrželi“ kalendářní jaro, aby se děti mohly účastnit vynášení Morany. Pracovnice bechyňské knihovny pak pozvaly zájemce na „Noc s Andersenem“ a zajistily pro děti i noční dobrodružství. Všichni si akce opravdu krásně užili a organizátorům patří velké poděkování.

Na Bechyňské jaro se však opravdu jezdí hlavně kvůli divadlu. Co letos diváci a lektori – Marie Poesová, Jiří Pokorný a Jindřiška Bumerlová – viděli? Na přehlídku přijelo sice méně souborů, než se předpokládalo (nakonec jich bylo šest), ale představily se osmi inscenacemi.

Pod vedením **L. Menšíkové** přijely soubory z Kaplice:

Divadélko II. hrálo hru **Princezna a pirát, Divídko III. Princezna a pirát po 20 letech, Divídko IV. Sněhurka a sedm trpaslíků** (což bylo pokračování hry, kterou soubor předvedl loni). Jednalo se o autorské texty, jejichž hlavní autorkou je vedoucí souboru. Volila seriálovou formu, což s sebou někdy přinášelo určité komplikace, zvlášť když se hrála hra, která přímo navazovala na hru loňskou, takže pro diváky, kteří první část neviděli, byla motivace jednání postav mnohdy nepochopitelná. Děti hrály s chutí, i když někdy (i vinou kostýmů – princezny a jejich dvorních dam) docházelo k významovým nejasnostem.

DDS Petrovice sehrálo v režii V. Kudrnové a P. Kubíčka hru L. Kubátka **Třetí sudba**. Hra sice vycházela z „klasické“ Andersenovy pohádky pojednávající o císaři a umělem a pravém slávikovi, ale nakládala s ní velmi volně, takže ani zde nebyly některé situace dostatečně motivovány. Objevila se snaha o aktualizaci a oživení, především formou postav kouzelných sourozenců, kteří předpovídali princeznin osud a zasahovali pak do děje. Děti byly poměrně dobře vybaveny, na jevišti se pohybovaly přirozeně.

Lannovka České Budějovice zahrála pásmo **Nevyplazuj jazyk na lva**. Režisérka Z. Trávníčková sáhla po poezii D. Heviera. Pásmu se pokusila dát jevištní tvar, ale inscenace místy ztrácela přehlednost a dynamiku. Kulisy a rekvizity působily hercům problémy, i když i zde hrály děti s nadšením.

DěS z Českého Krumlova pod vedením Jany Procházkové sehrál pohádku **Pasáček vepřů**. Inscenace vychází ze scénáře E. Horákové, která využila předlohu H. Ch. Andersena. Vedoucí souboru upravila scénář především krácením některých dialogů a textů říkadel, která jsou důležitou součástí původního scénáře, ale takto bylo představení dynamičtější. Určité disproporce byly dány nejen fyzickými dispozicemi chlapecké části souboru a jejich kostýmováním, ale i charakterem pasáží původního scénáře. Některá místa – zvláště v úvodní části (nástup princezny a jejích dam) působila velmi svěže a byla na nich znát dobrá příprava souboru s využitím prostředků dramatické výchovy.

Soubor **ZUŠ V. Pichla z Bechyně** připravil pod vedením Jana Brůčka inscenaci **Hlupáci z Chelmu**. Vedoucí souboru vybral z předlohy I. B. Singera několik příběhů a vytvořil z nich uzavřený celek vhodně zarámovaný postavou vypravěče, který na mapě v muzeu vysvětluje základní problémy města. Nebezpečí stereotypu se inscenace vyhnula použitím různorodých výrazových prostředků, kterými byly např. paravánová konstrukce, mapa Chelmu a okolí, stylizovaní maňasci, kostýmování interpretů.

Divadélko Růžek z Českých Budějovic si se svou vedoucí A. Vitáčkou pro inscenaci **Koralína** vybralo jako předlohu stejnojmennou knihu Neila Gaimana. Výběr předlohy byl velmi zajímavý, protože kniha pojednává o vztahu rodičů a dětí, o pocitu osamělosti, o nutnosti pečovat o dobré vztahy v rodině, o síle lásky a soudržnosti. Zvolené prostředky však ne vždy dobře vyjádřily režijní záměr – např. vstup Koralíny a Kocky do druhého světa (kde byli alternativní rodiče), málo výrazný byl znak pro vyjádření zmizení pravých rodičů a jejich osvobození. Některé nejasnosti byly způsobeny technickými nedostatky – chybělo zrcadlo, fotografie rodičů byla málo výrazná, takže kdo neznal předlohu, nemusel některé scény dobře pochopit. Hlavní představitelka byla velmi věrohodná v jednání. V začátku inscenace se podařilo navodit atmosféru tajemství a napětí, kterou se však nepodařilo udržet. Výborné bylo pojetí i podání mluvící Kocky – její stylizace.

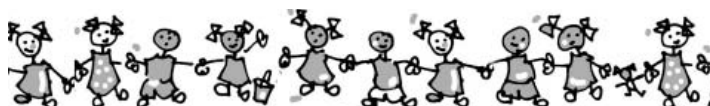
Po představeních se scházeli vedoucí souborů s lektory k popovídání o viděném. Tradičně se hovořilo o výběru textu, který je základem (novou informací bylo např. i to, že na internetu se nabízí napsání scénáře na dané téma, ovšem úroveň zaručena není). Uvažovalo se také o tom, do jaké míry má vedoucí – režisér souboru – „usměrňovat“ a korigovat nápady dětí, protože co funguje jako dobrá improvizace na schůzce souboru, nemusí fungovat na jevišti, co se zdá srozumitelné souboru, nemusí být srozumitelné divákovi, zvlášť když se jedná o věci v obecném povědomí, protože že i jméno může být znakem (např. u trpaslíků). Hovořilo se o úskalí vytváření seriálových inscenací.

A závěry z povídání? Vedoucí souborů byli velmi vstřícní. Bylo znát, že je zajímají metody, které by jim mohly v jejich práci pomoci. Znovu se objevila myšlenka dílen i na krajských přehlídkách, alespoň v „ochutnávkové“ formě.

A závěry z jednání lektorů? K přímému postupu na celostátní přehlídku do Trutnova letos nebyla vybrána žádná inscenace. Do širšího výběru byla doporučena především inscenace **Koralína (Růžek České Budějovice)**, která byla v kontextu přehlídky nadprůměrná, a dále pak inscenace **Pasáček vepřů (DěS Český Krumlov)** a **Hlupáci z Chelmu (ZUŠ V. Pichla Bechyně)**.

Letošní Bechyňské jaro je tedy za námi, ale už teď se můžeme začít těšit (a soubory se svými vedoucími i připravovat) na to příští.

Jindřiška Bumerlová

PLZEŇSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ
PLZEŇ 24. 4. 2010

Krajská přehlídka dětských recitátorů se konala v sobotu 24. dubna, už tradičně v prostorách Střediska volného času dětí a mládeže v Plzni. Bohužel si tento opravdu krásný slunečný den vybrali pro své setkání nejen účastníci recitační přehlídky, ale i pravcoví extremisté, kteří ohlásili právě na tento den pochod městem. Centrum Plzně bylo tedy doslova obklíčeno policisty a vzduch se co chvíli rozezněl sirénami policejních vozů projíždějících poblíž budovy SVČ. Tyto zvuky občas velmi rušivě vpadaly do vystoupení recitátorů a ti byli nuceni bojovat o svou koncentraci i pozornost diváků. Naštěstí tím výkony přednášejících příliš neutrpěly, a tak bylo možné si jejich vystoupení náležitě užít a vychutnat.

Plzeňské krajské kolo probíhalo, jak zde bývá zvykem, paralelně podle věkových kategorií, přičemž každou kategorii sledoval vlastní tříčlenný lektorský sbor. Společné bylo tentokrát jen slavnostní zahájení ve velkém sále, uvítání účastníků a představení lektorského sboru. Potom se všichni rozešli do určených prostor a začali se věnovat tomu hlavnímu – tedy přednesu a poslechu připravených textů.

Třetí kategorie byla vzácně vyrovnaná co do poměru přednášejících chlapců a dívek, zato ve výběru textů převažovala spíše próza. Poté, co všichni přednesli svůj první text, byla zhruba polovina recitátorů požádána, aby představila i svůj druhý připravený text. Bylo pro mě nemilým překvapením, když ti, kteří již s druhým textem vystoupit neměli, se se svými doprovody zvedli a odešli domů. Je vidět, že pro mnohé se stále jedná hlavně o soutěžní klání a pokud vidí, že ztratili šance postoupit dál, nemají zájem vyslechnout si své zdatnější kolegy. Že se tím připravují o možnost inspirovat se nebo třeba při závěrečném rozboru s lektory najít cestu, jak do budoucna pracovat s textem lépe, není potřeba zdůrazňovat. Na druhou stranu by i z hlediska organizátorů stálo za úvahy, zda nezařadit nějaké drobné dílky či jiné aktivity společného rázu, protože způsob jakým je systém přehlídky nastaven nyní, je sice z hlediska časového velmi výhodný, svádí však podle mého názoru k jeho jednostrannému vnímání účastníky, a to jen jako soutěže o postup do celostátního kola.

Terezie Hirtová

Z druhé kategorie postoupila **Petra Neubauerová** s textem Martiny Drijverové Poznámka a **Magdaléna Marková** s textem Dva kohoutci od Ilji Hurníka. V třetí kategorii porotu nejvíce zaujaly výkony **Tomáše Fejtka** a **Barbory Doležalové**. Tomáš postoupil s texty Jana (Ivan Kraus) a O dobru a zlu (Daniela Fischerová); Barbora postoupila s texty Toto je tvůj život (Jean Ure) a Dopis (Jan Kašpar). Ze čtvrté kategorie porota ocenila postupem na celostátní přehlídku také dva přednášeče: **Jaroslava Jurečku** s texty Nejdelší Plíhalova báseň (Karel Plíhal) a Moje finanční kariéra (Stephen Leacock) a **Kateřinu Zapletalovou** s texty Holky na vodítku – Jmenuji se Martina (Ivona Březinová) a Dášeníka (Karel Čapek).

DĚTSKÝ DIVADELNÍ TARTAS 2010 – KRAJSKÉ
KOLO DĚTSKÉ SCÉNY PRO PLZEŇSKÝ KRAJ

Krajská přehlídka se uskutečnila ve dnech 16.-18. dubna 2010 v dobraném kinosále. Organizačně zajišťoval přehlídku Johan - centrum pro kulturní a sociální projekty z Plzně, konkrétně Jana Wertigová, Hana Stonová-Prančlová a Roman Černík, který navíc doplnil dvojici porotců - Tomáš Machek a Jiří Pokorný. Kromě samotných představení probíhaly po celé tři dny dílny pod vedením studentů dramatické výchovy plzeňské pedagogické fakulty. Samotný program přehlídky byl zahájen v páteční podvečer průvodem členů zúčastněných souborů v maskách, kdy tématem byl Svět v roce 3000. Po slavnostním zahájení se uskutečnila v prvním programovém bloku tři představení.

Sedum pádů Edy Nerudy přivezl soubor **Sedum divů světa z Gymnázia Fr. Křížka v Plzni**. Vedoucí souboru František Kaska připravil velice zajímavou úpravu literární předlohy, která dává všem účinkujícím možnost výrazně rozehrávat situace. Nabízí se rámec kabaretu nebo vědecké přednášky, kde se čtyři dívky po dvojicích střídají, aby nám vyprávěly příběh a rozehrávaly některé situace. Problémem je, že inscenátoři zatím nemají rozhodnuto, jakou cestou se vydají, a tak se uvádění stává monotónním. Choreografie tanečně pěveckých čísel, která by slušela více kabaretnímu přístupu, jsou však nepřesné jak v tanečním, tak pěveckém provedení. Naopak scénografické řešení je velmi nápadité, funkční a až na výjimky zůstává v jednotném použití materiálu i barevnosti. Vedle toho kostýmy jsou svou nejednotností a kombinací stylů adekvátní absurditě a obskurnosti příběhu. Zvolené herecké prostředky stylizace v mluvním i pohybovém projevu jsou výrazné a stylově čisté (mimo čtyři dívek uvádějících příběh), pozor si však musí soubor dát na riziko přehrávání. Lektori doporučili inscenaci **Sedum pádů Edy Nerudy** k přímému postupu na celostátní přehlídku.

Soubor **Buddeto!** ze soukromé **ZUŠ Trnka v Plzni** se představil s inscenací **Legenda o Krabatovi**. Přes úctyhodnou práci na zpracování předlohy soubor zatím plně nezvládl „velké plátno“, které si pro realizaci zvolil. Ne zcela fungující vztahy jednajících postav, problémy s čitelností vstupů herců do jednotlivých postav, určitá bezradnost v ukončování jednotlivých situací, problémy se srozumitelností. Dívky, které vstupovaly do jednotlivých situací, měly minimální prostor k jejich rozehrání i k realizaci vyprávěčských komentářů. Na druhé straně lze ocenit zajímavé scénografické detaily (mlýn) či zajímavý zvukový plán. Představení silně ovlivnila neúčast jednoho z hlavních aktérů (představitel dábla), který jinak „hýbe“ s celým příběhem, manipuluje s jeho postavami, ale také ovládá zvukový plán inscenace.

Třetím představením, které jsme v páteční večer v Dobřanech zhlédli, bylo sólové vystoupení **Václava Matějovského z Gymnázia Fr. Křížka v Plzni** nazvané **Rozvrzaný mandl**. Václav Matějovský v pěti minutách předvedl výrazný verbální projev, dokázal pracovat s rytmem a pauzou, uměl vypointovat myšlenku a především dokázal velmi dobře fungovat v prostoru. Jeho výrazné pohybové kreace však místy „válcovaly“ básníka Ernsta Jandla. Václav Matějovský si vzal Jandlův text jako záminku pro uskutečnění své performance a musíme přiznat, že je to jedna z možných cest, jak „propagovat“ poezii, protože nás vyprovokuje najít si Jandla a přečíst si jeho texty. Lektorský sbor doporučil toto vystoupení zařadit mezi recitační vystoupení.

Loutkářský soubor z Dlouhé Vsi se v sobotním dopoledni představil pohádkou **Kašpárek a čerti**. Malé rodinné loutkové divadlo se zaplnilo pro inscenátory nezbytným nábytkem (pec, lavička, stůl, židle) a postranními sufitami, takže nezbylo už mnoho místa pro marionety na drátě. Děti za parávanem pečlivě četly text a vodiči téměř neustále hýbali ručičkou, někdy i oběma najednou – převažovala tedy rozdvojená interpretace. Dramatické situace se pro nedostatek hracího prostoru pro loutky a nezkušenost dětských vodičů prakticky nekonaly. Soubor obvykle vystupuje ve své škole, vesnici či v domově důchodců, kde jistě plní své základní poslání včetně seznámení se s loutkovým divadlem. Vedoucí souboru nesledují další ambice. Při vystoupení na přehlídce v kontextu jiných souborů pak vystoupení trpí určitým handicapem.

Džunda, soubor **ZUŠ J. Kličky z Klatov** uvedl tanečně činoherní inscenaci **Tajemství starého dubu**, která vznikla na motivy pohádkového příběhu Inky Ciprové Pavouček Provazníček. Vedoucí pro skupinu malých dětí připravili vynikající scénář, který jim pomohl překonat jejich nezkušenost. Hudební plán inscenace (i když výběr skladeb byl poněkud nesourodý), svým temporytmem vedl děti při vytváření nejen nálady, ale i jednotlivých situací. Rozsah celé předlohy, jednoduchý příběh, prostorové uspořádání do dvou hracích prostorů – to vše byly devízy a přednosti tohoto představení.

Kuli, kuli, kulička, inscenace **Divadla v koši z Plzně**, bylo druhé představení odpoledního bloku a mělo v mnohém společné rysy s předchozí inscenací. Jednoduchý scénář zpracovaný podle ne zcela kvalitní předlohy Iva Štuky i zde umožnil nezkušeným dětem vytvářet situace a fungovat v nich.

To se podařilo především chlapci představujícího hlavního hrdinu Mirka, který byl neuvěřitelně bezprostřední a pravdivý. Zřejmě z úcty k autorovi vedoucí souboru respektovaly příběh se vším všudy, včetně nelogického příletu vlaštovek, které zachránily „hrdinu“ příběhu, i když z příběhu samotného vyplývá, že hrdinovi jsou připraveni pomoci jeho kamarádi. Scénografické řešení je žádoucí zpřesnit a vyřešit jinak, např. čepice, kuličky, měsíc, lidé v zemi Kulimančára.

Představení s názvem **Když nehrozí, tak nehrozí** souboru **Max a spol. z Klatov** bylo prezentováno vedoucí jako nehotové, rozpracované a jako o takovém se o něm také diskutovalo. Příběh o -náctiletých a pro -náctileté byl inspirován jedním ze Šrutových příběhů a ukázal, že může zaujmout. Zatím se však hledají proporce vztahů mezi oběma pohlavími včetně jejich hereckého ztvárnění. Určité rozčarování vzniklo při ataku diváků rohlíky, a to ze samotného házení, razance i jeho smyslu.

Divadýlko Strašidílko z Plzně se představilo v posledním večerním bloku pohádkou **Pasáček vepřů** ve vlastní úpravě vycházející ze známé předlohy H. Ch. Andersena. Zajímavé výtvarné řešení využívající velké oboustranné patchworkové deky, kterými se poměrně rychle vyřeší přestavby včetně vytvoření paravánů a potřebného zakrytí herců - vodičů. Vůbec poprvé v historii souboru byly použity loutky, opět s užitím zmiňované výtvarné techniky. Nezkušenost a neznalost možností, které zvolený typ loutky dokáže (uzel na látce voděný jako maňasek), vedly ve vodění loutek k řadě nešikovností. V diskusi se hovořilo o tom, zda jsou loutky vůbec v této inscenaci nezbytné, když se dramatické situace většinou odehrávaly za paravánem a tím ztrácely na dramatickosti.

Poslední inscenací přehlídky byl hororový příběh souboru **SAKY PAKY z Velhartic Kronika hřbitova**, který čerpal z rozsáhlé literární předlohy a byl upraven vedoucí souboru Ivanou Faltusovou. Zajímavý výběr hudby, funkční proměnlivá scéna umožňující průběžnou přestavbu včetně vytváření atmosféry a napětí, stínohra pro vytvoření několika hracích prostorů, výrazné líčení a kostýmování. Vše vytvářelo předpoklady, že spolu s hereckým zpracováním budeme svědky zajímavé inscenace. Pokud jsme nebyli zcela uspokojeni, mělo to několik příčin. Především nemoc jedné z hlavních představitelk (mj. hlavní komentátorky celého příběhu) a rychlé rozdělení textů mezi ostatní výrazně narušilo zejména temporytmus představení. Některé motivy, které jsou v samotné inscenaci významné (bratrstvo, proč může postava v modré masce do světa lidí), nebyly dostatečně sděleny a bylo by potřeba text dramaturgicky upravit.

Jiří Pokorný
(redakčně zkráceno)

KARLOVARSKÝ KRAJ

POETICKÝ OSTROV

Takovým místem byl v pátek 16. dubna 2010, toho dne slunný, zápa-dočeský Ostrov. Sjeli a sešli se do něj dětská recitátora Karlovarského kraje, účastníci krajského kola postupové přehlídky Dětská scéna 2010. Přehlídka se konala v ostrovském Domě kultury, v příjemné a přátelské atmosféře připravené organizátory a dotvrzené samotnými recitátory i jejich dospělými průvodci, poněkud pedagogy a podle již osvědčeného scénáře, který odpovídá náročnosti krajského kola a počtu jeho účastníků – tedy ve dvou souběžně probíhajících setkáních. Jednu skupinu tvořili recitátory první a druhé kategorie, v druhé se sešli recitátory kategorie třetí a čtvrté. V obou recitátorských skupinách pracoval též tříčlenný lektorský sbor, který nejen bedlivě naslouchal, radil se o slyšeném, rozhodoval a rozhodl, které recitátory deleguje na národní přehlídku do Trutnova, ale v závěru též vedl s účastníky roborový seminář.

Recitátory 3. a 4. kategorie

Ve třetí a čtvrté kategorii se sešly v lektorském sboru tři ženy s hlasem poradním: Jitka Pluháčková, Eva Willigová a Eliška Vobrubová, které do posádky třetí kategorie celostátní přehlídky v Trutnově nominovaly z karlovarského kraje **Davida Všetického**, který se představil ve zdařilé interpretaci dvou próz – V podzámčí od Rudolfa Křesťana a Skunk a Dlouhý dráp od Vladimíra Hulpacha. Druhým postupujícím ze 3. kategorie je **Matouš Bečka** za přednes prózy Oty Pavla Nejdraší ve střední Evropě a textu Jiřího Suchého Divná věc. Při vyhlášení výsledků byla udělena ještě další ocenění: **Vojtěch Palm** byl oceněn titulem náhradníka za osobitý přednes obou textů – prózy Jiřího Žáčka O frustrovaném nosorožci i pásma poezie Ze sbírky českých undergroundových skupin. Čestné uznání si zasloužil **Lukáš Friml** za Zpověď čtrnáctiletého od Jiřího Halberštáta i druhé prózy Klobouk od Pavla Fialy.

O vyšší úrovni a vyspělosti čtvrté kategorie vypovídá i větší počet oceněných recitátorů. Propozice však dovolují na postup nominovat pouze dva recitátory z každé kategorie. Ve čtvrté kategorii se tedy v Trutnově z Karlovarska představí **Markéta Aranyossyová**, která si ocenění zasloužila přednesem prózy Williama Saroyana O mladíkovi a myšce a zejména osobitou interpretací Fontány Guillauma Apollinaira, a **Nazareno Klug**, jenž zaujal žánrově a obsahově odlišnými texty přednášenými s osobitým sdělením, postojem a pochopením, se soustředěním a vnitřním napětím – úryvkem z knihy Šunkový nářez od Charlese Bukowského a ještě přesvědčivějším vystoupením při přednesu básně Miroslava Holuba Stručná úvaha o zkumavkách. Oceněným náhradníkem je ve 4. kategorii **Jakub Velička** za interpretaci dvou prozaických textů: Labutě od Slawomira Mrożka a Paštika od Karla Čapka. Čestnými uznáními byly oceněny přednesy **Adély Kubiškové** (Jiří Kahoun: Školník Kulda je jednička), **Nikoly Turkové** (Vzpomínky na dětství – Bitva u Lipan) a **Davida Nusharta** (S. Townsenová: Svatební den mé Sarah a Daniil Charms: Pohátkka a jak Máša přinutila osla, aby ji odvezl do města).

Když jsem se večer vracela z Ostrova vlakem do Liberce, byla jsem současně unavená i osvěžená. To druhé převládalo a bylo způsobeno zážitkem z příjemného setkání s recitátory, se spolupracovníci v lektorském sboru i s organizátory krajské přehlídky. Preji proto závěrem všem, kteří pojedou do Trutnova, aby se domů vraceli se stejně příjemnými pocity.

Eliška Vobrubová

Recitátory 1. a 2. kategorie

Celková úroveň Karlovarského kraje v 1. a ve 2. kategorii, kterou jsem měla možnost vidět, byla na velmi vysoké. Jak dětskou připraveností a vybaveností dětí nejmladších, tak vlastním výběrem textu.

Porota pracovala ve složení: Jiří Oudes, Jana Loosová a Dana Žáková.

V 1. kategorii byla určitě polovina dětských výkonů hodna ocenění, nejvíc ale zaujala vystoupení Matyáše Motla a Matěje Veličky. Na těchto výkonech si porota nejvíc považovala uchopení vybraného textu a dětského přirozeného projevu.

Matyáš Motl svého Fika za volantem Rudolfa Čechury přednesl s chutí a zaujetím, smyslem pro celek, který se mu podařilo udržet po celou dobu. Přirozená komunikace s divákem i velmi dobrá artikulace, jasná a vědomá

práce s hlasem i pauzou v přímé řeči svědčí o interpretovi, na kterého bychom se mohli v dalších letech v Trutnově těšit. Ani hlasová indispozice tento výkon kvalitativně nesnížila. Porota ocenila i fakt, že ačkoli je text znám z filmového zpracování, Matyáš se ve svém představení psa Fika neuchýlil k jeho napodobení, nýbrž si svého Fika „našel v sobě“. Text ho evidentně bavil a jeho výběr odpovídal schopnostem a dovednostem dítěte.

Další z oceněných byl **Matěj Velička** v poetickém pojetí básně Oldřicha Mikuláška O brněnském krokodýlovi. Už v prvních verších oslovil svým příjemně posazeným hlasem. Jeho výběru i přednášecskému výkonu patří velký dík. Zvláště, když se poslední dobou na přehlídkách dobrá poezie s dobrým přednesem moc neobjevuje. Dětský divák (a nejen ten) se při jeho vystoupení opravdu bavil. Přispělo k tomu jak respektování verše, tak dobře vystavěný text a hravost podpořená živou představou. Drobné připomínky měla porota snad jen ještě k lepšímu využití pauzy a ohlédání si gest těla.

Dalšími dětmi, které svým velmi dobrým výkonem zaujaly, byly **Tereza Čermáková, Kateřina Barnová, Ondřej Petrák a Šárka Rubášová**. Jejich výkony, které něčím osobitým zaujaly, byly oceněny čestným uznáním. Což je pro tyto děti jistě odměna a velká motivace pro příští roky.

Co se týká výběru textů v 2. kategorii, myslím, že byl velmi rozmanitý a většina textů odpovídala jak zkušenostem, tak věku dítěte. Postupujícími v této kategorii byli opět dva chlapci (Daniel Bleha a Vojtěch Vála) i když další dvě dívky (Nikola Kostadinová a Tereza Fischerová) se svými texty a přístupem k němu tvořili pro porotu ve fázi rozhodování o postupu jakýsi „čtyřřisek“. Kolem těchto recitátorských výkonů se porota dlouho radila, jelikož výkony byly velmi vyrovnané, a proto rozhodování o postupující dvojici bylo nelehké. Oba postupující texty jsou od Vojtěcha Steklače a každý recitátor má v textu pevně zakotven svůj osobitý přístup.

Daniel Bleha se představil úryvkem z knihy Bohoušek a spol. Text byl přiměřený jak věku, tak schopnostem přednášece, který ho zajímavě uchopil a navíc dokázal po celou dobu udržet napětí. Dobře vystavěný text pak působil příjemně a přirozeně. Už v počátečních větách zaujal recitátor bezprostředností projevu a kontaktem s publikem, které velmi dobře reagovalo. Drobné připomínky poroty byly spíše ojedinělé, např. nedostatečná artikulace v některých pasážích.

Dalším postupujícím byl **Vojtěch Vála** s textem Pekelná třída. I tento výběr odpovídal naturelu přednášece. Text přednesl s porozuměním a pochopením humoru předlohy. Samotný projev nebyl z počátku uvolněný tak, jako ke konci. Jako rezervy a drobné nedostatky porota uvedla polykání některých koncovek a nepřesnou výslovnost některých slov, zvláště v emočním vypětí. Přes tyto výtky, které byly vyváženy přirozeností projevu a velmi dobrým kontaktem s divákem, porota rozhodla o postupu tohoto textu. I když je tímto dramaturgie celostátní přehlídky ochuzena o dalšího autora, bude to snad vyváženo dvěma odlišnými interpretačními přístupy k jednomu autorovi.

Náhradnice, kterou porota určila, byla v těsném závěsu za postupujícími a byla jí **Nikola Kostadinová** s textem Hroch a žirafa od Aleny Vostré. Svým zvucným hlasem, kontaktem a schopností pracovat s hlasem i dynamikou si získala publikum už v počátku, dobře vystavěný text ale působil ve svém závěru oproti počátečnímu nasazení trochu rozpačtěji. I přesto se tento výkon řadil k těm výjimečnějším. Hned za Nikolou Kostadinovou se dostalo ještě dalším dětem ocenění ve formě čestných uznání (**Tereza Fischerová, Markéta Poustníková a Anna Vohralíková**). Ty se zasloužily nejen o rozmanitý výběr, ale jejich výkony byly vždy něčím zajímavé a tím porotu zaujaly.

Poděkování patří určitě všem těm, kteří děti připravují a pomáhají s důležitým výběrem, ale i s pochopením textu.

Přehlídka se nesla v příjemné atmosféře od pátečního dopoledne až po odpolední hodiny, kdy po diskusí poroty, děti a pedagogů v jednotlivých kategoriích nastalo i kýžené vyhlášení postupujících i oceněných. Popřejme jim tedy „Zlomte vaz!“ a dobré naladění do Trutnova.

Dana Žáková

OSTROV ZA OPONOU 2010

Krajská přehlídka Dětské scény se v Ostrově letos konala poprvé. V sobotu 10. dubna ve zdejší Domě kultury. Na Mírovém náměstí je to nepřehlédnutelná stavba, „postavená v roce 1955, jehož vstup zdobí monumentální portikum se sloupovou lodžii pod stupňovitým štítem, vrcholícím budovatelským sousoším horníka, žnečky a studenta z dílny sochaře Jaroslava Šlezinger, který zahynul v blízkém komunistickém táboře nucených prací.“ Tolik propagační brožura. Interiér Domu kultury svědčí o velkolepých plánech komunistického režimu působit na ostrovské občany. Organizátoři přehlídky se s masovým prostorem divadla vypořádali bravurně: na jevišti postavili elevaci a vytvořili tak komorní divadelní prostor za oponou.

V dopoledním bloku měli lektori Jakub Hulák, Jiřina Lhotská a Veronika Rodríguezová společně s diváky možnost vidět čtyři inscenace.

Přehlídku otevřelo pásmo básní Norberta Frýda (z knihy Květovaný kůň) v podání nejmladší skupiny souboru **Na poslední chvíli (ZUŠ Ostrov)** s názvem **Na co si dnes budeme hrát**. Dvě básně (o Indiánech a o pivu) spojoval v celek obligátní „dvoreček“, v podobě soupeření tří, posléze dvou skupin dětí, které se vzájemně popichují, kdo vymyslí lepší zábavu. Představení zaujalo prací s divadelním znakem, s tempem, pointou a gradací gagu. Přestože některé momenty působily herecky vyprázdněně (rozpočítadlo), celek byl ukázkou poučeného pedagogického vedení Lucie Veličkové, které ctí existenci dětských herců na scéně. V debatě vyšlo najevo, že příčinou problematických momentů může být fakt, že skupina tuto inscenaci hraje již druhým rokem a někdy nastupují nežádoucí stereotypy.

Jako další se představil tříčlenný soubor **Lázeňáček z Františkových Lázní**, pod vedením Jarmily Markové – Šimčíkové, se scénickým provedením básně F. Halase **Jak hrdlička k pásku přišla**. Soubor zaujal nápaditou scénografií a kostýmováním, které v prvních okamžicích dětem na scéně pomáhaly (kolébka, flétna jako znak hrdličky). Ve chvíli, kdy se těžiště přesunulo na Halasův text, se začala projevovat interpretační bezradnost, plynoucí především z tematické nevyjasněnosti volby textu s křesťanskou tematikou.

1. ročník souboru **Trn ZUŠ Kynšperk**, pod vedením Evy Mrázkové, provedl didaktickou moralitu **Břícho tančit nedovolí**. Problematický byl už výběr předlohy Šárky Borecké, vyznačující se chatrným dějem: dva pánové, jeden hubený a druhý tlustý (představuje ho holčička v klobouku) sedí v restauraci a servírka jim nosí objednané jídlo. Hubeňour, který čeká na slečnu z inzerátu, si objednáva sama nezdravá jídla a tloušťka jí podle zásad zdravé výživy. Během oběda tak hubený ztloustne a tlustý zhubne, což se jevištně řeší popisným stěhováním polštářů pod tričky jednotlivých představitelů. Když konečně dorazí očekávaná slečna a chce si zatančit mazurku, není to pro nabytou tloušťku hubeného možné. Těžkopádnost scénického provedení umocňovala malá technická vybavenost dětí (mluvní dovednosti), kulhající temporytmus i znaková nepřesnost (přibližně reálné jídlo), což vyústilo ve zdoluhavou a statickou anekdotu bez pointy.

Dopolední blok uzavřela další skupina souboru **Na poslední chvíli (ZUŠ Ostrov)** s dramatizací epizody z knihy Astrid Lindgrenové **Pipí, dlouhá punčocha – trosečník**. Kus děti hrají již druhým rokem a bylo vidět, že v některých momentech z něj poněkud vyrostly, což se projevovalo hereckou křečovitostí a zautomatizováním herních situací. Problematický byl i způsob dramatizace, který nepočítal s divákem neznalým Pipina příběhu. Tak, jak byla Pipí nastolena, by nepoučený divák tápal a bez kontextu předlohy by nemohl pochopit, jaké vztahy mezi postavami jsou.

Dopolední blok byl složen z drobnějších kusů menších dětí, odpoledne se plátna inscenací zvětšila a vzrostl i věk herců. Nejdříve se představila dramatizace pohádky Dušana Taragela v podání třetí skupiny souboru **Na poslední chvíli (ZUŠ Ostrov) - Pohádka o Anče, která...** z knihy Pohádky pro neposlušné děti. Soubor si jí vybral kvůli nadsázce, se kterou je psána. Chytrá Anička se sice dobře učí, ale nechce se mýt a její hygienické návyky vedou nejdříve k vystěhování nájemníků domu a nakonec Anča skončí v chlívků se svým strýčkem, který trpí stejnou „zálibou“. Přes plytkost příběhu se inscenace vyznačovala snahou o důsledné divadelní řešení situací, které se mohlo opřít o solidní dovednosti mladých herců. Nadsázku výrazně podtrhovala hudba a některé režijní nápady (ztrojení učitelek, rytmická mluva pana ředitele). Některé momenty však byly nejasné a jedna složka smazávala druhou (např. rozesmátý a milý výraz Anči zcela překrýval informaci, že je odporně špinavá, což měl naznačovat kostým). Skupina obdržela cenu za kolektivní souhrn.

Soubor **Píďalky (ZUŠ Aš)**, pod vedením Pavly Buginy Hoškové, se pokusil vypořádat s knihou J. Gaardera Žabí zámek. Významově složitý a nejednoznačný děj předlohy, plný náznaků a surrealistických obrazů, se však divákům vyložit nepodařilo. V **Podivuhodné cestě Štěpána Marcipána** jsme spíše byli

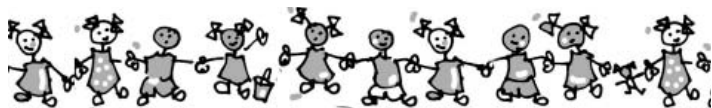
svědky nejasného jednání postav, které komplikovala malá interpretační vybavenost herců, neurčitě kostýmy či imaginární náznakovost. Výsledek tak působil jako rádo by filosofická proklamace velikých pravd o životě a smrti, kterou ale divák těžko přijímal, protože se neopírala o přesvědčivé, divadelně ujasněné situace, ve kterých bychom mohli hlavního hrdinu přijmout a sledovat. Nutno podotknout, že se jednalo o premiéru a přejme souboru, aby se s oporou připomínek posunul k divadelní sdělnosti tak náročného textu.

Soutěžní část přehlídky uzavřel soubor **HOP-HOP (ZUŠ Ostrov)** inscenací **Už zase skáču...**, která byla inspirována knihou I Can Jump Puddles australského autora Allana Marshalla (u nás známé především díky filmovému zpracování). Předlohu v překladu Zory Wolfové zdramatizovala Irena Konývková, která se také ujala režie. Jedná se o veliký úkol, na který je soubor dobře připraven, především po stránce herecké. Problémem zůstává skutečnost, že se jedná o předlohu v zásadě nedramatickou - konflikt se odehrává v nitru hrdiny bojujícím s následky obrny, která ho nečekaně postihla. Rozporně byla přijata i volba hudby (Radůza, Z. Navarová), která pro některé nesla téma houževnatosti a odvahy rvát se s osudem, pro jiné téma ryze ženské, které s tématem inscenace však nijak nekoreluje. Diváci měli možnost vidět soustředěné a propracované herecké výkony (N. Klug, M. Aranyossyová). Scénické řešení dějových situací s pomocí látek a světla naznačovalo promyšlenost režijní koncepce, v některých momentech však poněkud ztrácelo dech a stávalo se věznem vlastních omezení (manipulace lékařů s Allanem). Inscenace však byla po právu doporučena do širšího výběru na celostátní přehlídku v Trutnově.

Sobotní maraton zakončila autorská parafráze známé divadelní hry S. Becketta v provedení nejstarší, ryze pánské trojice souboru **Na poslední chvíli (ZUŠ Ostrov)**. Čekání na dona Luciana nabídlo divákům - v duchu studentské intelektuální recese - řešení otázky, kdo je Godot, a představilo jej jako neustále se vracějícího „paňáku“ v sametovém oblečku pestrých barev, jehož provází neutuchající smích. Jádrem očekávání se tak upjalo k donu Lucianovi, který se... nedostavil.

Z Ostrova jsme odjžděli pod dramatickou oblohou, černá mračna táhla od masívu Krušných hor a člověk musel myslet na jinou slavnou epochu Ostrova - na dobu, kdy zde fungoval piaristický klášter, který byl významným centrem vzdělávání. A piaristé si byli dobře vědomi významu divadla (a hudby) při práci s mladými lidmi. Je dobré, že tato tradice v Ostrově trvá.

Veronika Rodriguezová

LIBERECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ LIBREC 17. 4. 2010

Krajské kolo přehlídky dětské recitace se konalo v sobotu 17. 4. 2010 v komorním sálu Experimentálního studia Lidových sadů v Liberci. Přehlídku pořádal DDM Větrník v Liberci, oddělení soutěží. Nové organizační vedoucí Hana Malinová a Anna Sýbová se své nové role ujaly s obětavostí a pozitivní energií.

Z okresních kol postoupilo celkem 48 dětí (pořádající okresy Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Semily, Liberec); na krajskou přehlídku dorazilo 41 recitátorů a recitatorek.

Nejvýraznějšími recitátorkami v nepostupové 1. kategorii byly **Anna Požická** a **Marie Vrbková** s dobře zvládnutým textem, kvalitní mluvou a kontaktem s posluchači.

V 2. kategorii opět zapůsobil i loni úspěšný **Josef Bartoň**, letos s dobře vybraným textem Jana Wericha: O rybáři a jeho ženě. Stejně tak opakovaně zaujala **Šárka Knížková** s přednesem textu D. Krolupperové: Bacil Cecil sází čepy. Oba recitátoři vhodně propojili tělesný pocit s mluvením a dokázali oslovit celé hlediště. Také **Lenka Strádalová** přednesla svůj text Hadrový paňáček od L. Faitové s pochopením, vcítěním, bez zbytečného patosu.

3. kategorie: **Jakub Vlášek** si vybral náročné texty pro vyspělého recitátora, v nichž může uplatnit různé polohy interpretace: R. Kipling: Druhá kniha džunglí - Zpěv druhého lovce a J. Werich: Chlap, děd, vnuk. Dobrou recitátorskou vybavenost projevil též **Jiří Pokorný** v přednesu lyrických básní Hora Říp (J. Seifert) a Země spánku (R. L. Stevenson). Chlapec vystupuje skromně a oduševněle a má schopnost přenášet své pocity a vidění i na

posluchače. **Kateřina Janoušková** (loni postup ve 3. kategorii) se svou schopností přirozeného projevu a nefalšovaného sdělení letos sáhla po textech s tématy sourozeneckých a vrstevnických vztahů: J. Kalabisová: Malé o, velké O a P. Cířal: Vztekla jsem.

Ve 4. kategorii obhájila postavení výborné recitátorky **Anežka Buriánková**. Dobrý výběr dvou odlišných textů (R. Fulghum: Pavouci; V. Hrabě: Děšť) odpovídá možnostem a dovednostem zkušené a vybavené recitátorky. V obou textech je schopna bez přehánění rozkrýt a sdělit jejich poetiku. **Alena Stolinová** si cíleně vybrala texty různých žánrů: V. Koubek: Plnoletá; L. Aškenazy: Jeden člověk. Recitátorka má věrohodný a neafektovaný projev. Přesvědčivější byla v přednesu textu L. Aškenazyho. Uznání poroty si odnesl i **Antonín Teichmann** s textem Z. Jirotky: Doktor Vlach pronásí posměšnou řeč. Potěšení ze sdělení bylo zřejmé i v přednesu textu A. Ginsberga: Vědátor na Brooklyn College.

Po vyslechnutí všech výstupů a po předání ocenění následoval rozbor a sdělení diváckých zážitků. Ačkoliv jsme plně využili každou minutu, bohužel ani letos nám čas pronájmu sálu nestačil, dokonce ani ten dodatečně prodloužený, takže k dotažení závěru jsme se museli přesunout do předsálí. A tak zvažujeme pro další ročníky jiné možnosti organizace, výhody a nevýhody sériového nebo paralelního řazení věkových kategorií. Obojí má své klady i zápory.

Za lektorský sbor ve složení Jana Vobrubová, Eliška Vobrubová, Lukáš Horáček, Azalka Horáčková zapsala A.H.

KRAJSKÉ KOLO 20. 3. 2010, MALÉ DIVADLO, LIBEREČ

Organizátor přehlídky: Dům dětí a mládeže Větrník v Liberci zastoupený Hanou Malinovou a Annou Sýbovou.

Krajského kola DS v Liberci se zúčastnilo 7 dětských divadelních souborů, letos v širokém rozsahu podle způsobu práce, tzn. vystoupily soubory divadelní, recitační, loutkářské, folklorní, pohybové.

Dopolední blok zahájil loutkářský soubor **Na Židli** z Turnova pod vedením Petra Záruby. Děti předvedly pětiminutovou hříčku „To“ na motivy pohádky O Otesánkovi. Ocenili jsme vtipné vyřešení Otesánka (TO = stále se zvětšující papírový sáček) a rodičů (TEN, TA = papírové figurky vytvarované před očima diváků). Kladem byl též úsporný text, leckde sestavený do vtipných návazností. Bohužel prezentace tohoto dobrého základu proběhla bez napětí, bez gradace, celkem jednotvárně.

Druhým vystupujícím souborem byl **Dětský folklorní soubor Jizerka** z Liberce vedený Helenou Janouškovou. Jejich představení **V půlnoční hodinu aneb chození s betlémem** porota doporučila k širšímu výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna.

Námět vychází z lidového vánočního zvyku - čisté zpracování jednoduchými výrazovými prostředky, vkusné oblečení, zapojení živé hudby, pohyb čistě částečně stylizovaný. Vystoupení má divadelní tvar, který od okresního kola doznal změny k lepšímu (zprůsňování jednání, zvýraznění mluvy, zvýraznění humoru a vztahů). Zbývá ke zlepšení projev postav Tří králů (vnitřní napětí a vztah mezi sebou a mezi jimi a Herodesem) a rovněž jednání Herodesovo. Doporučujeme do širšího výběru pro výběr látky, kultivovaný projev dětí a možnost použití nejen k vánočním svátkům.

Dalším dopoledním představením byla inscenace **Pády Medarda Koukola** (podle knihy I. Březinové Pomeranče v podprsence) ve vlastním zpracování souboru **Pampalín ZUŠ Turnov** pod vedením Aleny Tomášové. Účinkující žáci 8. třídy si s chutí „pohráli“ s tématem dospívání, prezentovaným v osmi etudách. Ocenili jsme plno vtipných nápadů i úspornost v promluvách postav. Celek však neměl potřebnou gradaci, též některé jednotlivé situace nebyly dostatečně vypointované. Porota doporučila dotáhnout práci v detailech akcí, v držení těla, v přechodech situací. Inscenace má potenciál být úspěšnou.

Dopolední blok představení uzavřel **Soubor ZUŠ Liberec** pod vedením Lenky Janovové pohybovým představením **Strach**, které porota též doporučila k širšímu výběru do celostátního kola DS. Převážně pohybové zpracování problematiky, která „hýbe dětmi“ v autorském scénickém tvaru. Deseťlenná smíšená (věkové i složením) skupina v pěti obrazech (a expozici) zpracovává různé formy strachu, obav, úzkosti... Výtvarné řešení: jeviště bez dekorací, oblečení - je jednoduchý černý trikot; použití hudby a světla zvýrazňuje dramatický efekt. Od okresního kola je patrný posun k přesnějšímu výrazu jednotlivých výstupů, čímž celé vystoupení získalo na přehlednosti. Porota doporučila zkrácení pohybové expozice a posledního strachu (šika-

na). Do širšího výběru doporučujeme pro aktuálnost problematiky mezi lidmi všech generací a pro osobitou výpověď členů souboru k této problematice.

Odpoledne otevřelo **Taneční a pohybové studio Magdaléna** z Rychnova u Jablonce nad Nisou. Vedoucí souboru Ludmila Rellichová připravila s dětmi představení **Pojď za mnou**. Kultivované tanečně-pohybové vystoupení působilo příjemně. Je nesporné, že děti jsou velmi dobře vedeny k estetickému vyjadřování se tělem a pohybem. Dobře vybraná hudba umocňovala příjemný pocit ze zhlédnutí. Avšak nedostatek divadelních prvků neumožnil divákovi orientovat se v ději, pochopit důvod mnohých pohybových sekvencí, zůstalo nejasné i užití kloboukových masek

Soubor **Kuki-Kuki** ze ZUŠ Železný Brod pod vedením Milany Vilušínské přivezl vlastní zpracování části veršované sbírky **Modlitby z archy** autorky Carmen Bernoz de Gasztold. Vedoucí souboru chtěla dětem pomoci divadelního zpracování přiblížit vnímání poezie. Tento účinek dovnitř souboru se nejspíš podařil. S dětmi je bezesporu velmi dobře metodicky pracováno, vzájemně spolupracují, vědí, co chtějí sdělit. Bohužel ven - směrem k divákovi - zůstala práce na půl cesty: částečně nesrozumitelné, nedotaženost ve výrazu, nejasnost postav, výtvarná a pohybová stránka příliš zatlačila do pozadí slovo. Přes dobrý úmysl a mnohé dobré nápady na jevišti nevzněl ani příběh, ani poezie.

Přehlídku uzavřelo divadelní představení souboru **Pondělí 17:00** ZUŠ Liberec pod vedením Michaely Homolové. Inscenaci **Jako v zrcadle, jen v hádance** porota doporučila k primárnímu postupu na celostátní přehlídku DS v Trutnově. Citlivá a působivá adaptace stejnojmenné prozaické předlohy, která se zabývá otázkou nemoci, života a smrti (dětí). Díky dobrému soustředění a vztahům mezi jednotlivými postavami celé vystoupení nepůsobí sentimentálně, ale nese v sobě etické poselství. Vystoupení má i prvky humoru, vyplývají ze sourozeneckého a vrstevnického života. Výtvarné řešení jednoduché, působivé použití hudby a světla. Na základě připomínek z okresního kola představení získalo na slyšitelnosti a srozumitelnosti. K primárnímu postupu doporučuje porota zejména pro čistý dramatický tvar, profesionální vedení souboru a etické působení inscenace.

Porota pracovala ve složení: Jana Vobrubová, Azalka Horáčková, Eliška Vobrubová.

Azalka Horáčková (s použitím posudků lektorského sboru)

ÚSTECKÝ KRAJ

ZÁZRAK V LOUNECH

To, co se odehrálo o víkendu 27. a 28. března v Lounech, byl dosud nevídaný úkaz. Pokud vím, bylo to v našich krajích poprvé, co se pořádání recitační přehlídky ujala (dobrovolně, a ráda!) knihovna. Ano, Městská (!) knihovna se ujala krajské (!) přehlídky. Už sám tento fakt pokládám za mimořádný a oceněníhodný. A když k tomu připočtu to, že o přehlídku a její účastníky se pracovnice knihovny postaraly po všech stránkách skvěle, je to cosi, co samo o sobě stojí za zaznamenání a velké díky - knihovně, ale i městu Lounům, které ji zřizuje.

Organizátoři, vlastně organizátorky včele s ředitelkou knihovny se rozhodly věnovat přehlídce celý víkend - celou sobotu a celou neděli, každé kategorii půlden, což se blahodárně projevilo na průběhu akce: vše probíhalo bez stresu, v poklidu, byl čas na naladění dětí, na přednes i na detailnější popovídání s recitátory i jejich vedoucími. A protože se přehlídka konala o víkendu, mohli se jí účastnit i rodiče.

K úrovni přehlídky přispěla i další skutečnost: Ředitelkou přehlídky byl člověk z nejpovolnějších - Eva Venclíková, která dlouhá léta ovlivňovala dění v severních Čechách a udržovala laťku dramatické výchovy a dětského přednesu na vysoké úrovni, jak vlastní prací s dětmi a mládeží především v žatecké ZUŠ, která se díky ní stala v oboru pojmem, tak svou lektorskou činností (dnes je možné potkat při různých příležitostech ty, kteří prošli jejími kurzy a dílnami dramatické výchovy, zejména v Chomutově, ale i jinde).

Porovnáme-li úroveň kategorií na letošní lounské přehlídce, pak nám vycházejí jako nejlepší recitátoři nejmladší, tedy přednášející v první a druhé kategorii, zatímco nejstarší recitátoři patřili k problematičtější. Třetí kategorie vynikla - jak tomu bývá často - jaksí rozpačitě. Není to nic překvapivého. Recitátoři ve třetí kategorii jsou zkrátka přesně v tom věku, v němž se cosi

láme, kdy si děti už nevystačí s pouhou přirozeností a bezprostředností, ale k dovednostem a zvládnutí techniky se teprve propracovávají.

V 1. kategorii vystoupilo 15 recitátorů. Dvěma z nich se porota rozhodla udělit ceny, byť nejmladší recitátoři na celostátní přehlídku nepostupují, a třem čestná uznání. Jistě není náhoda, že se dvěma z těchto oceněných recitátorů pracuje zkušená vedoucí Jana Štrbová, která dnes učí na děčínské Základní škole Na Stráni: **Valentina Trajerová** (cena) si připravila nonsensovou básničku Pavla Šruta Lichožrouti, v níž si dobře poradila s verší a v níž se jí povedlo zprostředkovat šrutovský humor, a **Vojtěch Grubr** (dostal čestné uznání), který diváky zaujal živým přednesem známé Milneovy básničky Schovávaná. Další recitátorkou, které porota udělila cenu, byla **Kristýna Jungová** ze ZŠ Maršovská z Teplic, která v přednesu básničky Jiřího V. Svobody Byl jednou zapůsobila, navzdory věku, jako přednášečka vyspělá, která dokáže přirozeně vyprávět příběh, vytvořit atmosféru, pracovat s veršem, temporytmem a dynamikou, a dokonce si i připravit pointu. Zaznamenat je třeba i další dva recitátory, kteří byli oceněni čestným uznáním: **Tomáš Fous** ze ZŠ a MŠ Podkrušnohorská z Litvínova si vybral Žáčkův Zvěřinec a **Kamila Hejhalová** ze ZŠ Svojsíkova z Litoměřic přednesla text Norberta Frýda Byla jednou jedna vcelku přirozeně, i když ho místy poněkud zatěžkala.

Když se podíváme na 1. kategorii jako celek z hlediska dramaturgie, je spravedlivé poznamenat, že se recitátoři a jejich vedoucí až příliš často zbytečně uchýlovali k málo nápaditým textům, nejčastěji k Jiřímu Žáčkovi, jehož tvorba z poslední doby se bohužel už poněkud opotřebovala a nabízí mnohdy jen prvoplánové vtípky a rýmovánky.

Ze 17 recitátorů 2. kategorie zaujali tři natolik, že je porota doporučila k postupu na celostátní přehlídku. Byli to: **Magdalena Trajerová** ze ZŠ Na Stráni v Děčíně (ved. Jana Štrbová), která nás dokázala skvěle vtáhnout do atmosféry básniček Daniely Fischerové z knihy Duhové pohádky, **Michela Růžencová** ze ZŠ Petálská z Klášterce nad Ohří, jejíž suverénní přednes prózy Ilji Hurníka Placky a pracky byl postaven především na dobrém prokreslení humorné situace, a dobrý „vypravěč anekdot“ **Jiří Vízner** ze ZUŠ Žatec (ved. Alžběta Urbancová) s přednesem Tuwimova Tomáše Trumpety. Za zmínku rozhodně stojí i tři další recitátoři, kteří dostali čestná uznání: **Luděk Pivrnec** ze ZŠ Postoloprty (ved. Eva Vinterová) s Maršakovým Broučkem, **Samuel Preisler** ze ZŠ TGM z České Kamenice, který s textem Viktora Fischla Na Vojáků se poněkud zápasil, ale publikum si získal přirozeným projevem, a **Petr Pavlíček** ze ZŠ Aléská z Bíliny. Ten si sice situaci neusnadnil výběrem „evergreenu“ Jiřího Žáčka Hledám tátu, ale nenechal se strhnout k povrchnímu sentimentu a s publikem dokázal navázat přirozený kontakt.

I v této kategorii porota recitátorům připomínala, že by se neměli spokojit s tím, že si najdou od daného autora jeden text, který je na první pohled zaujme, ale že by měli zajít do knihovny a prohloubit si pohled na autora z jeho dalších knih, protože jim to může v interpretaci vydatně pomoci.

Ve 3. kategorii vystoupilo v Lounech 15 recitátorů a - jak už jsem se zmínil - působila tato kategorie celkově poněkud rozpačitě. Po technické stránce byli přednášející vcelku na solidní úrovni, ale zaujetí a osobitý pohled bylo vidět a slyšet méně. Nejpersvědčivější přednesy předvedli **Mark Malevič** z děčínské ZŠ Na Stráni (ved. Jana Štrbová), jehož přednes Otravné pohádky pro otravná pacholátka od Ivana Wernische byl skutečným zážitkem (Mark ostatně přesvědčil i v druhém textu, ve dvou básničkách Miloše Kratochvíla z knížky Potkal kočkodán kočkonora), a **Zdeněk Sušícký** ze ZUŠ Louny (ved. Milena Nečesaná) se suverénním přednesem Niklovy Doslovné pohádky, ale také Niklova Jesetera (2. text). Kultivovanými, byť ne ve všem vyrovnanými přednesy se představili **Ondřej Kvěch** z Podkrušnohorského gymnázia z Mostu-Bílina (J. W. Goethe: Král duchů), **Adéla Příbíkova** z Gymnázia Dr. V. Šmejkalova z Ústí nad Labem (Jaroslav Seifert: Rozhovor s obláčkem) a **Tereza Grubrová** z děčínské ZUŠ (Michal Viewegh: Jak se maminka a tatínek seznámili) - všichni tři byli oceněni čestným uznáním.

15 recitátorů vystoupilo i v nejstarší kategorii. Ale tady měla porota dosti složitě rozhodování, protože byla celková úroveň této kategorie slabší. Dokonce jsme se tu nejednou setkali i se školáckými nedostatky, jako bylo podlehnutí metru - tzv. kolovrátek, nepřirozené přízvukování, násilné intonace, ledabylá artikulace atp. A navíc nejstarší recitátoři poněkud podcenili přípravu druhých textů, a tak nakonec porota k postupu na celostátní přehlídku doporučila jen **Karolinu Kučerovou** ze ZUŠ Postoloprty (ved. Eva Vinterová) především s ohledem na Macourkovu Myslenku pro kočku (v Rožďavenského Pohádce o hodném Džinovi Karolina přesvědčila, že je dobrou vypravěčkou, ale tento text měla bohužel připravený pouze z jedné třetiny). Čestné uznání po dlouhém váhání nakonec dostali ještě dva recitátoři 4. kategorie: **Jaroslav Rác** ze ZUŠ Děčín neměl sice červenou karkulku jako horor Ephraima Kishona úplně hotovou, ale diváky zaujal svým osobitým, někdy až suchým humorem. **Simoně Kmoníčkové** z Akademie Heyrovského trvalo delší dobu, než sebe a posluchače uvedla do atmosféry Čapkovy apokryfu

Svatá noc, ale nakonec přesvědčila o tom, že humoru tohoto textu rozumí.

Když se ohlédnu za lounským víkendem, vybavují se mně jen samé příjemné zážitky. K dobré atmosféře přispělo jistě i to, že všichni recitátoři i se svými doprovody mohli trávit volné chvíle přímo v knihovně mezi knihami a volně si jimi listovat, případně si koupit drobné občerstvení, zajišťované z domácích zdrojů pracovníci knihovny.

S jedním drobným šrámem na tom veskrze příjemném víkendu jsme se přesto setkali - i když ho neměli na svědomí ani organizátoři, ani vystupující: Po vyhodnocení nejmladší kategorie se u poroty přihlásil pobouřený otec jednoho z recitátorů (jak se později ukázalo učitel hudebního oboru ZUŠ!), který byl rozhořčený nad tím, že recitátorům nejsou udělovány ceny podle pořadí. V přítomnosti svého syna-recitátora rezolutně prohlásil, že pokládá den strávený na přehlídce za ztracený, protože se nedozvěděl, na kolikátém místě se jeho syn umístil („My hudebníci jsme zvyklí měřit výkony a bodovat je, takže vy jako porota jste nekompetentní, pokud recitátorům nedokážete přidělit místa“). Potěšitelné je, že tento hlas se ukázal jako zcela ojedinelý.

Lounským pořadatelům držím palce, aby mohli i příští rok uspořádat krajskou přehlídku. Jestli všecko dopadne dobře, měla by se konat ve zgruntu nově renovované historické budově na náměstí, kde bude přehlídce určitě dobře.

Lektorský sbor ústecké krajské přehlídky pracoval ve složení: Jiřina Lhotská (předsedkyně), Iva Dvořáková a Jaroslav Provazník.

Jaroslav Provazník

KRAJSKÉ KOLO DĚTSKÉ SCÉNY DĚČÍN 10. - 11. 4. 2010

Krajské kolo Dětské scény pro Ústecký kraj se konalo v Děčíně poprvé a bylo oblesáno hojně. Během celé soboty 10. dubna a nedělního dopoledne 11. dubna tu bylo k vidění šestnáct inscenací, vzniklých s výjimkou dvou ZUŠ v kroužcích při základních školách a víceletých gymnáziích. Byly to kousky deseti až pětaticetiminutové, jen chomutovští Piráti uloupili téměř hodinu a půl.

Neučiním žádný objev, když konstatuji, že následkem vymizení okresních přehlídek a především základní vzdělávací metodické péče se mnohdy na krajských přehlídkách setkávají inscenace třebas sympatické, leč začátečnické, nepříliš poučené, ba poučením zcela netknuté. Občas i po tknutí netoužící (pak je otázkou, co vede jejich vedoucí po účasti na přehlídce), což však v tomto případě pro drtivou většinu vedoucích neplatilo.

Vedoucí nejenže předvedli poctivou práci, která má velikou cenu pro hrající děti, i pro diváky v místech, kde působí, ale také svou otevřeností, vstřícností a zájmem při rozborových seminářích naznačili, že o své práci přemýšlejí, chtějí ji zlepšovat a dál se rozvíjet. A to je snad nejdůležitější. Bylo to sympatické setkání a je třeba držet všem v kraji palce, aby nejen bylo zachováno, ale co možná se i prohlubovalo.

HO-TO-VO, ZUŠ Litvínov-Chudeřín: Putování v čase - Pravěk. Mezioborový projekt, na němž se zúčastňuje nejen dramatický, ale i hudební, taneční a výtvarný obor, předvádí prvopočátky světa i lidstva v podobě obrazů, jímž však chybí to, co činí dění na jevišti divadelně poutavým: vztahy řešené jednáním, vyvíjející se děj, směřující odněkud někam, a hlavně jakékoli téma - tedy co se sděluje, proč a co se tím chce říci. Vidíme jen za sebe kladené obrázky jevů, poněkud akademické, někdy pěkné, leč nevzrušivé.

ANKAMORU NAKANIMA, Gymnázium Varnsdorf: Všechno, co potřebuji znát... Osm příjemných a kultivovaných dívek a jeden chlapec staršího

školního věku, tři saxofony, balóny, kostky, texty Roberta Fulghuma. Kdybychom se chtěli nutit do druhového zařazování, dalo by se asi mluvit o přednesu - ale skutečně „jednání“ vůči divákovi chybí: vypravěči nás o ničem nechtějí přesvědčit a nechtějí nic od nás, jen Fulghumovy pravdy konstatují bez sdělení svého vztahu k nim. Zároveň jsou tu však i prvky divadla (náznaky vztahů mezi „postavami“, práce s prostorem, dva pomalované panely v pozadí, vytváření staveb z kostek...) - jenže trochu ustrašené, nedotažené, nedořečené - čímž vzniká pocit divadelní nenaplněnosti. I ve formě pásma je žádoucí stavba a jakési směřování odněkud někam; inscenace je však dynamicky i temporytmicky neměnná a obsahově zůstává u stejné významných deklarací na počátku, jako na konci.

SMAJLÍCI, ZŠ Písečná, Chomutov: Loupežnická pohádka. Menší děti, malované kulisy, směr nadsazených kostýmů a triček s potiskem, schopnost parodického nadhledu. Nebo je to kouzlo nechtěného? Těžko říci: tomu druhému by nasvědčovala nacvičená vnějšková gesta a zpěvavé intonace, tomu prvému potěšení, s nímž děti hrají. Pohádka z domácí dílny je trochu upovídanější, než je nutno, a i to je příčinou, že se víc mluví, než vespolečně jedná; což je umocněno chybějící mizanscénou, nahrazenou přečastým seřazením do řady čelně k divákům.

KLUBÍČKO, ZŠ Maršovská, Teplice: Vlak plný básniček. Věkově smíšený soubor realizuje Weinbergovy básničky zvukně a čistě, dobře cítí rytmus, ale občas ho upřednostňuje na úkor obsahu, který se - zvláště při chybných přízvucích - poněkud zamlžuje. Místy se objeví i další začátečnický neduh: mechanické houpavé intonace. Jevištní pohyb, jímž děti vytvářejí rozpohybované obrazy, jim pomáhá k tělovému uvolnění - děti jsou živé, nepůsobí sešněrované, ani se nepředvádějí, zdá se, že se na jevišti cítí dobře. Někdy však pohybem jen ilustrují to, co říkají již slova. A rezerva je i ve formální a obsahové stavbě celého pásma: zabránit jisté monotónnosti lze především řazením jednotlivých básní na základě vytváření jejich významových vztahů a následně i diferenciací prostředků.

LIDIČKY, ZŠ Lidická 31/18, Bílina: O vznešené ježibabě. Soubor je z těch, které začínají. Vezmou-li si navíc pro herecké divadlo původně loutkovou hru, upovídanou a nenabízející mnoho možností k jednání, není divu, že se ono jednání neuskuteční, že chybí vztahy, natož mizanscéna, a namnoze zůstává spíše u deklamace a předstírání, které nezachrání ani bohaté kostymování. Pro starší děti je podobný text nejen trochu malá nabídka, ale i malý úkol. Ale každý začátek je těžký a má-li vedoucí zájem dál se vzdělávat...

BODLINKA, ZŠ při Biskupském gymnáziu Bohosudov: Císařovy nové šaty. Spíše mladší děti, spíš bohatší kostymování, spíš jednodušší scéna s císařským závěsem, „tkalcovským stavem“ a nepříliš funkčním pruhem látky mezi nimi. Důkladné kostymování nasazuje „realistickou“ latku i herectví - a marná sláva, to je mladším a začínajícím dětem těžko přístupné - a tak končí u Císařova až hysterického překřikování se či u nevěrohodného psychologizování podvodníků; děti se příliš nevidí, nereagují autenticky na podněty, nejednají vůči sobě, nevytvářejí situace, ale „oznamují“ je. Režisérka pozměnila základní motivace postav. Císař není marnivý co do své garderoby, nýbrž „zase nic nedělá“ a jen shání zábavy. Hodnostáři při kontrole nejprve vynadají podvodníkům za podvádění a teprve na základě jejich upozornění nám samomluvou sdělí, že bude lépe předstírat obdiv, a nenechají se zvíkat ani vloženou postavou Pravdy, která jim vysvětluje, v čem chybují - což jsou zbytečné polopatismy (byť svědčí o tom, že vedoucí se tematickým základem poctivě zabývala). Nakonec Pravda nešťastnému císaři vysvětlí, že by se měl starat hlavně o štěstí lidí a císař se polepší. Andersenova stavba je oslabena, nová stavba není zrovna přesvědčivá. Zatímco nahota u fintivého císaře Andersenova je zcela zákonitá a nutná, nahota tohoto císaře je jen okrajová a nahodilá - to už spíše mohl prohrát své šaty v kostkách. Zmizela úderná satira o vnějškovosti, převlékání, předstírání, pokrytectví a hlouposti, vznikla moralita o nemoudrém pochybení a nápravě. Nelze však popřít, že jde o poctivou snahu o autorskou interpretaci a ne jen o pouhou reprodukci pohádky.

ČARODĚJKY A KOUZELNÍCI, Gymnázium Varnsdorf: Čeledín Jakub a krásná princezna. Inscenace vychází ze zajímavé předlohy, ale její příběh není ve hře příliš srozumitelný (zejména zápletky s holi). Soubor hraje baladický příběh v kombinaci herců a několika loutek, jež se však baladě vzpírají svou výrazně komickou podobou. Není zřejmé, jaký klíč určuje která postava (a proč) bude hrána právě loutkou a soubor také teprve hledá, jak s ní hrát. Cílem určitě není předvádění fyziologických úkonů (chůze, třepání rukama při řeči...), nýbrž spíše znázornění klíčových akcí v metaforické nadsázce. A nutné je také dodržet to, že s partnerem ve hře komunikuje loutka, nikoli její vodič. Nicméně je to pokus sympatický svou odvahou hledat, jakkoli začátečnický.

SLUNÍČKA, ZŠ Akademie Heyrovského, Chomutov: Sněhurka a sedm trpaslíků. Inscenace inspirovaná Disneyovým zpracováním je spíše podívaná, než divadlo založené na vztazích postav a z nich vznikajících si-

tuacích. Ty můžeme jen zkoušet hádat, a kdybychom neznali předlohu, ani to ne; motivace postav jsou nezbadatelné, zápletky se nedostavují. Směs malých a větších dětí je oblečena do efektních kostýmů, prostrídávaných s tričky módních potisků. Sněhurka v modré róbičce na pozadí naivisticky pojatých malovaných perspektív a do toho směs anglických i českých písní nejrůznějších žánrů, k nimž malé herečky otvírají ústa, jakoby zpívaly jejich s dějem nepříliš související slova. Je-li to míněno jako parodie, potřebovalo by to přesnější vymezení, kdyby to bylo myšleno vážně, dalo by se mluvit o křiči.

MRAZÍCI, ZUŠ Evy Randové, Ústí nad Labem: Mrazík II aneb Jak to bylo dál? Vlastní „pokračování“ oblíbené sovětské filmové komedie počítá s divákovou znalostí jednotlivých postav, jejich typového zařazení i toho, co předcházelo ve filmu. Sama inscenace však tyto informace nevytváří, ani nepřipomíná, a tak mnohdy není zřejmé, kdo je kdo, jaký je a proč dělá to, co dělá; ne všechny motivace a dějové zvraty jsou srozumitelné (proč např. Marfuša nejprve zosnovala přepadení Mrazíka a vzápětí, aniž dosáhla svého cíle, se mu přichází omluvit?). Těžko pak může být srozumitelné, co je tématem, o čem se hraje - a to by mělo být zřejmé i u komedie, ba i tehdy, chceme-li si jen „zablbnout“.

ZAMILOVANÍ, ZŠ Teplice: Baladyáda. Aktualizací prošípikovaný kus na motivy Erbenova Vodníka, Zlatého kolovratu a Svatbního košíle na kombinaci s Máchovým Májem. Přiznávám, že smysl onoho propojení mi unikl stejně jako funkce plyšáků, jež všichni drží v rukou. Chvillemi (někteří) jen odříkávají verše, chvillemi (někteří) přehrávají. Snad jde o mladé divadlo, jež vyšlo z citění oněch sedmi slečen a tří mladíků. Budiž. Příště už se budu těšit na něco, co má hlavu a patu, jakkoli může jít o komedii.

BODLO, ZŠ při Biskupském gymnáziu Bohosudov: Edudant a Francimor na výletě. Jiná bohosudovská skupina s jinými vedoucími. Závěs známý už z Císařových nových šatů, pár školních lavic, pár (vcelku zbytečných) malovaných kulís a groteskně nadsazené kostýmy, včetně bohatě vyšívaného kněžského roucha pro krále. Starší žáci, hrají slušně, bez excesů, vytvářejí situace jednáním ve vztazích, zvládají i některé pěkné detaily. Poláčkův text jistě důvěrně znají, ale jejich víra, že ho stejně dobře zná i divák, a že stačí jen „brnkat“ na jeho znalost, je až příliš velká. Kdo předlohu nezná, nebo kdo už její detaily pozapomněl, jen těžko pochopí, kdo je matka obou hochů, jak to, že se učitel vůbec nedívá přítomnosti dvou nových žáků, co je důvodem jejich kouzlení ve škole, proč naopak nekouzlí, když jsou zajati, kde se tam vzalo ono strašidlo a co je zač, jak to dopadlo s panem učitelem, kterému třída na výletě utekla a jak to, že namísto domů se nakonec celá třída vrací do domácnosti obou hochů; nebo taky proč je jeden „tlustý“ a druhý „tenký“, když to ve hře na nic nemá vliv. Je tu však i řada slušných slušně udělaných nápadů (např. let na koštěti) a seriózní pokus o inscenování zájímavého textu.

EXPERIMENTÁTOŘI, Gymnázium Varnsdorf: Kolumbovo vejce... aneb dramatická hříčka o 8 obrazech. Třetí inscenace začínající (!) Martiny Janákové na děčinské přehlídce vychází z předlohy Hany Doskočilové (Diogenes v sudu). Epický půdorys vyprávění, do nějž vstupují hrané obrazy, je zajímavý a možný princip, má-li však vzbudit, udržovat a rozvíjet očekávání, zájem a napětí diváka, je zapotřebí jasně a výrazně vytknout cíl některé z postav, pro jehož uskutečnění pak jedná. A ten zde chybí: sledujeme jen sled obrazů, neobsahujících žádný vývoj a nesdělující téma. Starší děti herecky slušně zvládají nastolený druh, žánr i styl divadla, k jehož hravosti se však nehodí pompézní reprodukováná hudba; náznakové kostýmy (kombinované bohužel s železnou pravidelností prakticky u všech souborů s barevně i tvarově křiklavými „kečkami“ na nohou) k tomuto stylu naopak patří.

DIVADELNÍ SPOLEK LADJI DLOUHÉHO NAHOŘ, Chomutov: Piráti. Nejdelší inscenace celé přehlídky realizuje text vedoucího souboru. Hraje jej devět sice začínajících, leč šikovných starších dívek; bohužel ale nemají moc co hrát. Ani tak ne pro dramaticky slabou zápletku, v níž jeden z nejsilnějších motivů (přiznání, že oni novopiráti, potomci kdysi zakletých pirátských dědečků, jsou dívky) vlastně nemá na nic vliv (děj by se vyvíjel stejně, kdybychom to „věděli“ od začátku, nebo kdybychom se to nedozvěděli vůbec). Problém textu je především v tom, že cíl postav, o jehož naplnění by měly usilovat, je nezřetelný, takže se nestává hybatelem děje, vytvářejícím jeho tah, a text se namísto toho soustředí především na nejrůznější slovní vtípky, přetřesy (pitomci - pardon: potomci), a veršovánky knihomola Azurita (u kalhot mu praskla guma, vypadá to na Neptuna). Výsledkem onoho vtipného zvanění bez výrazného cíle je (u více než hodinové inscenace zákonitě) pocit jisté zdlouhavosti. A i zde je velkolepá hudba s výrazně jiného „kusu“ než sama hra. Práci, která do inscenace byla vložena, však budiž čest!

ČTYŘLÍSTEK, ZŠ Všeherdova 1, Lovosice: Sněhurka a sedm trpaslíků. Dle předlohy Evy Čílkové a Ireny Hříbkové hraje soubor mladších dětí doplněný o několik starších. Cílem je věrně převyprávět, či snad přímo reprodukovat

klasickou pohádku tak, jak ji známe. I s patřičnými kostýmy, zvířátky s oušky a s vypravěčkou stojící na kraji forbiny... Problém je, že chybí-li dětská hra, navozující vnitřní citění, chybí-li situace, vycházející z tohoto citění daných okolností a cílů postav, zůstává jen u mechanicky deklamovaných slov a aranžovaných gest a obrazů. Jistě je záslužné, že děti ušlechtilé tráví svůj čas, seznámí se s divadlem, naleznou k němu vztah... Ale pak jsou tu ještě nároky takoroka umělecké, neboť divadlo je především věcí estetickou a emotivní.

MALIS (Malá libochovická scéna), Libochovice: Jak princezna hádala, až prohádala. Drdova pohádka v úpravě Věry Pánkové a režisérky Olgy Psotové je, jak už název napovídá, založena především na hádankách - tedy na slovech. Divadlo je naopak založeno na jednání a slova jsou jednáním jen tehdy, je-li jejich bezprostředním cílem něčeho dosáhnout. Hádanky bezprostředním jednáním nejsou - mají svůj cíl v sobě: uhodnout. Jejich slova jsou statická, dramatický čas při nich stojí, jednání se nekoná. A v téhle pohádce je vše na slovech. Co pak může ubohý herec na jevišti dělat jiného, než rozpačitě postávat či posedávat, nevěda co s rukama, nebo jimi teatrálně mávat. Není divu, že starším (důkladně okostýmovaným) dětem se nedaří autenticky na sebe reagovat a vytvářet situace a spíš jen předvádějí připravená ilustrativní gesta, reprodukuji slova a někdy působí i poněkud afektovaně. Nedozvídáme se, jaký vlastně je hlavní hrdina - pasáček, proč loudil hubičky, když o princeznu nestojí a dopředu věděl, že od děvečky jsou sladší, ani co vlastně chce; stejně jako se nedozvímé jaká vlastně je a co chce princezna.

Nejlepší na konec. **DIVADÝLKO NA STRÁNI, ZŠ Na Stráni, Děčín VI: O hadovce...** Jednu z Nepilových Pohádek z Pekelce (O hadovce smrduté) hrají děti prvých ročníků ZŠ. Jako obvykle u Jany Štrbové jsou temporytmicky vedeny hudebním citěním půdorysu celku i jednotlivých situací, přesně a účinně dokáží realizovat i unisonní sbory a polosbory, ale především jsou autentické, hravě a zároveň sdělně ve vztazích postav a některé (hadovka, bedla...) i v hereckém výrazu a vytvářejí působivý tvar inscenace.

Scénografie se (krom nemnoha rekvizit) omezuje na náznakové metaforické kostýmy, v nichž tu kterou houbu označuje barva oblečení a především příslušný klobouk či čepice (satan - chlapeček s mafiánským kloboukem, vestou, kravatou a černými brýlemi, kovář s umaštěným koženákem na hlavě a zástěrou, hadovka v přiléhavém zeleném kulichu...). V tomto veskrze kladném prostředku je však skryt i zdánlivě důležitý, leč ne nepodstatný problém: jestliže houby odmítají přijmout mezi sebe hadovku s odůvodněním, že není houba, protože nemá klobouk, popírá se tato odlišnost tím, že část kuřátek má místo klobouků kšiltovky a kozák beranici (jakkoli je to jinak vtipná metafora).

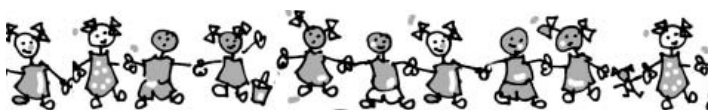
I to přispívá k hlavní rezervě (t.č. problému) inscenace: téma vyloučení a nalezení vztahu k tomu, kdo se liší, není dostatečně akcentováno a vedeno v příběhu tak, abychom je průběžně vnímali jako vůdčí linii, a nemizelo mezi pěkně udělanými písničkami, hravými dílčími situacemi a vtipnými detaily. Otázkou také je, zda tematicky nejlogičtějším a nejpůsobivějším důvodem k přijetí hadovky ostatními houbami je to, že se od houbářů dozvědí o její zvláštnosti (klade vejčka), zatímco nevyužit zůstává fakt, že ostatní houby zachránili, když od nich odpoutala pozornost houbářů.

Problémem je zatím také samotný začátek, v němž vedoucí přichází coby houbářka, zapře se diváky rozhovor o družících hub, pak odloží košík a oznámí, že nám zahrají o tom, jak byla hadovka přijata mezi houby; krom toho, že jde o nevystavěnou improvizaci, je logika houbářky-diskutérky, která se vzápětí promění ve vedoucí-režisérku a před koncem zas v tatínka-houbáře, poněkud pochybná; a hlavně je tento úvod zcela zbytečný.

Lze však věřit, že soubor si s těmito dílčími problémy poradí a dopracuje inscenaci v skutečný zážitek, při kterém se budeme smát i trnout. To jsou důvody, proč porota krajské přehlídky nominovala inscenaci O hadovce na celostátní přehlídku Dětská scéna 2010 v Trutnově.

Luděk Richter, předseda krajské poroty

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Ve dnech 12., 13., 19., a 20. dubna 2010 se v divadle Jesličky v Hradci Králové uskutečnilo regionální kolo přehlídky dětských recitátorů. Organizátorem bylo Středisko amatérské kultury impuls a ZUŠ Na Střežině, Hradec Králové.

V první kategorii přednášelo dvacet soutěžících. Porota ve složení Klára Jedličková (předsedkyně poroty), Michaela Lučická a Tomáš Komárek, udělila v této kategorii deset čestných uznání. Cenu poroty získal **Samuel Suchánek** ze ZŠ a MŠ Jiráskovo náměstí, Hradec Králové a ZUŠ Na Střežině, Hradec Králové za interpretaci textu Emanuela Frynty „Angličané“ a **Jakub Heger** ze ZŠ Milady Horákové v Hradci Králové za přednes básně Josefa Kainara „Abraka, dabraka“.

Dvacet soutěžících přednášelo i ve druhé kategorii. Zde bylo porotou, ve které tentokrát s Klárou Jedličkovou a Tomášem Komárkem zasedla Monika Janáková, uděleno šest čestných uznání. K postupu do celostátního kola byla doporučena **Barbora Sentelová** ze ZŠ Sch. sady, Dvůr Králové nad Labem s textem Jiřího Kahouna „Čtení“, která, jak píše Klára Jedličková, „ví o čem mluví, hezky pracuje s příomou řečí, s temporytmem a pauzou“. Druhou doporučenou byla v této kategorii **Žofie Buchalová** ze Sobotky s textem z knihy Astrid Lindgrenové „Pipi Dlouhá Punčocha“. Žofie Buchalová byla „přirozená, udržuje kontakt s posluchači, vědomě buduje napětí v textu, které zúročí ve vtipné pointě“.

Kategorie třetí čítala šestnáct soutěžících. V Porotě usedly lektorky Klára Jedličková, Adéla Herbstová a Michaela Lučická, které udělily pět čestných uznání. Do celostátního kola postoupila **Zuzana Bušítková**, žákyně ZUŠ Trutnov s úryvkem z „Tajného deníku Adriana M.“ Sue Townsendové, která prokázala „přirozený projev, nosný hlasový fond a technickou vybavenost“. Na postup byl navržen také **Šimon Bruckner** ze ZUŠ Na Střežině v Hradci Králové. Ten recitoval text Josefa Kainara „Starý muž“ a byl oceněn například za „osobitý projev, dramaturgicky kontrastní výběr, logickou výstavbu v obou textech, technickou vybavenost, či schopnost nadhehu a humoru“.

Ve čtvrté kategorii ocenil lektorský sbor ve stejném složení čestným uznáním pět recitátorů (soutěžilo zde osmnáct žáků). Na postup na celostátní přehlídku byl navržen **Hynek Tejkl** ze ZŠ Slatina nad Zdobnicí s texty Quida Machulky „O dluhu“ a Josefa Peterky „Zlato“. Hynek Tejkl disponoval „citlivým, křehkým projevem s vnitřní obrazotvorností, vědomě pracoval s dynamikou projevu. Byl schopen logické výstavby textů s přesnou pointou“. Druhou postupující byla **Karolína Klíbaniová** ze ZUŠ Na Střežině v Hradci Králové. Recitovala text Emanuela Frynty „Bidlo“ a text Niny Siciliany „Já krahujčka....“. Karolína byla k postupu doporučena pro „osobité uchopení formálně složitějšího textu, schopnost využívat širokou škálu hlasových poloh, vhodný dramaturgický výběr textů“.

z postupových listů zpracovala redakce

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DIVADELNÍCH SOUBORŮ HRADEC KRÁLOVÉ

Přehlídka dětského divadla v Jesličkách měla letos zase štěstí. Bylo krásně a děti mohly obsadit zahradu a terasu. Mluvím o přehlídce Královéhradeckého kraje.

Letos poprvé proběhla i oblastní kola, a tak jsme se vešli do jednoho dne, v němž se odehrálo deset představení. Byla to slušná porce divadla. A setkání s velkou porcí slušných lidí, kteří se věnují práci s dětmi. Za obojí jsme byly vděčné, myslím tím Jiřinu Lhotskou, Dominiku Špalkovou a sebe. Nejvýraznější byla (a divadelně došla nejdál ve svých prostředcích) inscenace **O třech přadlenách**. Skupinu **Moje pětka** na ZUŠ v Jaroměři vedla Jarka Holasová.

Jde o loutkové divadlo hrané šitými manekýny v příjemně náznavém prostoru. Ten tvoří dřevěný praktikábl a za ním látkový paraván, rozdělený na dva prostory (chalupa-zámek). Děj také osciluje mezi pílí a leností, osudem a časem, pohrává si s předurčeností. Dětem se v představení daří. Jsou dynamické, pohádkový příběh dokážou povznést k humoru a nadsázce. Fungující složkou inscenace je hudba v předělech - rytmička a housle, je to pojetí moderně a přitom dostatečně „dřevěné“. Další poměrně ambiciózní inscenací se stala africká legenda **Mausa Musaka - mrtvá pýcha**. Hrály a tančily děti ze **ZŠ v Chlumci nad Cidlinou**, vedené Romanou Hlubučkovou. Soubor, který zatím měl malou zkušenost s divadlem, dokázal přesto předat silný etický příběh o velké moci, která se dostala do rukou příliš mladému, nezralému člověku. Pojďme dál v představování inscenací. Hudební výraz v lidových písních, to je zázrak, který se vždy uděje zatím jen v souboru **Horní-Dolní** ze ZŠ ve Sloupnici. Tady léta čaruje paní Eva Sychrová. Její děti přirozeně jednají, krásně mluví a ještě navíc dovedou s chutí zazpívat. To vše jsme viděli v pásmu lidové poezie **Něco je kulatý, něco je hladký**. Lidovou poezií v průběhu času se zabývaly i děti ze **ZUŠ v Novém Bydžově**. Prolnul se jim přes ni celý lidský život. Že se divadlu daří i na základních školách, potvrdila představení z Libáně a Náchoda. I když odlišná, obě měla smysl a byla poctivě zpracována. Žádný zmatek nebo nahodilost. **Čísarovy nové šaty** v přehledných situacích inscenovala v **ZŠ v Náchodě** A. Adámková. Děti ze **ZŠ z Libáně**, vedené M. Hálou a P. Stránským, si troufaly na Emanuela Fryntu a Jiřího Dědečka a vytvořily inscenaci **Sen s orlem**. Přes poměrně složitý tvar, kde byla pro děti spousta hereckých a loutkohereckých příležitostí, k nám došlo poselství: nenechme se životem a banálností umlácet a najdeme si důvod k rozletu. **ZUŠ Na Střežině** (domovské Jesličky) zastupoval Macourkův **Jeden z vánočních ostrovů**, zpracovaný Emou Zámečnickovou. V příběhu, kde bojoval pevný řád s fantazií, vyhrával chlapec, představitel Ondry, který si bere Vánoce na svůj tichomořský ostrov.

Viděli jsme také malé děti ze **souboru Čtyřlístek** (opět Romana Hlubučková, Chlumec). Byla to příjemná chvíle s dětmi, které s vehemencí naplňovaly **básně M. Kratochvíla** a my jsme se opět přesvědčili, s jakou lehkostí přivádí Romana Hlubučková další partičku dětí do divadelního a loutkářského světa. Svým vystoupením se představily i začínající holčičky ze **Studia Šrámkova domu v Sobotce**.

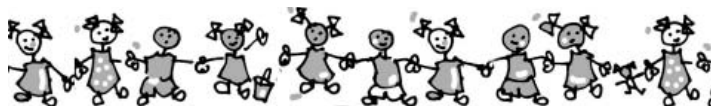
Na závěr (a vlastně na přidanou) jsme zhlédli **Zločin v muzeu aneb Velkou psí detektivku**, kterou nás hlavně výtvarně inspirovala talentovaná vedoucí **souboru ZŠ z Praseka** Eva Kaprálová.

My dospělí jsme bohužel neviděli už proslavenou Šípkovou Růženku loutkářky Jarmily Vlčkové, protože jsme tuto dobu využili na rozbor představení.

Ceny byly uděleny **Třem přadlenám** (s přímým postupem na Dětskou scénu) a pak taky inscenacím **Mausa Musaka** a **Něco je kulatý, něco je hladký**. A nakonec dodávám, že děti dál zpívaly - něco je kyselý, něco je sladký....

Blanka Šefrnová

KRAJ VYSOČINA

PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ
TŘEBÍČ 12. DUBNA 2010

Krajská přehlídka dětských recitátorů Kraje Vysočiny se jako každoročně odehrála v Pasáži – budově Městského kulturního střediska v Třebíči. O hladký průběh akce se postarala Dagmar Řezáčová z pořádajícího DDM Hrádek ve spolupráci s Janou Kutílkovou z MKS Třebíč.

Po společném zahájení probíhala v malém sále vystoupení recitátorů 1. a 2. kategorie. Hodnotil je lektorský sbor ve složení Eva Dittingerová, Stanislav Nemrava a Jaroslav Dejl. Představili se zde recitátoři, kteří teprve objevují zákonitosti přednesu a možnosti svého hlasu. Potýkají se s trémou, artikulací i nedostatečným dechem, někdy bohužel i s nevhodně zvolenými texty. Nechybí jim ale odhodlání a radost z přednesu, byli si navzájem pozorným a podporujícím publikem. Příjemným překvapením byla vysoká účast chlapců – v první kategorii jich vystoupilo šest, ve druhé dokonce osm (z deseti recitátorů v každé). Až na jedinou výjimku zazněly texty českých autorů, slyšeli jsme po třech básních Michala Černíka, Miloše Kratochvíla, Jiřího Žáčka i Pavla Šruta.

Tři čestná uznání v nepostupové 1. kategorii byla udělena **Petru Žákovici** ze ZŠ Nad Plovárnou Jihlava za přednes textu Dvě tetičky Pavla Šruta, **Valerii Vítěze** ze ZŠ Krásovy domky Pelhřimov za zvládnutí dalšího Šrutova textu Čče a **Nikol Havelkové** ze ZŠ Bory, která si připravila Měsíc Oldřicha Syrovátky.

Ve 2. kategorii si získal posluchače **Jaromír Chroustovský** ze ZUŠ Nové Město na Moravě básní Briana Pattena Slečna Pšt. Poučeně pracoval s pauzou a budoval napětí až k černě humornému závěru. Jako jediný si za své vystoupení vysloužil doporučení na celostátní přehlídku. Čestným uznáním byli oceněni **Jiří Slaviček** ze ZŠ Komenského Světlá nad Sázavou se Vzpomínkou na pravěké doby Michala Černíka a **Zdeňka Dolejšová** ze ZŠ Krásovy domky Pelhřimov za báseň Chytrá Šahrazád Františka Hrubína.

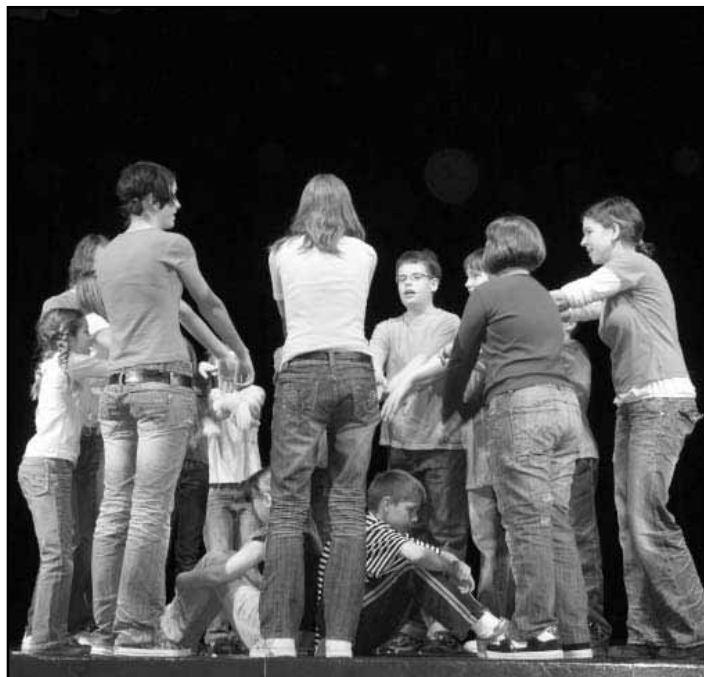
Ve velkém sále paralelně probíhala vystoupení 3. a 4. kategorie. Devět recitátorů v každé kategorii hodnotil lektorský sbor ve složení Eva Mohaplová, Tomáš Doležal a Jakub Hulák.

Celková úroveň vystoupení ve 3. kategorii nebyla příliš vysoká. Místo toho, aby recitátoři spoléhali na sílu samotného textu a vlastní představitost, tak často spíš jen zvnějšku „vyráběli“ výraz a emoce. Skloubit promyšlenou práci s textem s přirozeným projevem se podařilo snad jen **Gabriele Latzkové** ze ZUŠ Nové Město na Moravě, ať už v případě Doslovné pohádky Petra Nikla nebo Spícího hada Daniely Fischerové. U obou textů by ale stálo za to ještě víc otevřít divákům cestu k tématu a sdělení. Niklův text klade překážky svou délkou a dokola se opakující situací, text Fischerové zase svou teozitostí. Recitátorka byla každopádně jako jediná oceněna postupem na celostátní přehlídku. Čestná uznání si odnesli **Felicitá Prokešová** ze ZŠ Benešova Třebíč, **Marie Svobodová** ze ZŠ B. Reynka v Lípě a **Filip Hugo** ze ZUŠ Nové Město na Moravě.

Ve 4. kategorii už převažovali technicky vyspělí recitátoři schopní oslovit a zaujmout diváky. Přesto nakonec i z této kategorie postoupila na celostátní přehlídku pouze **Anna Doležalová** z Pavlova u Ledče nad Sázavou. Recitátorka svým vystoupením výrazně převýšila úroveň obou starších kategorií, a to především interpretací textu Petera Bischele Stůl je stůl. Kromě samotné neobvyklé dramaturgické volby bylo překvapivé, s jakou přesností a představitostí zvládla recitátorka tak dlouhý text, aniž by ztrácel napětí a barvitost. Krátká báseň Jana Skácela Dopis naopak vyzněla poněkud formálně.

Čestným uznáním ocenil lektorský sbor **Jana Malouška** ze ZŠ Horka-Domky Třebíč za příjemně civilní interpretaci textů Roberta Fulghuma a Rudolfa Křesťana, **Lucii Hrochovou** ze ZUŠ Světlá nad Sázavou především za citlivě převyprávěnou povídku Ilji Hurníka Stromy a **Evu Radilovou** ze ZŠ Hálkova Humpolec za technickou dovednost, s níž suverénně přednesla texty Martiny Drijverové.

Jakub Hulák s přispěním Evy Dittingerové

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH DIVADELNÍCH
SOUBORŮ, TŘEBÍČ 13. DUBNA 2010

Na krajské přehlídce jsme viděli deset divadelních představení v rychlém sledu v jednom dni. Přehlídka se konala v místním Národním domě. Stálo by za uvážení, zda by se přehlídka neměla konat dva dny, aby byl větší čas na reflexi představení s vedoucími souborů. Program přehlídky by také mohl obohatit dětské diskusní kluby.

Na přehlídce se bohužel neobjevilo představení, které by lektorský sbor ve složení Jaroslav Dejl, Jakub Hulák a Miloš Maxa poslal přímo na celostátní přehlídku Dětská scéna. Do širšího výběru jsme vybrali inscenaci souboru **Pedro ve vedru** ze ZUŠ Nové Město na M. – **O krtečkovi, který chtěl vědět, kdo se mu vykalal na hlavu.**

Ušní mázek (ZUŠ Nové Město na M., ved. Kateřina Šteidlová) – **Sdygr Appr aneb ustr ustr:** Herecky dobře vybavené děti předvedly představení, které vycházelo z předlohy Daniila Charnse. Na jevišti se odehrávaly absurdní situace s dávkou černého humoru. Viděli jsme, jak si postavy na jevišti vzájemně trhaly ruce, kousaly uši, na závěr byla dokonce jedna z nich snědena. Oceňovali jsme herní složku představení, bylo vidět, že si děti hru na jevišti užívají, na druhou stranu jsme však postrádali další plán inscenace. Divák často nerozuměl motivacím a jednání jednotlivých postav. Asi nejvíce nám scházelo hlubší a jasnější sdělení, které by bylo opřené o propracovanější výklad Charnsovy předlohy.

DS Tudy tam (ZUŠ Jihlava, ved. Martin Kolář) – **Haló. Haló? HALÓ!!!:** Autorská inscenace byla vytvořena ze zafixovaných improvizací souboru na téma lidská komunikace a telefonů. Na jevišti se odehrálo mnoho jednotlivých situací. Soubor divákům představil přešl inspirování jevištních nápadů, které jsme jako lektorský sbor oceňovali. Řada těchto situací působila humorně a zároveň nesla i jistá sdělení. Problém byl v tom, že celá kompozice představení nebyla jasně koncipovaná a nefungovala jako jeden celek. Pokud by se soubor více soustředil na dramaturgickou práci a jednotlivé nápady protřídl, mohlo by se pak jednat o ukázkou inspirování autorského divadla.

Bezmasky (ZUŠ Pelhřimov, ved. Jitka Vachková) inscenace – **Týden: Pásmo básní a písní Jiřího Weinbergera** bylo poskládáno jako jeden týden školáka. Tento princip se však zvláště v druhé půlce stává mechanickým a přestává diváka překvapovat. Jednotlivé dny reprezentovali okostýmovaní herci, kteří recitovali básně na toto téma. Ocenili jsme momenty, které vycházely ze zkušeností dětí, z jejich trápení, která se jim během týdne dějí. Zbytečné nám přišlo použití balónků jako barevného odlišování jednotlivých dnů. Nerozuměli jsme smyslu vložených písní, které děti ne vždy dokázaly interpretovat. Písně bohužel také nezapadaly do dramaturgické koncepce inscenace.

Sluníčka (ZŠ Benešova Třebíč, ved. Zdena Marečková) – **Kuřátko a obilí:** Tato sedmiminutová „drobníčka“ měla základní problém v absenci jevištních situací. Děti texty pouze deklamovaly a svými pohyby je ilustrovaly. Na jevišti nevznikalo vzájemné jednání. Děj tak postrádal napětí a putování Ku-

řátka nepůsobilo dramaticky. Vedoucím jsme doporučovali hledat v předloze dramatické situace, a ty se pak snažit jednoduchými divadelními prostředky znázorňovat.

ÁČKO I. (ZŠ Týnská Tř., Jaromíra Kratochvílová) – **Moudré hlavy z Kocourkova:** Soubor hrál příběh o tom, jak Kocourkovští chtějí chovat ryby. Scéně dominoval dlouhý oválný předmět z látky, který nejprve ohraničoval kraj rybníka. Poté se proměnil v úhoře, který Kocourkovským snědl všechny rybí konzervy, které do rybníka naházeli v domnění, že tam budou mít čerstvé ryby. V jistých momentech se souboru podařilo vytvořit na jevišti situace. Inscenaci však scházelo větší rozehrání těchto situací v procesech jednotlivých postav tak, aby více znázornili jejich „natvrdlost“. Nejen proto chyběl inscenaci větší dramatický oblouk.

Kašpárek (ZŠ Husova, Náměstí nad Oslavou, ved. Naděžda Kratochvílová) – **Příšery:** Pásmo básní ze Šrutovy sbírky Příšery a příšeri recitovali chlapci a dívky z prvního stupně ZŠ. Představení bylo otevřeno vzájemným strašením chlapců a dívek skrze recitaci Šrutových básní, což poměrně dobře fungovalo, děti byly spontánní, recitovaly a jednaly přirozeně. Nicméně asi po první třetině se tento způsob převedení básní do jevištní podoby opouští. Děti začínají texty deklamovat a z jejich bytí na jevišti se vytrácí hra. Celá inscenace pak končí tím, že se děti spojují a jdou strašit diváky. Nicméně k tomuto spojení dívek a chlapců nedochází přirozeným procesem a vývojem jejich vzájemných vztahů, a vše tak bohužel působí poněkud mechanicky.

Pedro ve vedru (ZUŠ Nové Město na M., ved. Tomáš Machek) – **O krtečkovi, který chtěl vědět, kdo se mu vykalkal na hlavu:** Soubor se pokusil zdramatizovat předlohu Wernera Holzwarta. K jevištnímu zpracování zvolil vedoucí souboru Tomáš Machek různorodé divadelní prostředky. Naivně iluzivně malovaná scéna, kudy vylézá krtek, slouží jako paraván. Zpoza něho se objevují plošné loutky – jednotlivá zvířátka, která kakají na krtečka. Zvířecí exkrementy jsou naopak ztvárněny naturalisticky a narozdíl od plošných loutek je animuje holá ruka loutkovodce. Krtečka hraje herec, který má na sobě kostým „krtečkovské“ kalhotky doplňuje vojenská helma. Krteček má s sebou ještě jakousi zásobu rekvizit, která mu pak slouží na obranu před zvířecími výkaly. Cesta od jednoho zvířátka k dalšímu je udělaná prostřednictvím písně a doprovodu živé kytary. První část představení funguje dobře. Divák je stržen různorodostí divadelních prostředků a některý je fascinován samotným tématem. V druhé části se však princip začne opakovat a inscenace ztrácí poutavost. Problém je zejména v samotné předloze, která není příliš vhodná na dramatizaci, soubor se skrze tuto předlohu snaží vypovídat o jakési zbytečné pouti – pomstě, která nemá smysl a nakonec se stejně vymstí. O tomto však samotná předloha není, proto toto téma z inscenace nejde příliš vystopovat. Nejproblematictější pak vyznívá závěr, kdy hlavu krtečka počurá malá holčička. Svět zvířátek se tak přenáší do světa lidí a vše působí vulgárně až nepatřičně. K tomuto pocitu přispívá právě i holá „lidská“ ruka loutkovodce, která na začátku pleskne exkrement krtekovi na jeho helmu. Dalším problémem je samotná „práce“ s výkaly zvířátek. Krtek je posléze odpaluje pálkou a vše zvládá, není překvapován on, takže není překvapován ani divák. Není také jasné, kde krtek získá ony rekvizity, které mu pomáhají v jeho pomstě. Představení na nás přesto působilo jako nejvíce kompaktní inscenace, která využívá různorodost divadelních prostředků a ve které vznikají situace. V kontextu přehlídky jsme ji proto doporučili do širšího výběru.

ÁČKO II (ZŠ Týnská Tř., ved. Jaromíra Kratochvílová) – **Pohádka o Zemčičce Zvoničce:** Souboru se podařilo divákům srozumitelně sdělit příběh. Zejména jsme oceňovali dobře zvolenou předlohu. Děti v jednotlivých situacích jednaly přirozeně, nicméně by se jednotlivé situace více rozehrát tak, aby měl příběh větší napětí a vtip. Závěrečná situace působila nepřehledně a z inscenace se tak vytrácela pointa předlohy.

My jsme žáci 3. B (ZŠ Humpolec) – **pásmo veršů Ivana Blatného:** Představení souboru ze ZŠ Humpolec se nedalo nazvat divadelní inscenací. Okostýmovaná dívka v roli babičky organizovala jednotlivé recitátory, kteří recitovali básně Ivana Blatného. Jejich jednotlivé vstupy působily poněkud strojeně a jejich projev byl bohužel pouhou deklamací textů.

DS Hobit (Gymnázium Jihlava, ved. Zdeněk Krásenský) – **William Shakespeare instant:** Inscenace je založená na kompilátu některých situací z her W. Shakespeara – Romea a Julie, Macbetha, Krále Leara, Snu noci svatojánské. Představení se tak skládalo z jednotlivých částí těchto her, které na sebe nijak nenavazovaly. Nepodařilo se nám „rozluštit“ dramaturgickou koncepci inscenace. Dětská diváka, kteří neznají jednotlivé hry, se v představení neorientovali vůbec. Čtrnáctiletí a patnáctiletí žáci se ve většině případů uchylovali k hereckým šaržím a nedokázali zvládnout náročné herecké úkoly, které byly navíc vytrženy z kontextu jednotlivých her. Představení doprovázela živá hudba.

Miloš Maxa

PARDUBICKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ PARDUBICKÝ KRAJ (12.-13.4, 21. - 24.4.)

Letos se na krajské přehlídce zúčastnilo celkem 75 recitátorů..

I. kategorie (2. - 3. tř. ZŠ) končí na úrovni kraje.

Porota se rozhodla udělit diplomy a čestná uznání. Diplom si domů odnesli **Vojtěch Tesař** 1. ZŠ Litomyšl, **Kryštof Chadima** z 1. ZŠ Litomyšl, **Sarah Sleamanová** z Dramatické školky ze Svitav a

Ilona Drábíková ze ZŠ Opatovice. Čestným uznáním byli oceněni **Daniel Scarpellini** ZŠ Resslerova Hlinsko, **Veronika Brožková** ze ZŠ Krouna a **Kristýna Podešvová** (ZŠ Vraclav).

II. kategorie

Porotu tvořili Jana Trojanová, Petr Kouba, Nina Martínková

Přehlídce se zúčastnilo 21 dětí, nejlepších recitátorů letošní sezóny. Slovo nejlepších může znít příliš subjektivně, ale jejich výkony byly opravdu výborné vzhledem k věku a životnímu zkušenostem. Porota se těžko rozhodla, koho má poslat na Dětskou scénu. Samozřejmě, že jsme po přehlídce s jednotlivci diskutovali o tom, proč se něco povedlo více, proč něco méně a jak se vyvarovat některých chyb.

Výkon **Anny Ročňové** ze ZUŠ Chrudim porota ohodnotila **diplomem s postupem**. Přestože vybraný text byl dlouhý, Betty MacDonaldová Léčení hubatýdy, recitátorka se ve vyprávění výborně „zabydlela“ a pobavila publikum i sama sebe. Barvitá představitost, temperament, kontakt s publikem, plastické odlišení postav, to vše učinilo z jejího vystoupení radostný zážitek. Jako jedna z mála dětí v této kategorii neuspěla začátek a nechala doznít konec.

Rovněž **Anna Kubizňáková** ze ZŠ Vraclav získala **diplom s postupem**. Zaujala přednesem textu Jiří Kahouna Jahodová. Podařilo se jí sdělit příběh čmeláků, jejich maminky a mnohonozky v celku a zároveň plasticky vybudovat dialog. Výběr předlohy odpovídal věku, fyzickým předpokladům i dosažitelným zkušenostem recitátorky.

Vilém Branda ze ZŠ Závodu míru Pardubice byl oceněn **diplomem**. Vybral si úryvek textu Michala Viewegha Štědrý den. Interpret je dobrý vypravěč, nepřehrává, „nečaruje“, je kultivovaný, prostě sděluje. Od loňska, kdy postoupil na Dětskou scénu, si zlepšil výslovnost některých hlásek. Délka úryvku byla odpovídající věku a dovednostem recitátora, jenže jak udržet svěžest a humor předlohy od doby prvního čtení až k poslednímu veřejnému vystoupení? To je obecnější problém, nad nímž se porota zamýšlela v celkovém hodnocení této kategorie. Opět se potvrdila zásada, že předloha by měla být tak kvalitní, aby recitátora „podržela“ i v často opakovaných vystoupeních.

Také **Viktorie Štochlová** ze ZŠ Sloupnice získala **diplom** za interpretaci písňového textu Zdeňka Svěráka V Čudu. Rýmy jsou velmi jednoduché až primitivní, humor svěrákovský a její recitátorka s radostí a přirozeností přednesla.

Problém písňového textu bez hudební složky je torzem a přednašečí nenabídne plně využití interpretačních možností mluveného slova.

Nikol Filipi ze ZŠ Vraclav si odnesla **čestné uznání** za přednes úryvku z Pučálkovic Aminy Jindřicha Plachty. Recitátorka udržovala dobrý kontakt s publikem. **Michal Jiruše** z 1. ZŠ Litomyšl má čestné uznání za přednes textu Miroslava Válka Jak se Kuba ztratil.

Recitátor projev cit pro kontrasty absurdního textu, ale zdá se, že ne vždy ho to ještě baví.

K výkonům recitátorů II. kategorie uvádí Nina Martínková několik poznámek. Recitátoři často příliš dlouhé texty nezvládnou fyzicky ani technicky.

Někteří mají příliš velké tempo a pokud nepracují s dynamickými změnami, kontrastem, sklouzávají k monotónnosti atd. Charakterizaci přímých řečí postav je třeba ukázat ne vnějškově, ale na základě vnitřní představy. Přehnané dramatizování bývá na úkor věcnosti a prostoty, možná ve snaze uspět a upozornit na sebe. Někde to šlo proti logice textu. Je třeba si chránit hlas, nepřepínat ho. V případě problému raději zvolit hlasový klid!

Přes výše uvedené připomínky musím konstatovat, že děti, které jsme v druhé kategorii v Pardubicích viděli a slyšeli, již mají mnoho schopností a dovedností být výbornými recitátory.

III.kategorie

Porotu tvořili Emílie Zámečnicková, Petr Kouba, Jana Portyková. V této kategorii bylo oceněno 6 recitátorů.

Aneta Veselá z Dramatické školičky Svitavy získala **diplom s návrhem na postup**. Doporučen je text J.Thurbera Co se stalo s Karlem. Porotu zaujal osobitý projev interpretky, její obrazotvornost, technická vybavenost, humor a nadhled. Kontrastně vybrané texty umožnily předvést široký výrazový rejstřík. **Jana Saidlová** ze ZŠ Spořilov Pardubice byla oceněna **diplomem s návrhem na postup** a doporučen byl text Z. Svěráka Maminčina dlouhá věta. Porota zdůraznila technickou disponovanost recitátorky, její schopnost vědomě pracovat s dynamikou. Texty byly zajímavě dramaturgicky postavené, výstavba příběhů obou textů byla logická. Výkon **Adély Šteflové** z 1. ZŠ z Litomyšle byl ohodnocen diplomem. Následující recitátoři získali čestné uznání. **Josef Oliva** ze ZŠ Ronov nad Dobravou, **Matěj Nárožný** z Dramatické školičky ze Svitav, **Anna Řehůrková** ze ZUŠ Lonkova Pardubice.

IV.kategorie

Porota ve složení Emílie Zámečnicková, Jana Trojanová, Petr Kouba v této kategorii ocenila

5 recitátorů.

Jennifer Zanzambi ze ZUŠ Chrudim získala diplom s návrhem na postup. Vybral si africkou pohádku O.D.Westa Pavouk a moucha. Lektorský sbor schválil výběr textu pro tuto recitátorku, protože jí tato pohádka umožnila plně předvést cit pro rytmus, který byl ještě umocněn použitím afrického bubínku. S radostí, chutí a nadhledem předvedla publiku veškeré své vyjadřovací schopnosti, a proto byl její výkon lektory i diváky označen v této kategorii za nejlepší. Autorem druhého textu, vlastně tří básniček Želva, Syseľ, Žába, je E.Frynta. Při jejich interpretaci potvrdila recitátorka své kvality a dokázala, že umí pracovat i s veršem. Texty na sebe navazovaly a spolu vytvářely celek a pointu.

Další diplom s návrhem na postup získala **Kateřina Josková** ze ZŠ Dr.Peška z Chrudimi. Jako první text si vybrala text F.Nepila Než začne ptáček hnízdit. Recitátorka působila velmi kultivovaným dojmem, jistotou a vírou ve vybraný text. Vzbuzovala dojem, že v něm vidí svou životní zkušenost, čímž se stal její projev velmi živým a uvěřitelným. Druhým textem byla Liška a bobr od S. Michalkova. Ani při druhém vystoupení neztratil přednes této recitátorky nic na kultivovanosti a celkové sdělovací schopnosti. Působil však poněkud „nedodělaně“, zejména ve výstavbě a ve vyjádření názoru a postoje k příběhu.

Samotný diplom získala **Michele Fulierová** ze ZUŠ P. Ebena Žamberk. Další dvě recitátorky si za svůj výkon odnesly čestné uznání. Byly to **Kristýna Marková** z Gymnázia Moravská Třebová a **Vendula Bendová** z Letohradského soukromého gymnázia.

Porota hodnotila celkovou úroveň přehlídky velmi kladně.

zprávu o II. kategorii zapsala N.Martínková, informace o dalších kategoriích na základě materiálů doplnila J. Bumerlová

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA RECITACE PARDUBICKÉHO KRAJE

byla nazvána Svitavský dýchánek, neboť poprvé byla ve Svitavách a taky si předsevzala dýchat volně, i když intenzivně. Během dvou dnů 8. a 9. 4. jsme viděli třináct představení. Z Pardubic přijely 3 soubory, po jednom z Lanškrouna, Holic a Chrudimi, gymnázium z Ústí nad Orlicí přivezlo 3 inscenace a pěšky přišly ze Svitav soubory čtyři. Přehlídka měla příjemné rozpětí od malých začínajících **Druháčků** z Pardubic, kteří byli ale ve svém pásmu **Kočka nebo pes** přesvědčiví, až po zkušené a muziké mladé herce ze **ZUŠ v Chrudimi**. Ti svižně odehráli vtipnou africkou pohádku **Pravda a lež**. Jednu africkou pohádku soubor již nastudoval a příští rok, zdá se, vznikne i třetí. Nakonec, proč ne? Určitě je záměr silně motivován přítomností Jennifer Zanzambi, která dokáže africký kolorit přiblížit docela samozřejmě. Toto představení bylo jako jediné vybráno, aby spolupvytvořilo program **Dětské scény v Trutnově**.

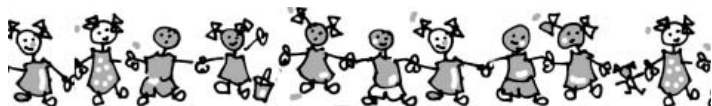
Mezi těmito póly se ale pohybovala další zajímavá představení. Například studenti z **ústeckého gymnázia**, kteří hráli tři různorodé inscenace (**Šťastný princ**, **Neduhy**, **Indické pohádky**), leč všechny na velmi dobré inscenační úrovni. Zvláště Indické pohádky se mohly chlubit svou vkusnou lapidárností, skoro vždy přesvědčivým vyjádřením a dobře uzavřenými situacemi. Snad jen ten konec... Nic se ale nemění na tom, že v Ústí jsou na gymnáziu velmi pracovitě a aktivní děti a soubor **Veselé zrcadlo** se stal v našem kraji fenoménem.

Ve Svitavách vzniklo v **Dramatické školičce** několik představení. Jedna inscenace se snaží postihnout, co je nejdůležitější v Nezvalově **Aničce Skřítkovi a Slaměném Hubertovi**. Dětem, vlastně už pubertákům, se docela dařilo, za přispění černého divadla, světla, rozvinutého výtvarna. Bylo to zajímavé a barevné divadlo, s vyčteným tématem, ale herecky ne zcela dotčené. Další inscenace souboru **A tak jsem šla uklízet sem** zaujala především vlastním, ryze autorským scénářem, který byl smysluplně převeden na jeviště. Zrovna tak zafungovalo zajímavé ztvárnění části textu Saint-Exupéryho **Namaluj mi beránka**, jehož myšlenka byla určitě pro děti ze souboru krásným tématem k práci pro celý rok. Čtvrtá inscenace souboru nese název **Nerge dorgo týrgy kargat serge**.

Podotknout jen, že medaili za statečnost by měly dostat děti z **Dramatického kroužku z Holic**. Hra **Nekuř, nepij, nehrb se** je o drogové závislosti a nešťastných rodinných vztazích. A děti ji svou vůlí dotáhly odvážně do konce.

Přehlídka střídala dva sály, a tak vše běželo bez problémů. Doufejme, že bude dost dobrých nápadů i v příštím roce. Myslím v dětském divadle i u svitavských pořadatelů.

Děni doprovázeli lektori Jakub Hulák, Tomáš Machek a Blanka Šefrnová, která toto pro vás napsala.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

CESTA KOLEM SVĚTA...

Takové téma s sebou nesla letošní přehlídka krajského kola recitace jednotlivců. Díky ochotě Emilie Špatné se opět uskutečnila v SDV Labyrint (pobočka SVČ Lužánky, Brno), a to 13. a 14. dubna 2010. Na přípravě a realizaci se podíleli také studenti ateliéru Divadlo a výchova DIFA JAMU a studenti Střední školy umělecko-manažerské v Brně, vše pod pedagogickým vedením Evy Brhelové.

„Cesta kolem světa“ dýchala na všechny účastníky přehlídky na každém kroku především výtvarným pojetím celého prostoru SDV Labyrint. V průběhu celé přehlídky provázeli každou kategorii jeden průvodce, který se o účastníky staral. Také různé aktivity, které byly účastníkům nabízeny, úzce navazovaly na tematiku přehlídky. Úvodem vystoupili studenti se svou etudou, následovaly rozcívky, které měly recitátory připravit na „cestu za přednesem“, opomenuty nezůstaly ani diskuse s recitátory o interpretaci textu. Především díky zápalu organizátorů a zásluhou lektorského sboru byla nastolena velmi přátelská atmosféra.

Každá kategorie měla svůj vlastní lektorský sbor. Mezi jejich členy patřili: Jindra Delongová, Jarmila Doležalová, Petra Rychecová, Tomáš Doležal, Eva Dittingerová, David Kroča a Vendula Holčáková.

Kategorie 0. a 1. (1. - 3. třída ZŠ) byly spojeny v jednu, další kategorie přednášely již odděleně. První den se přehlídky zúčastnili recitátoři z 0., 1. a 2. kategorie. I když lektorský sbor neshledal ve 2. kategorii (4. - 5. třída ZŠ) nikoho vhodného pro postup na celostátní přehlídku, udělil alespoň několik ocenění. Ocenění získali také recitátoři z 0. a 1. kategorie, kteří tvořili nepostupovou skupinu.

Druhý den přehlídky již nebyl na postupy recitátorů na Dětskou scénu do Trutnova tak skoupý. Ve 3. kategorii (6.-7. třída ZŠ) postoupili do celostátního kola **Barbora Kachlířová** ze ZŠ Holzova v Brně (texty - Jiří Suchý: Střela; Jan Neruda: Balada májová) a **Bořivoj Raiskub** ze ZŠ v Kyjově (texty - Arnošt Goldflam: Tatínek a strašidelné Brno; Ivan M. Jirous: Ptala se Františka Marty). Ve 4. kategorii (8. - 9. třída ZŠ) byli postupujícími **Karolína Strnadová** ze ZŠ Vedlejší v Brně (texty - Ivan Wernisch: V zámeckém parku; Michaela Taková: Vodo vodo) a **Jindřiška Fialová** z Gymnázia Znojmo (texty - Miloš Macourek: Láska a dělové koule; Petr Nikl: Pohádka o X).

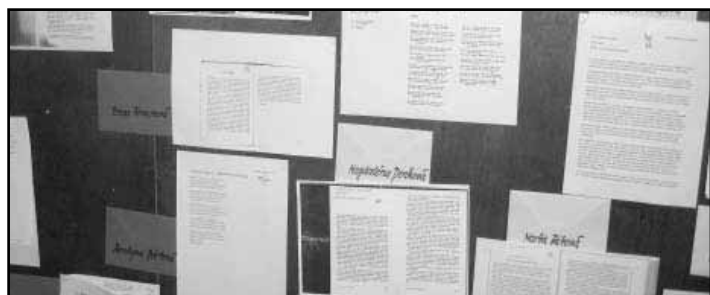
Úroveň výkonů recitátorů byla velmi různorodá. Děti se většinou držely osvědčených textů, které jim vybraly paní učitelky nebo rodiče, pouze ve výjimečných případech si recitátoři volili text sami. Často se objevovaly i texty, které svou obsahovou stránkou neodpovídaly věkové skupině recitátora. Největším problémem však zůstává nedostatečná informovanost recitátorů ze strany svých pedagogů. Učitelé často nechtou celé propozice, které jsou jim zaslány, a proto některé děti nemají na přípravu dostatek času.

Hlavní myšlenku celé přehlídky si účastníci odnesli ve formě vzkazu napsaného na pohlednici, kterou pro ně vytvořili organizátoři přehlídky. Vzkaz zněl: „Vzpomínka na cestu, na které jsme se společně potkali, na cestu za přednesem. Ačkoliv vedla přes mnoho nástrah a nebezpečí, neboj se vydat se na ni znovu. Opět tě na ní může potkat mnoho nečekaných zážitků a nových přátel, kteří budou tvůj přednes i nadále obohacovat.“

Pro účastníky se přehlídka stala velmi inspirativní a snad je i povzbudila pro další práci s literární předlohou, ať již jde o prózu či poezii.

Mirek Jindra

(student 2. ročníku oboru dramatická výchova
Ateliéru divadlo a výchova DIFA JAMU v Brně)

JAKÁ JE TA SPRÁVNÁ PŘEDLOHA?!

aneb

Krajská přehlídka dětského divadla v Brně ve znamení problematických předloh

Na krajskou přehlídku dětského divadla Dětská scéna 2010 v Brně, kterou pořádalo SVČ Lužánky, se letos přihlásilo celkem sedmáct divadelních souborů z Brna a okolí, Znojma a Vyškova. V příjemných prostorách historické budovy uprostřed parku Lužánky se na třídní přehlídce při společných rozpravách ponejvíce hovořilo o výběru předloh - kvalitě pedagogem vybraného dramatického textu, jeho vhodnosti pro daný věk dětí v souboru, kvalitách autorských textů, které si soubory napsaly samy, nebo výrazněji upravily. Z těchto důvodů si dovoluji nahlédnout celou brněnskou přehlídku právě z tohoto pohledu.

Základní a zásadní problém - výběr dramatické předlohy a její zpracování do jevištní podoby - se objevil u pěti představení. Pedagožky dvou souborů si vybraly pro jevištní zpracování knižně vydané dramatizace známých klasických pohádek, u kterých nakladatelství anoncovalo, že jde o pohádky dramatizované přímo pro děti mateřských školek a prvního stupně základních škol. Dané texty bohužel nebyly dramaticky zpracovány kvalitně. Jednalo se o přebásněné pohádky: O Šípkové Růžence a O Popelce. V těchto dramatizacích s verši, např. „je to tady těsně, to je ale děsně“ (text prince - zachránce Růženky), nebo „co je mi, co je mi, táhne mě to moc k zemi“ (text usínající mouchy) nešlo v žádném případě o nadsázku. V celé dramatizaci nebyly ani naznačeny charaktery postav, nebyly vedeny dějové linie, natož dramaticky oblouk Aristotelovsko-freytagovského modelu, zkrátka texty postrádaly základní kompoziční výstavbu (tedy záměrné uspořádání formálních i tematických složek díla, v němž má vše své významové i esteticky pevné místo). Verše navíc často nebyly vhodné pro věk dětí, ve vedení příběhu nebylo možné nalézt žádný záměr (chronologický, retrospektivní, ani záměrně nonsensový). **Dětský kroužek Sluníčko ze ZŠ a MŠ Olešnice** sáhl po textu **O Popelce**, **Dětský soubor Kapky ZŠ Bosonožské náměstí, Brno** po **Šípkové Růžence**.

Podobnost v „kvalitě“ dramatizace bylo možné shledat i u pohádek **O Červené Karkulce** souboru ze **ZUŠ Letovice** a **Jak Honza léčil princeznu** souboru **Letnáčci ze ZŠ Vyškov - Letní pole**, který napsala pro děti sama paní učitelka. Poslední jmenovaný soubor vznikl ve školní družině ZŠ. Vedoucí souboru potvrdila, že nemá povědomí o psaní dramatického textu a jeho kompozici. Žádné z vedoucích výše zmíněných souborů navíc dosud neměly žádné předchozí zkušenosti s tvorbou inscenace s dětmi. Při tvorbě představení se potýkaly nejen s nekvalitním textem (jehož nekvalitu nedokázaly odhalit), ale i s vlastní nezkušeností, jak situace jevištně ztvárnit. Nevedly děti k vzájemnému jevištnímu jednání, nehledaly motivace pro jednání postav, neřešily scénografii, prostor, kostýmy. Nedostatek zkušeností, ale i invence, nápaditost a estetického citění vedlo k jevištním „výtvarům“, které bylo možné jen stěží hodnotit jako dětské divadlo. Doufáme, že je tato první zkušenost s dětským divadlem inspiruje a podnítl k získávání informací a povědomí o něm, aby se následně mohly vydat cestou tvořivé práce s dětmi.

Stejně tomu bylo i v případě **Divadelního kroužku Kamínky z Orechova**. Z představení **O vznešené ježibabě** bylo zřejmé, že jde o první zkušenost vedoucí i dětských interpretů s vystupováním na jevišti. Nejistota a určitá bezradnost v jejich hereckém projevu se přenášela i na diváky. V případě **ZŠ Vyškov - Letní pole** nebylo možno hovořit o plnohodnotném divadle s dětskými herci. Příběh **Jak pejsek a kočička myli podlahu** recitovaly dvě děti v kostýmech a čepičkách s našitými oušky a nakreslenými čumáčky na tvářích ve velmi rychlém tempu, bez pohybu a náznaku vzájemného dialogu.

Vlastní dramatický text si napsaly čtyři soubory. Ne všem se však podařilo vytvořit svébytné, přehledné, dramatické dílo se silnými tématy. Soubor z **divadla Prkno** ve svém představení **Hraješ ten strom jako úplný dřevo** vrstvil, prolínal a svévolně míchal různé roviny. Jednalo se o divadelně ztvárněné dějiny divadla pod vedením učitelky, která se třídou tyto dějiny před očima diváků inscenuje. Dětské herci hráli záky a tito žáci vstupovali do rolí v inscenovaných příbězích z dějin divadla, které mnohdy měly ještě uvnitř retrospektivní pasáže. Klíč, dle kterého žáci hráli dané role, se většině diváků nepodařilo odhalit a roviny se natolik promíchávaly, že nebylo možné na jedno zhlédnutí inscenovaný příběh pojmut. Stávalo se také, že v tomto divadle na divadle se ne vždy dařilo udržet nastolený nadhled a přijatelný humor. Mnohé scény byly herecky přexponované a hraničily s exhibicionismem dětských herců.

Naopak velmi zdařilý dramatický text napsala vedoucí souboru ze **ZŠ Pavlovská z Brna**. Představení s názvem **Jak byl pan Bouček na návštěvě v úlu** pojednávalo o tom, co všechno se může stát, když včelař usne blízko svého včelího úlu v trávě. Text byl adekvátní věku a zkušenosti dětí v sou-

boru. Soubor má dobře nakročeno, bohužel ne všechny situace v představení byly čitelné a fungovaly. Vycházelo to především z nejasného ukotvení v žánru. Z první scény se zdálo, že půjde o nadsázku s bizarními scénickými prvky, v dalších pak šlo o zcela vážně míněný muzikál s realistickými prvky a přesnými choreografiemi. Je otázka, kterou z možných cest se soubor při dalším přemýšlení nad inscenací vydá. Základní jevištní materiál pro další tvořivou práci si již vytvořil.

Zdařilé bylo také taneční představení dětského souboru ze stejné školy **ZŠ Pavlovská z Brna**, ovšem z jiné třídy a pod vedením jiné paní učitelky. Paní učitelka se inspirovala lidovými básněmi a říkadly a diváci viděli pohybové vystoupení založené především na užití jasných symbolů a tanečním ztvárnění čtvra ročních období. **Čtvero ročních období**, tak zněl i název představení. Stylizovaným pohybem děti ztvárňovaly činnosti v průběhu roku. Atmosféru dokreslovala hudba Tomáše Kočka. Soubor nezapomněl ani na adekvátní kostýmy a rekvizity, které si děti vyráběly samy.

Problematickou výběru předlohy se lektorský sbor i zájemci z řad diváků, studentů a pedagogů zabývali při společné rozpravě u představení **Muzikanti LDO ZUŠ Františka Jílka z Brna**. Jednalo se o dramatický text známého britského dramatika Patricka Marbera. Byť se jedná o text, který byl napsán pro amatérský divadelní festival mládeže a který je kvalitní, vrstevnatý, s dostatečně vykreslenými postavami a situačně bohatý, je přece jen postavený především na slově a je dosti obsáhlý. Postavy v dramatu jsou navíc starší než dětské interpreti. Představení bylo zdouhavé, monotónní a temporytmicky kolísalo. V emocionálně vypjatých situacích děti nedokázaly hrát uvěřitelně (je také otázka, kolik jim k tomu dal prostoru samotný autor). Je však znát, že interprety jejich postavy baví hrát, baví je hrát tzv. velký kus (představení trvalo téměř hodinu) a potýkají se s ním se ctí.

Jako náročná se jevila také předloha, kterou si zvolil další soubor ze **ZŠ Pavlovská z Brna**. Představení s názvem **Otevřenýma očima** tvořily povídky k zamyšlení s až filozofickým podtextem spisovatele předrevoluční doby Karla Houby. Začátek představení a první inscenovaná povídka diváky oslovila a vtáhla. Měla svou osobitou atmosféru. Bohužel následující příběhy ztrácelly temporytmus, jednotlivé mizanscény méně promlouvaly v jednoduchých znacích a více slovy, což ubíralo na pozornosti diváků a kladlo zároveň velké nároky na herecký projev dětských protagonistů. Kolísala i sdělnost jednotlivých příběhů. Soubor si však otevřel zajímavou a tvůrčí cestu, na které může přemýšlet a zkoušet, jak jednotlivé příběhy ztvárnit a kompozičně uspořádat.

Přehlídky se se svými představeními zúčastnili také žáci ze **ZŠ a MŠ logopedická z Brna**, soubor **Sluníčka** s představením **O dvanácti měsíčkách** a soubor **Zkřížená vesla** s představením **Odznak**. Přítomní diváci ocenili především snahu vedoucích s dětmi s logopedickými problémy pracovat a vytvořit divadelní inscenaci. V představení **Odznak** byla vidět radost dětí z bytí na jevišti. Osobně jsem přesvědčená, že právě divadlo má moc terapeuticky působit. Když jsou pro děti s jakýmkoli problémy či handicapem vytvořeny správné a tvůrčí podmínky, tak může vzniknout plnohodnotné divadelní dílo. Proces vzniku i výsledek pak může přinášet pocity zadostiučinění, uplatnění, seberealizace a osobnostní rozvoj dětských protagonistů.

Nakročeno správným směrem má i soubor **ZUŠ z Tišnova**. Vedoucí souboru zdramatizovala literární předlohu Mikulášovy patálie Reného Goscinyho. Bylo zřejmé, že vycházela ze skladby dětského souboru, ve kterém jsou

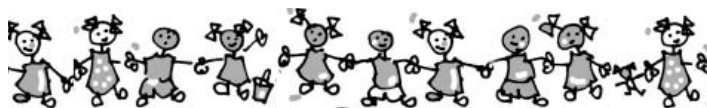
jen chlapci, a našla v Mikulášových příbězích adekvátní látku k jejich věku. V představení **Mikulášovy patálie** šest chlapců rozehrává klukovská dobrodružství. V mnohých situacích jsou všichni dětské protagonisty přirození, spontánní a z jeviště se na diváky v hledišti přenáší jejich radost ze hry a spontaneita. Bohužel slabším místem představení byla představitelka učitelky, starší žačka ZUŠ, na které byla zřejmě nervozita, obavy a herecká bezradnost. Nedařilo se jí herecky ztvárnit ráznou učitelku. Její projev narušoval temporytmus inscenace, u které je ještě velký prostor pro přemýšlení nad scénografií, výběrem jednotlivých Mikulášových patálií a jejich spojováním, pointováním a uzavřením celé inscenace.

Do vlastní dramatinizace se pustil i soubor **Dlaně, CVČ Hustopeče u Brna**. Okouzila jej známá kniha Jiřího Trnky Zahrada - kvalitní, avšak nikoli pro dramatinizaci snadná literární předloha. Pět kluků z Trnkova textu ztvárnilo pět děvčat ze souboru Dlaně. Samozřejmě o sobě neřeklo, že chlapecké postavy ztvárňují dívky, jako problém se jevil spíš věk původních chlapeckých postav v předloze a věk dívek-hereček. Pro čtrnáctileté herečky nezkušené dívky to byl úkol nad jejich schopnosti a možnosti. V mnohých situacích nepůsobili přirozeně, uvěřitelně, postavy jim „neseděly“. Výjimkou byla pouze nejmladší z dívek, která byla věkově blízko své postavě. Jako šťastné se nejevilo ani prostorové řešení. Brankou byla opona a zahrada byla za oponou. V pěveckých výstupech kocoura před zavřenou oponou byl divák zmatený, jak je možné, že se postava ocitla mimo zahradu.

Zajímavé a výtvarně výrazně pojednané představení nabídl soubor **Loutkino z Brna**. Představení neslo název **MIMO ZOO 2**. Šlo o pokračování příběhu dvou kamarádů, který soubor inscenoval minulý rok. Je chvályhodné, že příběh si vymyslely děti samy. Avšak škoda, že s nestrádanými motivy, rozehraným příběhem a jeho nastolenými možnostmi a závěrečnou pointou nepracoval soubor společně s vedoucí pečlivěji. V příběhu se dvě děti dostanou na planetu, kde se setkají s místními zvláštními tvory. Propracování nastartovaného motivu (ten, kdo je na planetě nechtěný host - v tomto případě paní učitelka - vše lehce zvládne a projde testy), i podpoření celkového vyznění (učitel je tvořivější než jeho žáci) by inscenaci prospělo.

Scénografické řešení pro jevištní ztvárnění textu Daniely Fischerové **Duhové pohádky** nepodcenila ani vedoucí **Dětského kroužku Babylon ze ZŠ JUDr. Josefa Mareše ze Znojma**. Výrazně barevně byly řešeny kostýmy dětí, které korespondovaly s jednoduchým příběhem. Ten byl adekvátní věku a zkušenostem dětských interpretů. Děti věděly, o čem pohádkový příběh vypráví, své postavy a bytí na jevišti si užívaly a hrály je s radostí. Celkový estetický i emocionální zážitek z hraní souboru rozhodl o doporučení souboru do širšího výběru na celostátní přehlídce Dětská scéna 2010 do Trutnova.

Hana Galetková

OLOMOUCKÝ KRAJ

Vyšší kategorie přehlídky dětských recitátorů v olomouckém kraji letos ovládli chlapci

Už dávno není pravdou, že o slávu se v soutěžích sólového projevu na Dětské scéně perou především dívky. Ukázal to i tento ročník krajského kola v Olomouci, kde ve třetí a čtvrté kategorii dominovali chlapci. Pozoruhodné je také to, že předvedli (ať už díky pomoci pedagoga ve škole či v dramatickém kroužku) zajímavé a neotřelé texty.

V kategorii nejstarších postoupil do celostátního kola **Štěpán Kozub** ze ZŠ Javorník, který recitoval úryvek z knihy Petra Šabacha *Opilé banány*. V textu dokázal velice přirozeně vymezit humor autora tak, aby nenarušil linii příběhu, a přitom se mu lehce dařilo udržet pozornost diváků. Velice podobně navodil i atmosféru druhého textu – opět úryvku – tentokrát z knihy Michala Viewegha *Výchova dívek v Čechách*. Jedna z mála věcí, kterou by mohl lektorský sbor recitátorovi vytknout, bylo to, že právě on přiznal při závěrečném rozboru textů svůj malý literární rozhled. Je přitom důležité, aby recitátor s přibývajícím věkem přicházel čím dál častěji sám s texty, které chce recitovat, a mohl tak o možnostech textu a jeho interpretaci sám víc přemýšlet.

Dalším postupujícím ve čtvrté kategorii byl **Filip Hutečka** ze ZUŠ Žerotín Olomouc. Ten porotu překvapil zajímavým textem *Virus* od Neila Gaimana, reflektujícím dnešní „počítačovou mládež“. Velice dobře dokázal ukázat, co

se může vyvinout z přílišné náklonnosti k technice. Text byl dobře zvládnutý, jen je potřeba víc zdůraznit proměnu hlavní postavy, kterou je sám vypravěč. Ve druhém kole se recitátor představil s úryvkem z Topolovy prózy Mně 13. Vyprávění o muzice a „depce“ ze současného dění reflektuje nejen období totality ale rezonuje i s našimi současnými pocity. Opět zajímavý osobitý výkon, kterému by prospělo krácení textu.

Celkově ve čtvrté kategorii zazněly zajímavé básně i prózy na solidní úrovni. Recitátoři až na výjimky zvládli i technické parametry, a to především u poezie. Některým z nich však ublížila nevyrovnanost obou textů. To je ale dlouholetý problém, kvůli němuž pak bohužel někteří nemohou postoupit dál. Lektorský sbor zasedal ve složení Magda Veselá, Vladislav Kracík a Jan Faltýnek.

Jak už bylo řečeno, i ve třetí kategorii si vysloužili postup dva mladí pánové. S textem Emanuela Frynty Pepita a úryvkem z knihy Roberta Fulghuma Už hořela, když jsem si do ní lehal postoupil **Vojtěch Kríž** ze ZŠ Šternberk. Ten zaujal porotu především osobitým nadhledem a přirozeností. Jako druhý se těšil z postupu **Vojtěch Jiříček** ze ZŠ E. Valenty Prostějov, který si dobře poradil s texty Květy Legátové Drak a T. R. Fielda Nový kalendář. Tady se porotě zamlouval nevšední výběr textů a hlavně originalita recitátorovy osobnosti se svěbytným přístupem. Ten ovšem nepřekračoval hranici, která by sílu samotného textu nějak deformovala.

Vybavenost recitátorů byla v této kategorii na velmi dobré úrovni, téměř samozřejmostí bylo dostatečné technické zvládnutí textu a celková kultivovanost projevu. Dobrou známkou pro všechny recitátory bylo i to, že se objevili také náročnější autoři – například Oldřich Mikulášek nebo už jmenovaný Robert Fulghum či Roark Bradford. Roli poroty zde převzali Hana Kotyzová, Tomáš Doležal a Petra Němečková.

A dostáváme se k nejmladším kategoriím: Ve druhé kategorii byla mimořádně vysoká úroveň, pět dětí předvedlo výkon opravňující k postupu. Vybrat ale bylo možné jen dva. Těmi, kterým to o fousek vyšlo, po pečlivém zvážení lektorek 1. a 2. kategorie Aleny Palarčíkové, Ivany Němečkové a Zuzany Novákové, byli **Jakub Čech** ze ZŠ Palackého Prostějov s úryvkem z knihy Karla Poláčka Bylo nás pět a **Kateřina Vodičková** ze ZUŠ Iši Krejčího Olomouc s textem Josefa Koláře Z deníku kocoura Modroočka. Těsně za postupem zůstali dva loňští účastníci Dětské scény **Hugo Hron** a **Karla Tomanová**, a vedle nich také **Alžběta Mankovecká**.

Řada šikovných a nadějných recitátorů se představila také v první kategorii. Až na výjimku měli všichni vhodně vybrané texty. Ocenění za nejlepší výkon získal **Petr Schön** ze ZŠ Postřelmov, který předčil ostatní oceněné děti. Při recitaci textu A. A. Milneho Schovávaná vtáhl posluchače do příběhu známé básně, přesně sdělil podtexty, dodržel verše a svým šarmem si získal všechny v sále.

Jan Faltýnek, s využitím zpráv lektorů 1.-3. kategorie

PODEŠ 2010 - OLOMOUČ 17. - 18. 4. 2010

Postupová přehlídka dětských divadel Olomouckého kraje nebyla z největších: čítala osm soutěžních, jedno nesoutěžní a jedno inspirativní představení. Kvalitativní rozkmit byl široký, převažovaly inscenace slušné a dobré.

RÁČCI ROVENÁČCI, ZŠ Rovensko: Kofata - režie Pavla Schönová. Pět malých holčiček, jeden kluk a výběr básniček o kofatech a myších. Sympatické věkově vhodným výběrem, nejisté v tom, co má vlastně obrazově-zvuková složka dodat k již hotovým veršům. Zpěvavé intonace prozrazují, že si v daném okamžiku příliš neuvědomují a neevokují v sobě a nám nesdělují obsah. Vztahy mezi jednotlivými dětmi tam, kde přecházejí do divadelní polohy jsou většinou slaboučké, vztahy k divákům tam, kde přednášejí rovněž. Zvlášť u takto malých dětí by bylo třeba znovu a znovu oživovat dětskou hru, vkládat nové úkoly vázané k veršům, aby se děti cítily přirozeně a zapomněly na deklamaci.

LDO ZUŠ ŽEROTÍN Olomouc: Tonka a Zuzka. Režisérka Alena Palarčíková inscenuje text Olgy Hejné už potřetí. Možná i to je důvod, proč se soustřeďuje na ozvláštňující, někdy i vtipná jevištní řešení jednotlivých detailů, namísto tematických vazeb, takže se vše rozplývá do žánrových obrázků, u nichž ale nejsou jasné ani dějové linie a fakta (kdo nezná předlohu, nemůže pochopit, že ona dívka v rámu je reklama na kadeřnictví, a ony strnulé postavy sochy na mostě), ani postavy (jaká vlastně je Tonka a jaká Zuzka, bratr se jen mihne...), ani motivace (např. proč Zuzka nejprve ke kadeřníkově chce a pak ne), a nakonec není zřejmé, o čem se vlastně hraje. Vyjádření rozdílného přístupu k životu, rozdílné hierarchie hodnot nepomáhá také to, že obě dívky, jež mají být kontrastem přirozenosti a strojenosti, jsou oblečeny i učesány bez výraznějších rozdílů a není mezi nimi ani rozdíl ve způsobu pohybu či mluvy. To, že žákyně 5. ročníku nevytvářejí vztahy a situace, nýbrž v podstatě jen deklamují, je vysvětlitelné jen kombinací zmíněného opakování a příliš ambiciózního plánu udělat v jednom ročníku dvě větší inscenace, na což se pak nedostává času ani sil. I to se může stát vedoucí tak zkušené a režisérce tak osvědčené.

SLUNEČNÍK ZŠ Šumperk: Jakub a obří broskev - režie Eva Šalková. Předloha Roalda Dahla navléká na základní zápletku (chlapci zemřeli rodiče a tety ho nenávislivě tyranizují, peskuje, pronásledují, využívají i zneužívají) téměř poetisticky volným řetězením jednotlivá dobrodružství během cesty (kutálení, plavba a let v obří broskvi), aby závěrem prvotní problém i následná ohrožení vyřešila. Ne vždy mají jednotlivé postavy, reálie a příhody nějakou metaforickou, významovou nadstavbu (proč zrovna broskev, rozluštíme stejně obtížně, jako to, proč v ní s chlapcem cestuje právě stonožka nebo žížala), ale přinejmenším jednání všech během cesty a její výsledek vytvářejí jakýsi vývoj vedoucí ke kýžené změně situace hlavního hrdiny a katarzi pro vnímatele. Žel, inscenátorce se nepodařilo přenést epické až pikareskní vyprávění, stojící na slově, do divadelního obrazu, stojícího na jednání. Namísto dějové linie, nesoucí elementární téma, dominují slova. Snaha o vytváření obrazů je evidentní, ale i ony jen popisně ilustrují předlohu a nepřetavují ji do dramaticko-divadelní podoby, jež by sdělovala téma, důvod, proč se to vše děje. A tak nakonec se nakonec vynořuje otázka, o čem vlastně jde, o čem to celé je.

WHITE SHIRT SŠ, ZŠ, MŠ Šumperk: Košiletoun - režie soubor. Na scéně nastoupí zhruba patnáct starších dětí v bílých košilích, před ně coby dirigentka jejich učitelka a přednesou formou voice-bandu Handlíkovu báseň. V pěkné orchestraci hlasů, práci s rytmem a intonací, žel bez snahy o výraz, který by začínal v těle a končil v mluvě. Čemuž by asi pomohlo i tělesné uvolnění a mírné rozhybání v prostoru. Ale...!

KANDRDÁSEK SVČ Atlas a Bios Přerov: Jak princezny spaly na hrášku - režie Ivo Kolařík. Starší pan učitel sdělí dětem, že dnes zahrají, jak to skutečně bylo s princeznou na hrášku, rozdá jim role, pošle je obléci se do kostýmů a děti začnou hrát - jakoby tu novou verzi odkážíva znaly. Ostatně její součástí je, že princ odmítne kancléřův návrh vyzkoušet pravost princezen pomocí hrášku a napadne ho udělat to jinak - čímž se jen potvrzuje zbytečnost „dvorečku“ s panem učitelem. Jsou tu i jiné dramaturgické problémy. Princ se rozhodne (zamiluje?) pro Karolínku, sotva jí vidí přelézat plot, nevadí mu ani, že nejde o princeznu, ale přesto vyhlásí, že si vezme za ženu tu, která mu hodí jablko do klína; proč to nedokáže ambiciózní Marcela a vzdá vstřícná Blaženka není jasné - stejně jako to, co by si princ počal, kdyby to některá z nich dokázala. A proč se Karolínka snažila utéci, když už věděla, že princí její neprinceznovost nevadí? Některé děti jsou herecky vcelku šikovné, některé spíš předstírají - ale - jak opakovaně zdůrazňoval vedoucí při rozboru: musí pracovat s takovým materiálem, jaký má.

ZŠ Zlaté hory: V zrcadle - režie Marie Zajícová. Soubor inscenuje verše Marka Ebena, jež známe z písňového podání, a není úplně snadné zba-

vit se konotací s nimi spjatých. Nicméně se to vcelku daří, především díky kompoziční práci s nimi: z jednotlivých básní jsou často prezentovány jen části, užívané jako motivy či refrény prolínané do jiných básní... Rozhodně jde o dramaturgicky zajímavý výběr, zvlášť vzhledem k věku dětí. V některých případech je však nemožné očekávat, že čtrnáctileté děti mohou pochopit, pojmut a předat problematiku zralého muže (natož v celé šíři i hloubce), a v takových okamžicích se dostavuje buď pocit nepatřičnosti nebo obsahové nedostatečnosti (naše domácnost je tichá..., hořko mi je, ptám se, co jsem to za člověka...); neakcentovány mizí i vnitřní paradoxy Ebenových básní. Naopak bych již u tohoto věku očekával jistý osobní vztah, sdělení důvodu, proč říkají právě tuto báseň, jaký k ní mají vztah... Což souvisí i s hlavním problémem: soubor si předsevzal vytvořit divadlo poezie, v němž užívá různé prostředky (nerozvíjí je, spíše vnáší nové a nové) jako švihadla, padákovitou barevnou plachtu, baterky..., s nimiž se snaží vytvářet obrazy, které jsou spíše ilustracemi toho, o čem básně hovoří, než vyjádřením toho, co daný obraz básně znamená pro ně samé. A otázkou též je, odkud kam jde celá kompozice významově - tedy jaké téma si vybrala a co o něm chce říci, řečeno s Ebenem, k jaké výslednici směřují. Je to však milé a inteligentní a není důvod nevěřit, že setkání s chytrovými poezií dětem něco dalo.

Porota dlouho váhala, kterou ze dvou inscenací nominovat k přímému postupu a kterou poslat do širšího výběru pro národní přehlídku v Trutnově. Jde o dvě velmi zajímavé a velmi rozdílné inscenace, z nichž jedna bude téměř jistě velmi úspěšná a druhá velmi diskutabilní. Záleží především na úhlu pohledu. A právě nad tím, které kritérium upřednostnit, se porota tak dlouho trápila: relativní hotovost tvaru postaveného na jednoduché chytré koncepci a chytlavosti komediální drobničky, nebo potenciálním tématem silnou, zatím ne zcela hotovou a mnoho problémů nastolující, ale právě tím inspirativní inscenaci?

TRUHLÍCI, ZUŠ Prostějov: Narození Marie-Hedviky - režie Hana Kotyzová

Dobrý režisér dokáže pro své herce najít takovou předlohu a takový inscenační klíč i herecký styl, aby výsledek vypadal, jako by to lépe ani nešlo, a herci jako geniální, i kdyby neuměli dohromady nic.

Hana Kotyzová je výborný režisér. Pro svých třináct dvanáctiletých holčiček a jednoho kluka vybrala jednu z epizod Mikulášových patálií, chlapečka nechala odříkat úvod, nesměle postávat stranou na holčičí party a nakonec odříkat závěr, holčičky pak v krátkých střipcích přesných „vychytávek“ nechala brebentit, obdivovat tu či onu panenku a tahat se o ní či o roli ve hře na Šípkovou Růžku.

Dívám se a kladu si otázku, zda ona až deklamativní staticčnost hochů a lehké přehrávání velkých gest dívek jsou projevem herecké nedostatečnosti a neautentičnosti (k čemuž mě znovu přiklání závěrečná chlapcova deklamace) nebo stylem vystihujícím situační stísněnost Mikuláše a holčičí rádob high society oslavy dětských narozenin. Nevím to doteď, i když chci věřit, že platí spíše to, co píšu výše.

V každém případě rezervou je všeobecné, téměř neindividualizované pojetí skupiny dívek, a především to, že celek zůstává jen v rovině pouhého žánrového obrázku, převyprávění veselé příhody - a to, co nabízí už autor, když v závěrečném Mikulášově vypravování konstatuje „a pak jsem se rozběhl“, zůstává nenaplněno: je tu krásně vykresleno „holčičení“, jež je pro „pořádného“ kluka nepochopitelné, ale ne už tematicky silný emotivní zmatek a stress, který z toho pro něj vyplyne. A to lze od dvanáctiletých dětí (na jevišti, kupodivu, působí mladší) žádat. Zkušená vedoucí si ale jistě s leccíms ještě poradí.

Buď jak buď není pochyb, že jde o pěknou miniinscenaci, která všechny pobaví a přivede k úvahám, zda se krajská porota nezbláznila, když ji poslala jen do širšího výběru celostátní Dětské scény v Trutnově 2010. Což tímto činí.

LDO ZUŠ ŽEROTÍN Olomouc: Pět holek na krku - režie Alena Palarčíková

Nikola zkouší se svou spolužačkou duo na „žuškový“ koncert, ale vztahy naruší Jiřina, která Nikole závidí pěkné bydlení zbohatlické rodiny a pošle proti ní i další spolužačky. Navíc se objevuje Princ, hoch, který Nikolinu spoluhráčku zajímá, ale projevuje zájem o Nikolu, která ho vyhledá. Dívky vymyslí pomstu a napíší Princovi vyzývavý dopis s jejím podpisem. Nikola Princův návrh na schůzce odmítne, ale jeho otec sdělí obsah dopisu její matce. Ta naštěstí zjistí, že jde o podvrh, ale Nikola odmítne prozradit pachatele a vyřídí si vše se spolužačkami sama, což vyděšené dívky kvitují a všichni si padnou do náruče. Může začít společný koncert. Tak vypadá základní kostra příběhu Ivy Hercíkové v přepracování souboru.

Zajímavá, věku přiměřená zápleтка a téma, pozoruhodná střihová kompozice (otázkou je, zda některé obrazy nejsou až příliš krátké), nápaditá práce s proměnlivě stavěným praktikáblem pro různá prostředí (otázkou je,

zda přestaveb není až příliš a zda by je neurychlilo, kdyby se prováděly viditelně při zvláštním „pracovním“ světle), civilní kostýmy (ani „civil“ by však neměla být strakatá „cochcárna“).

Soubor má před sebou ještě spoustu práce na objasnění některých motivů, na zpřesnění či doplnění motivací postav a posílení logiky děje.

Má Nikola o Prince zájem nebo ne? Začne s ním chodit nebo ne? Nevadí jí, s jakou až arogantní věcností přijal (zřejmě velmi odvážný) návrh v podvrženém dopise?

Slepým a falešným motivem je rozhovor Nikoly s matkou o ceně bytu (vyvolává dojem, že Nikola chce nějak řešit Jiřinin bytový problém). Omylem je obraz snů (?) dětí i učitelky během zkoušení - dramaturgickým omylem je proto, že z ničeho nevyplývá, na nic nenavazuje, v nic neústí a k ničemu tematicky důležitému se neváže, režijním proto, že kvůli bezvýznamné scéně najednou vnáší úplně jiné prostředky a postupy.

Největší rezervou je samotný závěr. Nejprve je těžko pochopitelné, čeho se (dnešní!) dívky tak strašně bojí ohledně podvrženého dopisu, následné řešení je tak snadné a bezproblémové, že je nejen nevěrohodné, ale i zpětně devaluje dramatickou hodnotu předchozího děje: děvčata se hned vrhnou Nikole kolem krku a vše je v pořádku. Vyřešil se tím problém „zbohatlictví“ Nikoly? - nebo mělo jít spíše o pocit děvčat, že se Nikola vyvyšuje? - což nám ale nebylo ničím sděleno, ani její vystupování či kostýmování nic takového nenaznačuje. A violoncellistce, která si na Prince myslela, je úplně jedno, že jí ho Nikola (asi) přebrala?

Spousta práce je i na tvorbě mizanscény (zatím jde příliš často o aranžmá v řadě čelem do diváků) a na výstavbě linie temporytmu celku, především pomocí vybudování akcentů na klíčových místech děje (roztržka v partě, schůzka s Princem, objevení podvrženého dopisu, závěrečné řešení vztahů).

Takto vypočteno, může se zdát, že zde není kladu. To by byl omyl: Pět holek na krku je z těch případů, kdy otázky i námitky jsou svědectvím o vzrušivosti inscenace. Hodnotou je především velký kus odvedené práce, to, jak čtrnáctiletá děvčata za svým sdělením stojí, odvaha, s níž se do náročné inscenace pustila, i velkorysý dramaturgicko-režijní půdorys inscenace. Zmiňované rezervy, otázky a problémy jsou velké - ale ne fatální. Zdá se, že jde spíše o dotažení - někde v hereckém provedení (emotivnost výrazu), někde však i v dramaturgicko-režijním základu (dotvoření situací, které by chybějící či chybný význam správně a účinně sdělily).

Jak už řečeno, porota dlouho váhala, které kritérium je v daném případě důležitější: z hlediska hotovosti a ucelenosti by měla dostat přednost inscenace prostějovská, z hlediska inspirativnosti olomoucká. Nakonec přes všechny uvedené problémy, rozpory a momentální nedozrálость inscenace došla většinově k tomu, že množství práce i obsahových a inscenačních problémů, které se tu nastolují, řadí olomouckou inscenaci o pověstný chlup před Narození Marie-Hedviky, a proto ji nominuje k přímému postupu na Dětskou scénu v Trutnově 2010.

Program přehlídky doplnily dvě loutkové inscenace: jako nesoutěžní host opavský soubor Štěkáček s inscenací **O třech prokletých princeznách** (režie D. Kollmann) a jako inspirativní pražský soubor Tate Iyumni se svým proslaveným **Krvavým kolenem**.

Luděk Richter

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE „DĚTSKÁ SCÉNA 2010“

Krajská přehlídka dětských recitátorů Moravskoslezského kraje 2010 se konala v krásném a důstojném prostředí obřadní síně úřadu městského obvodu Slezské Ostravy. Moravskoslezská přehlídka dětských recitátorů byla z důvodu sporu o to, kdo vlastně bude přehlídku organizovat, v ohrožení. Dlouholetému organizátoru přehlídky Sašovi Rycheckému a o.s. DIVIDLO Ostrava krajský úřad odmítl vydat dotace na pořádání přehlídky. Moravskoslezský kraj byl tak asi jediný ze všech krajů ČR, který odmítl vydat finance z dotací MŠMT na organizaci dětské recitační přehlídky! V hodině dvanácté se objevil v řadách příznivců dětských volnočasových aktivit sponzor, který poskytl na pořádání přehlídky sponzorský dar. A to o čtvrtinu vyšší než byl původní příspěvek přislíbený krajským úřadem. Díky tomu byla organizační práce Saši Rycheckého a Heleny Skálové tak dokonalá, jako v předešlých letech.

0., I. a II. kategorie

lektoři: Hana Cisořská, Hana Rychecká, Adina Bálková + „Laická porota“

V dopoledním bloku (recitovaly děti 0., I. a II. kategorie) bylo 50 vystupujících, všichni se ale se svým doprovodem účastnili celého programu jako diváci. To byl jeden z cílů, aby se navzájem všichni viděli a mohli tak nejen porovnat své výkony, ale také se učit od ostatních. Po skončení dopoledního programu členky odborné poroty všechny kategorie zhodnotily a byly uděleny ceny (originální obrazy Hany Rychecké, knižní poukázky), další ocenění, ve II. kategorii i postupy na celostátní přehlídku.

OCENĚNÍ A POSTUPY:

0. kategorie:

Radek Kufa, ZŠ Mosty u Jablunkova, Miloš Kratochvíl: „Zlatá rybka“

Nela Brazdilová, ZŠ Jesenická, Bruntál, autor neznámý: „Sluníčko“

Drobnější ocenění dostali ještě:

Klára Skočníková, ZŠ Gen. Píky 13 A. Ostrava, Jiří Žáček: „O čem se zdá kofátku“

Věra Franeková, ZŠ Vrbno pod Pradědem, Jiří Havel: „V zoologické zahradě“

I. kategorie:

Ondřej Holaschke, ZŠ Masarykova, Bohumín, Pavel Šrut: „Hrabě Drácula a Nováková z 3.C“

Anna Rožoňová, ZŠ Ostravice, Maurice Carême: „Království květin“

II. kategorie – postup na celostátní přehlídku:

Sára Erlebachová, ZŠ Masarykova, Český Těšín. M. Drijverová: „Starosti se zuby“

Recitátorka porotu zaujala osobitým podáním textu, který byl dobře vystavěn. K udržení dějové linie ji napomáhal také oční kontakt, který navázala s diváky. Sára má ze svého projevu sama radost a vystoupení si velice užívá... Adina Bálková

Maciej Nawrat, ZŠ a MŠ Ostrčilova-Ostrava, Julian Tuwim: „Lokomotiva“

Maciej si vybral zajímavý text, který vyžadoval mnohé dovednosti a přesnou výstavbu sdělení – J. Tuwim: Lokomotiva. Interpret zaujal jak svou přirozeností, tak zvládnutím temporytmu textu a jeho celkovou logickou výstavbou. Lektorský sbor ocenil také zvládnutí techniky mluvené češtiny (čeština je pro interpreta druhým jazykem)... Hana Cisořská

III. a IV. kategorie

lektoři: Radka Svobodová a Iva Toušková-Kašparová – Praha, Hana Cisořská, Adina Bálková – Ostrava + „Laická porota“ členů DIVIDLA Ostrava

Odpolední blok tvořily děti III. a IV. kategorie, těch bylo dohromady 34, nutno ale vzít v potaz i jejich prezentace druhých textů podle přání poroty. Tím se čas celého bloku velmi natáhl. Úroveň III. kategorie byla nadprůměrná a pro porotu bylo velmi obtížné vybrat jen dva postupující, po dohodě

s organizátory tedy lektorský sbor udělil další ocenění. Svá ocenění a drobné dárky udělovala i laická porota – v drtivé většině bylo její rozhodnutí totožné s názory lektorského sboru!

Ve třetí kategorii, vzhledem k vysoce nadprůměrné úrovni, si porota vyžádala druhé texty u více než poloviny recitátorů. Dramaturgický výběr byl pestrý a v mnoha případech objevný. Porotu čekala skutečně náročná práce. Z mnoha vynikajících recitátorů v této kategorii nakonec vybrala na ústřední přehlídku Silvii Mlynarczykovou a Lucii Váňovou.

OCENĚNÍ A POSTUPY:

III. kategorie – postup na celostátní přehlídku:

Silvie Mlynarczyková, ZUŠ B. Smetany, Karviná-Mizerov, Jiří Suchý: „Červ“, Emanuel Frynta: „Lev, červotoč, husa“

Silvie zaujala lektorský sbor svou schopností s chutí a přesností sdělit svou interpretaci textů přesně a s nadhledem. Interpretka dovede vystavět text do pointy, velmi zdařile si poradila s přirozenou návazností tří krátkých textů Emanuela Frynty. Navázala kontakt s posluchači a recitovala s chutí... Hana Cisořská

Lucie Váňová, Prima, Gymnázium Sm. Okruh 2, Krnov, Daniela Fischeřová: „z knihy Lenka a Nelka, neboli aha – tma, tma“, Petr Nikl: „Vševěda a Nevěda“

I přes poměrně dlouhý text se kontinuita příběhu neztrácí a z recitátorky srší energie, kterou vkládá do svého projevu od počátku do konce. Gestá, která používá, jsou přirozená a neruší vyprávění. Ve druhém textu Lucka báječně vystihla pointu příběhu... Adina Bálková

Drobnější ocenění dostali ještě:

Matěj Šumbera, I.B. Gymnázium Studentská, Havířov, Petr Nikl: „Mlzná pohádka“, Jiří Schmitzer: „Nepřítel nepořádek“

Tomáš Petržela, ZŠ Englišova 82, Opava, R. Gosciny: „Inspektor (malý Mikuláš)“, K. Nagyová: „Patálie naší rodiny“

Radka Cabáková, ZŠ Janáčkovo náměstí, Krnov, Silvia Rannamaaová: „z knihy Kadri a labutě – Pondělí“, Jiří Weinberger: „Žije dítě zakříknuté“

Sebastian Sedlár, ZŠ H. Salichové, Polanka n.O., Alois Mikulka: „Ježibaba trampem“, A. J. Puchmajer: „Vrána a liška“

Recitátoři nejstarší, IV. kategorie, pokračovali v nadstandardních výkonech. Dramaturgie této kategorie byla opět zdařilá a objevná. Pro postup do národního kola vybrala porota Karolínu Kuňákovou a Matěje Jelenu.

IV. kategorie – postup na celostátní přehlídku:

Karolína Kuňáková, ZŠ Englišova 82, Opava, Soňa Pavelková: „Listy z deníku“, Milan Kundera: „Kdybys tak raději mlčel...“

Interpretka zaujala svým osobitým soustředěným a adresným projevem. Porota ocenila dramaturgii, která poskytla recitátorce možnost představit se publiku jak s mírně humoristickou prózou, tak i s náročným textem Milana Kundery. Umí zaujmout diváka, drží napětí a vytváří atmosféru. Má jasný vlastní názor a postoj ke sdělovanému textu... **Radka Svobodová, Iva Toušková-Kašparová**

Matěj Jelen, III.A, Gymnázium Dukelská, Krnov, Pavel Šrut: „Hrabě Drákula a Nováková z 3.C“, Michal Viewegh: „Báječná léta pod psa“

Recitátor má sdělný, adresný projev. Oba zvolené texty odpovídají věku. Interpret uchopil oba texty s lehkostí a nadhledem. Dokázal rozdílně interpretovat humor dvou různých autorů (P.Šruta a M.Viewega). Při přednesu dobře pracuje s dynamikou a temporytmem a s promyšlenou stavbou textu, která směřuje k pointě... **Radka Svobodová, Iva Toušková-Kašparová**

Drobnější ocenění dostala:

Michaela Cvičková, ZŠ Provaznická-Ostrava, Ester Kočíčková: „Všech slov lůve sláva“, Jiří Žáček: „Písnička o škaredých holkách“

Přehlídka recitátorů měla neobvykle vysokou úroveň, vynikající organizaci a bez nadsázky řečeno, důstojný průběh.

Radka Svobodová a Iva Toušková Kašparová

KRAJSKÁ DĚTSKÉHO DIVADLA OSTRAVA - TŘEBOVICE

Krajská přehlídka dětského divadla Moravskoslezského kraje se v letošním roce konala ve zcela nových prostorách SD Labyrint v Ostravě-Třebovicích dne 10. 4. 2010. V programu vystoupilo pět soutěžních představení a jeden hostující soubor. Porota hodnotila ve složení: Radka Svobodová, Hana Císovská, Adina Bálková, Iva Toušková-Kašparová a Josef Bičíště.

První představení **Čertíkovy lumpačiny**, hrál soubor **Rarášci z Opavy**, složený ze čtyř malých dětí a dvou dospělých, kteří byli do představení organicky zapojeni. Hlavním problémem představení byla předloha. Představení nebylo pouze kombinací dětských a dospělých herců, ale i činoherního a loutkového divadla. Porota udělila souboru ocenění právě za práci s loutkou.

Druhé představení patřilo **školní družině ze ZŠ Karviná**. Text inscenace **Tři medvědi a zlá babka** je veršovanou dramaturgií pohádky P. Šruta. Děti dobře zvládly interpretaci verše. Rezervy má soubor ve ztvárnění postav dětmi a ve spolupráci dětí na scéně. Porota tomuto souboru udělila ocenění za kolektivní práci s veršem.

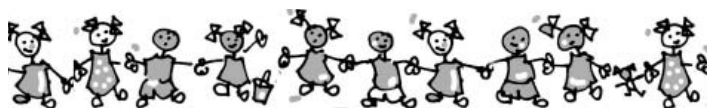
Představení **Lakomá Barka** v podání dětí ze **ZŠ Šenov u Ostravy** vybrala porota na celostátní přehlídce Dětská scéna 2010 v Trutnově. Představení bylo vybráno z těchto důvodů: výborná práce se střídou scénografií (vytváření rekvizit i prostředí), jasný přínos dětí, akce obohacují a rozvíjí to, co nabízí text, kreativní práce s předlohou (kombinace originálního textu J. Weřicha s vlastním textem a komentářem), zdařilá kombinace různých slovních, herních a scénických výrazových prostředků.

Divadelní soubor **Střelky z Třince** přivezl do Ostravy pohádku **Čert a cikán**. V souboru je integrováno handicapované dítě, kterému byla svěřena výrazná role. Porota ocenila toto představení především z hlediska terapeutického. Soubor má rezervy ve vztazích mezi hrajícími postavami a hravostí dětí v souboru. Souboru Střelky porota udělila ocenění za zajímavé zpracování zvolené předlohy.

Posledním soutěžním představením Moravskoslezské přehlídky byl soubor z **polské školy v Třinci** a zahrál představení **Kot w butach**. I zde se opět prokázalo, že jazyková bariéra funguje v případě, že nefungují vztahy mezi jednajícími postavami. Představení má výraznou a silnou pohybovou složku, do které jdou děti s obrovským nasazením. Soubor byl porotou oceněn právě za výjimečné nasazení při kolektivním pohybovém ztvárnění.

Moravskoslezská přehlídka měla již tradičně výbornou organizaci, na které se mimo S. Rycheckého a H. Skálové podíleli v letošním roce také H. Rychecká a majitel SD Labyrint J. Sekáč. Sál v Labyrintu má dobrou akustiku a středně velké jeviště, je tedy pro tento typ přehlídky vhodným prostorem. O děti z hrajících souborů bylo výborně postaráno. Doufejme, že Moravskoslezská přehlídka Dětská scéna se v Labyrintu zabydlí i na další roky.

Radka Svobodová a Iva Toušková Kašparová

ZLÍNSKÝ KRAJ

RECITACE – UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Krajská přehlídka dětských recitátorů Zlínského kraje proběhla tradičně v Uherském Hradišti v příjemném prostředí Reduty, v prostorách bývalé jezuitské koleje, v níž má dnes některé učebny i Základní umělecká škola. Martina Dörrová z uherskohradištského Domu dětí a mládeže zorganizovala přehlídku tak, aby se mohla odehrát v jednom dni (22. dubna), a to simultánně ve dvou různých prostorách se dvěma oddělenými porotami - jedna sledovala přednesy 2. a 4. kategorie, druhá přednesy 1. a 3. kategorie.

Lektorský sbor se shodl na tom, že úroveň recitátorů v nejmladší, první kategorii byla nadstandardní, což se projevilo v tom, že čestnými uznáními byli z deseti zúčastněných oceněni hned čtyři přednášeči. Objevily se tu, jak je to v této kategorii časté, také tzv. kolovrátky (mechanické přízvukování a odříkávání textu pod tlakem metra) nebo tu a tam i jiné elementární nedostatky (malá míra kontaktu s posluchači, školácké otázky, neadekvátní čtení čárek, nepřírozená deformace hlasu, popisné ilustrativní protahování slabik - „véééééé“, „pllllly“ apod.), ale zdaleka ne v takové míře, jak je to mnohde v krajských kolech u nejmladších recitátorů běžné. Ocenění byli **Petr Polách** se svou živou recitací Čechurova Maxipsa Fíka, **Vladislav Chmelař**, který na svůj věk dokázal výborně zvládnout střídání prózy a veršů v Pohádce o pěti prstech Tomáše Janovice v překladu Jiřího Žáčka, **Jana Šrámková**, která přesvědčivě předala humor Jiřího Havla v textu Hledá se středa, a **Šimon Kocáb** s Hurníkovým příběhem o mravenci.

Třetí kategorie byla co do celkové úrovně bohužel slabší. Dramaturgie bylo možné většinou pochválit, až na výjimky se tu nevyskytovaly žádné problematické nebo dokonce nevkusné texty, zato až příliš často jsme se tu setkávali s mechanickým frázováním podle čárek, nebo dokonce násilným sekáním vět s neobratně řešenými přesahy ve verších, s nečeskými přízvuky mimo slabičnou předložku a dalšími nešvary nebo neobratnostmi. Z jedenácti přednášečů této kategorie byly postupem na celostátní přehlídku oceněny Šárka Lukešová z Uherského Brodu a Michaela Petřeková z Rožnova pod Radhoštěm. **Šárka Lukešová** zaujala především přednesem Mikulášových Vánoc ze známých příběhů Reného Goscinyho, v nichž dokázala zpracovat klíčící humor po svém a neefektivně a přirozeně ho interpretovat. Macourkova Rosnička byla v jejím podání podobně příjemná, avšak její Rosnička nebyla tak výrazná jako Mikuláš. **Michaela Petřeková** je dobrá vypravěčka. Díky tomu se jí podařilo zprostředkovat přehledně a citlivě Hokusajův příběh ve Skácelově Uspávance s Hokusajem. Někdy se jí ale stává, že smazává verše a mizí jí veršový rytmus. Jako kultivovaná přednášečka si dokáže vystavět celek, což prokázala i na nepříliš podnětném druhém textu (Bezhlavá pohádka Josefa Skupy). Čestné uznání udělila porota 3. kategorie **Václavu Martincovi**, který se zjevnou chutí recitoval úryvek Jak se z nás stali zajáci od Marie Kšajtové, i když byl jeho přednes poznamenán „šumlováním“ a také nedůsledně promyšleným členěním.

Porota 1. a 3. kategorie pracovala ve složení: Olga Pernická, Marta Reissnerová a Jaroslav Provazník.

U recitátorů **druhé** kategorie převažoval přehnaně pečlivý, strojený až artistní projev plný nepřírodných zpěvavých intonací, který spolehlivě přebíhal veškerou lehkost a humor. Jednou z mála recitátorek, která ve svém vystoupení projevila potěšení z textu a nezastírela svůj přirozený projev vnějšími prostředky, byla **Michaela Kristková** z Valašského Meziříčí s básní Josefa Bruknera Námělu. Přesto i v jejím projevu mírně převládaly problémy: zbytečné „vyrábění“ přímých řečí, stereotypní odříkávání refrénu, občas i dětsky naivní intonace či nadbytečná gesta. Druhou recitátorkou doporučenou k postupu na celostátní přehlídku byla **Markéta Ovečková** z Kroměříže, která zaujala svým příjemně kontaktním, mírně „éterickým“ projevem v interpretaci prózy Lilly Eisenschimlové Co svět neviděl. Je škoda, že neložnými pauzami a prvoplánovým ilustrativním příspělem k poměrně banálnímu vyznění textu. Čestným uznáním byli oceněni **Ondřej Hradil** s technicky výborně zvládnutým, ale z kontextu vytrženým úryvkem z Exupéryho Malého prince a **Eliška Kubišová** za introvertní, ale příjemně přirozený projev v próze Jana Rysky o tom, jak si Anička vedla pořád svou.

Ve **čtvrté** kategorii byla i přes řadu nepříliš kvalitních textů celková úroveň vyšší, scházely zde ale přesvědčivé „špičky“. Postup na celostátní pře-

hlídku tak paradoxně obhájila pouze jediná recitátorka, **Vendula Komárková** z Kunovic. Dokázala přirozeně, s potěšením a s vtipem přednést text Petra Nikla Pohádka o X, a především pak pásmo jazykových anekdot Zkáza filharmonického orchestru, kterou zřejmě podle chuti uvádí pod vybranými pseudonymy figurujícími v knize Žorealismus a jiné deviance (Bari de Mignon, J. Ž. H. Furé apod.). Čestná uznání obdrželi **Barbora Úlehlová** z CZŠ Kroměříž za technicky přesné a přehledné vyprávění v „monologických“ textech Sestra Jiřího Suchého a Hrdý Budžes Ireny Douskové, **Kateřina Vejrostová** z Gymnázia v Holešově především za sdělení tématu svého druhého textu Monolog šroubu ve dřevě Naděždy Slunské, **Viktor Kovařík** z Uherského Brodu za přirozený projev v próze Oscar a růžová paní Erica-Emmanuela Schmitta a básni Rampouchy v oknech Jaroslava Seiferta a **Tereza Preiningerová** za dobré technické zvládnutí a poutavé vyprávění ve svém prvním textu Cvendolín od Hermíny Frankové.

Recitátory 2. a 4. kategorie hodnotili: Jana Křenková, Jiří Pelán a Jakub Hulák.

Jaroslav Provazník a Jakub Hulák

ŽEBŘIŇÁK VE VÉSKÁCH.

Na krajské přehlídce Dětské scény Zlínského kraje bylo k vidění celkem devět představení. Ta se odehrávala v příjemném malém kulturáčku ve Věskách u Uherského Hradiště. Přesný název zněl Divadelní festival Žebřiňák Dětská scéna a byl organizován Klubem kultury a ZUŠ Uherské Hradiště.

Divadelní kroužek ZŠ Kroměříž, Komenského nám. pod vedením Jindry Falcmánové zpracoval předlohu Miloše Kratochvíla **Taneček pro čertíci**. Příběh o polepsení čertice byl pokusem o malý čertovský muzikál. **Divadelní soubor ZŠ a MŠ Rymice** si vzal jako námět pro svoji inscenaci rovněž čerty, tentokrát však šlo o autorský text s názvem **Čertovská pohádka**. Vedení souboru, tvorby scénáře i režie představení se ujala tvůrčí dvojice Věra Janíková a Lenka Sklenářová. Obě představení spojuje snaha o zapojení dětí do představení, ve kterém mohou ukázat řadu svých dovedností (tanec, zpěv, divadlo). Jde o typická školní představení, která plní osvětovou činnost v místě působení souboru a jeho okolí.

Soubor Vrtule ZŠ Velké Karlovice pracuje pod vedením Vladimíry Vašutové a pro letošní rok si vybral výsek z díla J. Voskovce a J. Wericha - **předscénu Knihkupectví**. Dvě milá starší děvčata se pokusila o novodobé předvedení jedné z předscén V+W. Bohužel se však jednalo pouze o přečtení, protože nebylo v jejich silách zrovna tuto předscénu inscenovat. Jde o text dvou intelektuálů, který ztratil na aktuálnosti. Jinak platí i pro tento soubor výše napsané.

Autorská inscenace **Tak jdeme** od souboru **Pometla ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm** pod vedením Lucie Štěpánkové představila příběh čtyř děvčat různého charakteru (ve Věskách však jedna z nich byla bohužel nemocná). Děvčata jedou na výlet na zříceninu Krakovec, uléhají ke spánku a čtou si pověsti o Krakovci. Dvě z nich (o sestrách a loupežnicích) jsou inscenovány, třetí (snový příběh) jakoby končí tragicky smrtí jedné z dívek. Jak se však posléze ukáže, byl to naštěstí pro dívky jen sen. Jedná se o autorský text, který je inscenován na jednoduché scéně s proutěnými paravany, snové části se odehrávají ve tmě a v kuželech bodového světla. Zvláště v „nesnových“ částech se vyskytuje problém textu, resp. mluvy dívek, která by měla působit civilně a jako ze života, avšak ne vždy tomu tak je. Problematicky se jeví konec představení, které je však v celku vystavěno nadějně a především u stejné věkové kategorie diváků by mohlo mít úspěch.

Představení klasické pohádky Františka Pavlíčka **Malá mořská víla** (podle H. CH. Andersena) bylo zahráné dětským souborem ze dvou „rodin“ dětského domova Zlín, vystupujících pod názvem Domyslíme. Výtvarný i režijní názor vedoucí souboru Martiny Mlíkové odrazuje se např. v jednoduché, ale funkční změně paravanů měnící i prostory děje (mořské království a palác prince). Podmořský svět je ve zvuku nahrán na pásek, tento efekt však neruší, ale příjemně ozvláštňuje. Děti jsou přirozené, každé se snaží plnit svou roli, z jeviště jde pozitivní energie. Inscenaci bylo uděleno čestné uznání za společnou práci na inscenaci.

Jediné loutkářské představení festivalu na přehlídce uvedlo **občanské sdružení BUBU - klub dětské kultury Vsetín**. Soubor pod vedením Barbory Dohnálkové je pravidelným účastníkem a jeho inscenace vždy mají velmi dobrou úroveň. Tentokrát si děvčata zvolila parafrázi příběhů o Sherlocku Holmsovi od Vojtěcha Steklače, inscenaci nazvala **Duch**. Text má humor a lehkou nadsázku. Hraje se na jednoduchém paravanu, představující starobylé sídlo. Loutky jsou něco mezi maňásky a panenkovými loutkami s živými rukama vodiče. Někdy je problém v mluvním projevu, když nejsou figury výrazněji odlišeny a sejde se jich až šest na scéně. V závěru je použito i stínové divadlo. Inscenace byla doporučena do širšího výběru na celostátní přehlídce.

Příběh o tatínkovi a mamince, kteří svérázným způsobem zatočili se zákeřnými bacily svých dětí. Inscenace **Tatínek a zlí bacilové** souboru **Dr. Ámo ZUŠ Uherské Hradiště** pod vedením Radmily Mrázové je jevištní tvar na pomezí recitačního pásma a divadla. Děti získávají jevištní zkušenosti, jsou přirozené, navzájem se vnímají. Sem tam ještě něco zaskřípe, ale jako celek je to sympatické a příjemné.

Další představení, které jsme mohli vidět od souboru **Dr. Ámo ZUŠ Uherské Hradiště - Veverák, slon a mravenec** bylo o přátelství, problémech a vzájemné pomoci. Kluci velice dobře mluví, jsou přirození, navzájem se na jevišti cítí. Problémem je snad jen situace kolem nástupu dalších veveráků, kdy tento fakt není úplně jasný. Jinak jde o výborný dramaturgický výběr, kluci citi jemný humor předlohy. Souboru bylo uděleno čestné uznání za inscenaci.

Kolektivní práce na heslu William Shakespeare – život a dílo. Jde o kaleidoskop informací, dramatizací informací o životě velikána divadla, o jeho demystifikaci, o kladení otázek, založených na zkušenostech jednotlivých interpretů. Improvizace, recitace, fantazie, práce s předměty, zapojování diváků. Jde o zajímavý a neobvyklý jevištní tvar. To vše charakterizuje poslední představení hrané na Žebřiňáku, představení **Shake bar D** od souboru **Dohráli jsme ZUŠ Uherské Hradiště** pod vedením Hany Nemravové. Trochu problém však byl hned v několika bodech. S překotnou mluvou v úvodu představení, s temným obdobím života hraným ve tmě pouze s baterkami, někdy s množstvím informací. Soubor byl upozorněn, že inscenace má několik konců. Ale to vše jsou dětské nemoci tohoto jinak velice zajímavého představení. Tento soubor byl nakonec doporučen k přímému postupu na celostátní přehlídce Dětská scéna 2010.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Dr. Jiří Pelán (předseda), Zuzana Hofmanová, Olga Srašáková, Roman Švehlík, Jaroslav Dejl.

Jaroslav Dejl

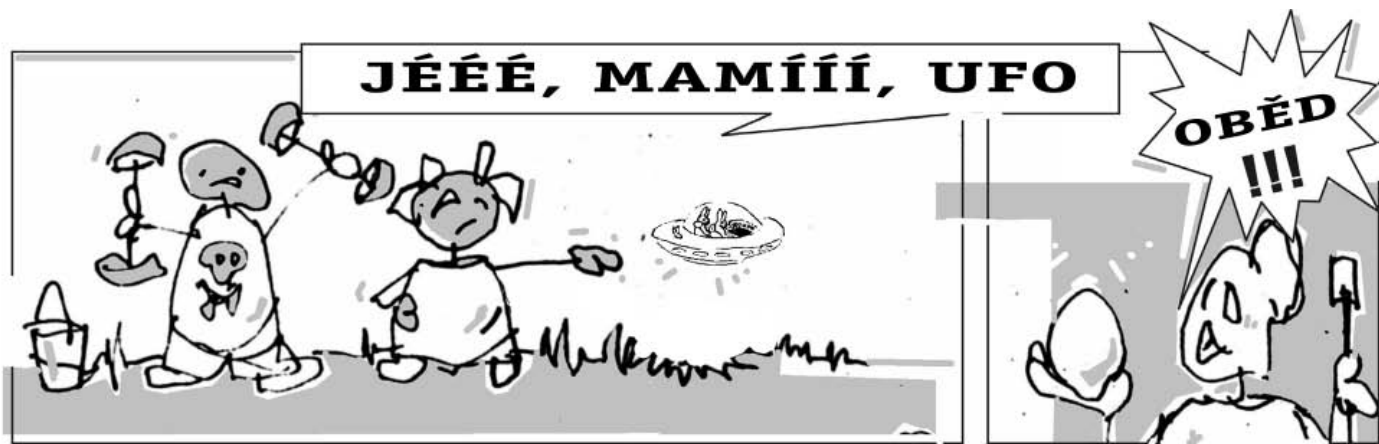

DNEŠNÍ PROGRAM - PÁTEK 11.6.

10.00 - 12.30	prezence - recitátoři s doprovodem
13.15 - 13.30	zahájení recitační části DS 2009
13.45 - 14.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie seminář D
15.00 - 18.00	vystoupení recitátorů III. kategorie
19.30 - 21.00	beseda lektorského sboru s recitátory III. kat. a jejich doprovodem dílny pro recitátory II. a IV. kategorie diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a IV. kat. seminář D
21.45	informační schůzka pro seminaristy

BLAŽKOVÁ - DÍL 1. - OBJEV

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 0.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Jindřiška Bumerlová, Jonáš Konývka, Kamila Kostřicová, Michal Ston, Michal Drtina (sazba, foto), Pavel Kocych (ilustrace) a Matěj letos není. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 11. 6. 2010 ve 4.00. Vychází 11.6. 2010 v 10.30. Náklad - 333 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ČÍSLO 1.

SOBOTA - 12. ČERVNA 2010

MÍSTO ÚVODNÍKU...

OD DĚTSKÉ SCÉNY K VYMŘENÍ LIDSTVA A ZPÁTKY

Dětská scéna je úžasná věc. Celostátní kolo v Trutnově byl pro mě vždycky svátek, na který jsem se těšil víc než na Vánoce či Velikonoce. Kromě zajímavých reci-

tačních i divadelních vystoupení tu člověk zažije hmatatelně přátelskou atmosféru, plno zábavy až recese, hemží se to tu samými slušnými a příjemnými lidmi, zkrátka idyla. Vsadím se, že nebyť toho všeho někteří recitátoři by se sem ani s oblibou nevraceli. Skutečně. Mně samotnému (byl jsem tu už dvakrát) nikdy nešlo o to dostat se sem kvůli nějaké cti, že jsem z nejlepších mladých recitátorů v České republice nebo tak něco, leč právě kvůli tomu vlídnému a přátelskému ovzduší, které tu panuje.

Tím víc mně bylo smutno z toho, že jsem se sem letos jako recitátor nedostal. Velice jsem se zachmuřil a z různých depresivních myšlenek (-sebevražda, emigrace apod.) mě vytrhla až zpráva o možnosti zúčastnit se jako přispěvatel do míst-

ního deníku. Čili se nakonec do tohoto kolektivu přece jen zařadím.

Ale i přes to, co jsem výše hlásal, je mi docela líto, že si tu letos nezarecituju. Na textech jsem přece jenom nechal kus práce i času. Kromě toho člověk každým svým recitovaným textem dává najevo svůj životní postoj a názor a ten se samozřejmě bez publika dává najevo dost špatně, respektive neefektivně. A lepší publikum než své vrstevníky, kteří jsou navíc naladěni na stejnou strunu jako já, si ani neumím představit. Málokdy se dá narazit na tak příhodné diváky jako na Dětské scéně. Řekl bych, že všichni recitátoři tu mají více či méně něco společného, ať už životní situace nebo určitý úhel pohledu na svět. Soudím tak podle toho, že k tomu, aby mladý člověk (snažil jsem se vyvarovat tohoto zažitého socialistického pojmu), začal dnes recitovat, musí mít nějaký důvod. Recitace není in, čili dělat to kvůli uznání a obdivu u přátel se příliš nevyplatí. Ani děvče dnes už poezií nezbalíš. Naopak, tímto nepopiratelným vybočením z daných pravidel kolektivu a popřením základních hodnot naší drahé generace člověk někdy klesne až na samé dno společnosti. Z jakého důvodu nám tedy stojí za to provozovat dobrovolně tuto podivnou a nepraktickou činnost? Něco za tím zřejmě bude. Nerad bych mluvil za jiné, ale řekl bych, že takovým obecným pojítkem všech

recitátorů (ale i divadelníků, literátů...) je určitá touha nebo nutkání vyjadřovat své pocity. A to trochu propracovanějším a složitějším způsobem než je při dnešních měřítkách nutné.

Podle mě je to záslužné. Kultura jako taková má svoji platnost, tím víc čím víc se o tom pochybuje. Tato myšlenka je možná trochu diskutabilní, zvláště z pera patnáctiletého neúspěšného recitátora. Mám však za to, že nebyť té neutuchající touhy těch některých lidí dělit se s ostatními o své názory, tím vynášet otázky a tím způsobovat u diváka sebemenší myšlenkové pochody, tak tady už dávno nejsme (my - lidstvo). Respektive velmi brzo bychom přestali být nejinteligentnějším druhem na Zemi.

Až mně zatrnulo, k čemu jsem se to dostal od chvalozpěvů na přátelskou atmosféru Dětské scény. Ale můžu na ně směle navázat.

Tahle přehlídka je pro mě cenná hlavně v tom, že se tu ti lidé „s neutuchající touhou“ mohou jednak scházet a jednak realizovat. Co se mě týče, každá minuta zde je ohromně poučná a přínosná, proto jsem tu i letos.

Ve vzduchu zde visí zvláštní sluk, nápadů, myšlenek, rad, vtipů a inspirace. Co více si každý aspirant na kumštýře může přát?

Jan Mrázek

NAHLÉDLI JSME...

DO DÍLNY IV. KATEGORIE VEDENÉ MARKÉTOU A MAGDALENOU

V pátečním odpoledni jsme byli svědky hned dvou dílen, které byly připraveny pro IV. kategorii recitátorů. První dílna byla pro recitátory opravdovým aktivním zahájením celostátní přehlídky Dětská scéna 2010 (pokud nebereme v potaz aktivně zapojenou ruku, která ovívala programem DS obličej skoro všech potících se lidí během oficiálního zahájení). Dílna tak byla velmi správně směřovaná k seznámení a vzájemnému poznání spolu-přednášečů. Nejprve proběhlo několik cvičení na odhalení a zapamatování jmen, pak se vedoucí dílny (Markéta a Magdalena) zaměřily na poněkud osobnější poznávání. Nejvíce vypovídající bylo tvoření vlastních osobních erbů jednotlivých přednášečů. Dozvěděli jsme se plno očekávaných charakteristik (zájem o divadlo, hudbu a literaturu, sklon k extroverzi), ale i plno charakteristik neobvyklých, někdy až poněkud bizarních (točení piva, nevymáchaná huba, bojové sporty, GB a USA, spirála, lidi a všechno, co mi může odpovědět). Členové IV. kategorie našli vzájemné shody i rozdíly, společně však fungují výborně. Nebojí se komunikovat; dokáží společně tvořit; když mají mít zavřené oči, nikdo se opravdu nedívá; ale hlavně... stále se usmívají a mají chuť tady sebe „prodat“ a z druhé strany zas stoprocentně naslouchat.

Filip Hutečka: *Jsem tu podruhé a splnilo to nadšení, které jsem očekával. V pohodě to bylo, lidi jsou tady v klidu, nikdo nemá žádný nervy, nebo to aspoň není vidět, pokecali jsme si, v pohodě.*

Anežka Buriánková: *Znám se s některými lidmi už od loňska, takže už bylo lehčí se seznámit s dalšími, než kdybych vůbec nikoho neznala. Je fajn, že jsme se takhle brzy a hezky poznali... Bylo to příjemné.*

Druhá, večerní dílna byla ve stylu strukturované dramatické hry s tématem první nešťastné lásky. Dílna sice děti zdá se bavila, pro mnohé to bylo dle jejich slov první setkání s touto formou práce, avšak na nás byla možná až moc patetická a zatěžkaná. Snad si práci v této dílně recitátoři tuto oblast citů vybili, aby ve svých nadcházejících výstupech již existovali s nadhledem, „ajfrem“ a chutí do života.

Na závěr bychom ještě rádi zveřejnili jeden poznatek o skupině, formulovaný do tohoto motta: „Že nevidím? Neva! Vidí druzí a pak mi to poví!“ Kdo chce vědět víc, ať si počká na další číslo deníku DS, ve kterém se o celé IV. kategorii dozví mnoho dalších, z celého dalšího dne shromážděných informací.

Kamila a Jonáš

NA SLOVÍČKO S...

EMOU ZÁMEČNÍKOVOU, AUTORKOU KNIHY CESTA K PŘEDNESU

KUDY, KUDY CESTÍČKA K PŘEDNESU

Vždy se předpokládalo, že češtinář bude s dětmi „nacvičovat“ recitační pásma, bude je připravovat na recitační soutěže atd. Předpokládalo se, že jaksi intuitivně a samozřejmě bude vědět „jak na to“. No, mnohdy to bylo opravdu hodně intuitivní a mnohý adept učitelského povolání si připadal jako poutník v neprobádané zemi. Na cestě je poutníkovi vždycky vítaný zkušený průvodce, který mu ušetří alespoň některé odbočky do slepých uliček. Poutníkovi by jistě pomohla i nějaká směrovka, která by ukázala ke kýženému cíli. Dnešní češtinář (a ostatně každý, kdo se zajímá o přednes) takového průvodce a takovou směrovku má - je jím Ema Zámečnicková a její kniha Cesta k přednesu aneb Průvodce pro pedagogy a mladé recitátory.

Emu Zámečnickovou většinou znáte. Během roku se s ní nejčastěji potkáváte v porotách soutěží, na seminářích, vídáte ji na Dětské scéně v Trutnově. Nedivíte se tomu, protože Ema Zámečnicková do tohoto prostředí prostě patří. Když byste však jenom trochu zapátrali v jejích pracovních aktivitách, tak byste se divit začali, protože je jich tolik, že je téměř nemožné všechny stihnout. Já jsem zapátrala a mohu i vám alespoň částečně představit některé oblasti této činnosti, které se prolínají jako pestré obrazy kaleidoskopu, ale všechny nějak souvisejí s divadlem.

Ema Zámečnicková vystudovala na DAMU obor dramatická výchova. Už ve své bakalářské práci „Výuka přednesu na základní umělecké škole (Pokus o postižení dané problematiky)“ a později v diplomové práci „O přednesu (nejen) na základní umělecké škole v teorii a příkladech“ (ukázky byly publikovány v příloze Deníku Dětské scény 1997, č. 1-3, Ústí nad Orlicí 1997) se snaží utřídit své poznatky z praxe a možná zde je základ pozdější knihy. Studium pro ni bylo důležité, protože působí jako pedagožka literárně dramatického oboru ZUŠ Na Střežině v Hradci Králové. Režirovala zde řadu inscenací, které jsou náměty i stylem velmi různorodé a pestré (např. 1991 O. Wilde, Sobecký obr, 1994 Něco z Maryši pro jednu herečku a housle, 1998 Ocitám se v peřejích Pa, 1999 Popletové, verše E. Leara atd.). K některým autorům se vrací častěji (J. Werich – Lakomá Barka 1992, Tři sestry a jeden prsten 2003. Knihou K. Poláčka Bylo nás pět se nechá inspirovat v roce 1994 a 2004 v inscenaci ...napadlo hodně sněhu). Ve školním roce 2008-2009 režirovala E. Zámečnicková inscenace – Láska, láska, Romské pohádky (hrály se např. na romském festivalu a v rámci programu Open air Mezinárodního festivalu Divadla evropských regionů) a Sen o P. Posledně jmenovanou inscenaci hrál soubor JEZLE (tvoří jej studenti JAMU, DAMU i jiných vysokých škol), jenž se vytvořil v rámci divadla Jesličky, které působí při ZUŠ v Hradci Králové. V rozhlasovém rozhovoru E. Zámečnicková uvedla, že hra vznikla na motivy hry Zoltána Egressyho, ale byla aktualizována a přenesena do českého prostředí 90. let minulého století, právě pro silný motiv vyrovnávání se s dobou. Soubor se rozhodl hrát v přirozeném prostředí hry - v hospodách, což zvyšuje autentičnost, kdy diváci se stávají komparesem, herci jsou uvolněnější. „Prostředí se přizpůsobuje hře a hra se přizpůsobuje prostředí,“ uvedla E. Zámečnicková.

Ostatně divadlo se životem propojuje i jinak - např. v roce 2005 vznikl úspěšný projekt „Scénické prohlídky Bílé věže aneb Co se děje po setmění“, pro který vytvořila scénář a vycházela při tom především z pověstí a vyprávění.

E. Zámečnicková však sama také hraje. Její jméno je spojeno se souborem Nejhodnější medvídky, se kterými již nyní sice nehraje, ale kontakt s nimi trvá a Ema Zámečnicková doufá, že se k hraní zase někdy vrátí. Inscenace tohoto souboru jsou podle kritik provokativní, aktuální, vtipné.

Ema Zámečnicková však nереžiruje pouze divadelní a recitační představení, ale i operu (bylo jich 8 a nejúspěšnější byla opera Dido a Aeneas), protože učí na Konzervatoři Pardubice. Kromě toho na katedře výchovné dramatiky DAMU vyučuje předmět Metodika práce s dětským přednášečem. Přednesu se věnuje po všech stránkách - prakticky, teoreticky, metodicky. Odráží se to i v její publikační činnosti („Dětský přednes a jeho nevyužití možnosti“ in Zlatý máj. O dětské literatuře a umění, Praha: Česká sekce IBBY, 2000,

„Recitace aneb Popelka v základních a středních školách“ in Raadce učitele. Praktické rady pro výuku i Váš osobní rozvoj, Praha: RAABE, 2004.

„Recitace (nejen) na ZUŠ, její podoby a možnosti“, Talent 8, 2006, č. 5-8), která jako by směřovala ke knize, jež se stala tou pomyslnou směrovkou na cestě k přednesu. Kniha (vyšla v roce 2009) je po všech stránkách neobyčejná. Nejenom, že je po odborné stránce velmi užitečná a spolehlivá, ale díky ilustracím Zuzany Vítkové také velmi názorná a čtivá.

EMA
ZÁMEČNÍKOVÁ

VČERA
JSME SI VŠIMLI...

... chlazení

... chlazení

... chlazení

... hlazení

Také letos Emu Zámečnickovou můžete potkat v Trutnově. Mimo jiné povede seminář **Tři dny s dětským přednesem**. Je vlastně pořád na Cestě za přednesem, za ...no můžete si vybrat, teď už víte, že možností, kam E. Zámečnicková může směřovat, je mnoho. Na chvíli jsem se přidala a položila jí pár otázek. Můžete se přidat i vy.

Jak se jmenovala první básnička, kterou jste měla touhu přednášet? Čím vás zaujala?

Položili malíčkou na vyhrátou mez a nad její hlavičkou šumí, šumí, les. Není to les jako jiný, jsou to samé kopretiny.....

Byla to básnička, ale nemám ji teď po ruce, tak ji píši takto prozaicky. Stále mi zní v hlavě.

Byly některé básně rozhodující / typické pro jednotlivé vaše životní etapy – dětství, dospívání...?

V pubertě jsem kromě Wolker, Šrámka, Puškina milovala Český sen Josefa Kainara. Cítila jsem se hrozně vlastenecky, tak nějak hezky naivně. Jen jsem nechápala, že v některých vydáních byli Stalinovi reci a v některých ti rekové přišli z dále...

Všechny lásky jsem moc prožívala, takže jsem hltala vše milostné, asi jsem v jistých dobách nic jiného z poezie nečetla ani nepřednášela...Kdyby se mi to tak vrátilo!

Pak dada – pamětníci si snad vzpomenou na kabaret Poslyš, sestřičko. Tahle inscenace (to jsem ještě vášnivě, a prý dobře, hrála...) mě hodně a na dlouho ovlivnila. „Kdo neviděl tlusté ďábly jak si mastí ryšavé vlasy“.

Co pro vás bylo hlavním impulsem pro to, abyste se věnovala práci s dětskými a mladými recitátory?

Vlastní zkušenost. Mně přednes v dětství hodně pomohl. Pak asi jistá posedlost, nedá se to nutkání nijak pojmenovat....

Jaký je zásadní rozdíl mezi dětským, dospívajícím a dospělým recitátorem?

Dětský a „dospívající“ přednes vnímám pedagogicky, jako výchovné působení, samotný produkt – vystoupení na veřejnosti není to nejdůležitější. U dospělého to je pro mne složitější. Dle mého mínění je nutná zodpovědnost samotného recitátora – k autorovi, k publiku a k sobě samému. A samotný přednes je vrchol.

Jakou nejdůležitější vlastnost/vlastnosti by měl mít recitátor /interpret?

Pokoru.

Co pro vás bylo těmi výše zmíněnými směrůvkami při práci s interprety – myslím tím lidi, publikace?

Bylo jich hodně, musela bych se více zamyslet, zavzpomínat. Hlavně vlastní zkušenosti z vlastního přednesu, ze soutěží, seminářů, tak nějak se to ve mně formovalo.

Jak vůbec vznikla myšlenka napsat knihu o přednesu? Měla jste nějaký vzor pro koncepci své knihy?

Vzor jsem neměla. O přednesu jsem psala dost často, měla jsem nasbírané velké množství materiálu. Cítila jsem potřebu si vše srovnat, ujasnit, sama pro sebe, pro druhé. Pak mne popostrčil Jarda Provazník, bez něho by kniha nevyšla. A taky jsem si uvědomila, že dlouho o přednesu nic nevyšlo. A v neposlední řadě – vzpomněla jsem si, jak by mi kdysi taková knížka pomohla v mých začátcích.

Využila jste všechny nashromážděný materiál?

Nevyužila. A co jsem použila, to jsem dosti přepracovala.

Co bylo při té práci (myslím při shromažďování materiálu a při jeho zpracování) nejtěžší?

Najít čas, klid na práci. Jak krásné by bylo, kdybych mohla tehdy jen psát! Někdy šlo o velký stres a jen díky pochopení Jardy Provazníka jsem se dohrabala ke konci.

Které kapitoly knihy byly pro vás při psaní nejobtížnější?

Ty, které zabíhaly do literární teorie. Bylo velmi těžké vybrat to, co je podstatné pro přednes, určit hranici.

Co vás naopak pobavilo, z čeho jste měla radost?

Vymýšlení námětů pro ilustrace se Zuzankou Vítkovou. To byla nádhera – moc si rozumíme, jsme zcela napojeny. Rády bychom tohoto spojení ještě někdy využily.

Na kterou kapitolu své knihy byste čtenáře zvlášť chtěla upozornit?

Především na kapitolu Co je přednes.

Čtenářům přinese vaše kniha jistě mnoho užitečného, veselého a budou se k ní jistě hodně vracet. Co však vaše kniha přinesla vám?

Pocit, že tady po mně něco zbyde.....

Plánujete nějaké pokračování?

Zatím moc ne, ale ráda bych i kvůli příjemné spolupráci se Zuzankou.

Jakou otázku nejčastěji, myslím v rámci své práce i zmíněné knihy, dostáváte od dospělých, jakou od dětí?

Od dospělých – „kde mám vzít texty“, od dětí – „povedlo se mi to“?

Jakou otázku byste Emě Zámečnickové položila, pokud byste byla redaktorkou letošního Deníku Dětské scény? A jak byste si odpověděla?

Otázka by zněla V čem vidíš budoucnost přednesu? A odpověď by byla dost složitá. Myslím, že je potřeba, aby se studenti s přednesem více setkávali už na školách všech stupňů. Když se budoucí učitelé literatury s ním seznámí, budou se mu více věnovat i ve své praxi. Budoucnost přednesu je v hledání nových cest, prostředků, forem. Přednes se musí zbavit balastu, který na něm za léta ulpěl. Veřejnost by měla přednes chápat jako součást výchovného procesu, jako něco, co pomáhá vyslovit se ke světu, k sobě samému. To je pro mladé lidi důležité. Proto také hledat nové cesty, např. nedávno jsem společně s manželem, který učí na ZUŠ hru na kytaru, uspořádali společné vystoupení. Spojení rockové hudby a přednesu se nečekaně osvědčilo.

Jakou profesní otázku nejčastěji kladete sama sobě? A jak si na ni odpovídáte?

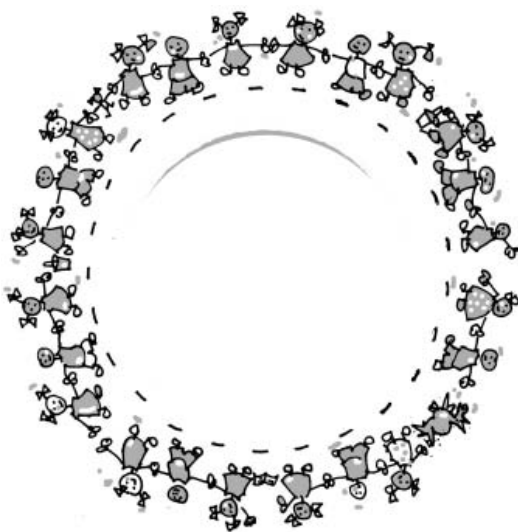
Nejsem už vysátá? Neopakují se? Neměla bych se „stáhnout“?

Máte nějaké další motto, které vás při vaší práci provází?

„Největší moudrostí je pevná vůle.“

Tak to byly otázky pro Emu Zámečnickovou a její odpovědi. Rozhovor byl veden „virtuální formou“, maily poletovaly mezi Tábořem a Hradcem Králové, a i když jsem měla ze začátku dost trému, nakonec jsem litovala, že jsem těch otázek nepoložila víc. Teď už jenom Emě Zámečnickové poděkuji za milý přístup, který zvolila pro naši korespondenci a vám, čtenářům, se omlouvám. Mám totiž rozečtenou moc zajímavou knihu - Cestu k přednesu aneb Průvodce pro pedagogy a mladé recitátory.

Jindřiška Bumerlov

ZASLECHLI JSME...
O III. KATEGORII
OD EMY ZÁMEČNÍKOVÉ

Jak byste okomentovala první blok vystoupení?

Nebylo tam nic, u čeho bych si řekla „Kde se to tu vzalo?!“. Byla tam problematická Střela [text od J. Suchého v podání Barbory Kachlířové] - musí se hodně hlídat to, o čem to je. Jinak jsem obdivovala tu první holčičku [Silvie Mlynarczykové], ta se s tím vyrovnala hrozně dobře, zvlášť když šla první a navíc v tomhle teple. Všichni jsou v tomto směru stateční!

...druhý blok vystoupení?

Pro ty děti je to strašně náročné. Ty děti sem od rána jedou; než se sem dostanou; pak v tomhle vedru; neznámý prostředí... To je od nich tak obdivuhodný, dala bych každému metál, ten největší! Každému by se mělo plácát a už vůbec nikdo neměl zívát, každý by to měl ovládnout, dát těm dětem najevo, jak jsou stateční.

Některé děti jsem viděla již předtím, když jsem je porotovala. Bylo pro mne zajímavé teď sledovat, kde tomu ten čas prospěl a kde naopak. Například Jana Sайдlová podle mě narostla.

Dále se mi tady objevila otázka, jak říkat Petra Nikla, jak to sdělovat? Pro mne asi zatím, ale ještě to nemám konečně vyřešený, je to v tom - najít si nějaké své téma a jít po něm. Protože, když se to jenom říká, jak to leží a běží, a nic se s tím nedělá, tak mi přijde, že je to škoda.

Další velká otázka je nad Uspávkou s Hokusajem [od Jana Skácela]. To je ten problém, že ne vše, co bylo napsané a vydané jako literatura pro děti, můžou děti recitovat. Ale ta holčička [Michaela Petřeková] se dostala až sem na národní přehlídku a nějak se s tím porvala a její boj byl velmi statečný. Ale už to říkám kolik let, jestli by se nemohl udělat seminář „Kterak přednášet uspávanky Jana Skácela“.

Kipling [text v podání Jakuba Vláška] - tady jsem měla pocit, že si tam našel svoje téma, ale ta náročnost samotného textu byla taky značná.

Ota Pavel - z jaké strany to může dítě uchopit? Klobouk dolů před tím chlapcem, je to šikovný kluk, hezky mluvil, s citem. Ale je otázka, jestli tohle vůbec nabízet. Znovu říkám, že je rozdíl mezi tím, co nabídneme dětem, aby četly, aby se tím zaobíraly, a tím, co budou recitovat. U toho Oty Pavla to chce nějakou tu životní zkušenost, kterou ten chlapec nemůže mít.

...třetí blok vystoupení?

Opět setkání s texty, u kterých vždycky váhám, jestli to ty děti můžou říkat. Byl to zase ten Ota Pavel a Čapek. Ale - oba přednášeči [Matouš Bečka, Magdalena Podrazilová] si v tomto případě v textu našli svoje téma, našli klíč, jak to říkat, a po svém to sdělili. Víc patrné to bylo u toho Čapka.

Tahle poslední třetina byla asi nejsilnější. Obdivovala jsem hlavně posledního chlapce [Jiří Pokorný], líbila se mi i ta předposlední dívenka [Barbora Načeradská] nebo ten Ivan Kraus [text Tomáše Fejtek]. Když to vezmu průměrem, tak z té třetí části mám zážitek.

Kamila a Jonáš

VČERA
RECITOVALI ...

Mark Malevič

Gabriela Latzková

Šimon Bruckner

Barbora Načeradská

JEDEN DEN S...

RECITÁTORY III. KATEGORIE

Z dílny pro 3. kategorii sólových recitátorů.

Dvacítka recitátorů třetí kategorie stojí v kruhu ve volné, „jevištní“ části auly Lesnické školy. Dva lektori se od skupiny nápadně odlišují, ne jen věkem, patrným především na mužném vousu Vojtěcha Hanzálka, ale především energií, kterou kolem sebe rozhazují.

Takový obraz se mi naskytá, když z posledních sil přemohu blankytný závěs a zcela zchvácen a sežehnut padám do křesílka v části „hledištní“. Snažím se zachránit si život nastavováním svého těla energetické sprše (druhou sprchující je Alena Skuhrovcová) a pomalu se soustřeďuji na souvislosti dění. Po chvíli jsem schopen vnímat smysl a cíl jejich energetické smršti. Lektori takto entuziasticky právě vysvětlují pravidla první, seznamovací (v daném souvislostech mi nepříjde příliš vhodné užití jinak případného označení rozehřívací) aktivity dílny. Recitátor, na kterého je druhým zamáváno, vyřkne své jméno, jeho sousedé pak jméno zopakují. Vše by se mělo opakovat dále a zároveň nabírat na rychlosti.

Ve chvíli, kdy se činnost začíná, se rozdíl energií lektorů a účastníků vyjeví v celé hloubce. Tro-pické počasí vybírá svou daň a já si všímám, kolik z recitátorů, kteří mají přibližně za hodinu podávat optimální výkon, potřebuje první energetickou pomoc snad více než já. Recitátoři nesmírně zvolna pozvedají své přetěžké hliněné ruce k pozdravu, Vojtěchovo mohutné povzbuzování a fandění je nechává zcela žhavými (nikoli tedy, jako v obyčejné dny, chladnými). Alena, zdá se, snahu vzdala a schovává se na mém území mezi židlemi. Mění se pravidla aktivity, nikoli však její tempo, a to, ač se Alena opět přidává k povzbuzování.

Lektori přecházejí k další činnosti a já si všímám pravého důvodu Alenina zmizení. V uličce hlediště jsou rozestý papírky a na nich směs čísel a písmen. Recitátoři s obavami naslouchají pravidlům. Je požadováno přemýšlení, rychlost, spolupráce, uť! Papírky jsou vlastně rozházenými klávesami obřího počítače, zvládneme-li se v daném čase postupně, ve spolupráci a po vzájemné kolektivní domluvě dotknout každého písmene abecedy, odpočítáme začátek celé Dětské scény. Nepodaří-li se nám to, vyletí, jak nás Vojtěch varuje, Dětská scéna do povětří. Do hry se opět sune skupina golemů, postupně ale kupodivu vztah recitátorů k hledání správných písmen ochlazuje (viz. obrácená terminologie výše), ve finále hry se pak kolektivně běhá, křičí, fandí, taktizuje, spolupracuje. Dětská scéna je zachráněna, energie konečně nachází své cíle a znásobena putuje prostorem.

Recitátoři zabydlují jeviště, tentokrát si každý nachází kousek svého prostoru. Lektori vedou k uvolněnému postoji, k uvědomění si dechu. Recitátoři mají za úkol pohmatem vyzkoušet kterými částmi těla je schopen pohnout dech (zdá se, že všemi). Následuje masáž a uvolnění mimických svalů. Vojtěch upozorňuje, že „dobrý obličej se pozná podle toho, že se vám všechno klepe“. Objevuje se plno velmi dobrých obličejů. „Nejlepší obličej je ten, který zvládne čerta“ praví Vojtěch a zapojuje do hry zvuk. Čertovské bleblání následuje startující automobil a nálada se dále uvolňuje. Ke všemu jsme příjemně ochlazení vedlejšími produkty vrčících úst. Za stálého vrnění motorů kreslíme do vzduchu vybraný artefakt ze svých přednesů.

Vzduch je plný obrazy a do hry zvolna vstupuje hlas a text. Recitátoři dostávají za úkol vzpomenout se na nějaký úderný verš (či větu) svého textu a s posledními slovy skutečně udeřit. Lépe řečeno tedy vrhnout a to cosi nepěkně tvrdého (dle svého vlastního výběru) a to přímo do hlediště (za příklad možného cíle by mohl, podle slov lektorů, sloužit třeba nějaký žurnalista). Ubohého muže zachraňují dobrovolníci, kteří se s vypjatou hrudí staví do zadních řad.

Okamžitě jsou zavaleni municí z dobře mířených vrhů, jakož i mohutnými promluvami. Jsou vystřídáni, posléze se oba tábory usmířují a následuje společné rozmlouvání se. Vzduchem tentokrát poletuje dolar, libra i rubl (také ovšem ježíš a marjá), dozvídáme se, že pudl prdl pudr.

Finále zastihuje účastníky opět v kruhu. Lektori mají pro ně na rozloučenou dárek. Je jím neposedná žabka, která pro štěstí přeskáče všemi dlaněmi. Rychlost, s jakou pak žabka proskáče kruhem, napovídá, že daleko podstatnějších darů se recitátorům dostalo již v průběhu dílny. Krom energie je to pak zcela určitě uvolnění, rozhybání se, ale také v počátku avizovaná možnost vzájemně se poznat, „dát se dohromady“ i v tomto poněkud samotářském oboru.

Michal

RECITÁTORY III. KATEGORIE

Rozbor III.kat

Recitátoři, pedagogové, studenti, doprovod, lektorský sbor i žurnalisté, vše je rozděleno do tří obřích kruhů, nikoli v obilí, ale v aule České lesnické akademie. Je 19:30 hodin a právě byla Jakubem Hulákem zahájena beseda lektorského sboru s recitátory 3. kategorie a jejich doprovodem. Dva z kruhů obsahují po dvou lektorech připravených pohovořit ke každému a s každým s okolo sedících recitátorů, jsou to Ivana Lubinová s Radkem Marušákem a Magda Veselá s Jaroslavem Provazníkem. Poslední kruh pak „obhospodařuje“ Jiřina Lhotská, lektorka osamocená, nicméně připravená stejně dobře.

Debaty je téměř okamžitě po zahájení v plném proudu. Aulou se nese tré ztišených lektorských hlasů. Zdá se jako by toto tiché, intenzivní brumlání jaksi hypnoticky navodilo důvěrnou, bezpečnou atmosféru. Lektori rozebírají přednosti a slabiny jednotlivých vystoupení, především však vyzývají k otázkám, k vyjádření pocitů a názorů recitátora, ale také kolegů a doprovodů v kruhu. A názory a otázky padají, pocity jsou vyjadřovány. Recitátoři jsou schopni s překvapivým nadhledem reflektovat své výkony, podělit se o své problémy a pochybnosti. Dokáží obsáhle hovořit o tématech svých textů. Všude si všímám schopnosti přijmout připomínky jako možnost pro další rozvíjení se. Dominuje zodpovědnost, radost z tvorby, potřeba učit se.

Debaty se v každém z kruhů se dotýká témat zásadních, fundamentálních, jde na dřeň, odhaluje nepříjemné. Vše ale klidně a vyrovnaně. Debatuje se o záležitostech techniky, o nutnosti text opravdově interpretovat, vyjádřit postoj, o potřebě sdělovat ne jen příběh, ale i to, co je nad ním, o důležitosti mít a promítat si, a skrze sebe tak i posluchačům, představitel film. Hovoří se o „nebezpečné hranici“ mezi interpretací poezie a dramatickým hraním.

Ze všech stran zaznívá cosi nesmírně zajímavého, člověk by byl nejraději ve všech kruzích najednou. Není to možné a tak zuřivý reportér intenzivně fluktuuje, stráží uši, šíří se představou, jaká že to zásadní debata mu uniká ve vedlejším kruhu.

Kruh Ivany Lubinové a Radka Marušáka pracuje, zdá se, metodou nejinteraktivnější. Ne jen, že je dán největší prostor názorům v kruhu, recitátoři jsou neustále dotazováni, vedeni k stále hlubšímu uvažování, je zde také kupříkladu iniciována anketa (o bílé paní).

Recitátoři putují od jednoho kruhu k druhému, dychtivě naslouchají dalším a dalším názorům, srovnávají, uvažují, neúnavně debatují. Když v devět hodin Lenka Novotná hlásí konec diskuse, zdá se tato ještě v plném proudu. V každém kruhu čeká ještě několik zájemců o třetí názor na svůj výkon. Ani lektori se nechystají debatu jen tak utnout. Debata končí tak klidně a rozvázně, jak se jevila po celou dobu. Aula je nasycena tvořivostí, radostí z práce, poezií.

Michal

Jana Sádlová

Matouš Bečka

Magdalena Podrazilová

Zdeněk Sušický

PŘEDSTAVUJÍ SE...

LEKTORSKÝ SBOR PRO RECITÁTORY

JEDINĚ
DENÍK DS!

PŘEDSTAVUJÍ SE...

LEKTORŮ DÍLEN PRO RECITÁTORY

KDE JSTE?
PŘEDNES!
JEDÉÉÉÉM!

MICHAEL ENDE: DĚVČÁTKO MOMO A UKRADENÝ ČAS

Přeložila Milada Misárková. Klub mladých čtenářů, Albaros. Praha 2005

DRUHÁ KAPITOLA

Neobyčejná vlastnost a obyčejný spor

Od toho dne se malému děvčátku dařilo dobře. Také o tom byla Momo přesvědčena. Teď měla pořád kousek jídla, někdy víc, někdy méně, podle toho, jak se to zrovna hodilo a kolik hodní lidé mohli postrádat. Měla střechu nad hlavou a měla svou postel. Když se udělalo chladno, mohla si rozdělat oheň. A co bylo ze všeho nejdůležitější, Momo měla mnoho dobrých přátel.

Zkrátka a dobře Momo potkalo velké štěstí, že přišla k tak vlídným lidem. Ostatně Momo si to přesně tak myslela. Ale také muži a ženy záhy poznali, že i na ně se usmálo štěstí, a to o nic menší. Potřebovali děvčátko Momo, a divili se, jak předtím trávili svůj život bez holčičky. A čím déle Momo v jejich blízkosti žila, tím pro ně byla nepostradatelnější, dokonce tak nepostradatelná, že se jenom strachovali, aby jednoho dne zase neodešla.

A to byl důvod, proč měla Momo stále hosty. Skoro pořád jsi mohl vidět, jak někdo sedí u holčičky a z celé duše s ní rozpráví. A kdo děvčátko potřeboval a sám přijít nemohl, poslal někoho, aby ji přivedl. A tomu, kdo ještě nevěděl, že ji potřebuje, říkali druzí: „Jdi k Momo.“

Po nějaké době si v okolí amfiteátru zvykli tuto větu užívat naprosto běžně. Stejně jako se říká: „Všechno nejlepší!“ nebo „Dobrou chuť!“ nebo „Ví bůh!“, muži a ženy říkali při nejrůznějších příležitostech: „Jdi k Momo!“

Ale proč? Byla Momo tak neuvěřitelně chytrá? Dovedla každému dobře poradit a našla pokaždé to pravé slovo, když někdo potřeboval útěchu? Nebo snad uměla moudře a spravedlivě rozsuzovat spory mezi lidmi?

Ne, Momo to všechno uměla právě tak nedostatečně jako kterékoli jiné dítě.

Tak tedy ovládala něco, po čem lidé nabývali dobrou náladu? Třeba zpěv, nebo hru na nějaký nástroj? A neuměla Momo tančit a předvádět akrobatická čísla - protože když se to vezme, dá se říci, že Momo bydlela v jakémsi cirkusu?

Ne, ani to nebyl pravý důvod.

Nebo snad Momo znala nějaké čáry? Třeba jakousi tajemnou formuli, a tak dovedla od lidí zahánět všechny starosti a soužení? Možná že hádala z ruky, nebo nějak jinak předpovídala budoucnost?

Ne, nic takového.

Momo uměla něco docela jiného: Momo uměla naslouchat tak jako nikdo.

Teď asi kdekdo řekne, že na tom nic mimořádného není, neboť naslouchat umí přece každý.

Ale to se mýlí. Opravdu naslouchat druhému umí jen velmi málo lidí. A jak to uměla Momo, to nedovedl nikdo jiný.

Momo dovedla tak naslouchat, že hloupého napadaly znenadání velmi moudré myšlenky. Ne snad, že by něco řekla nebo se na něco zeptala, co by ho samo na takové myšlenky přivedlo. Ne, Momo jen seděla na svém místě a naslouchala. Naslouchala tak pozorně, jak pozorně naslouchat je vůbec možné, a s tak velkou účastí, jaká je vůbec myslitelná. Dívala se při tom na toho, kdo mluvil, velkýma temnými očima, a ten, na koho se tak dívala, cítil, jak mu najednou přicházejí myšlenky, o nichž by ho ani ve snu nenapadlo, že je podobných schopen.

Momo dovedla druhým tak naslouchat, že bezradný a nerozhodný najednou úplně přesně věděl, co chce. Nebo tak, že se ostýchavý zbavil naráz nesmělosti a pocítil odvalu. Nebo tak, že nešťastný a utlačený znovu nabyl důvěry a znovu se dovedl radovat. A když si někdo myslel, že je celý jeho život pochybený a nemá vůbec žádný smysl a že on sám je pouze jeden z milionů, částek, na které vůbec nezáleží a kterou lze nahradit stejně rychle jako

nádobí v kuchyni - a když šel a všechno to vyprávěl malému děvčátku Momo, najednou mu z nějakého záhadného důvodu bylo jasné, a to již při tom, kdy mu z úst ještě splývala jeho vlastní slova, že se pořádně mýlí a že on, takový, jaký je, existuje mezi všemi lidmi jenom jednou jedinkrát, a to že je důvod, proč je právě svým vlastním způsobem pro svět důležitý. Ano, tak dovedla Momo druhému naslouchat!

Jednoho dne přišli k děvčátku dva muži, kteří se na smrt pohádali a už vůbec nechtěli spolu mluvit, třebaže to byli sousedé. Druzí jim radili, aby šli, probouha, k Momo, protože se přece nesluší, aby sousedé žili v nepřátelství. Nej dřív se oba zdráhali, ale pak se neradi podvolili.

Seděli na kamenných stupních starého amfiteátru, každý na úplně opačné straně, mlčeli jako ryba a tvářili se nasupeně. Podmračeně se dívali někam před sebe.

Jeden byl hostinský, druhý zedník. Momo znala hospodského i zedníka. Zedník jí postavil z velkých kamenů malá kamínka a jeho ruka namalovala na zdi voňavou kytici květů v rámu zavěšeném na hřebíčku. Zedník se jmenoval Nicola a byl to statný chlapík s černým nakrouceným knírem. Hostinskému říkali Nino. Byl hubený a pořád jako unavený. Nino měl najatý malý hostinský lokál na konci města. Sedávalo u něho jenom několik starých mužů. Po celý večer každý usrkal z jediné sklenice vína a povídali si o tom, co pamatovali. Také Nino a jeho kyprá žena Liliana byli přátelé malé Momo a již mnohokrát děvčátku něco dobrého přinesli.

Teď, když Momo viděla, že se Nino a Nicola na sebe zlobí, nejprve nevěděla, ke komu se má obrátit nej dřív. Konečně se posadila na krajíček kamenného jeviště, tak aby měla k jednomu i k druhému stejně daleko a žádného z nich neurazila. A pak se dívala střídavě z jednoho na druhého a čekala. Jsou věci, které potřebují čas - a čas byl jediné bohatství malé Momo.

Když muži už dlouho mlčky seděli, Nicola naráz prudce vstal a řekl: „Odcházím. Ukázal jsem dobrou vůli a přišel jsem. Ale vidíš, Momo, sama, jaký je to paliček. Nač bych ještě čekal?“

Otočil se a opravdu se měl k odchodu.

„Jen jdi, ať už jsi pryč!“ volal za ním Nino. „Ani jsi chodit nemusel. S darebákem se nebudu smířovat!“

Nicola udělal čelem vzad. Byl zlostí rudý jako krocan.

„Kdo je pro tebe darebák?“ zeptal se výhružně a vracel se zpátky. „Jen to ještě jednou řekni!“

„Ale kolikrát si budeš přát!“ křičel Nino. „Myslíš, že se nikdo neodváží povědět ti pravdu do očí, protože máš sílu a protože se o tobě ví, že jsi násilník? Jenomže já ti pravdu řeknu a řeknu ji každému, kdo ji bude chtít slyšet! Jenom pojď blíž a zab mne, jak ses o to už pokoušel!“

„Že jsem to opravdu neudělal!“ hulákal Nicola a svíral pěsti. „Vidíš, Momo, jak lže a jak člověka pomlouvá! Jen jsem ho popad za límec a mrští jím do strouhy na pomyje za tou jeho špeluňkou. Tam by se ani krysa neutopila.“ A znovu se otočil k Ninovi a křičel: „Tak ty ještě žiješ... jak bohužel každý vidí!“

Pak následovala nekonečná výměna těch nejzvrhilejších nadávek a Momo z toho vůbec nemohla pochopit, o co vlastně jde a proč na sebe hostinský a zedník tak hořce zanevřeli. Ale slovo dalo slovo a postupně vycházelo najevo, že Nicola se dopustil onoho potupného činu jen proto, že mu předtím Nino ve svém lokálu dal facku, a to v přítomnosti několika hostů. Jenomže tomu zase předcházelo to, že Nicola chtěl Ninovi rozbit všechno nádobí v hostinci.

„To vůbec není pravda!“ bránil se rozhořčeně Nicola. „Mrští jím o stěnu jenom jedním džbánkem. Beztoho už byl prasklý!“

„Jenomže ten džbánek byl můj! Říká ti to něco? A kdyby třeba byl sdrátovaný, nemáš na něco takového právo!“

Nicola byl naopak stoprocentně přesvědčen, že jednal plným právem, neboť Nino, vysvětloval Nicola, urazil jeho zednickou čest.

„Víš, jak se o mně vyjádřil?“ křičel Nicola na malou Momo. „Řekl o mně, že nedokážu postavit rovnou zeď, protože jsem ve dne v noci opilý. A že už můj

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

pradědeček byl zrovna taková firma a stavěl prý šikmou věž v Pise!“

„Ale Nicola,“ řekl na to Nino, „to byla jenom legrace!“

„Pěkná legrace!“ hulákal Nicola. „O takové věci se nežertuje!“

Ale pak vyšlo najevo, že tím Nino jenom Nicolovi oplatil jeho vlastní zlo-
myslný kousek. Jednou ráno se totiž objevil na dveřích Ninova restaurační-
ho lokálu červený křiklavý nápis: „Kdo nemá v hlavě, nalejvá do džbánu.“
A na tom zase Nino neshledával nic zábavného.

Teď se chvíli do krve přeli, či žert byl vtipnější, a jako předtím se na sebe hně-
vivě osopovali. Ale pak naráz přestali.

Momo upřela velké černé oči nejprve na hostinského, pak na zedníka, a Ni-
cola ani Nino nevěděli, co její pohled znamená. Smála se jim v duchu? Nebo
byla Momo smutná? Obličej děvčátka nic neprozrazoval. Ale Nicola a Nino za-
koušeli najednou zvláštní pocit, jako by se na sebe dívali do zrcadla. A začali
se stydět.

„Tak dobrá,“ řekl Nicola, „asi jsem ti to neměl, Nino, psát na dveře. A taky
bych to nebyl udělal... Ale když jsi mi nechtěl nalít ani skleničku vína! Víš
dobře, že podle zákona jsi na to neměl právo. Vždycky jsem zaplatil, a neměl
jsi žádný důvod takhle se mnou zacházet.“

„Já že neměl důvod!“ rozkřikl se Nino na zedníka. „Tak ty se nepamatuješ, jak
to bylo se svatým Antoníčkem! Vidiš, jak jsi najednou zbledl! Ty jsi mě, milán-
ku, do slova a do písmene pěkně napálil. A to si nemusím nechat líbit!“

„Tak já tě napálil? Já tebe?“ volal Nicola. „Bylo to přesně naopak! Právě že ty
jsi chtěl, abych ti naletěl, jenomže se ti to nepodařilo!“

Ta příhoda se udála tak: V Ninově malé restauraci visel na zdi obrázek svatého
Antoníčka. Byl to laciný barvotisk. Nino reprodukcí kdysi vystříhl z obrázko-
vého časopisu a zarámoval.

Jednoho dne si Nicola něco umanol a chtěl barevného světce od Nina zís-
kat, a prý z toho důvodu, že se mu obzvlášť líbí. Nino tak rafinovaně jednal
o ceně, až Nicolu nakonec přiměl, že nabídl za svatého Antoníčka vlastní rá-
dio. Nino si mnul spokojeně ruce, protože Nicola pochopitelně značně tratil.
Ale obchod byl sjednán.

Jenomže teď se ukázalo, že je mezi barvotiskovým obrázkem a zadní stěnou
obrazu, vyříznutou z lepenky, vsunutá papírová bankovka, o níž neměl Nino
tušení. Najednou se karta obrátila a byl to on, koho někdo napálil.

A to ho zlobilo. Peníze žádal zkrátka a dobře nazpět, protože bankovka ne-
měla s jejich výměnným obchodem nic společného. Nicola se ošíval, a Nino
odmítl ještě nalít. A to byl začátek jejich sporu.

Když muži odmotali klubko sváru až na jeho začátek, chvíli oba zaraženě ml-
čeli.

Potom se Nino zeptal: „Řekni opravdu poctivě, Nicola, věděl jsi o těch peně-
zích, než jsme začali měnit, nebo nevěděl?“

„Přirozeně že věděl, Nino. Jinak bych s tebou neměnil.“

„Pak ale musíš přiznat, že jsi mě podvedl!“

„Jak to podvedl? A ty jsi o penězích nevěděl?“

„Ne, na mou čest!“

„Tak vida! Přece jsi mě chtěl napálit. Kdyby ne, copak by sis vzal ode mne
rádio za kus bezcenného papíru? Nemám pravdu?“

„A jak je možné, Nicola, že jsi věděl o té bankovce?“

„Viděl jsem, jak tam předevečím večer vsunul jeden tvůj host peníze jako
obětní dar pro svatého Antoníčka.“

Nino se hryzl do rtů. „A bylo to hodně peněz?“

Nicola odpověděl: „O nic více a o nic méně, než jakou cenu mělo mé rádio.“

„Když se to vezme,“ řekl Nino zamyšleně, „celý náš spor se týká toho světce,
totiž svatého Antoníčka vystříženého z časopisu.“

Nicola se drbal na hlavě. „Když se to vezme,“ hučel, je to tak. Můžu ti ho,
Nino, zase vrátit.“

„Ale to přece ne!“ odpověděl Nino důstojně. „Obchod je obchod. Jednou jsme
si plácli, a to mezi čestnými lidmi platí!“

A dali se oba do smíchu. Lezli dolů po kamenných řadách a sešli se ve středu

kruhového amfiteátru, zarostlého trávou. A tady se vzali kolem ramen a je-
den druhého plácal po zádech. Potom oba Momo objali a volali: „Díky, Momo!
Tisícere díky!“

Když po nějaké době odešli, Momo jim z dálky ještě dlouho mávala. Byla ráda,
že se její přátelé Nino a Nicola zase smířili.

A ještě jindy přišel k Momo malý chlapec a přinesl v kleci kanára, protože mu
ptáček přestal zpívat. To byl mnohem těžší úkol. Momo musela naslouchat
kanárčí řeči po celý týden, než začal opeřeneček znovu trylkovat a prozpěvo-
vat slavné ptačí skladby.

Momo naslouchala každému. Naslouchala mluvě psů i pláči koček, zpěvu
cikád a skřehotání žab a také naslouchala dešti a větru, který se honil v ko-
runách stromů. A všechno k ní mluvilo vlastní řečí.

Někdy za tichého večera, když všichni její přátelé odešli domů, seděla ješ-
tě dlouho v obrovském kruhovém prostranství starověkého divadla a nad ní
se klenula obloha posetá třpytivými hvězdami. Za takových večerů Momo na-
slouchala velkému tichu.

Bylo jí, jako by se ukryla v koutečku nějakého velkého ucha, které slyší, co
se děje daleko ve světě hvězd. Měla pocit, že k ní zaznívá tichá, a přece moc-
ně se rozlétající hudba, která ji celou pronikala podivným, zvláštním způso-
bem.

Za takových nocí měla Momo ty nejkrásnější sny.

Kdo si ještě teď myslí, že naslouchat někomu nebo něčemu není vůbec nic
mimořádného, jenom ať zkusí, jestli to také tak dovede.

Spánek	441 504 000 vteřin
Práce	441 504 000 vteřin
Jídlo	110 376 000 vteřin
Matka	55 188 000 vteřin
Andulka	13 797 000 vteřin
Nákup atd.	55 188 000 vteřin
Přátelé, zpěv atd.	165 564 000 vteřin
Tajemství	27 594 000 vteřin
Okno	13 797 000 vteřin
Celkem:	1 324 512 000 vteřin

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

GOSCINNY SEMPÉ: MIKULÁŠOVY PRÁZDNINY

Albatros, Praha 1981

NAROZENINY MARIE-HEDVIKY

Na dnešek jsem byl pozvaný na oslavu narozenin Marie-Hedviky. Marie-Hedvika je sice holka, ale je fakt bezvadná. Má žluté vlasy a modré oči a je celá růžová a je to dcera Plátkových, našich sousedů. Pan Plátek je vedoucí v oddělení obuvi v obchodním domě Malý strádal a paní Plátková hraje na klavír a zpívá k tomu pořád jednu a tu samou píseň, plnou všeli-jakých trylek, což je každý večer dobře slyšet až k nám.

Maminka koupila pro Marii-Hedviku dárek - malou kuchyňku s kastroly a všelijakým kuchyňským náčiním, ale mně se nezdá, že by si s tím někdo mohl vážně hrát. A pak mi maminka dala tmavomodré šaty s kravatou a namazala mi vlasy brilantinou, aby držely učesané, a řekla mi, že musím být strašně hodný, že se musím chovat jako pravý muž, a doprovodila mě až k Marii-Hedvice, až ke dveřím jejich domu. Já jsem se těšil, jelikož mám oslavy narozenin rád a mám rád Marii-Hedviku. Je sice fakt, že na všech narozeninách nejsou kluci, jako třeba Vendelín nebo Augustýn, Albín, Viktorín, Kryšpín, Jáchym a Fridolín, to jsou moji kamarádi ze školy, ale všude se nějaká zábava najde. Je tam vždycky dort a hrajeme si na kovboje, na četníky a zloděje, zkrátka je to prima.

Otevřela nám maminka Marie-Hedviky a začala vyřazet všelijaké výkřiky, jako by ji překvapilo, že přicházím, ačkoli sama telefonovala naší mamince a pozvala mě. Byla ke mně moc hodná a říkala, že jsem zlato, a potom zavolala Marii-Hedviku, aby se podívala na krásný dárek, který jsem jí přinesl. Marie-Hedvika přišla, ještě růžovější než obvykle, v bílých šatech plných volánků, a fakt jí to moc slušelo. Já jsem se dost styděl, když jsem jí měl dát ten dárek, jelikož jsem byl přesvědčený, že se jí bude zdát pitomý, a souhlasil jsem s paní Plátkovou, když říkala mamince, že jsme to neměli dělat. Ale zdálo se, že Marie-Hedvika je s kuchyňkou náramně spokojená. Ty holky jsou ale cvoci! A potom maminka odešla, ale předtím mě ještě napomenula, abych byl děsně hodný.

Vešel jsem do Plátkovic domu a byly tam už dvě holky, taky šaty samý volánek. Jedna se jmenovala Melánie a druhá Eulálie a Marie-Hedvika o nich prohlásila, že to jsou její nejlepší kamarádky. Podali jsme si ruku a já jsem se šel posadit do křesla v rohu pokoje, zatímco Marie-Hedvika ukazovala svým nejlepším kamarádkám kuchyňku. Melánie řekla, že má úplně stejnou, ale větší, a Eulálie řekla o Melániině kuchyni, že určitě není tak hezká jako porcelánový servis pro panenky, který ona, Eulálie, dostala k svátku. A začaly se všechny tři hádat.

Potom někdo zazvonil, a pak zase a znovu, a začaly přicházet spousty holek a všechny měly na sobě šaty s volánky a dávaly Marii-Hedvice samé nemožné dárky, a jedna nebo dvě z nich si dokonce s sebou přinesly panenky. Kdybych to byl věděl, byl bych si vzal kopací míč.

Potom paní Plátková řekla:

„No tak, už jsou tu všichni. Můžeme začít se svačinou. Prosím, ke stolu!“

Když jsem viděl, že jsem tu jediný kluk, měl jsem tisíc chutí vrátit se domů, ale neodvažoval jsem se, a když jsme šli do jídelny, bylo mi pekelně horko v obličeji. Paní Plátková mě posadila mezi Otýlii a Emílii, což byly taky, jak mi řekla Marie-Hedvika, její dvě nejlepší přítelkyně.

Paní Plátková nám dala každému na hlavu papírovou čepici. Já jsem dostal špičatou klaunskou, která držela na gumičku. Holky se smály, když se na mě podívaly, a mně z toho bylo v obličeji ještě větší horko a kravata mě škrtla, div jsem se nezalkl.

Svačina nebyla špatná. Bylo tam čajové pečivo a čokoláda a potom přinesli dort se svíčkami a Marie-Hedvika je sfoukla a holky jí tleskaly. Já jsem, ani

nevím proč, neměl moc hlad. A přitom je svačina hned po snídani, po obědě a po večeři moje nejzamílovanější jídlo. Mám ji skoro tak rád jako namazaný chleba, co si nosím do školy na přesnídávku.

Holky jedly hodně, jim chutnalo. Celou tu dobu mluvily všechny najednou, smály se a dělaly, jako když krmí dortem svoje panenky.

Potom nám paní Plátková řekla, že se zase vrátíme do salónu, a já jsem se šel posadit do křesla v koutě.

Marie-Hedvika se postavila doprostřed salónu s rukama sepjatýma za zády a přednášela nějakou básničku o ptáčkách. Když skončila, všichni jsme jí zatleskali a paní Plátková se zeptala, jestli by ještě někdo jiný nechtěl něco přednést, něco zarecitovat, zatančit nebo zazpívat.

„Co Mikuláš?“ navrhovala. „Takový roztomilý chlapec jistě umí nějakou básničku.“

Měl jsem v krku obrovský knedlík, a tak jsem jenom mlčky zavrtěl hlavou, a holky se chichotaly, jistě jsem s tou špičatou čepičkou vypadal jako kašpar. Vtom vyskočila Otýlie, dala svou panenku do opatrování Leokádii, šla k pianu, a vystrkujíc špičku jazyka, zahrála jakousi melodii. Jenomže zapomněla konec a dala se do breku. Paní Plátková vstala, řekla, že to bylo velice hezké, dala Otýlii pusku a nám nařídila, že jí máme zatleskat, a tak holky tleskaly.

Pak Marie-Hedvika nakupila doprostřed koberce všechny dárky a holky nad tím povykovaly a smály se, a přitom v celé té hromadě nebyla ani jediná kloudná hračka. Byla tam moje kuchyňka, ještě jedna kuchyně, o něco větší, šicí stroj, šaty pro panenky, skříň do panenkovského pokojíčku a malá žehlička.

„Proč si nehraješ se svými kamarádkami?“ zeptala se paní Plátková.

Díval jsem se na ni a mlčel jsem. Paní Plátková zatleskala a zvolala:

„Už vím, co teď budeme dělat! Kolo! Já budu hrát na piano a vy budete tančit!“

Nechtěl jsem jít, ale paní Plátková mě vzala za ruku a musel jsem podat jednu ruku Evženii a druhou Eulálii a udělali jsme všichni kolo, a zatímco nám paní Plátková hrála svou píseň, točili jsme se dokola. Napadlo mě, že kdyby mě viděli kluci, musel bych přestoupit na jinou školu.

A potom se u dveří ozval zvonek a byla to moje maminka, přišla si pro mě. Když jsem ji uviděl, byl jsem šťastný jak blecha.

„Mikuláš je zlatíčko,“ řekla paní Plátková mamince. „V životě jsem neviděla tak hodného chlapce. Snad je trochu plachý, ale z našich malých návštěvníků je to nejlépe vychované dítě!“

Maminka se tvářila trochu překvapeně, ale spokojeně. Doma jsem si mlčky sedl do křesla, a když tatínek přišel domů, zeptal se maminky, co mi je.

„Jsem na něho opravdu pyšná,“ řekla maminka. „Byl dnes na oslavě narozenin naší malé sousedky a byl mezi hosty jediný chlapec, a paní Plátková mi řekla, že je ze všech nejlíp vychovaný!“

Tatínek si chvíli mnul bradu, pak mi sundal špičatou čepičku, pohladil mě po vlasech, utřel si kapesníkem brilantinou z prstů a zeptal se mě, jak jsem se bavil. Místo odpovědi jsem se dal do breku.

Tatínek se rozesmál a ještě ten večer mě vzal do kina na film, kde byli samí kovbojové, mlátili se po hlavě a v jednom kuse stříleli z koltů. Bing! bing! bing!

Když přijde jaro

a začne být teplo a krásně, má člověk

někdy pocit, že to je

ve škole už k nevydržení. Ve většině

případů zůstane u toho pocitu.

Ale někdy se stane, že se člověk přece

jen pokusí o únik.

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

FRANTIŠEK NEPIL: POHÁDKY Z PEKELCE

Sedistra 1996

O HADOVCE SMRDUČE

Kdyby nebylo hříbka, bedly jedlé, kozáka a podmásníka, byla by hadovka už dávno mezi houbami. Tuze o to stála, chudinka, a zatím musela být tak dlouho stranou, a doopravdy jen kvůli hříbkovi, bedle, kozákovi a podmásníkovi, protože ti ji počítali mezi hady. Ale jenom ti! Klouzek proti ní nic neměl, ani liška ne, ani žampion, ani ucháč. Proč odhánět toho, kdo nikomu nic nedělá a má jen radost, že si může poslechnout veselé povídky. Houby vždycky uměly vyprávět, ty si toho navymýšlely, že si to ani neumíte představit! Každá si něco přidá, něco přilže, jedna houpá druhou - ale ne ve zlém, to ne, jen tak z legrace, a taky aby to bylo zajímavější.

Nejvíce tedy práší prašivky, ale takový hříb satan není za nimi nijak pozadu. Hříb satan vždycky vypravuje, jak poroučí celé rotě hříbů čertů, a ti že topí pod kotlíky v houbářském pekáčku a v kotlících smaží míchanici z nejhorších houbářů. To se ví, že to není pravda, hříby čerti totiž stejně nejsou, ale dobře se to poslouchá.

Kuřátka sličná ho chtějí trumfnout a začnou si vymýšlet, že z nich jednou budou slepičky sličné, ještě prý ani nevědí, jestli leghornky sličné, vlašky sličné či české kroupky sličné, ale v každém případě prý budou bydlet v kurníku a dostanou proutěnou kukaň a zrní.

Kuřátka jarmuzová nechtějí zůstat pozadu a tvrdí:

„To nic není, z nás budou slepičky jarmuzové a dostaneme ještě větší kurník, ještě větší kukaň a ještě větší zrní, to teprve budete koukat!“

Hříb kovář to všechno poslouchá a vrčí: „Safrá, já tu tak stojím a nic nedělám - půjdu do kovárny, rozdělám oheň a ukovu pár podkov.“

Ale všechny houby dobře vědí, že hříb kovář nemá ani měch, ani kovadlinu, ani pertlík, a že se stejně do ničeho nepustí. Jen ucháč obecný mu na to po každé naletí a přemlouvá ho:

„Kampak bys chodil, jen tu s námi buď, však ti práce neuteče!“

Má totiž strach, že se jednou hříb kovář do práce opravdu dá. To by byl ucháč nerad, když kují podkovy, to je rámus, bim bim bum báb, a to ucháč nemá rád; musel by si zacpávat uši a neslyšel by, co si ostatní povídají.

Hadovka to vždycky poslouchala se zatajeným dechem a její malé miminko, malá hadovička, taky. Obě se bavily - až jim to obyčejně zkazil kozák, bedla, hříbek nebo podmásník.

„To byste nevěřili,“ přišla jednou se svou troškou do mlýna liška, „co se mi dnes stalo. Začalo pršet a chci se schovat. Koukám - ve stráni je docela čerstvá nora. Vlezu tedy do ní a ona vám byla plná králíků! Kdopak to k nám leze? ptají se; a ten, co byl nejbližší, povídá docela klidně: Ále, liška. - Neumíte si představit to pozdvižení! Ti zadní mi neviděli na nohu, mysleli tedy, že jsem čtyřnohá liška a začali křičet: Pomóóó! pomóóó! a utíkali z nory, jako by jim očásek hořel!“

Houby na to „Hihhihi hihhihi“ - a smály se, až jim padaly kloboučky do čela.

A tu to hadovka nevydržela a zeptala se:

„A ten králíček, co byl nejbližší, taky utek?“

Liška jí chtěla odpovědět, ale bedla ji předešla a rozkřikla se: „Co je ti do toho! Ty se mezi nás nepleť a jdi kousek dál!“

„Že se to ptala hadovka smrdutá?“ chytil se za nos hříbek, „fujtajxl, mně se už hodnou dobu zdá, že tu něco páchne!“

„To se ví, že to je hadovka smrdutá,“ ušklíbl se podmásník, „jdi pryč, mezi námi nemáš co dělat!“

„Správně!“ připojil se kozák, „hadovka ven!“

„Vždyť vám nic nedělám,“ vhrkly hadovce do očí slzy, „poslouchám a nic víc.“

A přitiskla k sobě své malé hadovčí miminko, malou hadovičku smrdutou, která tomu nerozuměla a začala se bát.

„Ty nemáš co poslouchat,“ odsekl hříbek, „jednou provždy si pamatuj, že tě mezi sebe nechceme!“

„Nechceme, protože jsi podezřelého původu,“ zamračil se na ni kozák, „protože jsi výstřední a protože zapácháš jinak než my, normální houby.“

„Každá houba je nějak cítit,“ bránila se tiše hadovka, „jedna tak, jiná jinak.“ Ale bedla ji odbyla:

„Jenže ty nejsou podezřelého původu a nejsou výstřední.“ A říkali o hadovce, že je podezřelého původu, protože se nerodí jako jiné houby. Hadovka se rodí z vajíčka. Z vajíčka skoro k nerozeznání podobného vajíčku slepičímu, až na to, že je takové kožené, jako vajíčko hadí.

A vyčítali jí, že nenosí klobouk. Hříbek, bedla, kozák a jiné houby nosily klobouk, ale hadovka ne. Ta měla zelenou lyžařskou čepici, takového zeleného kulicha, ale proč by nemohla nosit kulicha, když jí slušel, že ano? Jenže co naplat, nikdo se jí nezastal, vzala tedy své malé hadovčí miminko a šla.

„Tak utek ten králíček, co byl nejbližší, nebo ne?“ naléhala malá hadovička, ale hadovka nic, hadovka polykala slzy. Bolelo ji, že se jí ostatní houby strání, trochu se za to i styděla před svým miminkem a bylo jí hořko, že ani malou hadovičku nebudou pouštět mezi sebe. A to jen proto, že je podezřelého původu, nosí kulicha a páchne jinak, než ostatní houby.

Najednou zapraskaly větvičky - a hrůza hrůzoucí - před hadovkou stanuli dva houbáři. Oba měli v rukou košíčky, oba měli ukrutánské nože, a šel z nich strach až do houští. Do všech hub jako když střílí, jenom hadovka, chudák, se nestačila nikam schovat. „Podívej, tatí, houba!“ povídá ten menší, jenž byl sice o hodně menší než ten větší, ale zase o hodně větší než hadovka, která leknutím div nezkaženla.

„Tu nech, to je hadovka smrdutá,“ povídá ten větší, který byl tak veliký, že hadovka ani neviděla, jestli má klobouk nebo kulicha.

„Tak já seberu tu malou,“ zase ten menší.

A v hadovce hrklo. Sebrat její malé miminko, sebrat jí to jediné, co má. Naštěstí ten větší zase řekl:

„Tu taky nech, hadovky nejsou k jídlu.“

„Tak já do ní kopnu,“ rozhodl se ten menší. „Kopnu do ní, aby se rozprskla hodně do široka.“

Tak se rozhodl, a víte, že se našly houby, které to hadovce přály? Bedla se smála hahaha, hihhihi a taky hříbek, podmásník a kozák, na to že si počkají, ta že si stejně nic jiného nezaslouží! Ale liška jí litovala, i ucháč, a kovář kroutil hlavou, prý to jsou dneska lidi, to je mládež, čemu je v té škole učí, to za mého mlada nebylo.

„Proč bys do ní kopal,“ povídal ten větší houbář tomu menšímu, „to je taková zvláštní, neobvyklá houba, snáší vajíčka.“

„Vajíčka?“ podivil se ten malý, a najednou začal cítit k hadovce odvůl.

„Ano, bílá kožená vajíčka, a k zemi je přivazuje bílým koženým provázkem.“

„To bych chtěl vidět!“

„Tak do ní nekop, třeba tu zítra nějaké bude.“

A malý už do ní nechtěl kopnout. Ale představte si tu zlomyslnost, že kozák vystrčil hlavu z trávy a naváděl ho:

„Jen do ní kopni!“

„Stejně je podezřelého původu!“ vyhlédl z mechu hříbek.

„Je výstřední, nosí kulicha!“ vyjukl zpod větvičky podmásník.

„A páchne jinak než my!“ rozhrnula kapradí bedla.

Ale to jim bylo osudné. Houbáři je sice neslyšeli, houby mají příliš tenké hlásky, a lidé tak tenounké hlásky neslyší, ti slyší jen tlusté hlasy. Bedlu ani hříbka, ani ty další nezaslechli, ale zahlédli všechny čtyři. Šmik šmik šmik - už je měli v košíku! A pak šli dál. Teprve pak se dostala hadovka mezi houby. Liška jí totiž povídala:

„Ty, hadovko, uměla bys snést do zítřka to vajíčko?“

„To já snesu, to nic není,“ odpověděla hadovka. „

redakčně kráceno

Terezu Líbalovou, recitátorku II. kategorie

S Terezkou Líbalovou se velmi dobře známe. Každým týdnem se s ní setkáváme u nás v ZUŠ. Nebylo pro ní tedy žádným problémem odpovídat nám na naše všetečné dotazy.

Ty jsi na celostátní přehlídce Dětské scény poprvé. Pověz nám co jsi si pod pojmem celostátní přehlídka představovala?

Nejdřív jsem se bála, nevěděla jsem co od toho mám čekat. Ale zjistila jsem, že to bylo zbytečné... Už jsem si našla i kamarádku.

Co se ti tu zatím nejvíc líbí?

Nejvíc mě baví dílny. Hrajeme tam různé hry, abychom se lépe poznali a spřátelili.

Jak si myslíš, že se ti tu bude recitovat?

Myslím si, že dobře. Sálek se mi líbí. Jenom doufám, že nebude takový horko.

To doufáme všichni. A teď základní otázka: Kvůli čemu si myslíš, že se takovéto přehlídky pořádají?

No, abychom se tu skamarádili(to mi nedělá žádný problém) a abychom v recitaci získali zkušenosti a hlavně jistotu.

M+M (Jan Mrázek a Vít Malota)

Terezu Chovítovou, recitátorku IV. kategorie

Tereza Chovítová se od ostatních recitátorů něčím liší. Nejenom, že je na celostátní přehlídce poprvé, ale hlavně je tu náhodou. Jak se nám svěřila, recitaci původně dělat nechtěla...

Co tě k recitaci tak náhle přivedlo?

Divadlo a recitaci dělala vždy moje starší sestra, já jsem odjakživa spíše na muziku. Letos mi ale řekli: „Alespoň to vyzkoušej.“ Tak jsem to zkusila a jsem tu.

Co jsi od přehlídky Dětská scéna čekala?

No, tak třeba u dílen jsem si myslela, že tam všichni budou jenom tak stát a koukat, nikdo se nebude chtít zapojit, všem to bude trapné.

...A co si myslíš po absolvování prvních dílen?

Je to výborný-moje obavy se naštěstí nenaplnily. Ale záleží samozřejmě také hodně na kolektivu, jak se zrovna sejde.

Co se ti na recitaci začalo líbit?

Ta možnost stoupnout si před lidi a projevit svůj vlastní názor. To je podle mě nejdůležitější. Nejvíc mě štve ti recitátoři, kteří při recitaci předvádějí sami sebe. To pak pro mě není recitace!

M+M

recitátorů

ZASLECHLI JSME... O III. KATEGORII

Diváci

Jindřiška Fialová (recitátorka IV. kategorie): *Nejvíc se mi líbil ten text s tatínkem na hradě [text v podání Bořivoje Raiskuba] a ten o holce, jak uvízla ve výtahu [text v podání Lucie Váňové].*

Eva Herzogová (lektorka dílen pro děti ze souborů): *Obdivuju recitátory, že v tomto horku vůbec zvládnou mluvit, v tomto sále, který se sice snaží být větráný, ale vzhledem k počasí to nejde. Muselo to být pro ně určitě těžký, před tolika lidma, kde se navíc všichni ovívají, a oni [recitátoři] by taky chtěli, ale nemohou.*

Viděla jsem staré známé, třeba Báru Kachlířovou z Brna nebo Davida Všeticku z Ostrova, na které jsem se těšila. Rozhodně tu zazněla spousta zajímavých textů, které jsem třeba neznala a které mohly být i inspirací pro ostatní pedagogy a doprovod přednašečů. Ve třetí kategorii jde cítit, že je to kategorie na rozhraní, že některé texty jsou ještě humorné a více dětské, některé už naopak zasahují do té starší sekce. Vybrat texty pro tuto kategorii je, myslím, dost těžké.

Recitátoři III. kategorie

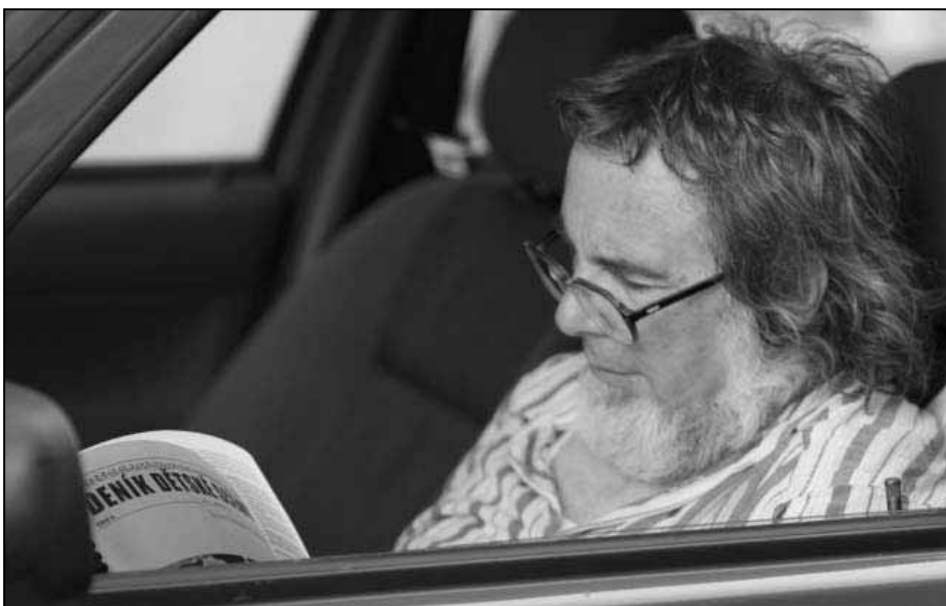
Vojtěch Kříž: *Bylo to dobrý, lepší než v krajském kole, protože tady už jsou ti nejlepší recitátoři z celé republiky, takže už to bylo o něčem jiném.*

Jakub Vlášek: *Určitě jsem byl nervóznější na krajském kole, tady jsem si to spíš užíval a neměl jsem vůbec trému. Líbí se mi texty, co jsou zajímavý a těžký.*

Kamijon

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... čtenáře motoristy

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... čtenáře turisty

Tak a je to tady - další ročník Dětské scény byl zahájen. Pro mne to letos znamená, že opravdu začínám setkáváním s přednesem, protože mohu navštívit seminář D vedený Emou Zámečnickovou.

I. HLEDÁNÍ

Ukázalo se, že přednes je opravdu spojen s hledáním. Hledá se především význam textu, vztah interpreta k textu, způsob, jakým se vlastní prožitek sdělí, ale hledá se i místo, na kterém by se o tom všem mohlo pohovořit. Nejdřív Ema a její seminaristé skutečně hledali to místo. Park u „Lesárny“ je sice rozlehlý, ale odevšad se ozývaly ohlasy činností jednotlivých dílen pro recitátory. Nakonec se všem zalíbilo stinné místo pod stromem a seminář mohl být opravdu zahájen. Úvodní setkání nebylo dlouhé, brzy měla začít vystoupení recitátorů III. kategorie, ale i tak Ema dokázala se seminaristy navázat kontakt, který sliboval, že práce v semináři bude příjemná. Pro lektora je vždycky důležité znát očekávání seminaristů, a tak se v úvodním kolečku všichni představili a odtajnila své představy. Katka se chystá na přijímací zkoušky na pedagogickou fakultu a ráda by věděla, na co se má v práci s dětmi zaměřit, pokládá se za úplného začátečníka. Martina učí na vesnické ZŠ, vede dramatický kroužek. Chce vědět, podle čeho porota rozhoduje o postupu dětí do dalších kol. Jana učí na 2. stupni ZŠ a snaží se co nejvíce uplatňovat poezii a přednes ve své práci s dětmi. Zdeněk se od divadla pomalu dostává také k přednesu a chce se dozvědět víc, aby mohl děti lépe motivovat. Pavla se zabývá dramatickou výchovou, byla i hlasovou terapeutkou. Chtěla by najít inspiraci, jak udržet zájem dětí o text i po delší práci s textem. Bára učí na ZŠ, vedla dramatický kroužek. Také ji zajímá způsob motivování dětí. Radka učí na ZUŠ literární dramatický obor a sborový zpěv. I ona chce najít klíč k hodnocení přednesu. Trochu později se do práce v semináři zapojily tři další účastnice, patnáctiletá středoškolačka a dvě dospělé. Jedna z nich je učitelkou gymnázia ve Varnsdorfu. Začíná dělat kurz dramatické výchovy, vede na škole dramatický kroužek a věnuje se i přednesu. Dělá jí radost, když může pracovat pro děti, které mají o přednes opravdu zájem. Taková je i její studentka Natálka, u níž její maminka, která je zároveň i dceřinou asistentkou, podporuje zájem o literaturu a přednes. Natálka má pohybové problémy, ale to jí, především díky mamince, nebránilo účastnit se semináře. Může si tak užít atmosféry přehlídky, i když sama do Trutnova nepostoupila, protože v nižším stupni soutěže skončila jako třetí.

Ema tedy zjistila, co účastníci od práce v semináři očekávají, a může tak přizpůsobit program jejich zájmům. Pak Ema připravuje seminaristy na vystoupení recitátorů III. kategorie. Ve své knize Cesta k přednesu aneb Průvodce pro mladé recitátory nalistovala kapitolu Obecně platná hodnotící kritéria

... semináře pro doprovody recitátorů

... zahájení

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... semináře recitátorů IV. kategorie

recitačních přehlídek a cituje Emu: "V propozicích platných pro přehlídky všech stupňů se píše, že hlavní kritéria hodnocení a výběru recitátorů do vyšších kol jsou: přirozenost dětského projevu a vybavenost recitátora, umělecká hodnota textu, přiměřená interpretační úroveň dítěte, schopnost uchopit text a tvořivě ho interpretovat, celková úroveň a kultura projevu." (str.97) Na to by se seminaristé měli při sledování výkonů recitátorů zaměřit. Ema zdůrazňuje, že přehlídka umožňuje věnovat se konkrétním vystoupením a na základě těchto debat dospět k obecnějším poznatkům o přednesu. Tedy zabývat se tím, co seminaristy zajímá. O tom všem ovšem budou hovořit až na večerní části semináře. Už je 15 hodin a přehlídka recitátorů III. kategorie začíná.

II. HRA NA POROTU

Nevím, kde si obyvatelé Trutnova obvykle dávají schůzky, ale seminaristé Emy Zámečníkové se sešli v 19.30 u kašny na náměstí. Seminář pokračoval v učebně ZUŠ. Ema rozdala texty, které si recitátoři III. kategorie vybrali k interpretaci. Ema vybízí k tomu, aby seminaristé vyjadřovali svůj názor. Co se jim líbilo, co nelíbilo a proč, aby si trochu vyzkoušeli práci poroty. Ema stále zdůrazňuje, že veřejné vystoupení recitátora je sice důležité, ale nejdůležitější je proces, kterým se k němu dospěje. Proces, který by měl probíhat ve všech školách a hodinách literatury. V úvodu večerního setkání se také hovořilo o specifčnosti věku recitátorů III. kategorie, kdy je někdy protiklad mezi fyzickým zjevem a duševní vyspělostí recitátorů, což činí výběr textu obzvlášť obtížným. A to bylo jedním z témat, o kterých se hovořilo. Výběr textu. Na konkrétních příkladech se ukazovalo, jak je nutné, aby text odpovídal věku, fyzickému zjevu, vyspělosti recitátora, aby nesklouzával do laciné podbízivosti, aby nezůstal na povrchu, jinak není pro diváka a posluchače uvěřitelný. Po výběru textu je důležité určit žánr, rozeznat, zda se jedná o poezii nebo prózu. Debata se rozvíjí zajímavě. Probírá se jeden text za druhým. Seminaristé si porovnávají svá hodnocení, každý si nachází odpovědi na své otázky. Ema vždy nabízí cesty, kterými se debata má dál ubírat. Další důležitou otázkou je důvod, proč recitátor chce text říkat. Líbí se mu natolik, že chce sdělit svůj zážitek ostatním. Text se mu nejen líbí, ale také mu rozumí, snaží se zjistit, za jakých okolností ho autor napsal. Recitátor chce předat zážitek. Ema říká, že ideální je, když se recitátor těší, až to posluchačům řekne. Další okruh otázek se týká rozdílu mezi divadlem a přednesem. Upozorňuje se na nebezpečí sklouznutí do přehrávání, do sentimentality projevu. S tím souvisí i způsob interpretace přímé řeči, při které se často chybuje a sdělení se nepodá jako jeden celek, ale se zbytečnou pauzou mezi větou uvozovací a přímou řečí. Potíže vyjádřit celistvost myšlenky nastávají i v poezii v okamžiku, kdy je v básni přesah. Hromádka textů, ke kterým se seminaristé vyjádřili, pomalu roste. Čas však ubíhá daleko rychleji. Věžní hodiny odbily 21 hodin. Ema dává seminaristům na výběr, zda ještě pokračovat, nebo práci dokončit při zítřejším semináři. Emě se zdá, že náročný den, který mají seminaristé za sebou, umocněný opravdu tropickým vedrem, způsobuje velkou únavu, která může práci brzdit. Stejně ještě chvíli v práci pokračují a v závěru řekla Radka: „Mně to baví.“ Myslím, že nemluvila jen za sebe.

Jindřiška Bumerlová

DNES HRAJÍ...

DS TRUHLÍCI PŘI ZUŠ VL. AMBROSE PROSTĚJOV NAROZENINY MARIE-HEDVIKY

Tento soubor se nám ovšem bohužel nezdařilo kontaktovat vůbec a bude tak pro nás překvapením největším. Názory jeho členů na divadlo, či jejich způsob práce budeme muset rozpoznávat při zhlédnutí jejich inscenace Narozeniny Marie-Hedviky. Víme jen, že soubor vedený Hanou Kotyzovou jistě pracuje způsobem, který deklaruje ZUŠ na svých internetových stránkách. Ve své práci tedy rozvíjí komunikační dovednosti žáků, obrazotvornost a tvořivost, či vede ke sebepoznání a reflexi. Přejí tedy alespoň touto cestou souboru „zlomte vaz!“

Michal

DNES HRAJÍ...

DIVADÝLKO NA STRÁNI, ZŠ NA STRÁNI DĚČÍN VI O HADOVCE... A JINÝCH HOUBÁCH

Hlavní hrdinové z Divadýlka na Stráni z Děčína

Divadýlko na Stráni jsem potkal při odpolední cestě za odpočinkem ve stínu parku. Mou žádost o rozhovor velice přívětivě přijaly děti i paní učitelky, vydali jsme se tedy do chladivého stínu společně. Po cestě jsem se dozvěděl, že věk členů souboru se pohybuje od první až do čtvrté třídy a soubor že čítá šestnáct členů (což prý není nijak moc v porovnání se školními třídami herců, z nichž by se paní učitelky, podle jejich slov, zbláznily).

Měl jsem v plánu rozhovor týkající se divadla, dramatu. První drama nás ovšem překvapilo ještě před začátkem rozhovoru. Jeden z herců kdesi po cestě vlakem ztratil mobil. Po chvíli detektivní pátrání po možných příčinách a pachatelích (bohužel bez pozitivního výsledku) utichlo a my jsme našli místo pro odpočinek, oddálený ovšem poněkud mými všetečnými otázkami.

Přesto, že se členové souboru jistě již viděli v lůně divoké přírody, na dosah blízké kašny a tajemné šachty, povídaly si se mnou více než ochotně a také nesmírně zajímavě. Protože jsou skupinou opravdu velikou, a protože jsem byl po každé otázce zavalen odpověďmi, nepodařilo se mi zaznamenat jména divadelníků a s Vámi teď ze stránek hovoří soubor. Veliký, chytrý a zábavný chór Divadýlka na Stráni.

Jaká další dramata se vám přihodila po cestě do Trutnova?

Seznámili jsme se s kamarádkou. Jmenuje se Martina.

Já jsem seděl s Martinem a taky jsem se ní seznámil.

A mně se zase rozbil batoh.

A malýmu Kubíkovi málem spadl na nohu kámen.

Nakonec jste dorazili a přijeli jste hrát divadlo. Co si myslíte, že je na divadle nejdůležitější?

Snažit se.

Abysme to dělali, že se to opravdu děje.

Aby nás to bavilo.

Abychom to nezkazili.

A taky je důležitá paní učitelka.

A proč je důležitá paní učitelka?

Protože ta nám řekne, co máme dělat.

Důležité je také soustředit se na to, co děláme, aby se nám to povedlo.

Musíme se učit doma text.

A tohle všechno, co jste říkali, vy zvládáte?

Ano. No, skoro. Musíme taky poslouchat paní učitelku, abychom postupovali do dalšího kola.

Určitě jste někdy viděli i jiné divadlo než svoje. Co myslíte, že je důležité aby divadlo bylo opravdu divadlem?

Kostýmy.

Hudba nebo kulisy.

Bubny.

A v čem je důležitý buben v divadle?

Protože já na něj hraju.

Protože martin hraje jako lháře –

Aha, tak ve vašem divadle je důležitý buben. A co je tedy ve vaší Hadovce ještě důležité?

Hádání. Že se vždycky hádáme mezi liškou a kuřátkama.

Nás baví nejvíc třeba, když dostaneme nový kostýmy, tak se nám to líbí. Nebo některý nový písničky.

Mně se taky líbí písničky.

Že se něco naučíme, že můžeme ukázat, co umíme.

VČERA
JSME SI VŠIMLI...

... semináře recitátorů II. kategorie

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... Divadýlko na Strání před spaním

DNES HRAJÍ...

DIVADÝLKO NA STRÁNI, ZŠ NA STRÁNI DĚČÍN VI
O HADOVCE... A JINÝCH HOUBÁCH

A nejlepší je, že to děláme spolu.

Líbí se mi srandovní scény.

Jak se vám spolu pracuje, když jste rozdílné staří?

Někdy kluci druháci, když dělají blbiny, musí je paní učitelka okřiknout. Ale někdy jsou zase dobří. třeba jako hřib kovář.

A jednou Martin shodil klavír.

Ted' promluvily starší holky. A co vy, kluci? Jaké máte zážitky ze zkoušení? (Dávám slovo právě probírané skupině druháků)

Jak jsem mával šavlí, tak to se mi moc líbilo. je to hrozně srandovní.

Spíš vás to spolu baví a nebo máte spíš problémy a hádky?

Spíš nás to baví.

Ale když se v tý hře hádáme, tak to je schválně.

Kdyby z vašich zkoušek někdo udělal divadelní hru, nebo kdyby je napsal jako příběh, jaký příběh by to byl?

Pohádka. Jo, ale já bych chtěla hrát v hororu.

Kdybyste mohli paní učitelky začarovat, proměnit je v nějakou bytost z příběhu, z pohádky, co by z nich bylo?

Čarodějky.

Žáby, protože by je mohl princ políbit.

Avatar.

Šebestová, měla by sluchátko, aby si vybrala, co by chtěla.

Jaký by měl být kladný hrdina?

Aby je všechny na poslední chvíli zachránil.

Hodnej a statečnej.

Krásnej.

Byl by silnej a všechny by porazil.

Byl by milej.

Byl by kouzelněj.

A mohla by to být paní učitelka Spidermanka, aby nám udělala z pavučiny houpačku.

Princ, který zachraňuje

A jaký by měl být záporný hrdina?

Zlej.

Jako takovej temnej, že se moc neukazuje, že je hodně silnej.

Když je čaroděj, tak je může proměnit.

Mohl by se i proměnit i v hodného člověka.

Je něco, čeho bychom si my diváci měli ve Vaší inscenaci určitě všimnout?

Aby nás viděli v novinách, aby si o nás všichni přečetli.

Hlavně tý hadovky, že je smutná, že ji neberou. Je to hlavní role. Už ji neberou, protože nemá klobouk, potom ji vezmou. Ty houby ji odstrkují, jak jim nakonec zachrání život, tak se s ní skamarádí, tak s nimi může dělat to, co dřív chtěla, ale co předtím nemohla.

Všimnout, že se hodně snažíme.

Všimnout si všech lidí, který tam hrajou.

Když tančí mochromúrka a my se na ni jen díváme.

Můžete mi na závěr říci každý své jméno a proč hrajete divadlo? Proč je dobré být v tomhle souboru?

Andrejka: Baví mně divadlo, protože se mi líbí, když někde hrajou, já se na to ráda dívám, abych se to naučila taky.

Julie: Divadlo se mi líbí. Když tam třeba jsou herci, chtěla bych se vžít do jejich pocitů, když hrajou

Andrejka: Na divadle se mi líbí, že dobře vycházíme a snažíme se.

Terezka: Líbí se mi, jak se ve hře hádáme.

Kuba: Líbí se mi, jak kozák seká šavlí.

Martin: Na divadle se mi líbí, že se tam můžu i snažit, můžu tam všechno.

Miroslav: Můžeme se tam všechno naučit. A až budeme velký, můžeme hrát a vydělat si, vyhrát pohár.

Martin: Divadlo mně baví, je to takový hezký. Líbí se mi moje role.

Valča: Divadýlko se mi líbí, protože se mi líbí.

Lucka: Líbí se mi, protože nás tam učí paní učitelky.

Veronika: Divadlo se mi líbí, že je to zábava.

Klárka: Líbí se mi, že se tam něco se naučím. (Promiň, jméno se zachovalo ve špatné kvalitě) Když se něco naučíme

Natálie: Divadlo se mi líbí, že se něco můžeme naučit, je to zábava

Terezka: Divadlo se mi líbí, že se tam něco naučíme, je to prostě dobrý.

Děkuji vám za veličanský rozhovor. Děkuji a zlomte vaz!

Já si nechci zlomit vaz....

Ale to už znělo z rozjařeného davu valícího se vstříc dramatičtům v dobrodružných zákoutích parku.

Michal Ston

Soubor DIPAČÁPI ze ZŠ Nedašovská dorazí na Dětskou scénu až v den, kdy zahraje svou inscenaci. To nám zabrání, seznámit se prostřednictvím zajímavého rozhovoru na divadelní téma s jeho členy.

V tom, bychom se o práci DIPAČÁPI a o jeho inscenaci Děvčátko Momo a ukradený čas přece jen něco dozvěděli, nám to ale nezabrání. A to díky Karlu Tomasovi, jednomu ze dvou vedoucích souboru a také jednomu ze dvou dramaturgů a režisérů inscenace. Díky jeho ochotě můžeme tentokrát nahlédnout práci souboru jaksí z druhé strany barikády. I když v tomto případě toto bojovné sousloví poněkud pokulhává, není -li zcela nepatřičné.

Charakterizujte soubor v několika větách, prosím:

Většina třetáků, pátáků a deváťáků.

Druháci a třetáci spolu nevycházeli. Když tam vstoupili ti starší, změnilo se to, protože najednou pátáci nebyli ti starší.

Jak se rozhodujete o tom, co se bude hrát?

Je to metoda Dany Svobodové, dáváme jim na vybranou několik námětů. Měli jen 2 věci se stručnou charakteristikou. Bylo to těsný. Děvčátko Momo chtěli paradoxně ti starší.

Jak vypadá spolupráce dvou vedoucích?

Jsme tandem,. Vzájemná dohoda i s dětmi, snažíme se reflektovat jejich názory a chtění. My dva jsme rovnocenní. Většinou základ dá do kupy Dana, já jsem glosátor, který pomáhá dopracovat celek. Od Dany vychází většina tématu, motivy, které jsou vybrané z knížky, i když jsme o tom hodně debatovali.

Jak pracujete s dětmi s tématem? Mnozí učitelé téma nehledají.

My téma hledáme. Aby děti pochopily, o čem to je. Jestliže se hraje o tom, že na všechno je čas, že je potřeba poslouchat jeden druhého, že samoučelný ruch a shon je špatný. Dělat na toto téma etudy a pak fofrovat k přehlídce, to je paradox. Děti příběh chápou, alespoň hlavní téma. Dana vždycky vycházela od tématu.

Jak je to v průběhu zkoušení během roku?. Jak postupujete?

To, co my chceme, musí být pro ty děti nenápadné. Mluvíme s nimi o tématu. V rámci situací dojde někdy k překvapení. Není to tak, že děti dostanou text a jen se něco zkouší. Já jsem naladěný na stejnou linku, kterou Dana prosazuje, pak tak můžeme s dětmi pracovat společně. Je to záležitost společného tvoření. Důležité je pochopení smyslu jednání postavy, v rámci toho jim necháme aktérům poměrně velkou volnost. Tím, že nejsou tak fixovaní, tak to vyřeší i v jiném prostředí.

Když by se hodina - schůzka souboru zdramatizovala, který žánr by to byl?

Myslím, že pro děti je to vytržení ze světa ve škole. Dospělý je pro ně partnerem. Pro ně to je svět rovnosti, ve kterém mají zálibu, zábavu. Oni si hrají a tím se k něčemu dostávají.

Mluví za sebe, já jsem začal v tomto souboru pracovat až v tomto kalendářním roce. Pro můj život Dává mi to hodně energie pro život, i když je to vysilující.

Michal

... zaujetí a úsměvů

UFFO SI DNES VYBRAL

SÁM SEBE

Vzácní čtenářové, toto je moje rubrika. Každý den si do ní vyberu někoho zajímavého a toho vám představím. Ani na okamžik jsem nezaváhal, kým mám začít. Samozřejmě sebou samým. Jak jinak byste poznali moji jedinečnost než z mého vlastního brku? Jsem rodákem z Trutnova a byl jsem německy vychován. Nebyl jsem však ani Čech a ani Němec, nýbrž Bohemec! Studovat na gymnáziu jsem začal již v osmi letech a brzy jsem se stal vlastencem. Studoval jsem na filosofii v Praze a pak práva ve Vídni a vždycky jsem neměl rád Metternicha v duši jsem byl demokratem. Byl jsem u každé vzpoury. Ale hlavně, hlavně jsem byl spisovatelem. Německým i českým. Psával jsem lehké veršičky, ale také závažné realistické povídky ze života venkovského lidu. Ze života jsem odešel brzy, ve 43 letech v roce 1860 – ale nad Trutnovem bdím neustále a určitě víc než

*Krakonoš! Nové kulturní centrum se také jmenuje po mně a ne po Líbrcoulovi!
Proto čtěte moje verše!*

Rondel

(Terče osudu)

*Poselstvo ostrostřelců na střelnici
chystá oslavu radostí postříbřenou
V zeleni stojí terče – pušky k líci!
Dukáty jsou tou první cenou*

*Po letech čtyřiceti mnohým do bot teče
Teď vzduchem letí svátek jako šíp:
Francouzi měli nejvzácnější terče!
Svobodu získali ti nejlepší*

DNEŠNÍ PROGRAM - SOBOTA 12.6.

9.00 - 12.00	vystoupení recitátorů IV. kategorie
9.00 - 13.30	semináře A, B, C, S
10.00 - 10.50	1. blok vystoupení pro veřejnost
13.30 - 15.00	beseda lektorského sboru s recitátory IV. kat. a jejich doprovodem dílny pro recitátory II. a III. kategorie diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a III. kat. seminář D
15.30 - 15.45	zahájení přehlídky souborů
15.45 - 17.10	1. blok vystoupení souborů (kino) Narozeniny Marie-Hedviky , Truhlíci, ZUŠ Vl. Ambrose, Prostějov Děvčátko Momo a ukradený čas , DIPAČAPI, ZŠ a MŠ Nedašovská, Praha 5 O hadovce... a jiných houbách , Divadýlko na Stráni, ZŠ na Stráni, Děčín VI
17.20 - 18.20	diskusní kluby seminaristů seminář D
17.20 - 18.45	dětské diskusní kluby
19.30 - 21.30	večerní program pro recitátory (ND)
19.30 - 21.00	seminář k inscenacím 1. bloku

UFFO SI NAKONEC
PŘECE JEN VYBRAL...

Magdalenu Podrazilovou, recitátorku III. kategorie (Karel Čapek: Zahradníkův srpen)

1. Jak sis vybrala svůj text?

Chodím do divadelního souboru a na letním táboře míváme soutěže týkající se textů a recitace. Tenhle text přednášela kamarádka a mně se moc líbil.

2. Co tě na něm láká a baví?

Mně se prostě líbí, jak je tam ten zahradník – ten přístup a pořadovost textu.

(cenzurováno, možná zítra)

BLAŽKOVÁ - DÍL 2. - UFFO

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 1.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Jindřiška Bumerlová, Jonáš Konývka, Kamila Kostřicová, Michal Ston, Michal Drtina (sazba, foto), Jasanka Kajmanová (foto), Pavel Kocych (ilustrace) a Matěj letos není.
Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 12. 6. 2010 ve 5.30. Vychází 12.6. 2010 v 10.30.
Náklad - 333 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ČÍSLO 2.

NEDĚLE - 13. ČERVNA 2010

ÚVODNÍK...

Slunce neúprosně už tři dny vysušuje naše mozky. Přesto jsou někteří z nás stále svěží – děti ze souborů, recitátoři, mladí dopisovatelé. Zato my, redaktoři... jednou máme text čtyřikrát delší než je potřeba – protože energie a kreativita hrajících souborů nám nabídla tolik materiálu, že máme problém z něj vybrat. Nezlobte se na nás, když nenajdete v deníku všechny své odpovědi na Michalovy otázky. Tvrdá ruka šéfredaktora ve dvě v noci krátila tak nekompromisně, že šel Michal raději spát, aby se na zneuctění svého bohatého (a nádherného) textu nemusel dívat.

Ani včera se nám nedařilo – místo fotografie ze hry Momo a ukradený čas jsme dali do textu k souboru Dipačapi fotografii z představení Johannes doktor Faust, které ale bude až v pondělí. Omlouváme se oběma souborům. To víte, slunce neúprosně vysušuje naše mozky...

A když se podíváte, čeho jsme si včera všimli a stálo nám to za zmínku, usoudíte, že není všechno docela v pořádku.

Přesto však většina deníku je stále ještě celkem seriózní. Snad nám to vydrží a i to slunce se nad námi smiluje a alespoň na tři dny se trochu schová. Jinak kdo ví, jaké informace se nám ještě zmatou.

Iva

NAHLÉDLI JSME...

DO DÍLNY II. KATEGORIE VEDENÉ KLÁROU A IVOU

Mluví věci nebo ne?

Druhá sobotní dílna pro recitátory II. kategorie začala opakováním jmen. V rychlém souboji na jména padaly body jeden za druhým.

Pak se recitátoři II. kategorie vydali do prostoru, zařadili rychlost 1 a na 4 doby strona se pak měnili v rozvázané tenisky, špinavá zrcadla, vyprané kalhoty a další roztodivné věci. Při rychlosti 3 začaly věci vyslovovat první nesmělá slůvka – cítily se mokré, voňavé, čisté. Při rychlosti 4 rozbité okno proneslo celou větu – Hnusnej kluk! Zatracanej kámen! Střepty přinášejí štěstí. K tomu jim dopomohl kouzelný hakisák.

Zatímco všichni čekali s Klárou za dveřmi, Iva proměnila třídu v lesnické škole v prima galerii plnou zátiší. S otevřením dveří z chodby začala malá vernisáž výstavy. Kurátorka Lívie Trupáčková zahájila poeticky přednesem básně. Pak trojice odborníků zvolily jedno ze zátiší a zkusily ze svých těl vytvořit detail z vybraného obrazu. Kouzelný hakysák (z angl. Hacky Sack, přičeštěno) i tyto skulptury nechal promluvit – Když si na mě někdo sedne, tak má hezký výhled na mne. (jezírko a lavičkou) Dup, dup., dup, skříp, jsme úplná kapela. (dveře) I dřevu je zima. (zasněžená lavička) Nevím, zda k tomu, aby poezie skutečně přišla, stačil pouhopouhý hakysák, ale byla s námi.

Každý si ještě vybral jeden předmět z libovolného zátiší a napsal krátký text, který přiblížil příběh věci a byl současně hádankou. Při čtení prací přišla poezie podruhé. A jestli ji někdo neukradl, hoví si v učebně lesnické školy ještě teď, i když recitátoři II. kategorie dělají něco dočista jiného.

Iva

HANOU CISOVSKOU, ČLENKOU LEKTORSKÉHO SBORU

Letos představujeme také osobnosti, o kterých jsme doposud nepsali, se kterými jsme si doposud „nesedli“. Jednou z nich je Hana Cisovská, pedagožka katedry pedagogiky primárního a alternativního vzdělávání Pedagogické fakulty Ostravské univerzity.

1. Jak byste popsala svoji cestu k divadlu? Kdy, kde a jak začala?

Mé setkání s divadlem se pojí s dětským divadelním souborem Klobouček a jménem Eva Polzerová. Prožila jsem v něm několik hezkých let nejprve jako členka a pak v roli „přerostlé“ členky souboru s úlohou pomáhat při tvorbě představení. Jsem přesvědčena, že toto setkání pozitivně ovlivnilo nejen můj vztah k divadlu, ale také další stránky života.

2. Někdy jste se zabývala divadelní tvorbou s učňovskou mládeží a Vaše inscenace byly známé velmi osobitou poetikou. Jak byste toto své profesní a umělecké období zpětně popsala a jak na něj vzpomínáte?

Jako na nejlepší profesní období mého života - tedy prozatím. Divadelní soubor Změny fungoval asi pět let a pamatuji si práci na všech inscenacích, ale nešlo jen o ně. Ta místnost na internátě vítkovického učiliště, která souboru patřila, byla nejen zkušebnou, ale i místem, kde bylo možné se jen tak „stavit“ po škole, i když zkouška ten den zrovna nebyla. Více než na inscenace souboru si pamatuji na holky a kluky, kteří je tvořili - bylo na ně spolehnouti. Víím, že se čas nemůže vrátit, ale tohle bych si dala ještě jednou...

3. V současné době působíte jako vysokoškolský pedagog (na univerzitě v Ostravě) a věnujete se přípravě budoucích učitelů, vychovatelů a speciálních pedagogů v oblasti dramatické výchovy. To je, vzhledem k předchozí cílové skupině, poměrně kontrastní zaměstnání. Jak a proč jste se k této profesi dostala a co vás na ní nejvíce baví?

Byl rok 1990 a vítkovický učilištní gigant se začal rozpadat a přetvářet, rušily se některé obory a zejména vše, co bylo navíc - tedy také část zájmové činnosti. Soubor přešel pod křídla ostravského Divadla hudby, kde ale působil jen krátce. Současně se ještě v revolučním dění objevil požadavek ostravských studentů pedagogické fakulty změnit způsob přípravy učitelů a jednou z požadovaných změn bylo zavedení dramatické výchovy do studia. Moje bývala učitelka Eva Polzerová se stala mou kolegyní a ani jsem se nestačila nějak nadechnout a stála jsem před skupinou studentů. Byla to rozhodně změna. Místo domácího prostředí učilištního souboru - mnoho různorodých skupin studentů, s různou motivací a mírou ochoty zakoušet něco neznámého. Navíc, učení je jenom jednou z pracovních povinností učitele vysoké školy, takže má současná práce je z tohoto pohledu pestřejší než předešlá. Přesto mám nejraději přímou práci se studenty, mám radost z každé vydařené hodiny a ještě větší, když vidím zdařilou práci studentů s dětmi.

4. Jste s aktivní divadelní tvorbou stále v kontaktu (jaká je Vaše poslední inscenace?), nebo se již věnujete pouze pedagogické činnosti (nechybí vám v tom případě divadelní řemeslo)?

S divadelní tvorbou jsem v kontaktu jen částečně a nepravidelně, bohužel. Někdy vznikne, jako součást semináře, drobné divadelní představení, které je pak možné prezentovat i širšímu okruhu publika než jen v dané skupině. Hodně to ale závisí na možnostech studentů věnovat se práci na divadelním tvaru více, než je jejich povinnost. Také existuje skupina studentů a absolventů, kteří mají tu ochotu věnovat se divadelním aktivitám i mimo školu. Naposledy vznikl drobný divadelní tvar na základě Werichova textu, který jsme hráli pod názvem Tři sestry, tři bratři a jeden prsten.

5. Máte rovněž bohaté lektorské zkušenosti v oblasti mezilidské a zejména pedagogické komunikace. Komunikace je ale velmi široký pojem, mohla byste nám ji proto zúžit?

Asi neřeknu nic objektivního, ale věřím, že o kvalitě učitele rozhoduje více jeho komunikace, než to, kolik nových metod zná. Setkala jsem se s tzv. velmi tradičními učiteli, kteří byli skvělými pedagogy díky své komunikaci s dětmi; občas potkávám naopak učitele, zahrnující děti jedinečnými metodami, ale ty zůstávají kvůli jejich komunikaci nenaplněné. Dále věřím, že kvalitní komunikace se opírá o vysokou sebeúctu člověka. Líbí se mi přístup ke komunikaci Virginie Satirové (americká psychoterapeutka věnující se rodinné terapii), se kterým jsem se měla možnost blíže seznámit.

6. Snažíte se ve výzkumech o spojení komunikace a pedagogiky (nejen v oblasti divadla a výchovy). Mohla byste je více přiblížit?

Přemýšlím, jak lépe využít potenciálu dramatu a divadla při rozvoji profesní komunikace učitelů, ale zároveň mě také zajímá hledání možností jakéhosi spojení, spoluvyužití dramatu a již zmiňovaného pohledu na komunikaci Virginie Satirové.

7. Na Dětské scéně jste jednou z členek lektorského sboru dětských souborů. S jakým očekáváním jste sem do Trutnova přijela a co si chcete odvézt?

Očekávám, že uvidím zajímavá dětská divadelní představení, setkám se se známými, které jsem léta neviděla, poznám nové zajímavé lidi... Čekám, že strávím příjemně naplněný čas.

Kamijon

VČERA
RECITOVALI ...

Šárka Lukešová

Vít Malota

Jindřiška Fialová

Karolína Kuřáková

JEDEN DEN S...

RECITÁTORY IV. KATEGORIE

Začínají u zvířat. Sypou zrní slepicím, hladí roztomilého malého psíka, vžívají se hlasem do anima domácího i divokého. Další level - dětské hry. Variace s jojem, kutálení míčku, potápění, hra na babu, resp. na sardela.

Ranní dílna s Majdou a Markétou

Tedy - rozechřívací vstup třetí dílny pro recitátory IV. kategorie je ve znamení hromadného ozvučení prostoru citoslovci s vnitřní vizuální i pohybovou představou a hledání němeého mezi jazykola-mači. Majda poslední zmíněnou hru motivuje „výhrůžnými“ slovy: „Normálně říkáme místo *‘utlum tu hubu a kup kupu hub’*, *‘jsem smrád’* ... a to nikdy nikdo nechce být. Tak do toho!“ Recitátoři IV. kategorie se rozbíhají na chodbu, se stylovými klapkami na očích a jejich zvuknými rezonujícími hlasy to vypadá jak výjev z letecké noční turbulence. Paráda, až člověka mrazí!

Návrat zpět do učebny je opepřen již značnou dávkou napětí před nadcházejícím vystoupením. Přichází čas na los pořadí výstupu a s ním nutně spojené komentáře... „To máš blbý, že jdeš první!“ ozývá se. „Ne ne, to je právě nejlepší, ty brdo!“ Klepání na čelo. „Já nechci být poslední! Cože? Ne, nejsem, dobrý. Dobrý!“ Nejistota, očekávání, těšení se.

„Jedem na pohodu, nemáte se čeho bát!“ uklidňuje „šrumeč“ Markéta a volá k odchodu do přednašečské auly.

Jde se zkratkou. Těsný průchod kolem bílené zdi, leckdo si vzal kousek s sebou. Ranní mračna jsou ta tam, takže hromadné funění do schodů má své opodstatnění.

Aula. Každý má možnost si stoupnout na přednašečský plac, vyzkoušet si alespoň začátek svého textu. Potlesk zní pokaždé, a tak není divu, že (na základě podobnosti této situace s blížící se realitou) nejdnomu člověku proběhla v tu chvíli hlavou myšlenka: „Kdyby to šlo takhle snadno a rychle...“ I když vlastně ne...

Majda a Markéta: „Tfuj, tfuj, tfuj! Poser tě pes!“ Téměř strojově ozvěnou zní: „Čert tě vem!“ A ani o kopance nebyla nouze.

Vystoupení recitátorů

Doba čekání těsně před výkonem... Někdo se vrací k debatě nad vhodností pořadí, jiní si sedají stranou se svým vytištěným textem, do toho smrkání, pití, kloktání, masáž obličeje, peprmintové bonbóny... Největší skupina se překvapivě baví o svých zážitcích z přednesu, hlavně pak o různorodých reakcích publika. Jaké bude dnes?

Otevírají se dveře sálu. Šumělo to, povídalo, bublalo to, povykovalo, hlučeno, rušilo, ztichlo. Začínáme...

Dnes bez ovívání, po ránu čerství, bez úmorné cesty v zadnicích a nohou, posloucháme a hl-táme hudebně osudové texty (zástupkyně Vendula Komárková), nahléd nejen nad přírodou (Vít Malota), školní pubertu s nadsázkou (Štěpán Kozub, Eliška Raiterová, Tereza Chovítová), nevšední příběhy každodenní všednosti (Anna Doležalová), rozehrávanou hru (Jannifer Za Nzambi, Markéta Aranyossyová), dlouhé pohledy, (ne)místné pauzy, suchý humor (Jaroslav „Plíhal“ Jurečka)...

Vlivem toho, že Dětská scéna je nejen přehlídkou, ale i dílnou a seminárním setkáváním, v očích diváků čteme zvolání jako: Úsměvu je třeba!, Zklidni publikum pohledem!, Rýma - nepřítel přednesu!, Nervozitu a křeč pryč!

A čím že byla IV. kategorie v průběhu jejího vystoupení typická? Byla bílá. Všimli jsme si... bílých očí zlaté sovy, bílé skládané sukně, bílé blány od bubnu, ptačích sester oblečených do bíla, bílého zářivého knoflíčku u košile, bílého pírká ve vlasech, bílého pozadí květovaných šatů, bílé siluety ženy, bílé šňůrky od halenky, bílých fleků na maskáčových kraťasech, bílých šlů, bílého ciferníku hodinek...

RECITÁTORY IV. KATEGORIE

Z besedy lektorského sboru

Poobědová atmosféra, kdy by si leckdo dal „šlofika“. Připomínky lektorů se tak poslouchají jako pohádka „po-o“, avšak pohádka s patričními zvraty a momenty překvapení, které usnout jen tak nedají. Mířím od jednoho debatního kroužku k druhému, podobně jako recitátoři prahnu slyšet co nejvíc a dozvídám se, že...

Viděli jsme tu tzv. vděčné texty, které se objevují poměrně často a jejich výběr je možná logický, avšak ne zrovna překvapivý;

Na druhou stranu i texty, které nabízí, které mají vývoj a lze v nich hledat nové a nové významy;

Je příjemné vidět hledání nových přednesových a divadelních prostředků pro vyjádření experimentální poezie;

Pozor na přehnanou expresi a vysokou naléhavost sdělení, šlapat do textu na 200% se ne vždy vyplácí, chce to lehkost;

Nechceme vidět v citaci postavu, ale chceme vidět názor na to, co se tam píše;

Objevily se pomalejší rozjezdy, někomu trvalo poměrně dlouho než do textu naskočil;

Pozor na chytání se jen maličkostí a detailů, pak se snadno zapomíná na celek, výstavbu jeho oblouku a temporytmus;

Budiž výzvou zkoušet různorodé typy textů, nejt po jedné lince a stylu, který mi prvotně sedl, hledat a zakoušet nové, nepravoplanové;

Komunikativnost, dokázat soustředit pozornost diváka - to je základ;

U krátkých hříček všechno hraje nesmírnou roli; když se pak něco nevyvede tak, jak má, je to hned vidět;

Bavili jsme se osobitými styly humoru a barvitými utkáními s poetikami autorů;

Visí ve vzduchu otázka, jak se dostat k textu blíž - už nejen jako čtenář, ale už více jako jeho interpret; jak prozradit něco z tajemství textu.

Začali u zvířat a dětských her, končí v rytmech disca, popu... A slovy jednoho z básníků recitátorů: „S doprovody opodál, čekám já, co udělám...“

Ať se vám v tom konání daří!

Kamila

Fragmenty ze zákulisí recitace IV. kategorie

Dnes měla prostor pro recitaci IV.,čili nejvyšší kategorie. Nejdříve se všichni sešli v prostorech staré lesnické školy, aby se zde psychicky a technicky připravili na svůj výstup. Když jsme se zeptali na představu o jejich dnešní recitaci padaly výhradně katastrofické odpovědi typu: „Určitě to zkažím,“ nebo „To bude hrůza.“ Jediná optimističtější byla: „Já ten text vlastně vůbec neumím, takže ho určitě zapomenu. Ale to nevadí, už jsem zvyklej.“

Když jsme se zeptali na tu samou otázku po vystoupení, odpovědi byly zcela opačného rázu. „Úžasné, krása, skvělí apod...“ Všichni si pochvalovali publikum, jak poslouchalo, reagovalo (smíchem), jak bylo pěkně ukázněné. Jediná výtku padla od Jakuba Huláka, bylo totiž neustále slyšet pípání mobilních telefonů, třebaže publikum několikrát vyzval k jejich vypnutí. Tak pro příště!

V porovnání s III. kategorií bylo menší horko, což svorně ocenili jak recitátoři tak publikum. „Rozhodně to bylo lepší než včera. Bylo horko a byla jsem fakt unavená, takže jsem i usínala. Je to škoda, protože ta děcka určitě nerecitovala špatně.“ Tak se nám svěřila Karolína Klibániová. Vezměme si z toho ponaučení: ať recitujeme sebedeje, na přírodu jsme krátkí.

M+M

Tobiáš Váček

Kateřina Zapletalová

Tereza Chovitová

Anežka Buriánková

PŘEDSTAVUJÍ SE...

LEKTORSKÝ SBOR CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKY DĚTSKÝCH SOUBORŮ

POTKALI JSME... BYLI JSME U TOHO...

NAZARENA KLUGA

Během přestávky mezi recitací IV. kategorie jsme si sedli s šestinasobným účastníkem této celostátní přehlídky. A protože více než šestkrát se sem člověk dostat nemůže, je zde letos naposled.

Jak se postupně měnil tvůj pohled na přehlídku?

Poprvé jsem tu byl s rodiči. Mamka mě připravovala doma, takže jsem byl takovej vyjukanej, všechno tu bylo takový velký-nový. Když jsem viděl ty zkušené recitátory, měl jsem strach.

Bude se ti po Dětské scéně stýskat?

Určitě! Jsou tady úžasní lidé, to místo tady je krásné, ten park i aula. Krásně se tu recituje.

Budeš pokračovat s recitací na soutěži pro středoškolské a dospělé recitátory Wolkerův Prostějov?

Samozřejmě, tedy budu se o to alespoň pokoušet.

Co bys vzkázal začínajícím recitátorům.

Mladým recitátorům, těm co ještě ani pořádně nezačali, bych vzkázal: „Jděte do toho s plnou vervou, je to sranda, poznáte nové lidi, určitě to za to stojí.“

M+M

SPOLEČENSKÝ VEČER RECITÁTORŮ ANEB PAŘILO SE...

Dostali jsme od redakce Deníku Dětské scény bojový úkol, a sice zachytit dění na tzv. „Společenském večeru recitátorů.“ Byl to pro nás skutečně bojový úkol, protože jsme oba suchaři a intelektuálové a diskotéky nikdy nebyly naším oblíbeným působištěm. Přesto jsme se zamíchali do davu.

Rozdělili jsme si úlohy. Zatímco Honza přijal odvážný úkol jít do terénu-na parket a odtud přinášet informace, já (tedy Vítek) jsem v koutku pečlivě zapisoval poznámky.

Po několika pohybových hrách byli účastníci rozděleni do šesti skupin. Kreativita soutěžících se projevila hned při výběru názvů týmů. Pro přiblížení: Hamleti, 24, Okurky, Naše sebranka atd. Poté každý dostal nafukovací balóněk. Ozvala se hudba a zazněl příkaz: „Utvořte dvojice!“ Po chvíli už bylo jasné co si na nás lektoři vymysleli. Pár si mezi sebe dá při tanci balóněk a ten nesmí za žádnou cenu spadnout. Někteří tanečníci se smáli, někteří se úporně soustředili a zatímco Honza to roztácel s balónkem i s partnerkou v divokém rytmu, já jsem trpělivě zapisoval dál. Následovaly opět soutěže družstev, které však zcela zastínila další disciplína, tedy pánská volenka. Přestože účast nebyla valná (asi pět párů) stálo to za to. Odvážlivci si vysloužili bouřlivé ovace.

Po pánské volence přišla klasická pecka od Míši Davidů: Děti ráje. Co se při ní dělo nemůžeme posoudit. Po prvních dvou takttech jsme se totiž urychleně vzdělili, protože vždy když slyšíme mistra Davida, otevírá se nám nůž v kapsách. Jako všechny hrůzy světa (mor, války, diktatura) i Míša David skončil a my vám slibujeme, že už nebudeme obtěžovat vlastními hudebními názory.

Jelikož balónky přestaly být potřebné začaly se v sále ozývat rány.

Přiblížila se poslední půlhodina. Všichni utvořili kruh a Nazareno Klug, jakožto nejzdatnější a nejsmyslnější tanečník, skočil doprostřed a počal udávat jednotlivé choreografické prvky.

V sále se pojednou počal vznášet oblak napětí a očekávání. Zazněla předehera, kdosi křikl: „A je-dem!“ a všichni jeli. A jak! V posledních skladbách ze sebe naši recitátoři vydali to nejlepší.

A týmy? Soutěž skončila nerozhodně, všichni členové dostali sladké odměny. Rozloučili jsme se opět Míšou Davidem (jsme zticha) a návštěvníci se začali spokojeně rozcházet.

Jak tady tak sedíme nad počítačem hodinu po skončení, napadá nás, že to celé bylo vlastně velice příjemné. Recitátoři se pobavili, odreagovali a tak to má být.

M+M

Diskusní klub pro doprovody recitátorů, kteří právě nevystupují, se odehrává od pátku do neděle. V pátek byl pro doprovody II. a IV. kategorie, v sobotu II. a III. a v neděli pro doprovody III. a IV. kategorie. Účastníci se tudíž neustále proměňují. Také jejich zkušenost je různá – setkávají se tu rodiče se začínajícími i zkušenými učiteli ze základních a z uměleckých škol. Lidé, kteří se s uměleckým přednesem setkávají náhodně a možná i poprvé na takové úrovni, a odborníci na slovo vzati, jako byl třeba v pátek Libor Vacek, který o sobě taktně zamlčel, že nejen skvělým recitátorem, ale i porotcem Wolkrova Prostějova, soutěže v uměleckém přednesu pro dospělé. V debatě nad jednotlivými vystoupeními však náhodný kolemjdoucí rozdíl nepozná. A to je více než dobře. Atmosféra pátečního setkání byla velmi příjemná a přiměřeně pracovní. Více se mluvilo o textech Uspávanka s Hokusajem, Vyznání jízdenkovitosti, Tatínek a strašidelné Brno, Kolébanka pro bělásky, Jana, Zahradníkův srpen.

Došlo i na oblečení – kostým, pravidla dramaturgie přednesového textu nebo školní výuku češtiny. O sobotní diskusi nad výkony recitátorů IV. kategorie si můžete přečíst více.

Je 13.30 a v učebně ČLA **Nina Martínková** vítá účastníky diskusního klubu a seznamuje s programem setkání. Nejprve mají vytvořit dvě skupiny a pohovořit si o viděných vystoupeních IV. kategorie a vybrat dvě, kterými by se pak zabývali všichni. Zároveň zdůraznila, že dnešní jednání poroty nebylo jednoduché.

Obě skupiny diskutovaly velmi intenzivně a výsledkem bylo, že se nakonec mluvilo o 5 vystoupeních. Důvodem bylo to, jak **Jennifer Za Nzambi** pojala příběh Pavouk a moucha. To zajímalo všechny. Názory účastníků se různily. Mluvilo se o tom, že dívka je všestranně nadaná, takže využívá i hru na buben a zpěv. Uvažovalo se o tom, do jaké míry je vhodné, pokud to text dovoluje, použít ještě jiné výrazové prostředky než mluvní. Pokud recitátor dá všechny své schopnosti do služeb příběhu, je to v pořádku. V okamžiku, kdy dojem z recitátora převáží dojem z příběhu, nastává disproporce. Problematické bylo i to, že velmi podobné bylo její loňské divadelní vystoupení v souboru, kdy trojice představitelů zpracovala stejnou africkou pohádku. Účastníci se shodli na tom, že to je záležitost poroty, která o postupu rozhodla, i když o loňském vystoupení mohla vědět. Většina diskutujících byla výkonem dívky nadšena, ale zvažovali, zda je pro dívku přínosem zůstat u jednoho tématu, zda to nebrzdí její posun. Ovšem ani to není tak úplně jenom záležitost dívky, ale i jejího pedagoga.

Možno říci, že opačný přístup je u **Nazarena Kluga**, který je tady již po šesté a pokaždé se snaží o něco nového. Takové objevování je důležité a porota je hodnotí kladně. Letos tu byl s textem Ch. Bukowského Šunkový nářez, jehož tématem je šikana. Účastníci oceňovali výběr tématu i způsob, jakým recitátor vtahuje svého posluchače do příběhu, nic mu nenutí. Recitátor dává posluchačům šanci o věcech přemýšlet, nestrhává pozornost na sebe, ale prvotně je příběh.

Jaroslav Jurečka přednesl text K. Plíhala Nejdelší Plíhalova báseň. Porotě se text nelíbil kvůli dojmům, že se recitátor příliš stylizuje do postavy, ale účastníky diskusního klubu zaujala míra nadsázky. Hovořili o tom, že recitátor dokázal udržet „lepivé tempo“ odpovídající atmosféře básně a domnívají se, že se s textem vypořádal dobře, bylo to osobité. Vytýkali ovšem výslovnost sykavek.

Tereza Chovítová přednesla úryvek z knihy I. Douskové Oněgin byl Rusák. Zde se mluvilo o vhodnosti výběru. O tom, že některé texty jsou „oblíbené“ a vyskytují se na přehlídkách velmi často. Tento k nim patří. Kniha se ovšem lépe čte než přednáší a je obtížné text k přednesu upravit. Zde se však oceňovalo, že bylo znát, že dívku to stále baví, že se nestylizuje a bere téma jako svou záležitost. Také její plný hlas velmi korespondoval s úryvkem.

O výběru textu se diskutovalo i u Vity Maloty a jeho pojetí Macourkovy Kudlanky nábožné. Účastníci připomínali, že Macourkovy texty jsou sice často volené, ale zároveň jsou označovány jako problematické. Malé děti nezvládají formu, pro velké se jeví jako „infantilní“ obsah. Podle účastníků však tento recitátor takové zažité hodnocení popřel. Podařilo se mu předat jasnou představu, ale nemizel odtud lidské vlastnosti. Dokáže jednat slovem, zůstává v hlavní rovině vyprávění.

Účastníky by zajímali i další recitátoři, ale doba pokročila a všichni už spěchali na divadelní představení.

Jindřiška a Iva

František Kaska

Po 1. bloku: Potěšilo mě, že tu jsou živý, vtipný texty. Je vidět, že si je užívají, a doufám, že to takhle bude pokračovat. Představa dlouhých těžkých textů by mohla vyvolávat únavu.

Po 2. bloku: Myslím, že je fajn, že je to barevný. V jistých fázích to zvažnělo. Mám pocit, že se vrací starý texty, ale nejenom pár let, ale třeba i patnáct let starý. Nových je docela málo. Jakoby dramaturgická odvaha chyběla. Taký vidím velký rozdíl ve IV. kategorii – někdo přednáší s lehkým textem, dobře technicky zvládnutým; někdo zas má názor, nějaká rodící se osobnost. Je vidět, že Prostějov bude mít z čeho žít.

Po 3. bloku: Kromě toho, že třetí část potvrzuje to, co jsem říkal ohledně zpracování textu předtím, překvapivý je, kolik lidí nezvládlo prostor hlasově. Myslím si, že ten prostor není tak špatnej, a nevím, jestli je to nezvykem... nebo možná ten útlum z počasí.

Libor Vacek

Po 1. bloku: Já myslím, že jo. V každém případě to bylo na velmi slušný úrovni. Na jedné straně je vidět, jak jim dělají dobře takový ty humorný texty, jak cítí kontakt s divákem, jak jsou v tom uvelebení. Co mě ale docela překvapilo – bylo tam docela dost technických chyb – nepřizvukných předložek, artikulačních nečistot... To by asi už v týhle kategorii mohlo být vyčištěný.

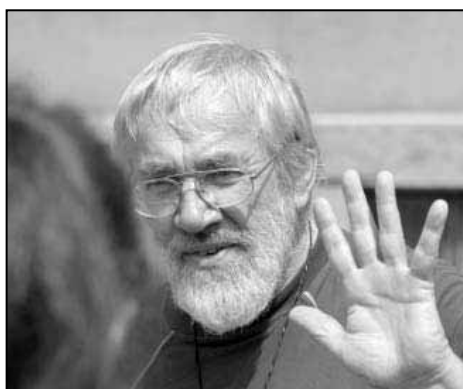
Po 2. bloku: Teď to bylo pro mě zajímavý. Hlavně dva výkony – Africká pohádka a Bukowski. Dokonce oba odjinud. Jedno je zajímavý tím, že je to taková performance se zvukovým vstupama. Bukowski byl taky zajímavý, protože se to tak nenápadně rozjíždělo a vzalo to sílu tam, kde to mělo vzít. Na druhou stranu tu pak byla řada věcí, u kterých se objevovala taková věc – stereotyp. Stejný rytmus, stejný frázování, který nerespektuje logický celky, což dohromady odvádí posluchače. To se tam objevilo několikrát.

Po 3. bloku: Ta třetí runda... převládající můj dojem je takový, že jsem viděl hodně autentických výpovědí velmi generačního charakteru. Ale prvoplánový, na jednoducho, po jedné vypravěčské linii. Je to třeba dobře zvládnutý, ale je pro mě škoda, že to má takhle jednoduchý tvar. A někdy i s tím tvarem je to problém – objevovaly se jakoby drolené obrazy, který se rozpadají a u kterých je těžký udržet pozornost, vzít to jako celistvý tvar. Ale to jsou hodně subjektivní myšlenky. Všechno je pro mě každopádně dalšími náměty a nápady pro přemýšlení, jak se dá dál pracovat s přednesem.

Jonáš

NA NÁVŠTĚVĚ...

V SEMINÁŘI C

NA NÁVŠTĚVĚ U SEMINÁŘE C

Tento seminář má prostřednictvím práce s materiálem, předmětem, barvou a metaforou dovést k jednoduchému divadelnímu příběhu.

Práci s předmětem si účastníci vyzkoušeli ještě před začátkem semináře, který se konal v tělocvičně ZŠ v ulici Gorkého. Přivezli jim totiž věci pro seminář potřebné, např. 17 židlí, a tak pomáhali vykládat. Na schodech vytvořili řetěz a židle si podávali, přičemž lektor, Josef Brůček, dbal na to, aby účastníci dodržovali tempo i rytmus. Byl to vhodný prolog pro úvodní setkání. Letos se sešlo 9 seminaristů, z toho 7 studentek 3. ročníku pedagogických škol a 2 dospělí účastníci, kteří jsou svou profesí učitelé. Jonáš učí na ZŠ a Věra na ZUŠ. To se o sobě dozvěděli v úvodním kolečku.

A pak už se začalo doopravdy.

I. PRVNÍ SEZNÁMENÍ S MATERIÁLEM

Pepa měl k dispozici různé role papíru, které se lišily velikostí i kvalitou. Nejprve rozvinul velkou roli a vyzval seminaristy, aby se kolem ní procházeli, aby si vyzkoušeli materiál, aby řekli, co by rozvinutá role mohla představovat. Padaly různé návrhy: koberec pro státníka, vlečka nevěsty, cesta, řeka, tunýlky, plán budoucího města. Rozvinutých rolí postupně přibývalo. Za chvíli se na podlaze tělocvičny křižovaly všemi směry a opět dostávaly názvy: průlety letadel, dálnice, kus Entropy.

II. OD CELKU K ČÁSTI

Dalším úkolem seminaristů bylo utrhnout si z vybrané role přiměřeně velký kus papíru, položit si ho na ruku a chodit prostorem tak, aby papír nespádl. Těžší ovšem bylo hrát na babu a přitom stále udržet papír na ruce. Zase po letech jsem běhala. Pepa mne totiž nenechal stranou, takže jsem se činností účastnila jako „hostující seminarista“. Stále více jsme se seznamovali s možnostmi materiálu. Stáli jsme v kruhu, postupně jsme nechali svůj kus papír klesat k zemi a svými těly jsme jeho pád naznačili. Pepa nás vedl k tomu, že stejnou věc můžeme nazírat z více úhlů, tedy někdo na jiném místě kruhu viděl let sousedova papíru jinak a mohl

se pokusit vyjádřit to pohybem svého těla. Pak Pepa kruh zrušil a nechal nás papíry „pinkat“ nad hlavami. Papír má tedy lehkost, ale vydává i zvuk. Opět jsme si měli zkusit, jaký zvuk to je a pak jsme se ho pokusili vyjádřit svým hlasem. Postupně jsme si uvědomovali rychlost i rytmus projevu - našeho i materiálu.

III. PERSONIFIKACE

Papír pro nás přestával být něčím neznámým a odtazitým. Zvláště ten útržek papíru, kterým jsme se zabývali, se nám stával blízkým, proto nás nepřekvapil další úkol. Měli jsme vytvořit bytost, která má vlastnosti, určitým způsobem se pohybuje, vydává zvuk. Každý se uchýlil do soukromí, navázal kontakt se svým útržkem papíru a provedl jeho změnu v bytost, došlo k personifikaci. Pak jsme se opět shromáždili uprostřed tělocvičny a vytvořené bytosti mezi sebou komunikovaly. Byly mezi nimi bytosti přátelské, plaché, predátoři. Bytosti jsme pak měli umístit někde v prostoru tělocvičny na místo, kde by se cítily příjemně. Později jsme se u každé z nich zastavili a snažili jsme co nejvíce o ní říci. Pepa nás upozorňuje na to, že čím konkrétnější je představa tvůrce, tím čitelnější, srozumitelnější je výsledek pro diváka.

IV. REFLEXE

Seminaristé pak měli možnost vyjádřit své dojmy z práce s papírem. Jonášovi se líbil princip práce s materiálem, protože díky materiálu se dá pochopit příběh. Kamila si uvědomila, že papír je něco čistého, jednoduchého, co umožňuje rozvinout fantazii. Janě se líbila možnost jiných úhlů pohledu a také to, že při práci s papírem jsme se více poznali. Ten kontakt oceňovala i Věra.

Pepa znovu zdůrazňuje, že každý nápad je vítaný, nic není špatně. Podle reakcí seminaristů je vidět, že se tu cítí bezpečně. Pepa odtažňuje své záměry dalších činností. Od papíru se má jít ke kameni, ke konkrétnímu předmětu. Už teď vznikaly zárodky příběhů.

Během této práce jsme se seznámili s možnostmi materiálu, uvědomili si rytmus, poznali prostor. Uvědomujeme si, co je důležité, aby příběh byl pro diváky srozumitelný.

V. BARVY

Pepa využívá slunečního počasí a vede seminaristy ven. Nejdou s prázdnou, ale nesou role papíru a bedničku s barvami. Každý dostává tři kelímky se základními barvami (červenou, žlutou a modrou) a na malých čtvrtkách se může zkoumat, co barvy dovedou, jak spolu reagují. Opět se uchylují ke svému bloku, ale zbyla poslední trojice kelímků a Pepa ze mne opět dělá „hostujícího seminaristu“. No dobře. Zkousím, stejně jako ostatní, vytvořit hnědou barvu. Zkousím, stejně jako ostatní, vytvořit si nějakou svou úžasnou barvu a zase nějakou nepěknou a zachytit je v okamžiku napětí. Má vzniknout dramatická situace. Seminaristé experimentují, potom svá díla řadí k prohlídce. Bude vernisáž. Každý vymyslí název pro barevné kompozice a konfrontuje svůj pohled s pohledem tvůrce. Názvy jsou rozmanité: Otisk duše, Hledání perly, Vesmír v dlani, To jsem já, Podmořský svět, Evoluce.

VI. DYNAMICKÉ HRY

Během dopoledne vkládal Pepa dynamické hry. Měly úspěch, i když bylo takové vedro. Už jsem se zmínila o honičce s papírem na ruce. Další hru Pepa nazval **rytmická baba**. Na zemi je prostor ohraničený provazem. Jenom v něm se můžeme pohybovat. Hraje rytmická hudba-bubny. Pohybujeme se v jejím rytmu. Jinak je to „klasická“ baba.

Další hrou bylo **házení míčků**. Stojíme v kruhu a házíme si jeden „tenisák“. Vždy se vytvoří stálá trojice - od jednoho člověka se míček chytá a dalšímu, který se také během hry nemění, se míček hází. Nejprve se hraje s jedním míčkem, postupně se přidávají další. Nejprve se hraje v kruhu, pak se chodí prostorem.

Pepa ještě sliboval i jiné dynamické hry, ale bylo třeba nejprve pohovořit o dojmech z práce s barvami. Vypadá to, že všichni dychtivě čekají, co bude dál. Přejí všem, aby to radostně očekávání bylo prací v tomto semináři naplněno. Už se musím rozloučit, ale svou roli „hostujícího seminaristy“ jsem si opravdu užila.

Jindřiška

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

VLADIMÍR NEFF: POHÁDKA O PROLHANÉM PRODAVAČI NOVIN BOHOÚŠKOVI

Z knihy Omyl růžového stařečka a jiné pohádky pro malé i velké, nakladatelství Šolc a Šimáček, Praha (1936 nebo 1937)

- Chlapče, chlapče, dnes neprodáme ani kousek! naříkával chudý, ale poctivý novinář Břeněk, vydavatel „Hlásné trouby“, když k němu přicházel čilý, ale prolhaný Bohoušek pro balík novin, ještě vlhkých tiskařskou černí. - Ani kousek, ani kousek!! - pokračoval a rval si zbytky svých poctivých šedin. - Ani jednu zajímavou zprávu jsem nesehnal! Jaké počasí dnes a zítra - národní svátek v Columbií - nový zákon o pobytu cizinců - špatná sklizeň brambor - sjezd bývalých žáků obchodní akademie v Chrudimi - to je všechno, co v dnešní „Hlásné troubě“ najdeš. To mají lidé kupovat? Za to mají utratit svých těžce vydělaných dvacet haléřů? Jsem zničen, jsem zničen, milý hochu. Celý náklad mi zůstane na krku!

- Jen se nestarejte, pane šéf, odpovídal sebevědomě čilý, ale prolhaný prodavač novin Bohoušek. - Lidé to budou kupovat, ať v tom jsou zajímavé zprávy, nebo ne. Však já už si něco vymyslím, jen se spolehněte.

Rozběhl se vřdycky s balíkem „Hlásné trouby“ v podpaždí, a divoce mávaje čerstvým číslem, volal z plna hrdla:

- Zvláštní vydání! Zvláštní vydání! Obrovské zemětřesení v Kladně!! Zvláštní vydání! Zvláštní vydání! Válka v Anglii!!! Zvláštní vydání! Senzační vítězství Sparty v Afganistanu!!!! Zvláštní vydání! Zvláštní vydání!

A lidé, od přírody zvědaví - a takových je většina - dávali se zpravidla lákat tímto voláním, vytahovali těžce vydělané dvacetihaléřky z kapes a kupovali „Hlásnou troubu“, zatímco Bohoušek pelášil dál a křičel z plných plic:

- Zvláštní vydání! Obrovské zemětřesení!

Zvědaví kupci zatím zklamaně prohlíželi „Hlásnou troubu“ a divili se, že se v ní nemluví o válce v Anglii, ani o senzačním vítězství Sparty v Afganistanu, nýbrž jen o špatné sklizni brambor a o národním svátku v Columbií. I zlobili se, zle se mračili, kroutili hlavami a mluvili takto:

- Zatrápený prolhaný prodavač novin Bohoušek. S tím klukem to jednou špatně skončí!

Inu lidé - zvláště ti zvědaví a těch je většina - jsou škarohlídové, a nadto nemají rádi, když někdo využije jejich zvědavosti a vyláká z nich dvacet haléřů. Ale ať mluvili jakkoli a kroutili hlavami sebevíc, s Bohouškem to nevypadalo zle. Prodal jeden balík nezáživné „Hlásné trouby“ a už spěchal pro druhý; prodal i ten a už spěchal pro třetí, až vyprodal všechny.

Chudý, ale poctivý novinář Břeněk se divil a říkal se zalíbením:

- Safraportský, čilý, prolhaný prodavač novin Bohoušek! Ten kluk to jednou přivede daleko!

Vidíte, jak se názory všech lidí různí!

A tak kvetl Břeněkův novinářský podnik, třebaže jeho „Hlásná trouba“, kterou sám psal, řídil a sázel, přinášela jen zprávy všední, nudné, nezajímavé, nezáživné, otřelé a otřepané, neřku-li otravné.

Až jednou, když Bohoušek si přišel pro obvyklý balík novin, přivítal jej Bohoušek se zářící tváří:

- Tentokrát nemusíš lhát, Bohoušku! Dnes si nemusíš senzační zprávy vymýšlet, protože se mi podařilo skutečnou, pravdivou, opravdu senzační zprávu doopravdy sehnat. Je to ze všech senzačních zpráv nejsenzačnější zpráva o mořském hadu, který se objevil v Rudém moři a jež viděl jakýsi kapitán OcHarvey na vlastní oči! Břeněk zářil, i zazářil také Bohoušek.

- Jsem opravdu rád, pane šéf, že tentokrát nemusím lhát. Věřte mi, že jsem lhal jen proto, protože to jinak nešlo a protože bych nebyl nic prodal.

Vidíme tedy, že v prolhaném prodavači novin Bohouškovi bylo přece jen dobré jádro.

Uchopil jako obvykle balík „Hlásné trouby“, vyřítíl se do ulic, mával čerstvým číslem a volal z plna hrdla:

- Zvláštní vydání! Mořský had v Rudém moři! Zvláštní vydání! Mořský had v Rudém moři! Zvláštní vydání!

Ale běda! Lidé od přírody zvědaví - a těch je většina - měli toho dne zrovna dost jeho prolhanosti a přemohli svou touhu dozvědět se něco bližšího o mořském hadu v Rudém moři, neboť si řekli:

- Jen si křič, křič o mořském hadu, já si „Hlásnou troubu“ nekoupím, protože bych v ní beztak zase nenašel nic jiného než hloupou, nezajímavou, všední zprávu o dnešním a o zítřejším počasí a o špatné sklizni brambor.

Prolhaný Bohoušek běhal, volal, křičel, mával čerstvým číslem - nic platno. Neprodal ani kousek. I vrátil se večer smuten a unaven k Břeňkovi a položil mu netknutý balík k nohám.

- Nic jsem neprodal, nic, pane šéf, pravil zahanbeně, se slzami v hlase. - Nemohu za to, volal jsem, křičel jsem, čerstvým číslem mával - nic platno. Lidé neprojevovali nejmenšího zájmu o první zajímavou, opravdu senzační zprávu, kterou „Hlásná trouba“ přinesla.

Chudý novinář Břeněk si zoufale rval zbytky svých poctivých šedin a mluvil k zahanbenému Bohouškovi takto:

- Ó, ty hloupý, prolhaný kluku! Tvoje neschopnost mě přivedla na mizinu, protože celý dnešní náklad „Hlásné trouby“ mi zůstal na krku, náklad obsahující mou první senzační, opravdu zajímavou zprávu. Jdi už, jdi, a nechod mi do smrti na oči!

Vidíme, že novinář Břeněk byl sice chudý a poctivý, ale značně nedůtklivý, nespravedlivý a snadno zapomínal na prokázané dobro. Čili mnozí lidé - a takových je většina - mají sice dobré vlastnosti, ale tyto dobré vlastnosti jsou zastíněny vlastnostmi špatnými, ba dokonce bídými.

Bohoušek vyšel smutně na ulici, aby už do smrti nešel na oči chudému, ale poctivému (o jeho špatných vlastnostech nemluví) novináři Břeňkovi. Slzy mu tentokrát nezůstaly v hrdle, nýbrž vytryskly a tekly v bohatých krupěch po tváři.

A závistiví, škodolibí lidé - a takových je většina - se za ním ohlíželi, kývali hlavami a říkali:

- Však já už dávno povídal, že s tím zatrápeným, prolhaným Bohouškem to jednou špatně dopadne.

Bohoušek šel a šel, nevěda kam, a slzy mu nepřestávaly téci po tvářích. Bolela ho nevděčnost novináře Břeňka, jemuž prodal už tolik balíků „Hlásné trouby“, obsahujících tolik nudných, všedních a nezáživných, neřku-li otravných zpráv, a jenž ho nemilosrdně vyhnal, protože mu neprodal jeden jediný balík „Hlásné trouby“ obsahující jednou jedinou senzační, opravdu zajímavou zprávu.

Zastavil se až daleko za městem na silnici, vroubené řadou telegrafních tyčí, a ulehl v příkopě, neboť neměl, kam by hlavu složil. A jak tak ležel a ležel a díval se a díval, spatřil starou, smutnou, zamyšlenou vlaštovku, sedící na drátě, napjatém mezi zmíněnými telegrafními tyčemi, a ta vlaštovka na něho upřela svá kulatá, milá, černá očka a promluvila zádušným hláskem:

- Nazdar, prolhaný Bohoušku! Bohoušek se podívil a tázal se:

- Kdo jsi, ptáčku, že mluvíš jako člověk?

- Já nejsem pták, já jsem zakletá duše prolhaného novináře Munclíka.

- A kdo zaklel tvou duši?

- Zaklel mě Bůh, jemuž se protivilo mé věčné lhaní, odvětila vlaštovka. - Slyšela jsem, že se mu proti

také tvé lhaní, Bohoušku, a že tvou duši po smrti také zakleje, nepolepšíš-li se.

- A proč tě zaklel právě ve vlaštovku? ptal se Bohoušek.

- Zaklel mě ve vlaštovku a posadil mě na drát, protože to je ten nejhorší trest, jaký si mohl vymyslet pro mou novinářskou duši, odpověděl Munclík. - Já mám neobyčejně jemné nožičky a jimi cítím všechny pravé a nevytřhané zprávy, které tím drátem probíhají, a hrozně trpím, protože o nich nemohu psát. A to ti ani nemusím povídat, že mě Bůh posadil právě na ten drát, kterým probíhají ty nejsenzačnější a nejzajímavější zprávy.

- Jak dlouho musíš tak sedět, nešťastný, prolhaný novináři Munclíku? tázal se soucivně Bohoušek (teď vidíte jasně, že v tom prolhanci bylo opravdu velmi dobré jádro).

- Musím tu sedět tak dlouho, odpověděla vlaštovka, až se mně, novináři, kdysi bohatému, ale prolhanému, podaří pomoci nějakému novináři chudému, ale poctivému. Ale jak mu mám pomoci a vytáhnout ho z bryndy, když tu musím věčně sedět a nemohu se hnout? Je to těžká kletba, hochu, těžká kletba, těžký, ale spravedlivý trest a nevidím konce!

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

- A vy rozumíte těm zprávám, které vám probíhají pod nožičkami? ptal se se zájmem Bohoušek, jenž si při zmínce o chudém, ale poctivém novináři vzpomněl na svého nedůtklivého, nespravedlivého šéfa Břeňka.

- Nerozumím všem, odpověděla vlašťovka. - Takové všelijaké nudné, všední, nezajímavé, otlélé a otrepané zprávy proběhnou mi pod nohama a ani jich necítím. Když je však zpráva aspoň trochu zajímavá, začne mi v nožičkách svrbět, písmenka lezou prsíčky až do mozečku a já rozumím - ó, rozumím! A když je zpráva senzační, víš opravdu senzační, výbušná, ohromující, pak - ó, jaká trýzeň! Nožičky pálí - slova se derou prsíčky vzhůru - buší do mozku - rozumím, rozumím, rozumím, šlím touhou chopit se pera a psát - psát - roztáhnout to, rozmazat, výšperkovat, přilhat něco, aby to bylo ještě senzačnější, zajímavější - ale nesmím - musím sedět na drátě - písmeno po písmenu řeže do mozečku jako tisíc žhavých perlíků - cizí novináři píší, roztahují, rozmazávají, přilhávají - a já sedím - sedím - sedím - na drátě.

- Chudáku, prohaný novináři Munclíku! politoval Bohoušek.

- Teď zrovna - poslyš - v mých nožičkách začíná svrbět - blíží se nějaká senzační zpráva, promluvila vzrušeně vlašťovka. - Už je tu, drát bzučí - už je tu - óóó, jaký pal! Óóóó! Jaká bolest! V New - Yorku - v New - Yorku - v Marathonu vybojován před naplněným hledištěm match Babák (ČSR) - s mistrem světa všech vah Kidem Freddyem (USA) - zápas měl pět kol po pěti - ó, jaká trýzeň - po pěti minutách - v prvním vítězil Freddy, který dovedl uplatnit svůj zdrcující - zdrcující přímý úder - ve druhém Babák udržel již rovnocenný boj - ve třetím sblížil Babák distanc a ohrožoval soupeře těžkými hooky - Freddy ztrácel dech i přehled - tvrdý boj pokračoval i ve čtvrtém a pátém, posledním náběhu oba soupeři šli na sebe v tvrdém fightu a neslevili ničeho v tempu - když tu Babák - nečekaným, ale přesným úderem poslal Freddyho k zemi - a za - za obrovských ovací prohlášen vítězem - óóóó, moje nešťastné nožičky, prsíčka a mozeček!

Prohaný prodáváč novin Bohoušek sledoval s otevřenými ústy hlášení trýzněné vlašťovky, neztrácel ani slabiky a najednou, kde se vzal, tu se vzal, obrovský klikatý blesk se zasekl do jedné z tyčí a s ohlušujícím rachotem ji roztrástil na miliony drobounkých třísek. Bohoušek vyskočil na obě nohy, k smrti poděšen, a s hrůzou zíral na obraz zkázy: tyč zmizela jakoby pilkou odříznuta, vedení bylo přetřháno a na zemi, běda, leželo mrtvé tělo nešťastné vlašťovičky. Jat lítostí, Bohoušek se sehnul a sebral ji, chladnoucí a tuhnoucí, do ruky, když tu proběhla jeho mozkiem úžasná myšlenka: vedení je zničeno - čili senzační zpráva o Babákově vítězství byla zničena dříve, než doběhla po drátě k zvědavým uším novinářů - vlašťovka je mrtva, tedy hříšná duše prohaného novináře Munclíka je vykoupena. A kdyže měla být vykoupena? Až pomůže nějakému chudému, ale poctivému - Bohoušek ani nedomyšlel a už pelášil, pelášil k městu. Běžel jako čertem štván, utíkal, jako splašený kůň, řít se jako vystřelená bomba, ubíhal, až doběhl vyčerpán a udýchaný k nešťastnému Břeňkovi, jenž právě stál na židli se smyčkou kolem krku a chtěl skončit svůj trudný život.

- Pane šéfe! Pane šéfe! volal Bohoušek, lapaje po vzduchu. - Pane šéfe, nechtě té oprátky, mám pro vás zprávy - zprávičku, senzaci, senzacičku, událost, povídám vám, světovou, úžasnou, opojnou, nečekanou, vzrušující, báječnou, šílenou, ohromující zvěst - a k tomu všemu ostatní noviny nic nevědí - zkrátka - Babák porazil Kida Freddyho v pěti kolech knock-out! Porazil! Porazil!

- Nevěřím, odpověděl dutě chudý, ale poctivý novinář Břeňek - nevěřím tvé zprávě! řekl jsem ti, abys mi nechodil na oči! Kliď se a nech mě v klidu zemřít. Já musím zemřít, protože jsem smuten a jsem smuten proto, že mi zůstal na krku celý náklad dnešního čísla. - Bohoušek klesl na kolena.

- Po celý život jsem lhal, pane šéfe, ale tentokrát mluvím pravdu! vzlykal. - Ať je má duše na věky zatracena, ať se do smrti smaží v pekle nebo sedí na drátě, neporazil-li Babák Freddyho! Zkuste to, probůh, vysázejte a vytiskněte tu zprávu. A když se ukáže, že to není pravda, budete mít pořád ještě dost času na oprátku, pane šéfe! Pane šéfe!

- To je vlastně docela rozumné, přemítal chudý, ale poctivý novinář Břeňek a vytáhl hlavu z oprátky. - Zkusím to, ale když uvidím, že jsi mne přelhal, oběsím nejen sebe, nýbrž i tebe, prohaný Bohoušku!

Udýchaný Bohoušek, jenž dosud nenabral dechu, nadiktoval Břeňkovi přímo do stroje senzační zprávu o Babákově vítězství tak, jak ji slyšel od vlašťovky, a Bře-

něk ji vysázel, přičemž ji ovšem příslušně rozmazal, roztáhl, výšperkoval a něco i přilhal - neboť ani on nebyl docela poctivý a pravdomluvný, jak se zdálo na první pohled. A když bylo zvláštní vydání „Hlásné trouby“ vytisknuto, vyřít se Bohoušek do ulic s těžkým balíkem v podpaží a volal, mávaje čerstvým číslem:

- Zvláštní vydání! Zvláštní vydání! Senzační vítězství Babáka nad Kidem Freddyem! Zvláštní vydání! Senzační vítězství Babáka nad Kidem Freddyem! Zvláštní vydání!

A vida, zvědaví lidé, kteří již počínali litovat, že se den předtím tak nemilosrdně zachovali k Bohouškovi - teď již ne prohanému - a od něho nekoupili „Hlásnou troubu“, třebaže později zjistili, že mořský had spatřen byl a že Bohoušek výjimečně nelhal, kroutili hlavami a přemítali takto:

- Snad ten prohaný Bohoušek přece jen není tak prohaný, jak se zdá na první pohled. Snad to jeho volání o Babákově vítězství není tak docela vymyšleno! Snad se v té jeho „Hlásné troubě“ přece jen dočteme o nějakých podrobnostech zápasu. I vytahovali své těžce vydělané dvacetihálře a kupovali - kupovali - kupovali -

A zatímco si ostatní novináři zoufale rvali vlasy, že jim unikla senzační zpráva o senzačním vítězství Babákově, tiskl novinář Břeňek jedno vydání „Hlásné trouby“ po druhém a čilý Bohoušek pelášil po městě a volal:

- Zvláštní vydání! Zase nové zvláštní vydání! Nejnovější zvláštní vydání! Senzační vítězství Babáka nad Kidem Freddyem! Zvláštní vydání!

A zvědaví lidé - a těch je většina - kupovali - kupovali - kupovali - pořád kupovali. Kvečeru téhož dne už nebyl poctivý, byť ne docela poctivý novinář Břeňek tak chudý, jako byl na počátku této povídky, nýbrž docela slušně zámožný, neboť vydělal mnoho peněz na zvláštních, zase nových a nejnovějších vydáních o Babákově vítězství. A teď mi vysvětlíte toto: řekli jsme o něm několikrát, že byl poctivý a ukázalo se, že nebyl tak docela poctivý a ukázalo se. Řekli jsme také několikrát o Bohouškovi, že byl prohaný, a ukázalo se, že nebyl tak docela prohaný. Řekli jsme o lidech, že byli zvědaví a ukázalo se, že nebyli tak docela zvědaví, neboť přemohli svou touhu zvědět podrobnosti o mořském hadu. O tom Břeňkovi jsme také řekli, že byl nevďěčný a za chvíli se ukáže, že nebyl tak docela nevďěčný. A pak se vyznejte v lidské povaze! Jediné poučení, které nám z toho plyne, je, že když někdo provede něco špatného nebo dokonce zlého, nemáme nad ním hned lámat hůl a pronášet o něm ukvapený soud! Možná že jeho povaha není tak špatná nebo dokonce zlá, jak špatný nebo dokonce zlý byl jeho čin. A udělá-li někdo něco dobrého, sečkejme s chválou! Možná že jeho povaha není tak dobrá, jak dobrý byl jeho čin!

Ale teď musím zakončit příběh o prohaném, ale ne docela prohaném Bohouškovi. Když prodal poslední číslo nejnovějšího a nejzvláštnějšího ze všech zvláštních vydání, vrátil se k Břeňkovi a Břeňek - ne tak nevďěčný, jak se na první pohled zdálo - ho očekával s otevřenou náručí:

- Milý, zlatý, pravdomluvný Bohoušku, pravil zjehle. Zachránils můj život a můj podnik tou pravou, nevytlanou, opravdu senzační zprávou o Babákově vítězství. Pojď, ať tě přitisknu na své srdce a buď mým společníkem! Teď už nebudeš běhat po ulicích a prodávat „Hlásnou troubu“ - teď budeme sedět společně u redakčního stolu!

- To je dobrý nápad, pane šéfe, pravil prohaný - vlastně teď už ne prohaný, nýbrž pravdomluvný prodáváč novin - vlastně teď už ne prodáváč novin, nýbrž redaktor Bohoušek. - A teď, když jste mým společníkem, povídám vám, co jsem se vám neodvážil říci, dokud jste byl mým šéfem. Ta vaše „Hlásná trouba“ přinášela proto jen samé nezajímavé, všední, otrepané a otlélé, neřku-li otravné zprávy, protože jste byl nehybný a nesnažil jste se nic lepšího získat. Já jsem mladý a čilý a to budete koukat, jaké senzační, zajímavé a ohromující zprávy bude „Hlásná trouba“ přinášet!

Redaktor Bohoušek - vlastně teď už ne Bohoušek, nýbrž Bohouš - mluvil i tentokrát pravdu a „Hlásná trouba“, díky jeho čilosti, přinášela už jen samé senzační, zajímavé zprávy a došla ohromné obliby u všech lidí.

A když Bohouš, krásně ustrojený, vycházel z redakce, díval se za ním jeho společník Břeňek z okna a dívali se za ním i ti zvědaví lidé, kteří dříve jen neradi vytahovali těžce vydělané dvacetihálře z kapes, divili se a říkali se zalíbením:

- Safraportský, čilý, teď už ne prohaný redaktor Bohouš! Já to vždycky říkal, že to jednou přivede daleko.

Vidíme tedy, že lidé, i když se je jejich názory rozcházejí a jejich předpoklady se různí, nakonec se přece shodnou, když stojí před hotovou věcí.

ALAN MARSHALL: UŽ ZASE SKÁČU PŘES KALUŽE

Mladá fronta, edice Třináct. Praha 1976

UDIVILO MNE, S JAKÝM OHROMENÍM SE NA MNE dívaly sestřičky, když mne našly ležet v trávě. Nechápal jsem, nač hned volají vrchní sestru, proč ten shluk nad mou postelí, ani tu směs strachu a zlosti, kterou jsem vycítil z jejich otázek.

Znovu a znovu jsem jim opakoval: „Převrhl jsem se, protože jsem si chtěl podat bonbóny,“ a když ze mne vrchní sestra páčila odpověď: „Ale proč? Proč jsi nezavolal některou ošetřovatelku?“ odpověděl jsem: „Chtěl jsem si je podat sám.“

„Já tě nechápu,“ řekla vrchní sestra dotčeně. Až jsem se divil, že to nechápe.

Tatínek by mi jistě porozuměl. Když jsem se mu svěřil, zeptal se mne: „Tos nemohl nějak z vozíku slézt a nepřevrátit ho?“

„Ne,“ odpověděl jsem mu. „Víš, já se nemohl opřít nohama.“

„Ach tak,“ řekl a potom dodal: „Ale aspoň ses k nim dostal. Já bych taky ošetřovatelku nevolal. Určitě by ti je podala, ale to už by nebylo ono.“

„Ne, to už by nebylo ono,“ řekl jsem a v té chvíli jsem měl tatínka ještě radši než kdy jindy.

„Ale ne aby sis příště ublížil,“ varoval mne. „Dávej na sebe pozor. Už se nikdy nepřevracej kvůli cukroví. Nestojí za to. Převracej se jen kvůli důležitější věci — jako je oheň nebo něco takového. Byl bych ti nějaké cukroví přinesl, ale jsem na tom tenhle týden bledě.“

„Já už tenhle týden stejně nemám na cukroví chuť,“ řekl jsem mu, abych ho utěšil. Po téhle události jsem si ještě několik týdnů nemohl vyjet s vozíkem ani na verandu, aby mě někdo nehlídal jak ostříž. Jednou za mnou přišel doktor a v rukou nesl dvě berle.

„Tady máš přední nohy,“ řekl mi. „Myslíš, že se na nich naučíš chodit? Pojď, zkusíme to.“

„Ty jsou doopravdy a vážně moje?“ zeptal jsem se ho.

„Ano,“ odpověděl mi, „doopravdy a vážně...“ Seděl jsem tehdy na vozíku v zahradě a doktor mne zavezl na trávu pod dubky. „Tohle je pěkné místočko. Zkusíme to tu.“

Vrchní sestra a některé ošetřovatelky se vyšly podívat na mou první procházku o berlích a seskupily se kolem nás. Doktor mne vzal pod paži, vyzvedl mne z vozíku a držel mne proti sobě. Předtím ještě podal berle vrchní sestře a ta mi je vsunula pod paže. Doktor mne pak postavil, až jsem spočíval celou svou vahou na opěradlech berlí.

„Půjde ti to?“ zeptal se mě.

„Ne,“ řekl jsem. Najednou jsem ztratil jistotu. „Ještě ne. Ale za chvíli už to bude dobré.“

„Nic si z toho nedělej, když ti to hned napoprvé nepůjde,“ poučoval mne doktor. „Chodit ještě raději nezkoušej. Stačí, když budeš stát. Já tě držím. Nemůžeš upadnout.“

Má pravá noha, které jsem říkal „špatná noha“, byla úplně ochromená a bezmocně mi visela od boku, věc z kůže a kostí, zjizvená a znetvořená. Levé noze jsem říkal „dobrá noha“. Ta byla ochromena jen částečně a mohl jsem se na ni postavit. Celé týdny jsem ji už zkoušel, když jsem sedával na kraji postele.

Jak se mi zkrivila páteř, ohýbal jsem se ztlačně doleva, ale na berlích se mi záda alespoň na chvíli napřímila a vstoje jsem vypadal větší než vsedě. Břišní svaly jsem měl částečně ochrnuté, ale hrud' a paže zůstaly nedotčeny. V příštích letech jsem si odvykl přikládat svým nohám jakoukoli důležitost. Dovedly mě rozzlobit, ale někdy se mi zdálo, že žiji jakýmsi vlastním smutným životem, s nímž nemám nic společného, a bylo mi jich líto. Mou pýchou byly paže a hrud' a ty se mi časem vyvinuly nepoměrně k ostatnímu tělu.

Chvilku jsem nejistě stál a díval se kupředu, kde na pár kroků ode mne bylo vidět v trávě vyšlapané místočko. Dostanu se tam, říkal jsem si a vyčkával, protože jsem přesně nevěděl, které svaly povolát na pomoc. Cítil jsem, jak mě berle tlačí pod paži, a uvědomoval jsem si, že chci-li ujít aspoň kousek, musím je posunovat vpřed a přenést alespoň na chvilku váhu svého těla na „dobrou nohu“. Doktor mne pustil, ale držel mi ruce těsně u těla, aby mne zachytil, kdybych padal. Pozvedl jsem berle a těžce jsem jimi hodil kupředu, až se mi ramena vymrštila náhlým úderem, jak jsem celou svou vahou opět dopadl na jejich opěradla. Vymrštil jsem nohy kupředu a pravá noha se mi táhla po zemi jak zlomené křídlo. Zastavil jsem se, hluboce jsem dýchal a díval se na kousek holé půdy před sebou.

„Výborně!“ zvolal doktor, když jsem udělal první krok. „A teď ještě jednou.“

Opakoval jsem znovu všechny pohyby a pak ještě třikrát, až jsem se celý rozbolavěný zastavil na kousku holé půdy. Ale byl jsem šťastný. Ušel jsem sám několik kroků!

„Pro dnešek to stačí,“ řekl doktor. „Sedni si zase na vozík. Zítra to můžeš zkusit znovu.“ Za několik týdnů jsem už obešel zahradu, a třebaže jsem několikrát upadl, nabyl jsem sebedůvěry. Začal jsem se dokonce cvičit ve skocích z verandy a sledoval jsem, jak daleko doskočím od čáry vyznačené na cestičce.

Když mi řekli, že mne pustí domů a zítra že si pro mne přijede maminka, nebyl jsem zdaleka tak nadšen, jak jsem si vždycky představoval. Nemocnice se mi postupně stala středem, k němuž se pojily mé myšlenky i činy. Můj život dostal určitý řád a nejasně jsem tušil, že až vyjdu z nemocnice, ztratím i jistotu, kterou jsem tu nabyl. Trochu jsem se bál odtud odejít, a přece jsem si tolik přál poznat, kam vede silnice, která se táhne kolem nemocnice, a co se děje tam dole za kopcem, kde odfukují přesunované vlaky, narážejí na sebe vagóny a přijíždějí a odjíždějí bryčky plné lidí se zavazadly. A chtěl jsem zase vidět tatínka, jak krotí koně. Než maminka přišla, byl jsem už oblečen, seděl jsem na kraji postele a díval se na prázdný vozík, na kterém už nikdy nebudu jezdit. Tatínek na takový vozík neměl, ale udělal mi ze starého dětského kočárku dlouhé vozítko na třech kolech a s tím si pro mne maminka přijela. Měla mě zavést dolů do ulice k hospodě, protože tatínek si zatím zašel dát okovat koně a nechal si bryčku na dvoře. Když mne sestřička Conradová políbila na rozloučenou, div jsem se nerozplakal, ale zadržel jsem slzy a dal jsem jí všechna svá zbylá vajíčka, několik čísel Válečného pokřiku a papouščí peříčka, která mi přivezl tatínek. Nic jiného jsem pro ni neměl, ale ona mne ujišťovala, že to úplně stačí. Vrchní sestra mě pohlédla po hlavě a řekla mamince, jaký jsem statečný chlapec a že je to pro mne na jednu stranu vlastně štěstí, že jsem se stal mrzákem jako děčko, aspoň si snadno zvyknu na život o berlích.

„Děti jsou tak přizpůsobivé,“ ujišťovala maminku. Maminka se na mne tiše dívala a zdálo se, že poslouchá vrchní sestru s jakýmsi hlubokým zármutkem. Ani jí neodpověděla a mně to tehdy od ní nepřipadalo moc hezké.

Sestry na mne zamávaly a Táta mi stiskl ruku a řekl, že už ho nikdy neuvidím. Má prý smrt na jazyku.

Maminka mne zabalila do přikrývky a já ležel na kočárku a tiskl k sobě malého hliněného lvíčka, kterého jsem dostal od sestřičky Conradové. Pak mne maminka vyvezla na ulici a tlačila mne po cestičce a nahoru přes kopec. Za kopcem však nebylo nic úchvatného, jak jsem si představoval. Domy tam byly docela stejné jako všude jinde a místo nádraží jen dřevěná bouda.

Maminka přehoupla kočárek přes kamenný okraj chodníku, převezla mne přes strouhu a už mne tlačila na druhé straně nahoru, když tu jí jedno kolo sklouzlo z okraje dláždění, kočár se převrátil a já spadl do strouhy.

Ani jsem si nevšiml, jak se snaží nazvednout kočár, který ležel z poloviny na mně, a jak se mne úzkostlivě ptá, jestli se mi něco nestalo. Byl jsem

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

dočista zabrán do hledání hliněného lvíčka a opravdu jsem ho našel; ležel pod pokrývkou, a jak jsem se obával, měl uraženou hlavu. Jakýsi muž zaslechl maminčino volání a přiběhl k nám.

„Pomohl byste mi vyzvednout chlapce na kočárek?“ ptala se ho maminka.

„Copak se mu stalo?“ vykřikl muž, uchopil kočárek a prudkým trhnutím ho postavil. „Copak se stalo tomu chlapci?“

„Převrhla jsem ho. Dejte pozor, ať mu něco neuděláte. Je chromý.“

Maminčina poslední slova mi náhle úděsně připomněla, jakou úlohu hraji v tomhle zbytečném rozruchu. Slovo „chromý“ jsem v duchu spojoval s kulhavými koňmi a znamenalo pro mne něco naprosto nepotřebného.

Nazvedl jsem se ve strouze na lokti a užasle jsem se na maminku zadíval.

„Chromý, maminko?“ vyrazil jsem ze sebe. „Proč jsi mu řekla, že jsem chromý?“

ZÁPASY SE VŽDYCKY POŘÁDALY PO VYUČOVÁNÍ.

Za dnů, kdy se takový zápas chystal, zmocňovalo se všech dětí vzrušení a napětí, děvčata vyhrožovala, „že to řeknou“, a známé školní žalobnice musely vyslechnout tolik nadávek, že pohodily uražené copy a odešly se zdviženými nosy, sledovány nevraživými pohledy kluků, kteří opovrhovali každým donášením.

Bylo však třeba velké odvahy, aby něco takového žalovaly, když skoro celá třída byla pro zápasy nadšená, a tak známé zrádkyně udělaly jen několik nejistých kroků ke školním dveřím a tam se nerozhodně zastavily a utrousily pár utrhačných poznámek na rošťáky kluky, kteří se po nich zamračeně dívali.

Spolužačky se s námi na zápasy dívat nechodily, protože takové rvačky se pokládaly za moc drsnou podívanou pro jejich něžné duše, ale pozorovaly je z dálky, a jak mi jednou prozradila Madla Mulliganová, klely, až se jim od pusy prášilo. Madla na žádném zápasu nechyběla. Tentokrát šla se skupinkou, která mne doprovázela, až k Jacksonovic ohradě a využila příležitosti, aby mne ubezpečila o své oddanosti. „Jestli ti nařeže, namlátím jeho sestře,“ zašeptala mi rychle. Žádnými slovy nemohla lépe vyjádřit svou věrnost. „Však já ho zmlátím, až bude modrý,“ ujišťoval jsem ji pln sebedůvěry.

Neměl jsem nejmenší pochybnosti o tom, jak zápas dopadne. Když mí přívrženci všechno chystali, byl jsem spíš zaujatým pozorovatelem než hlavním hrdinou. Kdo komu straní, bylo zcela jasné. Každý musel říct, při kom je, a škola se rozdělila asi na dvě skoro stejné skupiny.

Steva McIntyrů se ze začátku nechtěl za žádnou cenu bít klacky, ale všichni kluci přijali můj návrh s takovým nadšením, že nemohl dost dobře odmítnout, zvlášť když jsem mu řekl, že je baba, třikrát jsem mu vyklepal na rameno „znamení zbábělce“ a pokřikoval jsem na něj: „Piki, piki na hlavu, uvidíš, že vyhraju!“ A tak jsme se tedy shodli na těch klackách a Freda Hawků mi hned jeden uřízl, opravdu báječný. Znalecky mi oznámil, že si na něj vybral akácie, která zaručeně nebyla prožraná kůrovcem. Klacek byl skoro tři stopy dlouhý a na konci pěkně široký.

„Drž ho za tenčí konec,“ nařizoval mi Freda. „A rozmachuj se s ním, jako kdybys chtěl praštit krávu. Nejdřív mu vraž jednu za ucho a pak ho přetáhni přes nos.“

Poslouchal jsem Freda s bezmeznou úctou. Byl jsem přesvědčen, že není na světě nic, co by Freda nevěděl.

„Za ucho by to nebylo špatné,“ souhlasil jsem. Zvědové přenášeli zprávy z jednoho tábora do druhého a proslechlo se, že Steva chce mlátit rovnou dolů, „jak když se štípe dříví“.

„Odbyde se to všechno na dvě rány,“ vychloubal se. „Já praštím do něj a on sebou praští o zem.“

„To tak!“ přijal Freda opovržlivě tuto zprávu od spolehlivého informátora.

„A co myslí, že bude dělat Alan, když do něj takhle potluče?“

Moji sekundanti Freda a Jožka Carmichael přeměřili oba klacky, aby nikdo nebyl ve výhodě. Všichni jsme se shromáždili u velkého pařezu v Jacksonovic ohradě a Stevovi přívrženci obklopili svého kamaráda v těsně sevířené skupince. Madla prohlásila, že Steva vypadá, jako by nejradši vzal do zaječích, ale Freda s ní nesouhlasil.

„Ten se pere nejlip, když začne ječet,“ prozrazoval mi. „A ještě neječí.“

Než jsme se usadili proti sobě, svlékl si Steva kabát, vyhrnul si rukávy od košile a plívl si do dlaní. Na všechny to udělalo hluboký dojem, jen Madla Mulliganová vypískla, že se Steva McIntyrů vytahuje.

Já jsem si kabát nesundal, protože jsem měl košili samou díru a nechtěl jsem, aby to Madla Mulliganová viděla. Abych však ukázal, že vím, co se patří, plívl jsem si do dlaní, skrčil jsem nohy pod sebe jako domorodec a švihl jsem klackem, až to zasvířelo, jako když pan řídící Tucker šlehá rákoskou. Steva si konečně dost naplival do dlaní a posadil se proti mně, ale pro jistotu si sedl tak daleko, že jsem na něj klackem nedosáhl a kluci ho museli popostrčit blíž. Natáhl jsem klacek, abych viděl, jestli mu dosáhne na hlavu, a protože to šlo docela snadno, prohlásil jsem, že jsem připraven. Steva řekl, že je taky připraven, a Freda nám udělil ještě poslední pokyny.

„Pamatujte si, že starý Tucker se o tomhle nesmí dovědět ani slovo,“ upozorňoval nás. Všichni svatosvatě slíbili, že starému Tuckerovi nic neřeknou, Freda zavolal: „Do toho!“ a Steva mne praštil klackem do hlavy. Klacek mi dopadl do vlasů, seděl mi kůži a sjel mi po tváři a všechno se to zběhlo tak nečekaně, až jsem si teprve po další ráně do ramene uvědomil, že už jsme začali. A teď jsem kolem sebe začal mlátit v takovém vzteku, že bych byl, jak řekla Madla Mulliganová, zastavil i býka.

Steva přepadl na záda, aby mým ranám unikl, a já se vrhl dopředu, a jak se Steva snažil odkulit, bil jsem ho hlava nehlava. Začalo mu téct z nosu a tak zanařikal, že jsem se nerozhodně zarazil, ale Freda Hawk na mne křikl: „Doraž ho!“ a já se do něj pustil znovu a před každou ranou jsem volal: „Už máš dost? Už máš dost?“, až jsem ho konečně zaslechl, jak mezi vzlyky křičí: „Ano, mám!“

Jožka Carmichael stál vedle mne s mými berlemi, Freda mi do nich pomáhal a já se třásl jak mladý kůň. Obličej mne pálil a tak bolel, že jsem se ho nemohl ani dotknout, a na hlavě mi vyrážela boule.

„Přepral jsem ho,“ říkal jsem. „Že jsem ho přepral?“

„Div jsi z něho duši nevyrazil,“ řekla mi Madla Mulliganová a pak se ke mně starostlivě naklonila a zeptala se: „Co špatná noha, nebolí?“

Když jsem přišel domů, čekal už tatínek s maminkou u vrat. Tatínek dělal, že na nich něco spravuje, a vyčkával, až ostatní děti přejdou dál po silnici. Pak ke mně rychle přistoupil a se špatně skrývanou nedočkavostí se mne zeptal: „Tak jak jsi dopadl?“

„Přepral jsem ho,“ řekl jsem a bylo mi nějak do pláče.

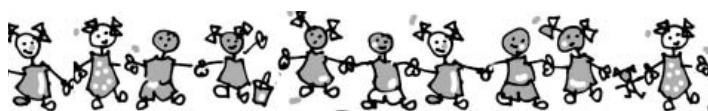
„To jsi pašák!“ zvolal tatínek a pak se mi starostlivě zadíval do obličeje.

„Ten tě ale zřídil. Vypadáš, jak kdybys vylezl z mlátičky. Jak ti je?“

„Výborně.“

Tatínek mi podal ruku. „Potřes mi pravici,“ vyzval mne. „Máš odvalu jak býk.“ Potřásl mi rukou a řekl: „A teď by ti chtěla podat ruku taky maminka.“ Ale maminka mne jenom vzala do náručí.

Druhého dne se mi řídící Tucker podíval do obličeje, vyvolal mne z lavice a nařezal mi, že jsem se pral. Stevovi McIntyrů nařezal taky, ale já si pořád vzpomínal, jak tatínek říkal, že mám odvalu jak býk, a ani jsem nemukl.

PŘEDSTAVENÍ PRVNÍHO BLOKU

Děvčátko Momo a ukradený čas

V mnohém lákavá, vyzývavá a zároveň náročná předloha byla východiskem inscenace souboru DIPAČAPI (s vedoucími Danou Svobodovou a Karlem Tomasem). Tento soubor funguje jako zájmový kroužek na ZŠ a MŠ Nedašovská, Praha 5, a tvoří jej žáci ve věku 9 – 11 let. Starší sourozenci čtyř dětí ze souboru (a spolu s nimi samozřejmě další) jsou zároveň členy „staršího“ souboru bývalých žáků téže školy (VYPROMIPO) a týchž vedoucích. V jednom projektu tak spolupracovaly dvě věkově odlišné skupiny, přičemž představitelé „zlodějů času“ vstoupili do procesu tvorby později.

Tak trochu i navzdory myšlenkové a dějové vrstevnatosti románu se vedoucím spolu se souborem podařilo vytvořit srozumitelnou a stručnou jevištní strukturu, která sděluje základní dějovou linii příběhu obyvatel městečka, kteří podléhají zlodějům času až do chvíle, než je osamělé děvčátko Momo (které je schopno naslouchat druhým a věnovat jim svůj čas) s vydatnou pomocí vládkyně Domu času, Orioly, zachrání. Inscenace sděluje jasné téma, posílené (oproti představení v krajském kole) ještě úvodní situací, v níž sledujeme, že rodiče si (stejně jako pak v harmonizujícím závěru) hrají se svými dětmi a mají na ně čas. Problematický je fakt, že příběh i jeho ústřední myšlenka jsou sdělovány převážně pomocí slov, vyprávění a dialogů (např. když se děti seznamují s Momo nebo když dva „zloději času“ nechtěně Momo prozradí, čím se živí), méně už prostřednictvím dramatických situací s jednáním postav. Děti, společně odhodlané přesvědčit dospělé o nebezpečnosti zlodějů času, svůj plán s Momo „pouze“ domluví – ale před diváky už ho nerealizují! I samotné „kouzlo“ či umění Momo (tak trochu terapeutky, jejíž vyzařování je zvyrazněno idylickým hudebním motivem) spočívá v tom, že dává příležitost k mluvení ostatním, kteří si tak díky ní pojmenují svůj problém. O to víc pak divák divadelně uchvátí situace, které jsou vystavěné i s mizanscénou a v nichž probíhá živá, dynamická interakce postav – např. návštěva Momo v rychlém občerstvení plném automatizovaných strážníků nebo „souboj“ Momo s posledním zlodějem času (i když by si ho některý divák jistě mohl představit vyhraněnější, akčnější, nebezpečnější). Svou jednoduchostí a zkratkou je povedená také např. paralelní situace přemlouvání rodičů zloději času nebo princip, jakým jsou zloději času přemoženi. Kritický musí být všímavý divák k některým nejasnostem v určení prostoru/prostředí děje a k řešení scénografie inscenace (krajkové pokrývky židlí a paravan ve výsledku spíš matou a překážejí). V průběhu inscenace občas děti působí nepřirozeně či naaranžovaně (tanec květů času či umírání zlodějů času), což ale souvisí i s délkou inscenace a samozřejmě s hereckou zkušeností aktérů. I přes uvedenou stručnost a zdánlivou jednoduchost příběhu (ve vztahu k původní předloze) zůstávají nezodpovězeny některé otázky – kdo je Momo? Proč dospělí podlehnou zlodějům času? Co je to dětské depo a jak se z něj děti dostaly?

Inscenaci vnímám jako dobrý pokus převést rozsáhlou předlohu do divadelní podoby a také jako kus pedagogické práce (spojení a spolupráce různých věkových skupin) a přeji do další práce odvalu v dramaturgickém výběru.

Narozeniny Marie-Hedviky

Jak se může cítit kluk na holčičí oslavě narozenin? Jak to může na takové oslavě vypadat? Svůj pohled na takovou situaci, opřený o epizodu ze série Goscinyho příběhů o malém Mikulášovi, nabídl divákům Dětské scény soubor Truhlíci ze ZUŠ Vl. Ambrose z Prostějova (spolu s vedoucí Hanou Kotyzovou). Dvanáctiminutová miniatura, která u diváků vzbudila smích a nadšené reakce, provokovala u lektorského sboru především debatu o tématu celé hříčky (přičemž názory se rozcházel a proměňovaly). Propastný, až žalostný rozdíl světa chlapců a světa dívek v mladším školním věku, nebo plochý, zjednodušený pohled na holčičí hodnoty, zábavy a manýry? Osobně se přikláním k druhému výkladu, a zároveň (po druhém zhlédnutí inscenace) stále trochu pochybuji o tom, že tento výklad holčičího světa je a chce být nadsázkou. Pokud ano, zůstává v inscenaci nakročeno dobrým směrem, ale potřebný nadhled nad postavami a situací celému tvaru chyběl, i vzhledem k věku hráčích. (V literární předloze jej zprostředkovává postoj vypravěče a styl vyprávění, včetně pointy v rovině slovního humoru.) Ústředním dojmem z celé inscenace pro mne zůstává trapnost, plynoucí ze situace – trapné pocity Mikuláše na oslavě a někdy i chlapce hrajícího na jevišti (což se projevilo i v závěrečné děkovačce), podtržená státností jeho projevu a deklamačním charakterem jeho přednesu. Otazníky v diskusi nad inscenací vzbuzovala i malá dovednostní vybavenost hráčích (nesrozumitelnost mluvy, pitvoření či pokusy o hereckou stylizaci), včetně vypadávání z rolí, a někdy nepřirozenost v nazkoušených rozhovorech a choreografiích. Situace na oslavě nabývá vrcholu v momentě, kdy jsou Mikuláš a představitelka Růženky nuceni k polibku, třináct typově naprosto identických a rádobykultivovaných návštěvnic oslavy si jako v bláznivé komedii trhá vlasy a šaty, a Mikuláš se konečně (!) odhodlává k útěku. Nejpresvědčivější je pro mne jeho představitel v závěrečném osvobozujícím gestu kovboje. Je to tedy komické, nebo smutné? Mikuláš je na konci šťastný, to je důležité. Výstavba skeče je jednoduchá, srozumitelná; ale co si o té oslavě

Děvčátko Momo a ukradený čas

VČERA
JSME VIDĚLI ...

Narozeniny Marie Hedviky

a o holkách vlastně myslí Mikuláš? Pokud si soubor v této hříčce nekladl vyšší nároky než pobavit diváka (což se určitě, nejen na krajské přehlídce, podařilo), práce na další inscenaci pak může být novou, třeba tematicky propracovanější výzvou. Děkuji, Mikuláši, za statečnost!

O hadovce...a jiných houbách

Soubor sedmnácti dětí z 1. - 4. třídy ZŠ Na Stráni z Děčína připravil pod vedením Jany Štrbové houbovou specialitu bez újmy na zdraví či dokonce na životě houbiček (oproti původní pohádce F. Nepila zde houbaři žádné houby domů neodnesou). Soubor Divadýlko na Stráni navštěvují děti prvním rokem jako nepovinný předmět a očividně mají nejen v múzičnosti a muzikálnosti své paní učitelky velkou oporu. Jakýmsi prologem inscenace je výstup houbařky, která se poté stává klavíristkou a pak zase houbařkou, resp. houbařící maminkou. Na prázdné scéně, jen s využitím několik rekvizit a jednoduchého náznakového kostýmu, se ve svižném tempu odehraje příběh o nesmyslném odmítání a pak (trochu pod tíhou strachu o sebe sama a trochu ze zvědavosti) o přijetí jinakosti; o přijetí hadovky smrduté mezi houby. Děti na jevišti vystupují v přehledných situacích s jasně danými hereckými (či herními?) úkoly, takže působí přirozeně. Jsou vedeny autorskou hudbou a interpretací své vedoucí, sborové promluvy a repetice, zpěv a akce se střídají s komornějšími situacemi a sólovými písněmi postav, takže divák je neustále překvapován. Inscenace má spád a svěží temporytmus, song nešťastné hadovky a gesto jejího obětování se dává inscenaci až hrdinský rozměr, pořad ale vkusně a s humorem. Lektorský sbor ocenil např. funkčnost jednotlivých písní, které spolu s vzájemným jednáním postav na jevišti posunovaly děj a dotvářely atmosféru (i žánr – troufám si hovořit o muzikálu). Pochybnost lektorského sboru se týkala snad jen úvodního výstupu vedoucí souboru, který je ovšem z mého pohledu expozicí, přinášející užitečné informace (inscenace je adresována divákům od pěti let). Doufám, že tedy letos – nejen v Děčíně – porostou.

Eva Brhelová

ZÁZNAM O...

INSCENACÍCH PRVNÍHO BLOKU

Těsně před půl osmou ještě nikdo pořádně neočekával, že by za pár minut měl začít seminář o inscenacích 1. bloku. Po svižném příjezdu Jakuba Huláka na kole se však začaly dít věci... Sedačky se šoupaly, lidi se šoupali, porota se přišoupala, my jsme si sedli na vlastnoručně přinesené židle z šatny. Jakub nejprve zahájil seminář několika rozvitými větami, kterými upřesnil význam a poslání této části programu, a mohlo se začít...

Děvčátko Momo a ukradený čas (DIPAČÁPI, ZŠ a MŠ Nedašovská, Praha)

Třída C vyjádřila hned na začátku svůj obdiv k práci na tomto námětu, zvláště s dětmi tohoto věku. Třída S později doplnila, že se jí líbilo použití hudby, která doplňovala atmosféru představení. Dále vyzdvihla práci s imaginární rekvizitou, například Momo s jablkem v ruce, u které do poslední chvíle víme, že ho v ruce opravdu má, nakonec ho dokonce pokládá a pouští z ruky. Na semináři se chválila také práce s divadelní zkratkou. Nicméně by jí mohlo být víc. Poukázalo se také na rezervu ve výraznosti postav - soubor by se měl zaměřit více na konkrétní hraní, na jasné motivace postav, na to, aby děti přesně věděly, co mají hrát. Většinu času pak zabrala debata o sdělnosti tématu - k někomu se téma přeneslo, někdo by ho potřeboval posílit. Každopádně, soubore, drž se, snad se uvidíme i příště!

Narozeniny Marie-Hedviky (Truhlíci, ZUŠ VI. Ambrose, Prostějov)

Na začátku diskuze nad druhým zhlédnutým představením se třída A zmínila o jasných pozitivech - téma, dobové nalezení, podobná atmosféra jako v knize (R. Gosciny: Mikulášovy patálie). Dále lektorský sbor pochválil zajímavou prezentaci dívčího světa. Jako zajímavé označil nonverbální vyjadřování hlavní postavy - Mikuláše. S verbální stránkou měli účastníci semináře už poněkud problém. Začala se rozebírat i možnost, že by bylo zajímavé, kdyby za celou dobu Mikuláš nepromluvil ani slovo. Mohlo by tak možná více vyniknout téma příběhu. Nicméně to nebyl jednohlasný názor, mnoho účastníků naopak požadovalo aktivnější přístup Mikuláše k probíhajícímu ději - mohl ho například minimálně hodnotit. Předloha má silný potenciál a skupina ve svém složení také. Ještě na tom zapracujte a jděte sdělením tématu

O hadovce... a jiných houbách (Divadýlko na Stráni, ZŠ na Stráni, Děčín VI)

Není třeba se dlouze rozepisovat. Hudba fungovala skvěle; hra v roli vedoucí Jany Štrbové byla přesná, funkční a ve správné míře; děti věděly, co přesně dělat, kam mohou jít, kdy můžou „blbnout“; dokonce i hyperaktivní kluk dostal do ruky rekvizitu, a tak se drbal jen jednou rukou. I houbaře musím zmínit, protože také přesně věděl, kdy, kde, jak a co má říct a kdy, kde, jak a co si může vymyslet a jen tak si „blbnout“. Jednoduše - přesná a přiměřená práce vedoucí s dětmi se vyplatila a my jsme viděli hravé představení plné nápadů.

Na závěr bych rád uvedl citát, který se stal na dnešním semináři takovým mottem, které provázelo vlastně všechny tři rozborů představení.

Jiří Pokorný: „Jó, respektuju... ale nesouhlasím.“

Jonáš

Dámy a pánové, rok s rokem se sešel, aby znovu v Trutnově propukla ta jedinečná a neopakovatelná nálada, která vždy provází Dětskou scénu. I letos po svých výkonech zasedli herci prvního bloku divadelních představení Na Nivách do toliko potřebného kruhu a zahlubali se fundovaně do tajů, zákoutí a problematiky inscenací. Letos se budeme snažit předestřít názory dětí co možná nejpřesněji.

Co říkali dětská diváci na představení **Děvčátko Momo a ukradený čas**

Byl to neobvyklý, tajemný příběh se zajímavou zápletkou, byl spíš pro starší. Byla to dobrá pohádka nebo co to bylo?

Vtipné scény (třeba jak kradli klobouky; jak se hádali dědové, byli-li to dědové; situace s kytkami; jak lupiči času nedokázali chytit Momo).

Super výslovnost, mluvili nahlas, neotáčeli se zády, dobře zorganizované v tolika lidech, každý z herců měl svůj prostor.

Dobře zvolená hudba hlavně pro uvedení zlodějů času. Líbila se mi spolupráce starších a mladších.

Nechápal jsem, jak se tam vzala Momo, odkud byla - jestli byla z jiné země nebo ne. Asi to byla nadpřirozená bytost, protože jí bylo přes sto let, uměla usmířovat lidi, byl to takový dar. Byla něco jako psychiatricka.

Nechápu, jak Momo mohla okouzlit ty zloděje?! Nepochopila jsem, kdo byla paní Oriela. Kdo byli ti lupiči času, lidi? Jak dali zloději čas pod klobouk? Nebylo jasné, jak jim čas berou. Nebylo vidět, jak je vysáli! Byla to maminka a byli to dědové? Nechápal jsem, proč tam byla jenom jedna maminka a proč druhou maminku nehrála třeba nějaká ta starší herečka.

Mohli by to zkrátit, bylo to místy dlouhý, chvílkama jsem se nudila. Ale chápu to, protože jich bylo hodně a kdyby to bylo kratší, tak by se všichni nevystřídal.

Byly dlouhé pauzy při měnění kulís, měli tam moc rekvizit.

Herci rychle mluvili, občas byli zády.

Co **Narozeniny Marie Hedviky?**

Růženka byla moc dobrá legrace. Švanda. Na to, že to bylo krátké, tak mě to bavilo.

Mikuláš byl nej, dobrý herecký výkon, uměl vyjádřit svoje pocity.

Herečky ukázaly reálné chování mladých holek, rozdíl mezi holkama a klukama

Přesná předloha pro soubor. Co nás pobavilo: Mikulášův závěr – pif paf. Jak přišel Mikuláš na oslavu. Jak na oslavu přišly další kamarádky – to se nám hodně líbilo, byl to výrazný moment. Legrační bylo, jak si hráli s panenkami a jak byl z toho Mikuláš naštvanej a nebavilo ho to. Jak jim v pohádce bylo najednou osmnáct. Jak jim Mikuláš zmizel. Hromadná bitka holek.

Super nápad, jak se kluk cítí mezi holkama. Dobré kostýmy, živá huba na klavír.

Mikulášovi nebylo občas rozumět a mluvil potichu. Víc nahlas! Seděla jsem v druhé řadě a musela jsem se ptát svých kamarádek, co říká.

Na konci na Mikuláše mávali pozdě, lepší by bylo, kdyby Mikuláš nakonec vylezl odjinud, než kam zašly holky.

To, že na konci řekly všechny holky „Škoda, že odešel!“ působilo nepřírozně.

Aha a co **O hadovce...a jiných houbách?**

Hezky vybrané téma.

Super! Líbil se mi začátek, jak tam byla paní vedoucí – srandovní lektorka. Hadovka to dokázala dobře zahrát, měl jsem s ní soucit, byla pro mě hlavní postavou. Líbil se mi malý houbař a jeho replika „Tak já do ni aspoň kopnu“, „Hahaha“. Jak se hádala kuřátka. Líbili se mi houbaři, byli vtipní. Herci byli malí, ale byli moc šikovní. Ani mi nevadilo, když vypadli z role. Moc šikovné děti – roztomilé, hlavně kuřátka. Dobrý nápad s čepicemi. Bylo moc pěkný, jak hřib satan vyprávěl. Zpívání, tančení, živá hudba a ne playback. Good píseň – houbař (houbař chodí po lese).

Nechápal jsem, jestli to jsou kuřata, nebo houby. Proč si kuřátka myslela, že budou slepice? (pozn. staršího: Vždyť kuřátka jsou takový ty žlutý houby!)

Nechápal jsem, z čeho vznikla hádka kuřátek – byla to hádka, nebo hra?

Když kuřátka opakovala některé repliky, tak to bylo umělé.

Je to jenom malá připomínka – nemluvte do smíchu diváků, není vás slyšet. Vím, že to bylo možná schválně, ale když hrajete zády, tak vám není moc rozumět (např. když jste byli v kruhu). Malej houbař, satan, kovář a kozák mluvil moc potichu.

Děkujeme.

Na stránkách tohoto periodika brzy nashledanou.

Zdeňka, Petr a námi opečovávaný Miloš

O hadovce a jiných houbách

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

že Jakub Hulák má rád představení bez předlohy... Iva už taky.

že jistý L.R. přijel na DS. S kufrem. Těžkým. Zase.

že redakce se letos nechce přiznávat k autorství svých článků. Šéfredaktorka zuří.

inovační tendence jedné části publika otočit přednášecí aulu naopak... Dav by tak mohl naslouchat 21 přednášejícím mecenášům IV. kategorie.

... brad a bradek

ZÁZNAM Z...

OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO KLUBU

První divadelní den letošní Dětské scény se přiblížil k večeru a Lenka Novotná se svými asistenty, Honzou a Vítkem, čekala na zájemce, kteří si ještě chtěli o dnešních inscenacích popovídat. Nakonec přišlo pět dívek a jeden chlapec.

Lenka s dětmi nejprve udělala seznamovací kolečko, přitom se dozvěděla, že všichni jsou ze souboru Kampak!, který bude v pondělí hrát hru Johannes doktor Faust.

Protože se odpolední program trochu protáhl, začíná se Lenka hned věnovat povídání o inscenacích. První bylo **Děvčátko Momo a ukradený čas**. Děti měly svůj názor na úroveň inscenace vyjádřit na pomyslné škále hodnocení. Na jedné straně stál Vítek, který svým výrokem představoval záporné hodnocení, na druhé straně Honza, který naopak inscenaci nadšeně chválil. Děti si stouply podle toho, ke kterému názoru se přiklonily. Vypadá to, že se inscenace většinou docela líbila. Svůj názor měly vyjádřit jedním slovem, pak k tomu přidat i emoce a pohyb. Poté děti vytvořily dvě skupiny. Ta, které se inscenace příliš nelíbila, měla hledat klady, ta druhá naopak zápory. Jako klady uváděly děti to, že si mohla zahrát i dívka na vozičku, že příběh měl spád, že se herci snažili. K záporům podle nich patřilo např. časté zhasínání a rozpačitá hudba, rozpačité některé herecké výkony. Hra by se měla okořenit, aby skutečně zaujala.

Pak se děti zase vrátily do kroužku a společně si postupným vyprávěním připomněly příběh a vymyslely **nový název**, takový, který by diváka lákal. Zaznívaly různé názvy, např. Drahocenný čas, Uspěchaný svět, Časová bomba, Rychlé minuty.

Nakonec se Lenka zeptala, co herci chtěli svou inscenací vyjádřit a zda je téma o čase aktuální. Na odpovědích bylo vidět, že **téma** děti zaujalo:

Nic se nemá uspěchat.

Spousta lidí, hlavně ve větších městech, je uspěchaných. I v Praze v metru jsou takoví kravařáci připomínající zloděje času.

Na malé vesnici si lidé udělají čas na to, co je baví.

Mluví se i o tom, na co si děti samotné udělají čas. Na své koníčky, na psa, na hru na housle...

V závěru se Lenka zeptala, **co by souboru chtěli vzkázat**:

Mluvte víc do publika. Upravte použití zhasínání a hudbu, aby to nepřipomínalo rozstříhaný film.

Druhou inscenací, o které se hovořilo, byly **Narozeniny Marie-Hedviky**. Postupovalo se stejně jako při hodnocení první inscenace: názorová škála. Zde se všichni shlukli na straně kladů. Nové bylo to, že měli uvádět repliky z inscenace. Pamatovali si jich dost a přesně. Potom opět převyprávění příběhu, vymýšlení **názvu**, např. Dívčí válka, Praštěný holky.

A jaké bylo podle dětí **téma**?

Holčičí podstata

Jak si kluci představují holčičí svět.

Děti **na inscenaci ocenily** to, že temporytmus gradoval, že všichni hráli své role opravdově, že se dokázalo na jevišti zkoordinovat tolik dívek, že každá byla ve svém projevu obdivu k panenkám originální. Představitel Mikuláše se do své role dobře dostal.

A co by všichni **vzkázali souboru**?

Obdiv, jak se všechny dívky dostaly za plentu a umožnily tak krásný moment překvapení, když se všechny vyrojily, aby Marii-Hedvice popřály k narozeninám. To byl fór, který nikdo nečekal. Mikuláš by se neměl smát.

Zbývala poslední inscenace **O hadovce...a jiných houbách**. Všichni se shodli na tom, že i tato inscenace byla zdařilá. Obdivovali vedoucí souboru, která dokázala u tak malých dětí vzbudit zájem, aby si dokázaly hrát na jevišti a aby to bylo dobré. Líbila se jim hudba, která herce držela.

A o čem to tedy bylo? Skutečně o houbách? Takové otázky Lenka kladla. Ptala se, zda to připomnělo něco ze života. A odpovědi opět svědčily o tom, že děti o představení hodně přemýšlely:

Nikdo by se neměl odstrkovat.

Nejdřív o někoho nemají zájem, a když se významná, tak příležitost.

Ono to vlastně žádný šťastný konec nemělo.

A téma se odrazilo i v **názvech**, které by inscenace mohla mít: Važ si každého, Kam vítr, tam plášť.

Co by děti souboru **vzkázaly**? Pokračovat dál. Rád bych je viděl, až budou větší.

Bylo znát, že děti byly skutečně „poučenými diváky“ a jejich hodnocení svědčila o tom, že se o divadlo opravdu zajímají, že je způsob práce v diskusním klubu zaujal, že se cítily uvolněně a snažily se o objektivní posouzení inscenací.

A to už Lenka kladla poslední otázku: Na které dnešní představení byste šli ještě jednou? Děti by chtěly vidět **Narozeniny Marie-Hedviky**, ale zašly by si i na „Hadovku“.

No a my si rádi zajdeme na jejich pondělní vystoupení a budeme jim držet palce, aby se jim povedlo.

Jindřiška

DNES HRAJÍ...

DS DIVADRA, ZŠ ŠENOV U OSTRAVY
LAKOMÁ BARKA

Zažili jste už na Trutnově, či cestou sem nějaké drama?

Třeba když jsme zastavili kdesi na nádraží, tak tam nikde nebylo nástupiště tak někteří vystupovali a když poslední nastoupili, tak se vlak hned začal rozjíždět. Tak kdyby to bylo jen trochu později, tak by jim vlak ujel.

Tereza šla v Pardubicích pro pardubické perníky a ještě jsme čekali na Andreu, pak jsme šli po nádraží a nikde jsme neviděli žádný vlak, lekli jsme se, že nám to ušlo a pak jsme našťastí našli Andreu.

Já už myslel, že se ten vlak rozjede a oni tam u toho perníku zůstanou.

Dokázali byste říci co nejméně slovy a co nejpřesněji, jaký je váš soubor, jací jste?

Jsme nejlepší.

Jsme kamarádští.

Pomáháme si navzájem.

Máme velký kolektiv

Co je pro vás na dramaťáku nejdůležitější?

Asi, že se pobavíme

Někdy, když nehraju, tak se nudíme. To potom každému vadí.

Že je důležité, aby byl dramaťák zábavný

Mně se nejvíc líbí, že když jdou do divadla nějakí cizí lidi a neznají Lakomou Barku a my něco zahrajeme špatně, tak se třeba pobaví a ani to nepoznají.

Je to těžké, ale jak jsme postoupili sem, tak to vlastně za tu námahu stojí.

Co je na dramaťáku nejtěžší?

Asi to trénování.

Michal

Soubor DIVADRA v obrazech

Soubor DIVADRA si z nabízených úkolů vybral ten výtvarný. Každý z jeho členů se zde měl pokusit zachytit sám sebe jako postavu, kterou by rád divadelně ztvárnil. DIVADRA je před Vámi v plné kráse.

VČERA
JSME SI VŠIMLI...

Pětkrát s Jakubem Hulákem

úci v podobě Jakuba Huláka ...přísné pohledy při šustění pytlíků od bonbónů a zvuků vibrací mobilních telefonů... Zabrало. Ve Vesmíru už se nešustilo, nevíbrovalo.

že Jakub Hulák dnes hodně ladil - v Lesnicích s prospektem, kobercem i nebem; ve Vesmíru dokonce se Zinou Rýgrovou.

že Vojtěch Hanzálek (lektor dílen pro recitátory II. kategorie) schválně zasedl v hledišti místo Jakubovi Hulákovi a napjatě čekal, co ten udělá... Jakub Hulák, když to zbystřil, atak nevyvolal. Svorně zasedl do první řady mezi recitátory II. kategorie. Avšak na kraj, takže netrčel.

že Jakub Hulák musel něžně, leč urputně, krotit zeleného rebela semináře o inscenacích Dětské scény.

že Jakub Hulák opakovaně musel v diskusi vyvolat jistého L.R., který dnes, sic nic neviděl, ke všemu měl pádnou několikaminutovou připomínku.

Kamijon

... večerního programu pro recitátory

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

...dětských diskusních klubů

DNES HRAJÍ...

KUK!ZUŠ BISKUPSKÁ, PRAHA1
HLÁSNÁ TROUBA**Jakou má souvislost drama v životě s dramatem, které se hraje v divadle?****Lucka:** Myslím že je to podobný tým, že je tam nějaký děj a zápletka a že je to napínavý.**Tomáš:** Drama má děj zápletku a nakonec se to vyřeší. Že se to najde. Třeba ta Michalova peněženka.**Kuba:** Já mám teda pocit, že rozdíl mezi dramatem v divadle a v životě je, že herci „v životě“ si nemůžou vybrat, jestli to skončí dobře nebo špatně. V divadle si vybrat můžou.**Michal:** Jako že drama je něco takovýho, že je to napřed tak přestrašný a na konci přidobry. Může to být někdy i jinak, ale to já už nedokážu vysvětlit.**Noemi:** Když něco ztratíš doopravdy, tak vlastně cejtíš tu starost a na konci se ti strašně uleví, kdežto v tom divadle ty pocity necítíš.**Kdybyste měli co nejméně slovy, co nejpřesněji charakterizovat soubor, jak by to vypadalo?****Kuba:** My jsme nejlepší.**Lucka:** Oblíbenost nesehranost.**Noemi:** Že jsme jedna parta a když chceme zahrát to divadlo tak musíme být sehraný.**Tomáš:** Někdy je náš soubor nesehraný, takže s tím má naše vedoucí potíže to vůbec s námi dohodnout, co se tam má dělat, jak to máme říct. Ale hlavně máme v představeních i trému, abychom to dokázali sehrát, jestli to vůbec zvládnem.**Emma:** Já si především myslím, že jsme tady všichni navzájem kamarádi a že jsme dobrá parta.**Martin:** Jsme pohodáři.**Lucka:** Já si myslím, že na jevišti se dokážeme dokonale sehrát, ale v normálním životě jsou tady problémy.**Kuba:** My trochu nesehraný jsme a bude to možná i tím, že mi vlastně jsme nevznikli všichni najednou, ze začátku tu byli lidé, kteří tu teď s námi nejsou, z těch je dnes Megakuk, a postupně jsme přibývali my.**Jakou literární nebo divadelní postavou by nejspíše byla vaše vedoucí?****Kuba:** Hrdinkou ze starořeckého eposu. Protože našemu souboru je zařídit strašně moc věcí.**Lucka:** Já přesně nevím, ale myslím že Iva by mohla být nějakou dominantní postavou, třeba královnou z pohádky. Protože taková je. Není přísná, ale musíme poslouchat.**Táňa:** Podle mě by Ivana byla profesorkou McGonagalovou z Harryho Pottera, protože ta je taková přísná a chytrá, ale zároveň hodná a každému pomůže a taková přesně je Ivana.

Já nevím proč, ale představoval bych si jí jako paní Kateřinu z Hurvíнка.

Michal: Mě by připadala jako EWE z filmu WALL-E. Je tak obranná, ale zároveň velmi rychlá. Rychlá je třeba, když uděláme chybu. Obranná proti těm chybám.**Noemi:** Je taková starostlivá a hodná a hned nám pomůže, když něco potřebujeme.**Minutové drama souboru kuk!**

Komédie

Už začátek zkoušky se nevyvíjel nejlépe. Vojta si přinesl rendlík plný svíčkové a knedlíků, Kuba měl tašku, kde bylo zhruba 56 rohlíků a extrémní množství pomazánky. Lucka měla komandovací náladu a Míša vyluzoval ne zrovna líbivé zvuky. Netřeba podotknout, že Ivana se nevysspala zrovna nejlépe. Ale úspěchem bylo, že většina členů si vzpomněla na název již půl roku připravovaného představení. Zuzka spala.

První úraz nastal při etudě „Slon a myš“, kterou hrála velká Emma a malá Kačka. Zavalená Kačka sice měla ty nejhorší zranění, bez pár kostí se člověk obejde, ale stejně pro ni ten vrtulník z nemocnice poslali. V záchvatu hyperaktivity vyskočil Michal na lustr a se zběsilým výkřikem „Tarzáááán!“ sletěl i s lustrem dolů. Vzhledem k tomu, že už jsme o dva důležité členy přišli, tak se Iva rozhodla upustit od myšlenky zkoušet. Série úrazů jakoby náhodou přestala a Zuzka se probudila.

Michal

HOP-HOP, ZUŠ OSTROV UŽ ZASE SKÁČU...

Vtrhli do redakce jako velká voda, odpovídali jednohlasně. Mají se rádi a divadlo mají rádi také.

Zažili jste už letos na Trutnově nebo na cestě k němu nějaké drama?

Když jsme nemohli najít ubytování, kde máme obědy... prostě pořád bloudíme.

Už po cestě autobusem jsme bloudili. Jednou jsme zastavili, pan řidič řekl „jděte se proběhnout“, vystoupil a šel do přírody.

Dal by se co nejméně slovy a co nejpřesněji popsat váš soubor?

Dobrá parta. Hodně se spolu smějeme. Držíme při sobě a hodně nás spojuje právě divadlo.

Spojuje nás i to ježdění, i to, že pořád zkoušíme přes týden.

Máte pocit, že jsou ty společné zážitky silnější, protože spolu děláte divadlo?

Určitě. Musíme být parta, abychom vůbec mohli hrát, protože kdybychom měli k sobě nějaký špatný vztahy nebo bychom se hádali, tak těžko budeme hrát nějaké kamarádké vztahy.

My si i v rolích třeba radíme. Situaci vždycky zkouší víc lidí.

Protože když to dělá jeden, má určité nápady dobré, ale když si to vyzkouší dva tři lidi, tak se ta role vylepší a obzvláštní.

Jakou postavou by mohla být a v jakém druhu dramatu či příběhu by se mohla vyskytovat vaše paní vedoucí?

Určitě nějaká rázná postava. Dominantní. Z nějakého opravdového dramatu. Taková důstojná.

Ale i taková máma by to byla. Hodná i rázná.

Že život bez dramťáku by byl o moc chudší, profesionální běhání jako manažeři nepoužijeme, divadlo může být pro diváka zábava, relaxace, někdo tam nalezne odpověď na své problémy, přinese mu to světlo, film není tak osobitý, když bude před diváky, budete s nimi souznít, budete mít osobní vztah a mnoho dalšího jsme stačili probrat, než HOP-HOP popadli bílý papír, HOP-HOP byli pryč a HOP-HOP byli zpět s ještě horkým dramatem přímo ze života souboru.

Třicetivteřinové drama souboru HOP-HOP

Těsně před...

1. Tak jdeme na to.

2. Já nemám kalhoty.

1. Proč?

2. Suší se mi.

1. Proč?

2. Jsou mokré.

1. Proč?!

2. Oni mi je polili.

1. To si snad děláte srandu! Vem si jiný! Tak jdeme na to!

2. Ale kde je zas Vojta?!!!

Michal

... semináře o inscenacích

UFFO SI VYBRAL

OTAKARA POKORNÉHO

Potkal jsem se s ním na semináři II. kategorie recitátorů. Je celkem nenápadný a moc toho nemluví – jako já sám. Ale když už se ke slovu dostane, to je... A když se dostane i ke psaní, pohladí vás. Pochází ze Znojma, ale už celý školní rok bydlí v Praze. Má zálibu v poznávání vlakových a tramvajových spojů, takže zná Prahu už mnohem lépe než jeho spolužáci. Kudy chodí, tudy vymýšlí zlepšováky a technická řešení nejrůznějších problémů. Více o něm nevím a nedozvěděl jsem se. Je to hoch plný záhad a tajemství. Stejně jako jeho text o věcech.

Když je spisovatel nebo básník vytrvalý a píše i po večerech, je můj život krátký a po mně následují další mé sestry. Jsem den co den přitavená k misce na psacím stolku v malém pokojíku v domě na vsi. Chtěla bych, aby pán, kterému patřím, někam odjel, abych mohla žít dýl. Cítím se jako nepotřebná věc, která se začne používat až po několika desítkách let.

Poznáváte???

DNEŠNÍ PROGRAM - NEDĚLE 13.6.

8.00 – 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
8.30 – 12.00	dílny pro děti ze souborů
9.00 – 13.00	semináře A, B, C, S
9.00 – 11.30	vystoupení recitátorů II. kategorie
10.00 – 11.35	2. blok vystoupení pro veřejnost
13.00 – 14.30	beseda lektorského sboru s recitátory II. kat. a jejich doprovodem dílny pro recitátory III. a IV. kategorie diskusní klub pro doprovod recitátorů III. a IV. kat. seminář D
15.00 – 16.35	2. blok vystoupení souborů Lakomá Barka , DIVADRA, ZŠ Šenov u Ostravy (kino) Hlásná trouba, kuk! ZUŠ Biskupská, Praha 1 (kino) Už zase skáču... , HOP-HOP, ZUŠ Ostrov (ND)
16.45 – 17.45	diskusní kluby seminaristů
17.00 – 18.30	dětské diskusní kluby
18.00 – 19.30	seminář k inscenacím 2. bloku
20.30	doplňkové představení Zlatovláska , divadlo DRÁK Hradec Králové (ND)

UFFO SI NAKONEC
PŘECE JEN VYBRAL...

Magdalenu Podrazilovou, recitátorku III. kategorie (Karel Čapek: Zahradníkův srpen)

(necenzurováno, pokračování ze soboty)

3. Jak se ti na textu pracovalo? S čím ses musela nejvíce prát?

Kdyby záleželo na mě, tak se s ničím neperu. Ale třeba na obvodním kole mi vytýkali, že sama nejsem dost zahradník. Tak jsem se prala s tím, aby to vyhovovalo i té představě druhých, nejen té mojí, protože jsem samozřejmě chtěla postoupit.

4. Co tě na práci s ním naopak nejvíce bavilo, co sis užila?

Nejspíš to, že si s ním můžu pohrát, že si to můžu říct v podstatě tak, jak chci. Lidi mi můžou poradit, ale ve finále je to na mně. Je to čistě moje práce, se kterou si můžu hrát právě já.

5. Prozkoumáme teď tebe a tvůj text trochu jinak – co tě napadne, když se řekne...

zahrada – teta

Čapek – Zahradníkův srpen

přednes – náš divadelní soubor (Dismánův rozhlasový dětský soubor)

diváci – atmosféra

Trutnov a DS – rok 2010 – jsem tu poprvé

6. Co tě během vystoupení recitátorů III. kategorie zaujalo a proč?

Zaujalo mě to, jak si s přednesem různí lidé poradili. Když si vybírám text já, tak je to text souvislý, protože se mi to pak říká líp, líp se mi s tím pracuje, líp mi to vyhovuje. Takže mě překvapilo, že tu byly i texty jiného ražení.

BLAŽKOVÁ - DÍL 3. - UF, UFFO!

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 2.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Jindřiška Bumerlová, Jonáš Konývka, Kamila Kostřicová, Michal Ston, Michal Drtina (sazba, foto), Jasanka Kajmanová (foto), Pavel Kocych (ilustrace) a Matěj letos není.
Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 13. 6. 2010 ve 1.30. Vychází 13.6. 2010 v 10.30.
Náklad – 333 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ČÍSLO 3.

PONDĚLÍ - 14. ČERVNA 2010

ÚVODNÍK...

Recitátoři jsou už na cestě domů a toto číslo deníku nabízí poslední podrobné informace o recitačním dění. Někteří z nás se radují – už nebudou muset prodlužovat svůj krok v běhu mezi Lesnickou školou, kinem a Národním domem. Také nás tu bude o dost méně a park u Lesnické školy, který poskytoval tři dny azyl recitátorům, zase osiří. Málokdo z divadelníků tam dojde – a tak bude ochuzen o dračí fontánu, pomník s bustou Uffo Horna a pietně pojednaný prostore bývalé synagogy zničené při Křišťálové noci. Všechna jmenovaná místa (včetně pomníku padlého oficíra z prusko-rakouské války 1866 před „Lesárnou“) stojí za to. Budete-li mít chvíli, počtete je svou přítomností. Počasí se umoudřilo a je procházkám nakloněno.

V dnešním čísle deníku opravdu ne najdete předlohy představení – všechna jsou totiž z větší části autorská. Tím také nadmíru zajímavá a bude o čem mluvit.

Neostýchejte se a přineste nám do redakce své příspěvky, potěší nejen nás, ale i veškeré čtenářstvo. Obraz přehlídky tak bude pestřejší a to bychom moc rádi. Zatím se všichni spoléhají na nás, redaktory, jakou potravu pro ducha chystáme. Nás to trochu mrzí, chceme deník živější, pohotovější. Jistě zažíváte mnohem větší dobrodružství než my. Nemám pravdu? V redakci v Národním domě je vždy alespoň jeden počítač připravený pro volné psaní. A už nechce být sirotkem.

Iva

NAHLÉDLI JSME...

DO POSLEDNÍ DÍLNY III. A TAKÉ IV KATEGORIE

Poslední dílna pro recitátory se konala v neděli po obědě. Měli jsme v plánu podívat se za recitátory III. kategorie, o kterých se zatím psalo jen jednou, ale nakonec jsme se stali svědky i části práce dílny pro recitátory IV. kategorie.

Z recitátorů III. kategorie setrvali jen 4. Hned na počátku se rozdělili do dvou dvojic a vydali se poslepu, vedeni vidoucím kolegou, prozkoumávat stromy v blízkém okolí lesnické školy.

Po této drobné „rozcvičce“ odpovídali na 4 otázky – Jaká věta se jim zdá pro letošní Dětskou scénu typická? (Vítám vás v Trutnově! Jdeš první.) Jaké zvíře vám, Dětská scéna připomíná? (Lva. Papouška a Mouchu. Rybu. Mravence – každý přiložil ruku k dílu.) Kdybyste si měli Vybrat jednu věc (hru), kterou chcete zažít znovu a jednu věc, kterou už ne, jaká by to byla? (Necháme si raději pro sebe, abychom moc neprozrazovali) Jaké zkušenosti a zážitky přibýly do vašeho pomyslného košíku zkušeností? (Snaha utvořit kamarádství, spousta srandy.)

Skupina recitátorů IV. kategorie (kterých bylo 9) do sebe vcucala čtveřici těch mladších. Pro seznámení se připomněla jména a proběhlo několik rytmických her (Já jsem – ty jsi, Hejáá, Velká Pardubická.) a vznikly dvojice, které ze svých těl sestavovaly jednotlivá písmenka. Ta se pak poskládala do slova PLAMEŇÁK. Plameňák se živí mimo jiné i malými rybičkami, proto následovala hra Bomba_potopa_rybičky a po ní Rybičky a plameňáci. Po tomto rozeřtání v rychlém tempu vzniklo pět trojic. každá trojice měla zpracovat po svém a v libovolné formě text M. Macourka Plameňák. Po patnácti minutách jsme postupně zhlédli všech 5 verzí téhož příběhu, a bylo nač se dívat, skupiny originalitou jen sršely.

Na úplný závěr si každý donesl jeden kamínek z parku pro štěstí. Z kamínků vznikl na připraveném papíře obraz společenství v semináři. Kdo chtěl, vzal si kamínek z obrázku zpět a hodil ho za sebe rituálně do kašny, aby se sem někdy vrátil. A kdo nechtěl, nechal si ho.

Koncem nejkoncovatějším byla hra na žabku Marušku, která nakonec vskočila do dračí fontánky a zmizela na dně.

Že vám není jasné, co konkrétně se na poslední dílně dělalo? Nějaké tajemství přece musí u fontány zůstat.

Iva

ANNOU CAUNEROVOU, LEKTORKOU SEMINÁŘE A

Anna Caunerová vystudovala osmiletou taneční konzervatoř Evy Jaczové a pedagogiku klasického tance na VŠMU v Bratislavě. V roce 2007 získala na 13. ročníku festivalu současného českého tance Česká taneční platforma v rámci udílení Ceny Sazky za objev v tanci Cenu za interpretaci v představení Portrét taneční skupiny NANOHACH. Má bohatou pedagogickou zkušenost s dospělými i dětmi. Sama se stále vzdělává.

Co je pro tebe nejzásadnější na tanci? Co tě zajímá a baví na pedagogické činnosti?

Myslím si, že tancovanie a divadlo a učenie tancovať a robiť divadlo, je len forma ako možné zdieľať s inými ľuďmi, a ako ichrobiť slobodnejšími, tvorivejšími, cez krásu, pravdu a lásku.

Co je to podstatné, co by nám mohlo zkoumání a objevování těla skrz pohyb přinést? Co bychom měli objevit?

Mali by sme si spomenut, čo sme ako malé deti predsa chceli robiť, po čom túžime a nie sa neustále naháňať za vlakom, ktorý je prinajmenšom rychlíkom a často vôbec nie vlakom, ktorým sme chceli ísť.

Tiež si myslím, že klamať sa nemá, aj za cenu, že budem vyzeráť neschopnejšia, hlupejšia, ... a ine ia.

Proč pracovat pohybově s amatéry, s námi, kteří nejsme denně trénovanými tanečnicí? Může jednorázový zážitek s pohybem, s tancem něco podstatného přinést?

Pedagóg má právo na neustále sa vzdelávať a je to zároveň aj jeho povinnosť. Má právo aj povinnosť zamerať pozornosť len na seba a pracovať na sebe ako na človeku, aby neprenášal všetky tie strachy, hanby, bolesti a ľútosti na ľudí, so ktorými pracuje.

Toto všetko sú otázky, na ktoré nevyhnutne nadabujem počas mojho seminára v Trutnove a možno to bude interaktívny a ten správny čas na ne odpovedať.

Jak vůbec vnímáš pedagogickou činnost jako takovou?

Pracovať s hocikakým materiálom - s drevom, potravinami, peniazmi, nemožno porovnať s pracou s ľuďmi, pretože ľudské stvorenie je najvzácnejším „materiálom“.

Jak se vyrovnáváš s postojem této společnosti. Která učitele vnímá poněkud odlišným způsobem?

Štatút pedagóga v tejto spoločnosti zvýšim tým, že sa pri najbližšom stretnutí s kamarátom môjho manžela pri jeho otázke: A kde pracuješ?, Hrdó udriem do prs a poviem: „ty vole, ja učím deti na Zuške!“

A myslím si, že mať rozhovor v časopise je nebezpečné, lebo ego by si mohlo namýšľať, že už to cele o svete práve pochopilo a dokonca sa to dozvedia aj iní menej skvelí ľudia.

Menej skveli su preto, lebo ten rozhovor je so mnou a nie s nimi.

Ja si toho myslím naozaj moc, otázka je koľko toho aj robím.

To je teda, čo si myslí o tanci a vôbec lektorka seminára A Anna Caunerová. Ďakujem jí týmto za jej čas a myšlienky a preji Vám mnoho príjemných, zásadných, objavných, tvůrčích zážitků s touto zaujímavou ženou.

Michal

VČERA
RECITOVALI ...

Daniel Blěha

Šárka Knížková

Vojtěch Vala

Barbora Senetová

JEDEN DEN S...

RECITÁTORY II. KATEGORIE

Dílňa pro recitátory II. kategorie

V aule právě Klára vysvětlovala pravidla hry. V ruce držela modrý míček, který představoval zbraň lovce sobů. Jakmile se lovec míčkem dotkne soba, sob je uloven. Sobem jste se dneska mohli stát snadno, pokud byste měli modré triko nebo jiný znak, který Klára zvolila. Hra byla velmi dynamická, také proto, že Klára poskytla na lov jen určitý časový limit. Hra byla i motivací k další činnosti. Cílem bylo, aby se recitátoři seznámili s prostorem, aby se rozmluvili, zbavili trémy. To vše se jim podařilo, když se pro dnešní dopoledne stali členy indiánského kmene. Pod vedením Kláry a Ivy procházeli iniciačním obřadem, při kterém se nejprve oblékli do indiánského šatu (držení těla a srovnání těžiště), ulovili bizona, ukřívají se před medvědem, před hadem, brodili se řekou (uvolnění mluvidel), dostali se do snu, došli k bráně, kterou otevřeli zaklínadlem Abrdy bábrdy vlky plky cenky bzenky drupity drup. Nakonec vše splnili a zbýval poslední úkol: před shromážděným kmenem přednést svůj text. Mají si také vymyslet své indiánské jméno. Děti hra zaujala. Samy do ní vnášely nové nápady, některé situace i drobně rozehrávaly. Zároveň se tak připravily na své vystoupení. Zkusily si i to, jak budou chodit před publikum. Vše bylo hotovo a ostatní členové kmene mohli být vpuštěni do sálu. Tam se také dozvěděli, že i oni jsou součástí hry.

Beseda lektorského sboru s recitátory II. kategorie a jejich doprovody

Vznikly tři diskusní kroužky. V jednom hovořila s recitátory Jiřina Lhotská, ve druhém Jaroslav Provazník a Magda Veselá, ve třetím Radek Marušák a Ivana Lubinová. Recitátoři měli možnost navštívit postupně všechny kroužky. Lektori se nejprve snažili s každým dítětem navázat přímý kontakt. Ptali se na výběr textu, na jeho zájmy, na pocit, které měl recitátor ze svého vystoupení. Pak si všímali kladných stránek jeho přednesu, potom těch negativních..

Mluvil se o výběru textu. Má recitátora zaujmout, ale nesmí být povrchní, má dávat možnost nalézt v něm stále hodnoty. Někdy se stane, že až při práci na textu se zjistí, že text je „vyčerpán“, to je pak lepší práci přerušit a najít text jiný, který by recitátora stále posouval.

Zdůrazňovalo se to, že musí být i jasný postoj recitátora k příběhu, který sděluje.

Častou chybou je i kouskování textu, kdy se zdůrazňují všechna slova a posluchač se pak ve významu ztrácí. Kouskuje se i tím, že se vkládají pauzy na nesprávná místa.

Zdůrazňovala se přirozenost projevu, nepřehánění gest. Oceňovalo se i to, že si recitátor vyzkouší různé žánry a formy.

Tentokrát většina recitátorů stihla vyslechnout názory všech lektorů. Hodnocení mělo spíš formu rady, jak přednes zlepšit a to děti velmi dobře chápaly a poslouchaly s maximálním.

Jindřiška

RECITÁTORY II. KATEGORIE

Vystoupení recitátorů II. kategorie

Klára všechny uvítala na kmenovém shromáždění a postupně vyzývala „malé indiány“, aby přednesli svůj text. Účastníků bylo 23. Ke svému vystoupení si raději vybírali prózu převážně humorně laděnou. Podařilo se mi položit několika recitátorům pár otázek o jejich vztahu k přednesu, o jejich pobytu v Trutnově.

1. Co tě napadlo ráno po probuzení, když sis uvědomil/a, že dnes máš přednášet?
2. Co si raději vybíráš k přednesu - poezii, nebo prózu?
3. Proč rád/a přednášíš?
4. Jakou barvu by měla tvoje cesta do Trutnova?
5. Jaký je tvůj nejzajímavější zážitek z Trutnova?
6. Čteš Deník Dětské scény? Kterou část nejraději?
7. Jaké je tvé indiánské jméno?

Zde jsou jejich odpovědi:

Anna Kubizňáková (přednášela text J.Kahouna Jahodová)

1. Napadlo mne, že se mi to povede.
2. Vybírám si spíš povídky, jsou zábavnější.
3. Že si to užiju.
4. Nenapadá mne žádná barva.
5. Líbila se mi diskotéka a divadelní představení Děvčátko Momo a ukradený čas a Narozeniny Marie-Hedviky.
6. Deník nečtu.
7. Moje dnešní indiánské jméno je Andulátor, protože mi tak skoro všichni říkají.

Anna Ročňová (přednášela text B.MacDonaldové Paní Láry Fáry)

1. Že pobavím lidi.
2. Raději prózu, zdá se mi vtipná.
3. Líbí se mi, že mohu lidi potěšit.
4. Ohnivá, protože bylo hrozné vedro v autobuse.
5. Líbila se mi diskotéka a taky vily v Trutnově. Jsem tu poprvé a jsem moc spokojená.
6. Deník čtu, společně jsme četli i nulté číslo. Zajímal nás naše přehlídka.
7. Moje jméno je Dlouhý vlas, protože mám dlouhé vlasy.

Jiří Vízner (přednášel J.Tuwim Slon Tomáš Trumpeta)

1. Napadlo mne, že si to mám užít. Že se nesoutěží, je to přehlídka. Těšil jsem se, že uslyším i ostatní.
2. Není to podle toho, jestli poezie nebo próza, ale jak se mi to líbí.
3. Baví mně to říkat, baví mne obsah textu.
4. Cesta měla modrou barvu, protože to je vlažná barva. V autě byla puštěná klimatizace a ta je vlažná.
5. Pěkné byly dílny, s hezkými nápady. Jsem tu podruhé a skoro se mi to líbí víc než vloni.
6. Deník čtu. Nejraději jsem četl zprávy z krajských přehlídek. Líbí se mi komiks o Blažkové.
7. Indiánské jméno je Velká řepa, že mám velkou hlavu.

Anna Ročňová

Jaromír Chroustov

Nina Mrázková

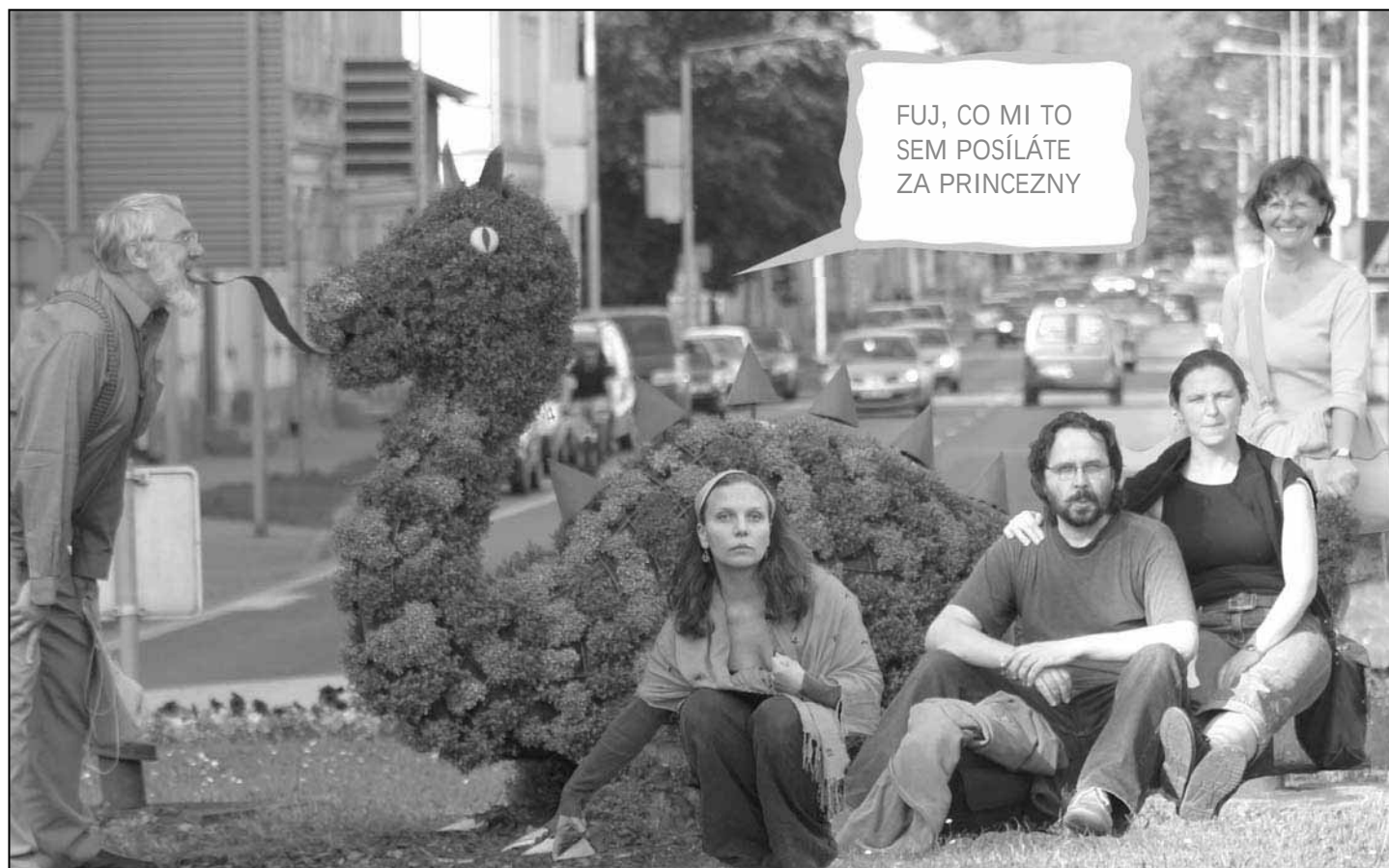

Alžběta Šichtová

PŘEDSTAVUJÍ SE...

LEKTORŮ SEMINÁŘŮ PRO DOSPĚLÉ

DOŠLO POŠTOU...

Energie oživení hmoty

Vážení čtenáři, tímto vám přinášíme možnost nakouknout do dílny J. Brůčka – Materiál, předmět a barva – vyprávění příběh.

Svou činnost jsme zahájili v sobotu 12.6.2010 prací s papírem a barvami. Od začátku ve skupině panovala přátelská atmosféra, vzájemná spolupráce byla pro všechny samozřejmostí. Díky věkovému rozdílu ve skupině měli někteří z nás poprvé možnost plně spolupracovat s lidmi o generaci či dvě staršími (popřípadě mladšími), což vedlo k zajímavým rozpravám a vzájemnému předání zkušeností a názorů.

První část dopoledne proběhla ve znamení papíru. Úvodem jsme se seznamovali s jeho vlastnostmi a možnostmi práce s ním za pomoci jeho vnějších vlastností, zvuku, který s ním můžeme tvořit a jeho dalších vlastností. Od těchto činností jsme plynule došli až k personifikaci – vytvoření svého fiktivního kamaráda. Při následné debatě vyšlo najevo, že pro některé z nás bylo velkým překvapením, co vše se dá vyjádřit pomocí několika málo druhů papíru. Většina členů semináře tuto techniku tvorby doposud nezkusila. Při tvoření svých papírových kamarádů jsme mimovolně vytvářeli svá alter – ego a tím, jak jsme si tyto bytosti vzájemně představovali, představovali jsme vlastně i některé své vlastnosti.

Druhá část dopoledne byla věnována barvě. Zde se nám naskytla příležitost seznámit se s vlastnostmi barev, vytvořit si vlastní systém jejich míchání a vytváření jejich nových odstínů a především tvořit samostatná díla tak, aby vyjadřovala naši momentální náladu a myšlenkové směry.

S papírem i barvami jsme pracovali ještě druhý den, k našim fiktivním kamarádům přibyli další, jenže tentokrát z kamene. Za pomoci barev jsme pak vytvořili ještě několik málo společných děl.

Nikdo z nás by z toho nejspíše neměl takové potěšení a zároveň přínos, kdyby nebylo našeho skvělého lektora Josefa Brůčka, který je mimořádně příjemným vedoucím dílny. Ve chvílích, kdy je potřeba nechat tvořivost čistě na skupině nám dává dostatek prostoru a naopak ve chvílích, kdy si skupina neví rady, vždy zasáhne dříve, než se z tvořivé činnosti stává činnost neproduktivní a nudná.

Doufejme, že dny, které do konce Dětské divadelní scény zbývají budou tak příjemné jako ty, které již proběhly.

Jana Srpová

ZEPTALI JSME SE...

Iva a Kláry, lektorek recitátorů II. kategorie (a nebo do Jeden den ... s II. kategorií)

Mohly byste představit svoji dílnu v několika větech?

Živá, hravá, upovídáná, tvořivá a spolupracující.

Jaký obraz se vám vybaví, když se řekne recitátoři II. kategorie?

Mraveniště, úl.

Čím vám recitátoři II. kategorie dělají radost?

neustále nás překvapují svými nápady.

Čím vám recitátoři II. kategorie dělají vrásky na čele?

Víte, jak je to těžké číst nebo přednášet před těmihle profesionály?

Čím chcete recitátorům II. kategorie dělat radost vy?

Doufáme, že se nám podařilo vytvořit v dílnách příjemnou atmosféru, že se mohli recitátoři lépe poznat a užili si to tu.

Iva

Na návštěvě...

na dílně pro děti ze souborů vedené Mirkem Jindrou a Kateřinou Horáčkovou

Škola se dvěma schodišti, osmi velkými nosnými sloupy, za oknem probleskující teplo, z blízka slyšet zpěvné ptáky... Jako v pohádce. Tu se ozvou kroky, brebentění, sloní dupot... Děti, tu větší, tu ještě docela malá mláďata. Realita. Nebo snad taky pohádka?

Přichází ke mně vzrostlý lektor Mára, svůj zástup cupitajících u mě zastaví a sám odchází pryč. Děti (dvě, tři, sedm, jedenáct...) na mě hledí. „Těšíte se?“ ptám se jich. „Css, na co jako?“ procedí chlapec s čepkou. Je mi tak do pasu a už takový puberták?! Usmívám se. Bude o čem psát...

Děti seřazeni dle velikosti, rozdělení do tří skupin, zástupce každého věku i výšky v každé z nich. Odcházím do třídy k Mirkovi a Kateřině. Přidrzlý chlapec s námi není.

Během několika minut vyjde najevo (a v průběhu dopoledne se to pak ještě víc potvrdí), že jde o skupinu vodníků, vodnic, plavců, potápěčů, moře-milovníků, prostě těch, kteří jsou ve vodě jako doma. Příjemná cháska, kde se velcí starají o malé a všichni mají nastražené uši k příběhům obou lektorů. A taky k příběhům svým vlastním...

„Všude okolo jsou stromy z lese, kde žije kráska a zvíře...“ Hra začíná - pohádkové postavy se navzájem proměňují, rachot, smích, blbnutí a hlavně neúnavný „zrzík“ - včerejší houbový kovář Martin (6 a půl roku). Nakouknutím do průpovědek, kterými naše dopoledne opepřoval, budiž tato... Káťa: „Máte rádi sněh?“ Martin: „Kdyby nebyl studenější, tak ho mám rád víc...“

Za chvíli děti míří z lesa do svých vlastních světů, kde fantazii pouští na špacír. Někdy i na docela odvážné terénní výstupy. Děti nechávají ožít, setkat se, rozhádat i sprátelit běžné věci z jejich okolí. Objevuje se tu namyšlený pan Žárovka, bláznivá a romantická slečna Propiska, věčná optimistka a „straštiprdlo“ Židle, moudrá stařena Vidlička nebo hospodský povaleč Otvírák. Doplnují se lektory nabídnuté mezery v bláznivých příbězích - podobně jako paměť lidem při amnézii nebo domýšlení toho, co nám uteklo ve zmeškaných dílech seriálu. Nemohu si odpustit druhý příklad vstupu reality do tohoto řekněme někdy až snového myšlení - opět to bude Martin, který z ničeho nic s drobnou hrůzou oslovil Mirka: „Já jsem tady skoro jedinej kluk...“ Mirek na to: „Jak to, vždyť jsme tu tři!“ Martin suše, avšak zdvořile (všimněme si, že vyká): „Nene, jen dva. Vy jste velkej.“

Byla to tedy pohádka? No... i když se zjistilo, že z milounké hadovky smrduté se umí také vyloupnout pěkně akční a neposedná houbička, asi ano. V dílně u Mirka a Kateřiny se kloubilo příběhové myšlení s porušováním běžných zajetých pravd a hranic. A královnou zde byla dětská fantazie.

Kamila

POTKALI JSME RECITÁTORŮ IV. KATEGORIE...

Vybrali jsme z recitátorů IV. kategorie dva zástupce, kteří přináší na DS odlišné náhledy: Vítka Malotu, který se na celostátní přehlídce DS dostal už po páté, a Elišku Raiterovou, která do Trutnova postoupila letos poprvé.

Když se řekne Trutnov a DS, co tě napadne?

V: Příjemná atmosféra, pouliční vydělávání (tady jsme před rokem začali), seznamování, přátelství.

E: Jako první mě napadne hrozná tréma, protože jsem hrozná trémistka.

Jak se ti líbí město Trutnov?

V: Trutnov se mi hodně líbí, je to příjemná změna oproti Strakonici - máte tady náměstí, my máme ulici. A ta zeleň všude...

E: Trochu jsme si to tu už procházeli. Byli jsme na koupáku, docela se mi tu líbí.

Jaké místo máš v Trutnově rád/a?

V: Dračí uličku, tu mám hodně oblíbenou, tam jsme sedávali i minulý rok.

E: Mám ráda, když si můžu sednout do trávy.

Co pro tebe osobně znamená DS?

V: Získání větší jistoty v recitaci, setkání se s kamarády, se kterými se celý rok nevidím, zkušenosti.

E: Znamená pro mě hodně. Jsem fakt ráda, že jsem se sem dostala.

Co si tady nejvíc užíváš?

V: Buď recitaci, protože je tady opravdu výborný prostředí, anebo dílny.

E: Poznávání nových lidí - zkoumám, jaký jsou. Všechno jsou společenský lidé, tak to je fajn.

Který z doposud slyšených textů tě nejvíc zaujal?

V: Nazareno Klug, protože měl text [Charles Bukowski: Šuknový nářez], který se vymyká tomu, jak recitoval v minulých letech.

E: Mám ráda, když text o člověku něco vypoví. Když vidím, že je v něm přirozený, zasměju se, tak to mám ráda.

Proč si myslíš, že jsi sem letos postoupil/a?

V: Obrovskou zásluhu na tom má paní Jiřina Lhotská, se kterou pracuju. A velký vliv na to má i to prostředí tady. Je potřeba jezdit na přehlídky a sbírat nové zkušenosti.

E: Myslím, že je to tím, že jsem neměla tolik času na přípravu, asi 14 dní. Jinak mi hodně pomáhala moje vedoucí, Ivana Sobková.

Jak si spokojený/á s dnešním výkonem?

V: Recitovalo se mi úplně nejlíp.

E: No, byla jsem docela nervózní, ale snažila jsem se. Vidím, jak jsou všichni suverénní, tak se snažím taky, ale moc mi to nejde.

Kamijon

NA NÁVŠTĚVĚ...

V SEMINÁŘI A

Příchod do centra UFFO

Vešel jsem dovnitř budovy postranním vchodem a nebyť davu seminaristek (ve kterém jsem se naštěstí nacházel), které již zkušeně věděly, kdy a kam zatočit, nikdy se v různých uličkách, schodech a dveřích netrefím do správné místnosti, kde seminář probíhal. Navíc, jak jsem později zjistil, bych se po prvním špatném zatočení dostal do slepé uličky, ze které bych se musel maximálně vysekát požádní sekyrou. Všechny dveře jsou totiž otevíratelné jen chipovou kartou, kterou samozřejmě pracovníci centra nedávají každému na setkání...

Začátek dílny

Hned po vstupu do sálu jsem upozoroval několik zajímavostí, které byly pro moje další bytí na tomto semináři rozhodující... Kromě mě se v místnosti nepohyboval žádný jiný muž, za to se kolem mě pohybovalo čtrnáct žen. Všechny účastnice se začaly převlékat, rychle jsem si začal něco psát do bloku. Došlo mi, že seminář A nebude v teoretické rovině. Po krátkém úvodním rozhovoru s vedoucí - Aničkou jsem zjistil, že nebudu čtyři hodiny sedět na židli - jestli tu chci zůstat, ráda by, abych s nimi pracoval. Vyzul jsem se a šel s blokem a perem na „plac“.

Obsah semináře

Samotný čas čtyř hodin byl rozdělen na tři hlavní celky. První celek byl uvolňovací a sebepoznávací, druhý aktivně pohybový, třetí teoreticky filozofický. Víím, zní to poněkud knižně, ale myslím, že brzy pochopíte.

V první části, která trvala přibližně hodinu, jsme si nejprve rozmasírovali svá těla vlastníma rukama. Poté jsme si měli prozkoumat svůj osobní prostor kolem sebe, zjistit, jak je velký, sáhnout si na imaginární zdi a několika způsoby s tímto prostorem pracovat. Měli jsme hledat pozice těla tak, aby nám poroučelo samo tělo a mozek se podřídil, než aby (tak jak se normálně člověk chová) mozek řídil pohyby těla. Po chvíli jsme si měli najít nejkomfortnější pozici těla, aby mu bylo příjemné. Všichni si tedy lehli, vyzkoušeli různé pozice lehu a po pár minutách byla v sále slyšet jen tichá reprodukováná hudba a klidný Aniččin hlas... Probudil jsem se s ostatními seminaristkami asi po dvaceti minutách. My, co jsme opravdu na chvíli usnuli, jsme dostali od Anky pochvalu s imaginární jedničkou a ostatní, kteří jen odpočívali, nám mohli jen závidět. Přemýšlím jen, jak to, že jsem opravdu usnul? Že bych byl nevyspalý...? K nalezení odpovědi jsem si raději sedl na židli a seminář chvíli pozoroval z pozvzdálí. Dalším úkolem totiž bylo stupňovat svoji vnitřní energii, zkoumat své jediné partnery - „vzduch“ a „podlahu“, kreslit tělem do vzduchu. Poté s nádechem sbírat energii, kterou s výdechem použít - vypouštět z těla ven. Pohyby měly být stále expresivnější, živější, aktivnější. Anka upozorňovala na centrum těla, přirovnávala „prskání“ energie z těla ven k malbě Jacksona Pollocka. Nakonec se seminaristky zpátky zastavily, uvolnily a uzemnily.

Po pauze začala část druhá, do které jsem byl (vlastně až na pár výjimek, kdy jsem si pilně zapisoval do bloku) opět plně zapojen. Tato část se nesla v tématech vnímání se, vnímání sebe sama v prostoru, vnímání ostatních, komunikace s partnerem, „rozhovor“. Nejprve jsme jen chodili. Po průpravných cvičeních došlo k hlavní části semináře. Právě ke zmíněnému rozhovoru - dvou lidí. Rozhovor samozřejmě nebyl skrze slovo, ale skrze pohyb, impulzy, akci a reakci. Dva stojí proti sobě, jedna ruka drží křížem druhou až u lokte. Centrum jednoho člověka vyšle impuls k pohybu. Přes most tvořený rukama se druhý „dozví“, že se má hýbat, „most reakce“ se dokončí v centru druhého. Oba se nakonec hýbou jedním směrem. Později se pohyby více propojují, přidávají se další obměny. V tomto bloku jsem tak mohl jako občasný divák vysledovat situace, které se daly číst jako fungující stroj, příběh dvou na blíže nespecifikovaném místě, v blíže nespecifikovaném čase či jako rituál.

Třetí část byla už klidná a hodně individuální. Zkoumal se dojem z postavy stojící na různých částech jeviště, později i její pohyb po jevišti. Co všechno to může divákovi evokovat za pocity? Na tuto základní otázku se snažily seminaristky odpovídat.

A to byl konec. Seminář určitě zajímavý. Teď už se jen vymotat z budovy...

Jonáš

PŘEDSTAVENÍ DRUHÉHO BLOKU

Lakomá Barka

V rámci přehlídek dětského divadla veleznámou pohádku si pro svou první inscenaci (s pomocí své vedoucí Andrey Štefkové) vybral i soubor DIVADRA. Devět jeho členů ve věkovém rozmezí 10 – 11 let pracuje v divadelním kroužku při ZŠ v Šenově již asi rok a čtvrt. Lakomou Barku hráli v různých variacích a úpravách asi desetkrát. Soubor i jeho vedoucí teprve objevují divadelní jazyk, jejich dramaturgická, divadelní i herecká ne zkušenost se ukázala v mnoha prvcích inscenace. Lektorský sbor oproti tomu vyzdvihl pedagogickou práci vedoucí, soudržnost a souhru dětí na jevišti (jejich soustředění bylo mnohem vyšší při dopoledním hraní). V téměř klipovém sledu obrazů, s pomocí někdy zbytečně popisných slovních komentářů a vnějškových prostředků se před očima diváků načrtne a okomentuje (spíše než divadelně zobrazí) část dějové linie pohádky. Závěrečná pointa (odhalení záměny pytlů Kubáta a starosty) se zde vůbec neobjeví, takže divák neznalý předlohy děj sotva pochopí. Kvůli rychlému střídání obrazů nemohou vznikat a odehrávat se situace, a této jevištní hře pak chybí i základní téma. Současnou vesnici evokující pytle na sebe berou příliš mnoho významů (slouží jako hračky dětí, cesta, stěny či zdi, ale i jako pytel s „mrtvou“ Barkou), jednání s nimi je pak málo věrohodné a sdělné. Zejména ústřední zápletka (záměna pytlů) je okatá a nepravdivá. Také touha diváka spatřit postavu Barky nedojde naplnění – přitom je titulní postavou! Nápadité a jednoduše vytvořené obrazy jako chlív, náves s kostelem a opékání prasátka ale stojí za povšimnutí, stejně jako živá hudba. Vedoucí souboru bylo doporučeno zaměřit se na vytváření a rozehrávání jevištních situací a na obezřetnost v dramaturgické práci.

Hlásná trouba

Záliba vedoucí souboru kuk! (ZUŠ Biskupská, Praha 1) Ivany Sobkové v námětech situovaných do prostředí či estetiky první republiky (např. inscenace Némý film nebo Válka s mloky) se možná promítla i do výběru předlohy inscenace Hlásná trouba. Jde o příběh redakce novin, které se ocitnou v krizi, již se tvorbou klamných zpráv snaží vyřešit novinář Bohoušek, který je za svou špatnou novinářskou etiku potrestán kolektivem kolegů. Námět nabízí pohled na fungování médií a vznik bulváru nebo prostě zobrazení toho, jak média zkreslují, pozměňují skutečnost. Lektorský sbor diskutoval dva problematické aspekty inscenace: dramaturgický výběr (Proč povídka z roku 1937 a proč dramatizace Mirka Slavíka?) a s tím související tematický vztah dětí k předloze. Lektorů se shodli na tom, že inscenaci by pomohlo přesnější dobové ukotvení (první republika nebo používání mobilu?), které souvisí s použitým kostýmem (civilní oblečení herců s visáčkami účastníků DS). Druhým diskutovaným aspektem byla místy problematická mluvní a pěvecká stránka projevu dětí, která je zvlášť podstatná u námětu založeného na slovním humoru a pointování (představitel Bohouška však v trutnovských představeních nahrazoval původního herce, který bohužel hrát nemohl!). K pěkným momentům inscenace patří mini-situace - jednoduché a přesné ztvárnění množství typově různorodých postav, kupujících si od Bohouška noviny, a také vtipné ztvárnění tiskařského stroje, v jehož charakteru se odráží atmosféra v redakci. Rovněž komunikace Bohouška s publikem byla citlivá, otevřená a dobře načasovaná. Inscenace má potenciál proměnit se ve svižnější, stručnější grotesku, v níž by závěrečná pointa (Bohoušek se „polepšil“ a okurková sezóna jednoduše odezněla) spolu s propagací znojemských okurek nevyznívala tak triviálně, rozporuplně.

Už zase skáču...

Inscenaci souboru HOP- HOP (a vedoucí Ireny Konývkové) otevírá groteskně stylizovaná honička dětí, která rychle přechází v zachycení onemocnění Alana, jeho prožívání a následky. (Podobný princip stylizovaného ztvárnění vypjatých situací se pak objevuje např. při cestě do školy nebo při „seznamování s berlemi“.) Po expozici už se děj soustředí na zobrazení toho, jak se může žít dítěti po obrně; na téma životního odhodlání, sveřeposti, překonávání sebe sama navzdory fyzickému handicapu. Převedení předlohy do výsostně divadelního jazyka je určité hlavní devizou inscenace, vedle toho ale také režijní nápady, promyšlená a funkční scénografie a herecké výkony na výjimečné úrovni (jak po stránce mluvní, tak i co se týče zvládnutí prostoru, dynamiky a energie herců i všech pohybových dovedností). Struktura děje i jednotlivých obrazů poutavě ukazuje vývoj Alanova vypořádávání se s nemocí i vývoj vztahů mezi dětmi a Alanem. Nejsilnějšími momenty pro mne zůstávají expresionistické ztvárnění hrůzosti nemoci, souboj Alana s Madlou a plavání v jezeře. Pořádnou dávku emocí u (některých) diváků posiluje i hudba, jejíž výběr je ovšem diskutabilní (je česká, ženská, současná), mimo jiné i proto, že je jí v inscenaci opravdu hodně a někdy tak trochu diktuje, co má divák prožívat. Někteří členové lektorského sboru ji vnímali v nesouladu s dobovými kostýmy a moderní scénografií. Neorganické je z mého pohledu spíše začlenění epických částí románu, traktovaných Allanem, do samotného děje, který se vždy v danou chvíli zastaví a „zvěční“ (nebezpečí patosu). V rámci diskuse lektorů byla inscenaci vytýkána efektnost prostředků (např. choreografie operačního týmu) a nevyjasněná logika příhodů a odchodů postav v nemocnici. I přes uvedené výtky má inscenace a práce jejích tvůrců můj velký respekt, neboť si odnáším si jedinečný divácký zážitek.

Eva Brhelová

Lakomá Barka

VČERA
JSME VIDĚLI ...

Hlásná trouba

ZÁZNAM ZE...

SEMINÁŘE O PŘEDSTAVENÍCH DRUHÉHO BLOKU

Lakomá Barka (DS DIVADRA, ZŠ Šenov u Ostravy)

Lektorský sbor ocenil chuť nováčků hrát a potenciál skupiny, která ukázala, že umí i na jevišti spolupracovat. Pochválen byl i pokus o stylově čisté představení. J. Hulák označil předlohu Lakomá Barka za jakýsi evergreen dětského divadla. A i z tohoto, možná ne zcela vhodného výběru předlohy, vyšly další poznámky k představení. Další otázka se objevila například v souvislosti s užitím pytlů jako jednotícího, avšak ne vždy zcela funkčního scénografického prvku. Pytle se ukázaly jako dobře využitelné spíše v momentech, kdy figurovaly v pozici loutek. Rezervy lektorský sbor spatřoval v hereckém vybavení herců, které se však dostaví až delší přípravou, na které soubor jistě pracuje. H. Císovská za lektorský sbor vzápětí dodala, že soubor je sice teprve v půli cesty, ale dobrým směrem.

Hlásná trouba (kuk! ZŠ Biskupská, Praha 1)

Hlásnou troubu si pro vstup do debaty vzala třída A. Pochválila prostorové rozložení, spolupráci herců, změny při opakování motivů. Třída B doplnila klady o funkční kostýmní znak čepic, celkový temporytmus představení a užití živé hudby (klavír byl pro děti jistotou) a zpěvu (který, sic byl vnímán většinou jako ne zcela čistý, byl podáván s radostí a svobodou). Hudba otočila smýšlení k otázkám a připomínkám. Nejen nad kvalitou zpěvu a volbou melodie, ale například i nad zpracováním autobusu nebo tiskařského stroje, který mohl pro někoho být až jistým dramaťáckým klišé, či nad nevyjasněností a slabostí tématu. Lektorský sbor se více zamýšlel nad žánrem a výzvou k rozhodnutí se mezi příběhem ze současnosti a groteskou z 30. let. Na závěr - připomenutí E. Keroušové o rysu amatérského divadla - je dobré vzít rezervy či případné chyby záměrně víc do hry a využít je ve svůj prospěch.

Už zase skáču... (HOP-HOP, ZUŠ Ostrov)

Třída S za začátku chválila. Výčet byl poměrně dlouhý, vypíchněme to nejpodstatnější... Podarilo se sdělit jedno nosné téma; předloha byla zvolena adekvátně k věku herců; představení bylo herecky čitelné, propracované, uvěřitelné (jeden případ za všechny - běh a jízda na vozíku); jednotlivé složky byly propracované a sjednocené do celku. Vyrojilo se i několik problematických otázek - například zda nejsou v některých situacích komentáře hlavního hrdiny zbytečně popisné či zda není spojení hudby, herectví a tématu až přílišným tlakem na diváka. Opět hudbu a užití dalších výrazových prostředků řešil i lektorský sbor. Inscenace má objektivní kvality, je plná nápadů, je založena na souhře, herecké a vůbec divadelní vybavenosti celého souboru. Názory na celek se však můžou značně lišit, protože hranici, co je ještě emocionálně působící, přijatelné, přesvědčivé... má každý trochu jinde.

Kamila

DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Voda v Úpě již jistě smísila se s Labem a my se ponoříme do druhého dne Dětské scény (odkaz na včerejší říční radovánky lektorů). Soubor HOP-HOP bohužel neviděl své kolegy, tudíž se do diskuse nemohl zapojit.

Co řekl soubor kuk! o představení **Lakomá Barka**

Pohádka nebo příběh? Byl to příběh, protože to nemělo nadpřirozený postavy a bylo to z pradávky vesnice. Nepochopila jsem začátek. Herci se tam postavili nějak zvláštně, nevěděla jsem, proč a koho ztvárňují. Moc nerozumím, kde je ten konec příběhu, nepochopila jsem to, nemělo to jasnou tečku.

Líbili se mi čuníci – herecky, jak baštili. Líbil se mi oheň – kvalitní nápad, využití ponožek. Zobrazení hodin. Bylo legrační, jak si vyměnili pytle. Mě přišlo trochu divný, jak si tam vyměnili ty pytle, jeden to vzal přes rameno a druhý po zemi – to by bylo těžký, kdyby tam byla Barka. Taký se mi líbila herečka, která hrála na tu flétnu.

Problém - Kubátova stodola, mohlo to být zahrané a ne řečené. Občas někdo spolknul kus slova. Kostýmy – herci se od sebe nedali rozpoznat.

Jak mohla Barka vidět do té učebny a jak se mohla zabít?! Ona umřela? Mě zas bavilo, že tam spadla.

Co řekl soubor DS DIVADRA o představení **Hlásná trouba**

Tvářilo se to trochu příběhově a pak to byla pohádka. Dopadlo to dobře.

Bylo to pochopitelné!!! Líbil se mi stroj na noviny a jeho pohybové ztvárnění. Jak se přetvařovali před šéfem. A co ještě? No třeba s tím autobusem, jak se tam nevešli - málem se tam utlačili. Mně se líbilo, jak seděli u stolu a psali noviny a zpívali tu písničku. Herecké výkony byly dost dobré, i když...nebylo jim rozumět, když někdy zpívali dohromady nebo seděli u toho stolu. Trošku tam kuňkali.

Normální mluvení doplňovali zpěvem, to bylo fajn. Dobré hudební propojení. A také ten klavírní doprovod.

Hmm...Opakovaly se scény. Mohlo se tam vymyslet něco jiného, mohlo se to víc měnit. Mohli to zkrátit. Ty záclony...je to takové nereálné, když je pán v práci a pak přijdou závěsy. Že je jako nepoznal, když jsou to jeho kolegové, ne?

Herci! Co jste měli na sobě? Byly to kostýmy? Bezva bylo, jak se pomstili okurkové sezóně a snědli na závěr okurky. Možná mám takovej šilenej nápad, ale bylo by dobrý, kdyby ty okurky pak hodili do diváků! A na lektory! Znojenské okurky - dejte nám taky!

Hop! Už zase skáču...

Byl to život kluka, který nemůže chodit, říká se mu mrzák. Je to o jeho pocitech a jak to má všechno přežít. Já jsem v tom moc velký příběh neviděla. Ani to nebyl příběh, spíš směs událostí – životopis.

Líbilo se mi, jak se mečovali. Taký obličej za plátnem, operace (byla umělecky ztvárněná), lékaři, zobrazení rybníku, ztvárnění rvačky Alana a Madly. Madla byla super. Líbil se mi ten mrzák, jak se snažil být lepší než ostatní. Strašně se mi líbilo, jak Alice pořád říkala „To je ale mizerie“.

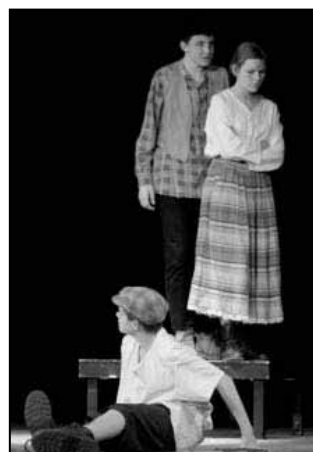
Hezké rekvizity (např. ta postel, berle, vozík). Líbilo se mi, že používali jen plátina a stůl – stačilo to. Líbil se mi, jak se točili ten vozík a jak se potom to plátno oranžově nasvítilo, jako že se mu během té operace v jeho mysli něco událo. Taký jak jeli na těch vozících - to bylo fakt věrohodný.

Bylo to dojemné. Muselo být těžké to všechno natrénovat.

Nepochopila jsem, v jaké době se to odehrává. Zdálo se mi, že to je moc dlouhé. V některých chvílích to bylo přetáhnuté, jak tam ležel na tom stole se to dalo zkrátit. Já jsem nepochopil, když šel s tím kamošem a nešel s Alicí. Já jsem nepochopila, jak točili toho kluka na stole při operaci. Jak vůbec tu obrnu chytil? Mámě nebylo rozumět, takže to nechápu. Bylo to takový bílý. V některých chvílích jsem nechápala, jak tam byly ty obličejové a ruce. Ne že by to nebylo zábavný, ale spíš tomu občas nebylo rozumět.

Já jsem si na konci myslel, že to bude ještě pokračovat. Myslela jsem, že se vyléčí, když se to jmenuje: Už zase skáču. Nemáme se posmívat takovým dětem, které to mají. Lidé, kteří to mají, jsou hrdinové, když se s tím dokážou smířit. I když nemůže jezdit na koni tak může dělat jiné věci, co jiní neumí. Bylo to dojemné. Mně ho bylo líto.

Zdeňka, Petr a čerstvě namydlený Miloš

Už zase skáču...

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... znavených recitátorů

ZÁZNAM Z...

OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO KLUBU

V neděli proběhl opět pod vedením Lenky, které dnes dělala asistentku Verunka. Účastníci se postupně zabývali dnešními představeními.

Lakomá Barka je příliš nezaujala. Mnohá místa byla nejasná, takže ti, kteří příběh dřív neznali, se v něm špatně orientovali. Podle účastníku klubu však představení mělo i klady: minimum rekvizit, zajímavé použití pytlů, některé okamžiky byly vydařené, např. krmení prasat.

A to poučení tam nakonec i bylo. Barka se prostě nepoučila.

Nikdo by si však v tomto příběhu zahrát nechtěl. A co by souboru vzkázali?

Aby si soubor vymyslel nějaký svůj text, nebo text, který není tak známý.

Aby našli jiné téma, které by je víc bavilo.

Hlásná trouba byla hodnocena lépe. Většinou se líbila. Mezi klady uváděli ztvárnění tiskařského stroje, použití čepice jako znaku toho, že novináři jsou v práci.

Diskutujícím se nelíbilo, že zpěv byl mimo rytmus, že představení scházela dynamika a herci se točili zády. Na závadu byla i špatná výslovnost.

Skoro všichni by v takové inscenaci chtěli zahrát. Také nové názvy, které by vystihovaly téma, vznikaly rychle: Lež má krátké nohy, Novinky, Okurková sezóna. Poslední název vyvolal novou diskusi - co to vlastně je, okurková sezóna...

Také tato inscenace v sobě nesla **poučení**:

Člověk by měl dělat to, co umí.

I když bude horší doba, člověk by měl zůstat stejný.

Inscenace **Už zase skáču...** vyvolala různé reakce. Poprvé se děti nepostavily jednoznačně na stranu kladu či záporu. Objevila se obě hodnocení, i když převažovala ta kladná.

Co většinou na inscenaci **ocenili** nejvíce?

Skvělé herecké výkony, zajímavé efekty. Nejvíce zaujaly obraz toho, jak chlapce vozili do školy, jak plaval, jak se utkal s dívkou, jak působily obličejové prostěradla.

Proč někomu inscenace **nezaujala**?

Byl to smutná příběh. V této souvislosti se mluvilo o tom, jak je individuální to, proč lidé chodí do divadla (někdo nechce vidět smutné příběhy, chce se pobavit). Inscenace se zdála příliš dlouhá a bylo tam moc efektů, které by pak zastínily herce, což je škoda, protože ti jsou dobří. Problémem byla hudba - známé písně navozovaly jiné představy, odváděly od příběhu. Možná mohla být hudba beze slov.

Diskutující mluvili o tom, zda mohl být příběh skutečný a jaké poučení skrývá. Zdůrazňovali to, že kamarádi s chlapcem zůstali a že on sám se nevzdal.

Lenka upozorňuje na to, že na Dětské scéně mají diváci možnost porovnat inscenace, které jdou za sebou a divák si může všimnout, jakým způsobem se v inscenacích pracuje např. s časem, během kterého se příběh odehrává (v prvním dnešním představení se jedná o dny, ve druhém o měsíce, ve třetím o roky). Stejně se může divák zaměřit na využívání hudby (v prvním dnešním představení byla flétna, ve druhém klavír, ve třetím reprodukováná hudba).

Na závěr se Lenka ptá, kdy budou hrát děti, které se účastnily dnešního diskusního klubu. Dozvídá se, že ve středu. Setkání zase velmi rychle uběhlo. V tomto případě se čas měřil na minuty.

Jindřiška

Sedíme okolo stolu v předsálí kina. Odpovědi, připomínky, špílce padají ze všech stran. Slévají se v souvislý tok. Tak mohutný až nás vedle sedící účastníci semináře krotí. A takhle nějak to vypadá.

Jsme blázni. Vycházíme spolu docela dobře, že jo? Jsme v pohodě. Puberťáci.

Důležité je pocit diváka z představení. Abychom spolu vycházeli. Spolupráce. Abychom vypadali in. Abychom si důvěřovali. Důležitý je že si mezi sebou nelžeme. Fakt, jo? Že si radíme. Důležitý je, aby se Martin naučil text. On vždycky dostane nejméně dva monology a vždycky říká „já už to umím, ale tohle jsem se zrovna nenaučil“. Každý se na ten dramaťák těší, na ty zkoušky protože... Proč? Prostě nás to baví. Těšíme se na paní učitelku. Teda, ještě uvidíme, jak dopadne představení.

Dřina se vyplatí. Já jsem zjistil, co mě poslední dobou nebaví, mě baví to zkoušet, ale nebaví mě premiéry. Vždycky si říkám, že já blbec jsem se do toho pouštěl. Taky hraní pro školy, pro naše spolužáky bylo divný, protože jsou to puberťáci. Ale nakonec se jim to líbilo. Že prý to bylo v pohodě. Že jsme herečky. Ale to my už víme dávno. Víte, co nenávidíme? Věci do kterých jsme nuceni.

Jednou před vystoupením jsme šli ještě do města, prodýchat se a málem nás přejela sanitka a pohřební vůz. Máme z divadla neuvěřitelné vzpomínky. Když nás jednou uváděli před představením a paní řekla, vystoupí soubor Jau, tak jsem se zvedla a praštila jsem se do hlavy. Tak se to k tomu hodilo.

Musíme si mezi sebou rozumět, hrát divadlo a nerozumět si spolu můžou jen hodně dobrý herci. Když jsou v naší inscenaci hádavý scény, tak je to jako živý! My nemáme ani čas se mezi sebou hádat, protože to máme všechno v představení! Tam se vyhádáme, vyběháme.

Naše paní učitelka by mohla být pohádková babička. Vychovatelka princezny. Babka kořenářka. Je hodná, ale když se naštvě, tak je to hustý. „Nebudu na ně rvát. Nebudu na ně rvát. Nebudu na ně rvát.“ I když třeba něco zkazíme, tak nás stejně pochválí a dělá si z toho srandu. Podceňuje nás, abychom se vylepšili. Máme nejlepší učitelku. Když podáme dobrou výkon, tak nám donese něco dobrého.

A ještě něco málo od vedoucí souboru Iriny Ulrychové

Co je zvláštního a podivuhodného na této skupině?

Tak trochu na poslední chvíli nám odešli dva herci. Podařilo se sehnat nového člověka, vypo-mohla nám dívka z jiné skupiny a i s těmito velkými zásahy se to podařilo. Tohle představení je z půlky autorské, každá role byla vázaná na konkrétního člověka a podařilo se to scelit, takže to není poznat. Toho si cením a označila bych to za úžasné.

Čím vám dělají největší radost

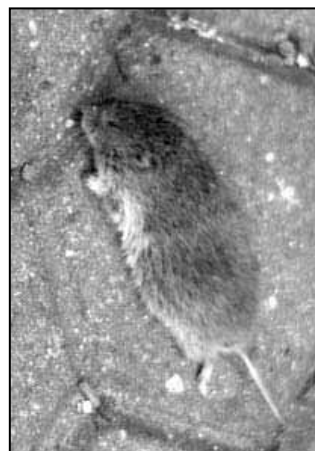
Hráli jsme pro školy v Brandýse, pro jejich vrstevníky. Oni se toho hrozně báli. Na facebooku četli negativní připomínky předem a přesto do toho šli a dotáhli to do konce. Když jde o něco, tak dokážou zapnout.

Michal

Živý obraz na fotografii představuje klasickou zkoušku souboru, jak by ji zahráli herci Národního divadla.

Že Trutnov je vlastně Hammeln. Dva naši redaktoři nezávisle na sobě na posvátném místě, kdy byla skolena slavná saň, potkali vypaseného potkana. Opravdu potkana, ne laboratorní myšku. Něco jí podobného, však v šedém kabátku, leželo mrtvé opodál.

... zvířátek

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... redaktorů v dobré náladě

DNES HRAJÍ...

DFS JIZERKA, LIBEREC
V PŮLNOČNÍ HODINU ANEB CHOZENÍ S BETLÉMEM

Děvčata svědomitě odpovídají. Chlapci to jistě ze zadu. Občas přidají cosi pádného. Je jich tu všude plno. Jsou klidoví.

Jací jste?

Jsme kamarádští. Jsme divní. Jsme aktivní. Někdy až moc. Jsme Dětský Folklórní Soubor. Jsme lidový - klidový soubor.

Co je nejlepší na vaší práci?

Že jsme dobrá parta. Že je na zkouškách taky prostor, abychom se bavili.

Dokážete se bavit i všichni dohromady, v tak veliké partě?

Jak kdy, ale spíš jo.

Co je na vaší práci nejtěžší?

Pamatovat si kroky. A hlavně něco předvádět. Výraz. Když jsme v krojích, tak chodit. Zahrát to.

Co je to divadlo?

Herectví. Divadlo je na živo, musí to být vždycky na první pokus.

Film je lepší, výraznější, protože je to se vším. Ale v divadle jsou lepší prožitky. Televizi máš jenom jako takovou placku. A v televizi jsou teď spíš jenom kuchařky. Pořady o vaření.

Zažíváte při práci dramatické situace ?

Někdy jo. Ale já si na ně radši nevzpomínám. Když zapomeneme nějaké věci na vystoupení.

Když při vystoupení něco zkazíme tak je to „prdča“.

Jaký druh příběhu by byla vaše zkouška.

Fantastický. Horor rozhodně ne. Spíš taková staročeská pohádka. Mně by se líbilo, kdyby to bylo sci-fi. Vzít si na kroj masku. Třeba nějaký monstrum

Máte v souboru nějaká speciální výrazy, své „hlášky“?

A sakra. Stop, znova!

Čím by byly vaše vedoucí, coby postavy z příběhů?

Srdcové královny. Jsou trpělivé a tvrdohlavé. Za vším si stojí.

To je ale dobré, protože ony musí vědět, co dělat. Protože s námi je těžká práce.

Jak to?

Povídáme si, nedáváme pozor. Jsou tedy i okamžiky, kdy pozor dáváme.

Michal

Tak takto vypadá klasická zkouška DFS Jizerka

Dnes hrají Kampak!

Jana, Míša, Eliška, Sabina, Káťa, Lucka, Jáchym, Alžběta, Marie, Alena. Devět dívek a jeden mladý muž na hradební zdi. Zní smích a odpovědi jedna přes druhou. Nápadně často se ovšem všichni shodnou. Zdá se, že, když říkají, že si v souboru rozumí, nejspíše mluví pravdu.

Co je nejpodivuhodnějšího, nejzvláštnějšího na vašem souboru?

Že je tu většina holek a jen jeden kluk. Máme hodně holek, ale hrajeme hru, ve které jsou jen mužské role.

A jaké to pro křehkou dívku je, hrát mužskou roli?

Zas tak hrozné to není. Když hrajeme čerty, tak lítáme po pódiu a vyřádíme se. Je to zase něco jiného než být pořád holka.

Jáchyme, jak to zvládáš s tolika ženskýma?

Nic nenormálního. Lidi jako lidi. Člověk si zvykne.

(a děvčata dodávají) Někdy ho zlobíme, ale on to vyřeší. On nás taky zlobí, tak se to vyrovná.

Vy mě zlobíte víc, protože vás je víc.

Jak řešíte konflikty v souboru?

My jich moc nemáme. My se spíš škádlíme, ale je to spíš legrace.

Já jsem se tedy párkrát našel tak jsem pořádně zařval a pak už to bylo celkem v pohodě. Není tu tolik lidí, kteří by chtěli vyhledávat konflikty a když už, tak to vyřešíme s chladnou hlavou.

Co je na vaší práci nejzábavnější?

Výsledky. Že hrajeme divadlo. Můžeme být na sebe hrdí. Dobré je, když diváci dlouho tleskají. Nejlepší je radost, když to máme odehrané.

Jak se ta práce proměňuje, na začátku máme jen holé texty a postupně se ta hra probouzí k životu.

A co je nejdůležitější?

Aby se nám povedlo vytvořit ten obraz, který chceme, aby to diváky zaujalo a dlouho na to nezapomněli.

Jakou postavou z příběhů by byla vaše vedoucí?

Čarodějkou, kouzelnou babičkou, protože s tím divadlem dokázala udělat věci. Na začátku jsme si nemysleli, že to bude tak dobré. Na konci jsme zjistili, že se to proměnilo v něco úplně jiného.

Herečkou z dobrodružných filmů. Má největší zásluhu na divadle.

Soubor Kampak jsem pověřil náročným úkolem "vzájemně se nakreslit v rolích, které by tomu druhému absolutně nesedly, byly by jeho pravým opakem. Takový je výsledek.

V zájmu objektivitvy jsem požádalo vyjádření také vedoucí souboru Danu Bláhovou.

Jaká je to parta?

Dobrá skupina, velmi rozmanitá, přemýšlivá, veselá.

Jak Vás děti berou?

Myslím, že mě vidí jako spíš přísnějšího člověka, který ale přináší zajímavé náměty.

Michal

... dětského diskusního klubu

... Zlatovlášky

UFFO SI VYBRAL

JAKUBA ČECHA

Najednou se mi zdálo, že mne někdo pozoruje. Znáte ten pocit. Otočil jsem se a mezi recitátory II. kategorie jsem zahlédl drobného chlapce. Úzký obličej lemovaný delšími vlasy, zkoumavý pohled, utajená energie. V ruce tužka a blok. Světa kolem sebe si všímá velmi intenzivně. Do Trutnova přijel z Prostějova. Zdá se, že je pro něj důležitá příroda. Cestou vnímal mlhavé ráno a hlasitý zpěv ptáků. V Trutnově mířil do parku u lesnické školy. To, co vidí, chce i sdělit, proto rád přednáší, hraje divadlo a píše. Zaslechl jsem, že zkouší vytvořit webové stránky, na kterých píše o věcech ze svého města. To by se i mně líbilo, ale takovou možnost jsem neměl. Zaslechl jsem také, že ho oslovovali indiánským jménem Bylo pět. Asi podle jednoho příběhu, který se mu líbil. Chtěl jsem na něj zavolat, ale už spěšil, odjížděl domů, začíná tam recitační festival, o kterém chce psát.

Zajímalo mě, co asi píše, tak jsem redaktory přesvědčil, aby se na jeho web podívali. Udělali to.

V městských lázních v Prostějově si dávejte POZOR. V mužském oddělení nejdou zamknout kabinky a proto se vždy opřu o dveře. Pořád mi někdo otevírá kabinku a po chvíli se jdu podívat kdo to dělá. Podívám se a uvidím dva kluky a jeden to svádí na druhého. Za okamžik mi ve spodním volném prostoru podali svůj batoh s věcmi a já jsem jim ho podal zpět. Po chvíli mi berou moji mikinu (prostřednictvím volného prostoru dole). V lázních mi vadí, že voda ve sprše není dostatečně teplá, v bazénu je studená, a po zmáčknutí tlačítka ve sprše teče strašně málo vody a jen chvíli. Stejně se za dobu toku vody nikdo neosprchuje, proto chci, aby po jednom zmáčknutí tlačítka u sprchy voda tekla déle. Jistě je možné délku sprchování nastavit. Též nechápu, jak může dospělá žena s klukem o věku 4/5/6 let vstoupit do mužského oddělení? To raději ať jde kluk na ženské oddělení.

24.11.2009

DNEŠNÍ PROGRAM - PONDĚLÍ 14.6.

8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30	semináře A, B, C, S
9.00 - 11.00	3. blok vystoupení pro veřejnost
14.00 - 16.00	3. blok vystoupení souborů
	Internát, JAU, ZUŠ Brandýs nad Labem (kino)
	V půlnoční hodinu aneb Chození s betlémem, DFS Jizerka, Liberec (kino)
	Johannes doktor Faust, Kampak! ZUŠ Štítného, Praha 3 (ND)
16.15 - 17.15	diskusní kluby seminaristů
16.30 - 18.00	dětské diskusní kluby
17.30 - 19.00	seminář k inscenacím 3. bloku
20.30 - 21.30	večerní program pro děti ze souborů (ND)
	(dospělé účastníky zveme do Pivního baru U Truta)

NAPSALI NÁM O SEMINÁŘI D

Naše společné setkání s recitací začalo v zámeckém parku. Stíny stromů nám poskytly úkryt pro seznámení se s lektorkou.

Seminář probíhal v příjemném rodinném duchu. Uvítala jsem, že nás bylo „tak akorát“ Proto naše rozborby byly dost intenzivní. Nikdo nebyl jako jeden z davu, ale každý byl důležitou součástí diskuse.

Je dobře, že semináře bezprostředně navazovaly na vystoupení dětí. Měli jsme konkrétní ukázky recitace a k dispozici texty. Žádné obecné tlachání.

Lektorka nás vyzývala k vyjádření názorů a přidala své. V naší malé skupině byl každý z jiného prostředí, kde se nějakým způsobem zabýval nebo chce zabývat recitací. Na startovní čáře jsme byli vybaveni každý jinak. O to to bylo zajímavější.

Pro mne to znamenalo ujasnění si pojmů. Nesmírně cenné zážitky při rozbořech. A chut jít dál

M. Škultétyová,

frekventantka semináře D s Emou Zámečnickovou

BLAŽKOVÁ - DÍL 4. - U(E)FO

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 3.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Jindřiška Bumerlová, Jonáš Konývka, Kamila Kostřicová, Michal Ston, Michal Drtina (sazba, foto), Jasanka Kajmanová (foto), Pavel Kocych (ilustrace) a Matěj letos není.
Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 14. 6. 2010 ve 1.30. Vychází 14.6. 2010 v 10.30.
Náklad - 333 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ČÍSLO 4.

ÚTERÝ - 15. ČERVNA 2010

ÚVODNÍK...

Do dalšího přehlídkového dne se snažíme přinést zajímavá témata. Rozhovor s Katkou Rezkovou je o tom, že je možné napsat protagonistovi text přímo na míru, ale přece jen to není asi jen tak, i když se z rozhovoru zdá, že to byla hračka.

Na stránce o souborech se dočtete, jaké choroby skolily děti ze souborů a že ne všichni přijedou dostatečně včas na to, aby s nimi mohl být pořízen rozhovor či cokoli jiného. Ale i to se stává.

Na včerejší večer bylo avizováno setkání dospělých seminaristů U Truta, ale nikde se o něm nedočtete, protože celkový počet zúčastněných byl na čísle 24 ve chvíli největší obsazenosti hospody, i když byla objednána místa pro 70 lidí. Velká škoda.

Na setkání dětí ze souborů v Národním domě bylo účastníků daleko více, a proto se o něm něco málo dočtete. Lektori dílen pro děti ze souborů se překonávali a vymýšleli hry a soutěže jako na běžícím pásu, a tak si vlastně celý večer nikdo nesedl.

Ve všech včerejších třech představeních hrála důležitou roli hudba, ať už živá či reprodukováná. Je zajímavé v článkách vysledovat, jak se názory na hudební složku inscenací různí – pohled dětských debatérů je prostě jiný než ten dospělý. A když už jsme u toho, houslista v inscenaci V půlnoční hodinu byl prostě jednička a blondatá houslistka ve Faustovi... a klarietista... ale nic, milovníci živé hudby v redakci vítězí, ačkoli i na reprodukovanou hudbu si tak trochu zatančili...

Iva

VIDĚLI JSME...

Internát

Johanes Doktor Faust

V půlnoční hodinu aneb Chození s betlémem

Internát

To, že se příběh tak trochu sci-fi muzikálu odehrává na internátě, se v inscenaci souboru JAU (ZUŠ Brandýs n. L.) dozvíme poměrně pozdě. Konkretizace prostředí a doby už v expozici by jistě pomohla věrohodnosti příběhu. Tvůrci v čele s Irinou Ulrychovou chtěli vytvořit autorskou inscenaci, zaujaly je mimo jiné např. Stepfordské paničky (odtud jméno ředitele školy, S.T. Forda). Téma, které soubor do inscenace vložil (každý má právo být nedokonalý) není úplně zjevné. Jde o zjednodušující pohled na děti, o vzpuru vůči autoritě, o smysl vzpury vůči něčemu, co mne omezuje? Tyto nezodpovězené divácké otázky souvisí se zjednodušeným pojetím postav, se stavbou příběhu i s použitými divadelními prostředky. V lektorském sboru se hodně diskutovalo o modelovosti, schematicnosti příběhu („moje právo je nebyt šprtka, podvádět a číst Supermiss“). Idealizaci a prvoplánovost evokují použité písně a hudba - textem („společnou práci to jistě vyřešíme“) i hudebním aranžmá, které působí konformně (v neshodě s tématem) až kýčovitě, včetně využití playbacku. Idealizace pohledu na svět je ale nejen u dětí přirozená a podle slov vedoucí děti hudbu, komponovanou a nahranou kolegy ze ZUŠ, přijaly za svou. Inscenace by nabyla přesvědčivosti buď s využitím větší nadsázky, stylizace, grotesknosti (která se objevuje např. v pohybových sekvencích příběhu) nebo s výraznější diferenciací charakterů postav v internátě (směrem k posílení dramatickosti, pravděpodobnosti, absurdnosti). Na práci souboru byla oceněna přirozenost jednání herců - postav žáků v situacích ve škole; vnímavost, soustředěnost hrajících a aktuálnost námětu i tématu pro skupinu. Nápadité a prostorově dobře zvládnuté pohybové akce, situace a gagy s groteskními prvky nabízejí další možnosti rozehrávání. Boj za záchranu spolužáků a závěrečný happy-end by tak mohly být odlehčenější a možná i divácky přijatelnější. A to, že vzpura bolí, naznačuje i název souboru.

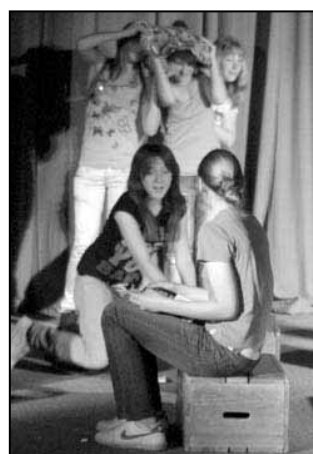
Johannes Doktor Faust

Lidovou hru pro loutky o postavě učenice, který chce poznat víc a dosáhnout výš než běžní smrtelníci, zpracoval soubor Kampak! ze ZUŠ Štítného v Praze pod vedením Dany Bláhové. Herci, zpěváci a hudebníci ve věku 9 – 18 let se zabydleli na jevišti Národního domu a třičtvrtěhodinový kus, založený především na sdělování (výrazně dramaturgicky upraveného) textu, zvládli v obou pondělních představeních velmi dobře pro stránce mluvní, pohybové, pěvecké i herecké. Účinkující se cítili na jevišti jako doma, souzněli s představovanými postavami a text deklamovali přesvědčivě, s citem a porozuměním významů (nejen) archaismů a cizojazyčných výrazů. Představení mělo spád a energii, rytmizoval je hudební a zvukový doprovod, souznící s akcí na jevišti. Odvěká polarita dobra a zla se odráží i v uspořádání prostoru na jevišti, osová souměrnost a frontálnost je patrná i ve způsobu hraní, částečně loutkově stylizovaném. Scénografie působí rozporuplně – barevné čapky pomáhají divákovi rozlišit jednotlivé postavy, ale oku líbí příliš nejsou, podobně jako dvakrát využitě válečky (umístěné od počátku uprostřed forbyny) nebo nápojové přepravky (na jedné z nich stojí hodiny, jejichž chod a význam ve hře jsem bohužel nedešifrovala). Rozhodnutí pracovat na tak náročném textu chápu jako možnou výzvu pro méně zkušený soubor, pro jeho cestu k faustovskému mýtu. Méně už rozumím volbě loutkové hry pro dětský soubor a způsobu jejího ztvárnění. Jako divák činohry totiž potřebuji *vidět* (i když příběh znám a na základě textu si domyslím) motivaci Fausta pro plnění přání krále Portugálů a především motivaci pro Faustovo pokání. Na jevišti se jen vzácně odehrávají divadelní situace (výjimkou je např. výborně sehrané podepisování úmluvy), postavy jen málo vzájemně jednájí a hrají; spíš bych řekla, že figurují. Dramatické vrcholy ve struktuře opakujících se situací nejsou příliš patrné. V závěru pak divákovi uniká téma – jen slovo a pokrčení rameny už nestačí. Potřebný „šmrnc“ (který by logicky měla loutkohra), výraznější stylizace a nadhled jsou tedy z mého pohledu spíš jen ideálem inscenátorů.

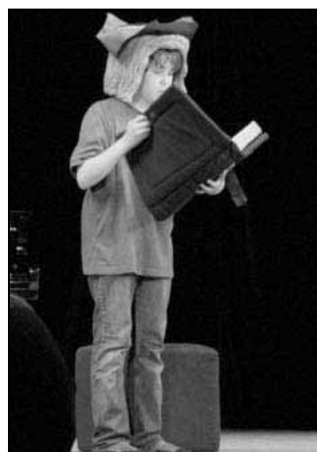
V půlnoční hodinu aneb Chození s betlémem

Inscenace dětského folklorního souboru Jizerka diváky vrátila (nebo pomalu začala připravovat) k období adventu. Spojení lidové pastýřské a tříkrálové hry, rámované výstupem opovědníka a závěrečným vínšováním, bylo (podobně jako inscenace o Faustovi) založeno na interpretaci textu - zde ale s doprovodem živých obrazů, tanečních choreografií, sborového i sólového zpěvu a hry na nástroje. Šestnáct hrajících a zpívajících dětí se křehce, téměř étericky (včetně ovcí a čerta!) pohybuje na jevišti, v rámci nastolené hry a uměle i umně stylizované folklorní estetiky vystupuje srozumitelně, přirozeně, mile. Kostým pastýřů působí spíš dvorský než folklorně, v některých promluvách a akcích hrajících je znát vysoká kultivovanost až strojenost. Nejživějším (a vlastně i nejdivadelnějším) momentem je pohyb oveček, jdoucích s pastýři k betlému, prudce zastavených andělem strážícím objekt, symbolizující místo narození spasitele. Inscenování vánočních her má nepopíratelně výchovný, kulturní, společenský a vzdělávací význam. V rámci divadelní přehlídky a také s ohledem na poznávací aspekt inscenování takových her (i pro nejmladší diváky) bych se ale přimlouvala za větší divadelní sdělnost, názornost, zobrazování situací a vztahů mezi postavami jednáním, a zároveň za menší důvěru inscenátorů v pouhou gestickou ilustraci a veršovaný text.

Eva Brhelová

... Internát

VČERA
JSME VIDĚLI ...

... Johannes Doktor Faust

ZÁZNAM ZE...

SEMINÁŘE O PŘEDSTAVENÍCH TŘETÍHO BLOKU

Internát (JAU, ZUŠ Brandýs nad Labem)

Na semináři o inscenaci Internát se chválilo, že inscenace je autorská, bez předlohy. Také se chválilo téma, které je blízké dětem (kritika dospělých). Díky autorství textu byly i charaktery dobře zvládnuté, zvláště pak u dětských rolí. Dospělými rolemi (učitelka, ředitel) by se chtělo ještě zabývat a upřesňovat. Herecké výkony však nebyly ideální. Pravděpodobně tomu přispěl i playback, do kterého ne vždy přesně herci zpívali. Nejdéle se však řešil problém skloubení tématu s námětem. L. Richter pojmenoval problém tak, že divák nemůže jít s tématem (berte nás takové, jací jsme – nedokonalí), když na jevišti vidí děti, které si přepisují známky, kouří a pijí. To není o tématu svobody. Doporučuje se tedy usměrnit příběh tématu, které chce soubor sdělit.

V půlnoční hodinu aneb Chození s betlémem (DFS Jizerka, Liberec)

Tento výstup byl podle lektorského sboru jemný a kultivovaný. Je to, dle něj, cesta, jak pracovat s folklórem. Chválila se důkladná práce s formou, výborná práce herců (přesný timing, rytmus, přirozenost veršů...). Ze strany seminaristů se objevil názor, že by se měla přidat do přesně naučeného výstupu hra, lektorský sbor vyžadoval větší divadelnost (např. rozehrání vraždění neviňátek). Ani jeden z názorů však nebyl nikdy plně přijat. Nejhorlivěji se za formu, kterou soubor DFS Jizerka zvolil, postavil J. Brůček, J. Oudes, v určité míře i L. Richter. Podle nich (pozn. red.: a dle mě taktéž) bylo toto představení čisté, pokud se bavíme o folklórním výstupu – lidovém (někdo to také pojmenoval „selským“) divadle. V otázce vraždění neviňátek navíc padl názor, že Vánoce jsou svátky klidu – není tudíž nutné, aby se v takovémto čistém, řekněme až naivním (v dobrém slova smyslu) kusu objevovala krev, které je v dnešní televizi dosti, víc, a ještě více... odpoutání se od této drsnosti je pak krásným pohlazením.

Johannes doktor Faust (Kampak! ZUŠ Štítného, Praha 3)

Seminář S i lektorský sbor se shodl na několika pozitivních zhlédnutého představení. Ocenila se hudba, která byla hrána živě na housle, popř. i na klavír. Také se chválila orientace herců po prostoru a jasná a dobrá míra stylizace. Jako jeden z problémů inscenace byla shledána délka a s tím související temporytmus. Lektorský sbor doporučoval celkově zkrátit hlavně opakující se situace, popřípadě je alespoň zrychlit. Ke konci představení už totiž byla vidět na dětech únava. Jako hlavní problém inscenace však považuje lektorský sbor, seminaristé i další přísedící ve výběru námětu na zpracování tématu. Faustovský problém totiž několikanásobně přesahuje možnosti smýšlení dětí-herců. Faustovská tematika je velmi složitá... co tedy chtěl soubor v čele s vedoucí divákům sdělit? Další otázkou byl výběr zpracování Faustova příběhu. Soubor si totiž vybral předlohu od L. Richtera, která je však tvořena pro loutkohru. Přepřepování do klasické formy je tudíž další bariérou, kterou se ne vždy souboru podařilo překonat.

Jonáš

Co zmínili diváci o představení **Internát** souboru JAU

Diváci bez problémů pojmenovali příběh. Vyhovovalo jim a bavilo je, že byl příběh netradiční a odehrával se v prostředí školy „My jsme děti a dalo se do toho vžít“. Téma diváci příliš nepojmenovávali, bylo jim pro ně škola, zájmy učitelů a ředitele – jeho proslavení. Jedna diváčka uvedla svůj názor, že to nejde, aby děti byly vzorné, patří to k mládí, když jsou bláznivé. Ponaučením pro diváky bylo, že děti nechtěly zneužívat pana ředitele a paní učitelku (nechtěli se chovat jako oni), proto jim sundaly čipy. Diváci vůbec neřešili, že se paní učitelka a pan ředitel (podle diváků manipulátor) tak znenadání napravili. Vnímali to jako samozřejmost a jasné vyústění. Žánrově diváci představení zařadili na pomezí sci-fi a komedie. Byl to pro ně muzikál.

Hudba byla nápaditá, ale lepší by bylo, kdyby to nebylo na playback. Herectví bylo přesvědčivé, přestavby zdoluhavé. Uměli si poradit v krizové situaci – dobrá improvizace při technickém výpadku hudby.

„Rozesmálo mě SČSK“. „Zase jsme se ocitli ve škole :- (“

V půlnoční hodinu aneb Chosení s Betlémem v provedení souboru DFS Jizerka

Diváci příběh bez problémů pochopili, byl jim známý, ale nic nového nepřinesl. Soubor to dokázal zahrát tak, jak to v minulosti vypadalo. Líbilo se jim, jak tvůrci spojili příběh s koledami.

Diváci velmi ocenili živou hudbu, zpěv a taneční choreografii a celkové propojení všech prv-

ků. „Hodně jste se snažili, krásně jste zpívali.“

Diváci pochválili kostýmy, které pro ně naznačovaly starou dobu. Zvlášť kvitovali scénografické řešení kostýmů oveček. „Když začaly dělat béé, bylo to jasné“.

„Vadilo nám, že měli Betlém v ruce, vypadalo to, že ovečky jsou důležitější než Ježíšek.“ „Možná, jak tam byl ten těžký starodávný text, tak to působilo nepřírodně a jen to převyprávěli, neměli za tím ten význam.“

Doktor Johannes Faust
a soubor Kampak!

Děj byl pro diváky příliš komplikovaný a složitý, někteří diváci vůbec nepochopili, o čem to bylo a ztráceli souvislosti (jednou z příčin byl i použitý archaický jazyk). S jistotou pojmenovali situace na jevišti jako ztvárnění boje nebe a pekla, dobra a zla. Diváci diskutovali, zda-li se Faust skutečně rozhodoval mezi dobrem a zlem, nebo byl po celou dobu na straně pekla a čerty jenom zkoušel.

Diváci ocenili živou hudbu a zpěv, pohyb na jevišti (příchody čertů). Zdůrazňovali dobrý herecký výkon Pimprlete a jeho přítomnost v příběhu, která odlehčovala temnou atmosféru. Nelíbilo se jim, že herci, kteří seděli na boku scény, ztráceli pozornost, bavili se a vypadali, že se nudí – strhávali tak na sebe pozornost diváků. Diváci diskutovali o významu hodin a posouvání času. Znamenalo to pro ně blížící se Faustovo zatracení. Neorientovali se v jednotlivých postavách a scénografický prvek (hlavový návrh) byl pro některé nečitelný.

„Bylo to dost dlouhé, něco bych vynechala. Moc mě to nebavilo.“

„Já bych tam přidal nějakou větší akci.“

Zdenka, Petr a vyjaněný Miloš

... V půlnoční hodinu

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... otevřeného dětského klubu

ZÁZNAM Z...

OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO KLUBU

Dnes měla Lenka dva pomocníky, Terezku a Tomáše. Otázek, které se kladly, bylo mnoho a ne na všechny se našly odpovědi.

Internát

Otázky, které zůstaly bez odpovědi: Do jaké míry to bylo autorské divadlo? O kom a o čem se vlastně hrálo? Je možné zařadit příběh do doby a země? Jak staré děti to byly? O jaký typ internátu šlo?

Celkově se však inscenace spíš líbila. Co diskutující hodnotili jako **klad**:

Pokud by to bylo autorské divadlo, je výhoda v tom, že to není tak obehnané a mohou si autoři i herci udělat hru jak chtějí. Také ji nikdo nebude znát. Představení bylo akční, nabíjelo mne energií. Stále mne zajímalo, jak to bude dál. Souboje a pády byly dobře připravené, už se jednalo o choreografii.

Oceňovala se reakce jedné z účinkujících, když selhala technika a hudba dlouho nehrála, tak se snažila najít repliky, které v textu nebyly, ale mohly odpovídat vzniklé situaci.

Jako **zápor** se uváděly příliš zbytečně časté přestavby těžkých beden. Také funkce čipů nebyla jasná, co vlastně ovlivňovaly. Kdo je měl, musel poslouchat, nebo se to týkalo jenom toho, že se z dětí stanou vzorní studenti? To nebylo přesně zachyceno. Divák si tuto nejasnost uvědomil v okamžiku, kdy děti „očipovaly“ učitele.

Hodně se mluvilo o hudbě. A nebylo to způsobené technickým problémem, který při představení nastal. Proti typu nebyly námitky, ale nelíbila se nejednotnost zpívání do připravené hudby, takový poloviční playback. Melodie se zdály být chytlavé, ale přijatelné.

Tématem mohlo být: Boj se školou, nebo Lidi jsou takoví, jací jsou.

Dětská dílna

**V půlnoční hodinu aneb
chození s betlémem**

Otázky, které zůstaly nezodpovězené: Do jaké míry to byl folklór? Co si vlastně představujeme pod pojmem folklór?

K tomuto představení si účastníci klubu udělali hodnotící čáru. Představení se spíše líbilo. Hovořilo se o tom, zda je toto téma, zpracované folklórním souborem, na divadelní přehlídku vhodné a dospělo se k závěru, že jim to nějak nevadilo, ale koledy by si vážně v létě zpívat nechtěli. Někdo by však takové představení nechtěl vidět ani na Vánoce, i když má charakter školní besídky.

Připomínky byly k falešným houslím, ke slečně, která celou dobu musela držet betlém.

Příjemné bylo zapojení malých dětí do příběhu, kterému rozuměly. Hezká byla hudební složka. Líbily se ovečky, ale někdo z diskutujících litoval, že takových akcí nebylo víc. Jinak se představení zdálo čisté a potěšilo.

Johannes doktor Faust

Otázky, které zůstaly nezodpovězené: Jaké mohlo být téma pro děti, jaké si tam mohly najít pro sebe? Nenaplnily jenom představu vedoucí souboru? Jak je to s otázkou víry? O čem je téma Faust? Jak to vlastně skončilo?

Mluvilo se o vhodnosti výběru. Nebylo to pro děti vhodné. Ve výběru i v provedení byl znát silný vliv paní učitelky, děti jen naplňovaly její představu. Bylo to strojené. Hrát mohlo bavit snad jen holčičku v roli „Kašpárka“. Mluvilo se o kostýmech - andělé bílí, čerti černí, Faust šedý, v tom byla jednoznačná symbolika.

Celkově bylo toto představení zklamáním i pro ty, kteří příběh Fausta dobře znají. V závěru se došlo ke shodnému hodnocení, že by Fausta měl hrát někdo jiný, někde jinde a jinak

Jindřiška

NA NÁVŠTĚVĚ...

V DĚTSKÉ DÍLNĚ EVY HERZOGOVÉ A MARKA DOLEŽELA

Tentokrát jsme dopoledne strávili v dílně pro děti ze souborů u lektorů Evy Herzogové a Marka Doležela. Dnešek byl plný dobrodružství. Skoro všechno bylo totiž nečekané. Přišlo méně dětí, než se předpokládalo, takže místo dvou dílen byla jedna, kterou vedli lektori společně. Původní Eviččina dílna se zaměřuje na vyprávění příběhů, Markova měla být praktickou zkouškou divadelních složek. Jejich společná dnešní dílna využila obou zaměření.

I. CESTA K PŘÍBĚHU

Po seznámonání (kruh, v němž každý řekl své jméno ve spojení s originální formou pozdravu) následovaly rozehrávací hry na vzbuzení energie (dostihy, které byly znázorněny postojem a pohybem těla a zvuky), hry na soustředění a rytmus (házání míčků a tyče) se už hovořilo o příběhu. Nejprve Eva společně s dětmi připomněla, jaká má být jednoduchá struktura příběhu. Co je v úvodu, jaká je zápleтка, jak důležité je rozuzlení. Společně si charakterizovali i postavu dobrého vypravěče (hezký hlas, jeho vztah k příběhu, dědeček s hůlkou a v křesle atd.). Děti pak společně vyprávěly příběh. Po rozdělení do skupin měla každá skupina za úkol vybrat v prostoru 2 předměty, které si pak skupiny postupně rozebraly a použily je jako východisko pro příběh. Děti měly chvíli na přípravu, pak svůj příběh prezentovaly před ostatními. Eva s Markem a ostatními účastníky výkon hodnotili. Řekli, co v příběhu fungovalo, co by se dalo vylepšit. Tak to proběhlo třikrát. Některé příběhy se povedly víc, jiné méně, takže každá skupina měla možnost vybrat si ten příběh, který pokládala

za nejúspěšnější. Vyprávělo se o kufru, prasklém míči a ulomeném pravítku. Už scházeli jen diváci. Děti měly jít vyprávět do parku, aby si zkusily být lidovými vypravěči, ale nečekaně přišlo, takže Marek nabídl „naš“ program dětem v druhé dílně.

II. NÁVŠTĚVY ČEKANÉ I NEČEKANÉ

Nakonec o diváky nouze nebyla, dokonce se jedno vyprávění možná stane celorepublikovou záležitostí. Přijel

totiž Petr Kopecký z ČT, z pořadu Zprávičky, se svým týmem. Tak jsem se hned zeptala:

Jste o Trutnově poprvé a jak jste se o Dětské scéně dozvěděli?

Poprvé tu jsem a je to trochu složitější. Chodím kvůli své profesi na hlasovou výchovu k I. Vostárkové, která mi o této akci řekla. Je to vhodné do pořadu Zprávičky.

Měl jste nějakou představu, jak to tu probíhá?

To ne, jenom základní informace.

A jaký je váš první dojem? K čemu byste svůj dojem přirovnal?

Jsem tu jen pár hodin, ale je to výborné. Je to duha.

S tím jsem souhlasila a zbývalo jen poděkovat za tento minirozhovor. To jen aby byly síly trochu vyrovnané, protože po skončení dílny si tam redaktor ještě pozdržel Marka a podrobil ho křížovému výsledku.

Čekanou návštěvou byl náš fotograf Michal, který ovšem přišel, jak je ostatně jeho zvykem, v nečekaný čas.

III. DYNAMICKÉ HRY

Také tady proběhly dynamické hry - házení míčků, hra na Kevina (v kruhu, hlavy skloněné, na pokyn zvednout a upřít pohled na někoho z kruhu, pokud se pohledy střetnou, účastníci zaječí a opouštějí hru), podobné je „Bang, bang“, ale přitom na sebe oba zúčastnění „vystřelí“. Kdo to stihne jako první, zůstává ve hře.

Dneska bylo tolik nečekaných událostí, se kterými se Eva a Marek museli vyrovnávat, že skutečně asi nečekali, že to dopadne tak dobře. A dopadlo.

Jindřiška

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... dětské dílny Evy a Marka

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... semináře S

NA NÁVŠTĚVĚ...

V SEMINÁŘI S

Seminář Divadelní ABeCeDa aneb od předlohy k představení je v prvé řadě určen středoškolským studentům, kteří se z minulých ročníků vyloupili jako podstatná část návštěvníků DS. Seminář S je jim ušit přímo na míru a konfrontace názorů nepolíbených nováčků (bez zkušeností, ale zároveň i bez předsudků) a zkušených odborníků se jeví jako velmi zajímavá a přínosná pro obě strany. A to ať už při večerních rozborových diskusích či při dopoledních hodinách...

Dnešní seminář S byl pod pouliční taktovkou firmy Českomoravský beton. Proti betonu a strnulosti po zalití bojovali seminaristé v čele se svými lektory - Hanou Galetkovou a Tomášem Volkmerem všemi možnými způsoby: pučící rostlinnou tematikou, rozhýbáním Karkulky aktuálními vtipky, uvolněním atmosféry třetího krizového dne, melodickým Hančiným hlasem, aktivní volností pohybu a hlavně mladým lidským faktorem.

Začalo se hodinkou pohybu, relaxačního i aktivizujícího. Lehnout si na záda, zaposlouchat se do zvuků a ruchů třídy, ulice, města, planety, vesmíru... a z šumu světa zpátky k sobě, vnitřnímu sluchu, dechu, tlukotu srdce, tepání žil. Ukázalo se, že meditaci v duchu tchai-tchi lze provozovat i na pozadí avizované míchačky na korbě megalomanského auta zaparkovaného před všemi čtyřmi okny. Smršťování do klubka bezpečí a miniatur „jako byste nebyli“, rozvalení do „sebevědomých kreatur“, napětí i uvolnění těla v asociaci půdy, nakonec rozhýbání formou klíčku rostoucího v mohutný strom. Seminaristé byli plně koncentrováni, nezáměrně, ale mile, se pro nás přihlížející, vytvářely zajímavé obrazy - na zemi to před zrodem lesa například vypadalo spíše jako v porodnici plné ležících miminek s mávajícím rukama a nohama. Přes několik dalších cvičení a úkolů týkajících se především pohybového zveličování se třída přesunula ke společnému fotu seminaristů (hromadné živé obrazy). Hanka Galetková perlila se zadáváním: „Vyfoťte se, důchodoví návštěvníci DS“, „... dětský soubore“, „... miloučká doprovodě děti“ apod.

Druhá část se obsahově vrátila ke stěžejnímu tématu semináře S - k pohádce Červená Karkulka. To, jak na této předloze systematicky pracují a s jakými záměry a výsledky se potýkají, se dovíte v posledním 6. čísle deníku DS. Nyní představím malou ochutnávku právě z dnešní režijně-dramaturgické hodiny, kde o „Karkulkovské špičky“ nebyla nouze.

Seminaristé navazovali na základ získaný v předchozích hodinách, ve kterých se při sepisování životopisů jednotlivých postav pohádky zrodil VLK, který vyrůstal v gangu hyen a utekl z nejštěněnější věznice Leopoldov; KARKULKA, kterou tatínek ve dvou letech opustil a matka a babička se staly jejími guru; BABIČKA se jménem Arabela Fantomasová, která je navíc alkoholička; MYSLIVEC, jenž je odedávňým nadbíhajícím nápadníkem právě Karkulčiny babičky a jen díky tomu všechny nakonec zachránil.

I když se to po tomto výčtu možná nezdá, stěžejní věcí semináře bylo zacházení s divadelní terminologií a její aplikací při praktických cvičeních. Řešily se počty dějových rovin příběhu, ohraňovaly, pojmenovávaly a rozebíraly se jednotlivé situace, hledaly se ty klíčové (tedy takové, které musí v příběhu nutně být, aby vůbec mohl proběhnout). Nezapomínalo se ani na práci s detailem - situačním i scénografickým (např. Co všechno vlk sežere? Svlékne vlk babičku, nebo vezme náhradní šaty? Nebo snad zůstane naháčem jen v čepci? Jaké pocity se mísí v myslivci, když zachrání Karkulku a babičku?).

Části intelektuální, více přemýšlivé a sedavé, byly prokládány opět akcí a pohybem. Nejzajímavější se ukázalo být především vzájemné sochání postav a jejich rozžití do pohybových motivů. Na „place“ se například objevila babička ala lachtan, babička naložená v lihu nebo babička v pohybu asociujícím mastění mariáše. Seminární dopoledne bylo ukončeno samostatnou prací skupin na tvorbě dialogů tří nejdůležitějších situací příběhu, k jejichž reflexi a spojení zpět v příběh dojde při dalším setkání.

Z ochutnávky je doufám patrné, že o legraci, ale ani o podnětné zkušenosti nebyla nouze a že forma otevřených otázek a odpovědí hrála v semináři S obrovskou roli. Značila odborný, ale zároveň i velmi přístupný styl práce obou lektorů. A to na beton!

Kamila

Seminář S

IVA HERCÍKOVÁ: PĚT HOLEK NA KRKU

Albartos 1969

XI kapitola (poslední)

(redakčně kráceno)

„Mohl bych s tebou mluvit?“ řekl Princ a kývl na ni. Hlas mu zněl, jako kdyby ještě mutoval.

Nataša se podívala na holky a ony na ni. Stačí, když ho trochu shodím, uvědomila si Nataša, stačí když na něj udělám ramena, jen tak malinko, aby to nevypadalo, že zas mi na tom nějak zvlášť záleží, a mám vyhráno. Jestli mu teď řeknu, že nemůžu, že zrovna nemám čas, tak si je koupím na věky věkův. I Jiřinu. Budou mě obdivovat! Je to jisté, že mě budou obdivovat. A to jsem přece chtěla! Prála jsem si, aby to takhle dopadlo, a tak teď řeknu Princovi, že na něj nemám čas.

Usmála se na holky a cítila, že žasne sama nad sebou.

„Tak ahoj,“ řekla jim na rozloučenou, holkám, ne Princovi, a znělo to jako věta z pohřebního ceremoniálu. Heslo dne číslo jedna: pohřbíváme, po čem jsme toužili. Protože teď je definitivně ztratila. Ve chvíli, kdy je mohla definitivně získat. A proč vlastně? Vystoupila z jejich středu a šla k Princovi.

„Ahoj,“ odpověděly holky sborem a bezradně pokračovaly v cestě kolem spořitelny.

Nataša si přendala aktovku z jedné ruky do druhé.

„Tak cos chtěla?“ řekla co nejnevěřítečněji.

„Co je to za panoptikum?“ kývl Princ opovržlivě za odcházejícími děvčaty.

„Jaký panoptikum?“

On se místo odpovědi výmluvně ušklíbl.

„Podívej se, to jsou moje přítelkyně a náhodou děsně fajn holky!“

„Tohle jsou tvoje přítelkyně?“ žasl Princ. „No těbůh.“

„Jestli se ti nezdařilo, tak já zas můžu jít,“ urazila se Nataša, ale k odchodu se neměla.

„Co je mi do nákejš holek,“ zamračil se Princ a vypadal, že do toho zahrnuje i ji.

„Mohl bys nás pozvat na zmrzlinu,“ napadlo najednou Natašu. „Všech pět.“

„Zbláznila ses?“

„No seš mi něco dlužnej za ten průšvih s dopisama, ne?“

„To nemyslíš vážně?“ lekl se Princ doopravdy.

Nataše se ho zželelo, ale představa, jak s nimi sedí v cukrárně, byla krásná.

„Úplně.“

„Vymysli si něco jinýho. Naučím tě třeba...“ zaváhal, „hrát šachy.“

„Jak víš, že se chci naučit hrát šachy?“ zamračila se. Šibal ho zřejmě podrobně informoval o rodinných problémech.

„Myslíš, že ty víš všechno, co já vím?“ povýšeně se zašklebil Princ, šťasten, že konečně získal v rozhovoru vedoucí postavení.

„Šachy mě naučí táta,“ namítla mu.

„Nenaučí,“ zavrtěl hlavou Princ. „Nenaučí. Víš, že na tebe nemá čas.“

Zesmutněla, protože to byla pravda. Už tři roky se chtěla naučit hrát šachy a tři roky jí to táta sliboval. Ale co se do toho měl co plést? Měl snad svých starostí dost.

„Tak platí?“ naléhal Princ.

„Umiš to vůbec?“ řekla Nataša, přesvědčena, že hraje bezvadně. Proč by na něj měla být protivná, když jsou na tom stejně?

Usmál se s převahou.

„Jako tvůj táta určitě.“

„Náhodou on hraje světově. Má na knihovně dva poháry z krajských utkání,“ bránila Nataša otce.

„Tak umí aspoň něco,“ pokýval hlavou Princ, „můj táta se nezmůže ani na to.“

„Prosím tě, copak je to nějaká hanba neumět šachy?“ najednou jí bylo Šibala, když uslyšela Princův trpký tón, líto. „Ale tomu ty nerozumíš,“ mávl on rukou. „Hanba je neumět nic.“

„Jak to nic?“

„No nic. Rozumět všemu, do všeho mluvit a přitom...“ nedořekl a díval se do země. Nataša nevěděla, jestli mu přesně rozumí.

„Čím chceš být?“ vyhrkla raději.

„Budu studovat kybernetické stroje, elektrotechniku,“ odpověděl jí s určitostí. „Ale to ty nevíš, co je, že jo?“ dodal s opovržením.

„Prosím tě,“ urazila se.

„Holky taky nikdy nic neuměj pořádně,“ mávl rukou.

„A u ničeho nevydržej.“

„Nech si toho, laskavě,“ odsekla mu. „Nemusíš se nutit do konverzace s pitomou holkou.“

Princ se zasmál.

„Tak že bych šel pro tu šachovnici, ne?“

Co mám říct, co mám odpovědět, horlivě přemýšlela Nataša. Když kývnu, bude si myslet, že mě má v hrsti, že mu zobu z ruky... Musím být ďábelsky lstivá, andělsky opatrná, nadlidsky chytrá, pak bude vítězství moje. Zarazila se. Kde si to už zrovna tohle říkala? Představa školní jídelny, holek sedících kolem stolu a jí samé, jak nese posbírané talíře k okénku a modlí se, aby jim mohla dokázat...

„No jo, tak jdi, já na tebe počkám v parku,“ řekla pomalu. Dívala se, jak se klackuje k hlavnímu vchodu do zámku. Ruce v kapsách, aby snad nedal najevo moc velkou netrpělivost. Stejně ti některý věci nebudu moct říct, uvědomila si Nataša. Nikdy. Ty si myslíš, že já jsem jen holka, jenže ty jsi zas jen kluk. I když umíš hrát šachy a já neumím...

Došla k hlavní cestičce a pomalu se loudala vpřed. Slunce pálilo, jako kdyby už docela brzo mělo přijít léto. Léto a prázdniny. Děvčata stála před biografem, vypadala osiřele a dohadovala se, jestli půjdou na odpolední představení. Ale žádné se nechtělo. „Já se musím učit,“ vzdychla Jana.

„Já mám rozečtenej děsně prima román,“ vzdychla Zdena.

„Stejně by to byla jen ztráta času,“ vzdychla Libuše, dívající se na obrazy, které neslibovaly žádné ponaučení. Jiřina nevzdychala, ale do biografu se jí taky nechtělo.

„No jo,“ řekla. „Jak začne léto, tak chcíp ve městě pes. Jdem domů.“

A loudaly se dál, pomalu, bez zájmu, čtyři přítelkyně na život a na smrt. Ta pátá seděla v zámecké aleji, a zatímco se snažila pochopit, jak se táhne s koněm, přemýšlela, co asi holky dělají. Jiřina jistě něco báječného vymyslela, smějou se spolu a je jim dobře. Jenže člověk nemůže mít všechno, povzdychla si.

„Co tak vzdycháš?“ podivil se hubený hoch vedle ní. „Je to tak složitý?“

„Vůbec ne,“ zamumlala a táhla střelcem. Bylo to všechno ale velice složitě.

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

KAREL JAROMÍR ERBEN: ČESKÉ POHÁDKY

Praha. Melantrich, 1949

O TŘECH PRADLENÁCH

Byla jedna chudá vdova a měla jen jednu dceru, a té říkali Liduška. A že neměly žádných polí, ba ani jedinké kravičky, živily se prádlem. Liduška byla sice velmi hezká a způsobilá děvče, ale měla do sebe tu chybu, že byla náramně líná; a kdykoli měla sednouti ke kolovratu, dala se vždycky do pláče, a když ji matka přece k tomu přivedla, nestálo to její prádlo ani za řeč. Jednou to ale matku již omrzelo, i rozhněvala se a dala jí pohlakev. Tu se dala Liduška do náramného pláče a nářku, až to bylo venku na tři hony slyšeti.

V tu chvíli jela právě okolo královna, a když ten hrozný pláč uslyšela, dala zastaviti, slezla s vozu a vešla do chaloupky neboť se domnívala, že se tam nějaké neštěstí stalo. A když viděla Lidušku tak žalostně plakat, ptala se jí: „Copak ti je, mé zlaté dítě?“

„Ach ouvej! maminka mě bila!“

Královna se obrátila k matce a pravila: „Pročpak biješ to ubohé děvče?“

Matka se zarazila a nevěděla, co hned na to odpověditi; neboť se za to před královnou styděla, že dcera její je tak líná.

„Ach, milostivá paní královno! mám s tou holkou nesmírný kříž, neboť mi nechce nic jiného do ruky vzíti, nežli to prádlo, a seděla by při kolovratu celé dni a celé noci. A dnes jsem se již na to rozlobila a dala jsem jí pohlakev, a proto tak náramně pláče.“

Královně se to děvče velmi zalíbilo, neboť byla velká milovnice prádla. I pravila k matce: „Já vám povím, matko, když vaše dcera tak ráda přede, dejte mně ji s sebou, já se o ni postarám. Já mám doma v zámku dosti překrásného lenu; a když bude u mně tak pilná, jako doma, slibuji, že toho nebude litovati.“

Matka byla tomu ze srdce ráda, a královna vzala hned dceru s sebou a odvezla ji do svého zámku.

Když do zámku přijely, vzala královna Lidušku za ruku a vedla ji do třech pokojů. Ty byly plny lenu, od podlahy až do stropu, a ten byl tak krásný, že se lesknul jako stříbro a zlato, a tak měkounký, jako nepředenné hedbáví. I pravila královna k děvčeti: „Buď jen tedy pilná, má zlatá dceruško, a když mi všecek ten len spřeďeš, dám ti svého syna za manželku, a budeš královnou.“...

... Když královna odešla, sedla si Liduška k oknu a dala se do žalostného pláče; nebo kdyby sto let, od rána do večera, a od večera zas až do rána pilně předla, nebylo by jí lze všecek ten len sepřísti, co ho tu bylo. A copak teprv ona, kteráž i beztoho tak nerada předla! I seděla tedy a plakala celou noc, a druhý den až do poledne, a nehnula ani rukou ani nohou.

Když bylo poledne, přišla se královna podívat, moc-li již Liduška upředla, a velmi se tomu podivila, vidouc, že nebylo lenem ještě ani hnutí. Liduška se ale vymlouvala tím, že se jí po mamince nesmírně stejskalo, a že pro pláč ničeho do rukou ani vzíti nemohla. Královna tomu uvěřila, těšila ji a pravila: „Nestejskej si nic, má dceruško! a buď jen zejtra zato tím pilnější, abys mého syna dostala a byla královnou.“...

... Ten den až do večera, a druhý den ráno bylo to zase tak, jako ponejprv a po druhé: Liduška si kolovratu zase ani nevšímala; ale seděla u okna a koukala se ven. Když již bylo poledne, otevřela královna dveře; a když viděla, že Liduška zase zahálela, rozhněvala se velice a pravila: „Slyšíš, Liduško, dnes je to již naposledy! Jestliže zejtra nebude ještě ničeho upředeno, nejen že syna mého již nikdy nedostaneš, ale dám tebe ještě zavřít do tmavé věže, kde je plno žab, hadů a štírů, a nechám tě tam umřít hladem, abys mě více nepodváděla a nezahálela.“ Nato se královna od ní zlostně obrátila, bouchla dveřmi a odešla...

Tu najednou zaklepal někdo na okno; a když se Liduška ohlédla, viděla venku státi tři staré ošklivé babice. Ta jedna měla dolejší pysk tak veliký, že jí až přes bradu visel; ta druhá pak měla u pravé ruky tak široký palec, že jí celou dlaň zakrýval, a ta třetí, ta měla zase pravou nohu až ku podivu tak rozslapanou, jako by ji byl cepem rozmlátil ... „Dobrý večer, krásná panenko!“ pravily, „pročpak tak přezalostně pláčeš?“ ...

... Babičky se usmívaly a pravily: „Víš-li co, panenko, jestli nám připovíš, že nás pozveš na svatbu, a že nás u stolu vedle sebe posadíš, a že se před hosty za nás nebudeš styděti; tedy ti všecek ten len sepředem, dřív nežli se naděješ.“

„I všecko, všecko vám udělám, co jen chcete,“ odpověděla Liduška radostně, „jenom se honem do toho dejte.“ Tu vlezly ty tři babičky oknem do pokoje, poslaly Lidušku spát a daly se do toho milého lenu. ...

... A když byl již všecek ten len ze všech tří pokojů až na poslední vlákno vypředeno, bylo již také všecko k svatbě připraveno, a mladý král měl veliké potěšení ze své mladé, krásné a pilné nevěsty, a řekl jí: „Žádej ode mne, co chceš, a všecko obdržíš.“

Tu si vzpomněla Liduška na ty tři babičky a pravila: „Mám doma tři staré tetičky, jsou sice velmi chudé a sprosté, ale udělaly mně mnoho dobrého; dovol, abych je pozvala na svatbu.“ A mladý král i královna dali k tomu své povolení.

A když bylo již v den svatební a hosti chtěli sedati za stoly, tu se na jedinou otevřely dveře a ty tři babičky, po starodávnu až ku podivu směšně oblečeny, vyhrnuly se do pokoje. Jak je nevěsta spatřila, hned jim běžela vstříc a přivítala je radostně: „Vítám vás, mé milé tetičky! vítám vás! pojdte a posaďte se tu za stolem vedle mne.“ Hosti hleděli jeden na druhého a byli by se dali rádi do hlasitého smíchu, kdyby se byli nebáli krále; a král i královna začervenali se jako pivoňka, ale nesměli Lidušce ničeho říci, protože jí k tomu dali své povolení.

Když bylo při obědě, kladla Liduška sama babičkám jídla na talíře, nalívala jim pití a pobízela je: „Jezte a píte, mé milé tetičky! vy jste mně velmi mnoho dobrého udělaly.“

A když již bylo po obědě a hosti vstávali od stolu, přistoupil mladý král k té první babičce s tou širokou nohou a ptal se jí: „Ale prosím vás, milá babičko! od čehopak máte tak širokou nohu?“

„Od předení, panáčku, od předení.“...

...Když to ten mladý král uslyšel, ulekl se toho náramně; a hned tu nařídil své krásné paní, aby se mu do smrti více žádného prádla nedotýkala, aby taky nedostala takovou placatou nohu a takový široký palec a tak ošklivý dlouhý pysk až přes bradu.

Zatím se ty tři babičky z pokoje ztratily, a žádný nevěděl, kam se poděly. Ale Liduška, kdykoli si potom na ně vzpomněla, pokaždé je v duchu žehnala, a také jakživo žádná manželka tak ráda a věrně nezachovávala, co manžel nařídil, jako mladá královna tu královu záповěď.

(redakčně kráceno)

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010
TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

ERNST JANDL: ROZVRZANÝ MANDL

Přeložili Josef Hiršal a Bohumila Grögerová
Mladá fronta, Klub přátel poezie. Praha 1999

řada

jenda
jde
při
mříži
zvěd
pěst
jedům
rozum
vševěd
sesed

nežádoucí

vždyť už jdu pryč
vždyť už jde
vždyť už je pryč
vždyť tu nebyl
vždyť tu vůbec nebyl
ale neřekl snad někdo já
kdopak tu řekl já
já jsem řekl já
vždyť on tu pořád ještě je
vždyť už jdu pryč

v parku

Prosím, je tady volno?
Ne, tady je obsazeno.
Děkuji.

Prosím, je zde volno?
Ne, zde je obsazeno.
Děkuji.

Prosím, je tu volno?
Ne, tu je obsazeno.
Děkuji.

Je tady volno?

Ne, tady je obsazeno.
Děkuji.

Je zde volno?
Zde je obsazeno.
Děkuji.

Je tu volno?
Ne, obsazeno.
Děkuji.

Prosím, je tady volno?
Ne.
Děkuji.

Volno?
Obsazeno.
Děkuji.

Je tady volno?
Ne, tady je bohužel obsazeno.
Děkuji.

Je tu volno?
Prosím.
Děkuji.

pátý na řadě

dveře vrznou
jeden ven
jeden tam
čtvrtý na řadě

dveře vrznou
jeden ven
jeden tam
třetí na řadě

dveře vrznou
jeden ven
jeden tam
druhý na řadě

dveře vrznou
jeden ven
jeden tam
příští na řadě

dveře vrznou
jeden ven
já tam
brýdenpanedoktore

ona víc jiného

on ji míň
on víc jinou
ona ho míň
ona víc jiného
on ji míň
on víc jinou
ona ho míň
ona víc jiného
on ji míň
on víc jinou
ona ho míň
ona víc jiného
on ji míň
on víc jinou
ona ho míň
ona víc jiného

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

O. D. WEST: AFRICKÉ POHÁDKY

Nakladatelství Triton, Praha 2005

PRAVDA A LEŽ

V dávných časech chodily pravda a lež spolu po světě. Putovaly od vesnice k vesnici a pravda řekla lži:

„Já nás povedu, lidé mě mají rádi, všude mě vítají a chtějí mě mít u sebe. Proto nás povedu já a ty půjdeš za mnou. Choď za mnou a mlč. Nic neříkej, protože lidé si nepřejí lež.“

A tak tedy přišly do první vesnice. Hned na jejím okraji potkaly ženu se džbánem na hlavě a pozdravily ji. Žena je ale nevzala k sobě do chýše, jenom je posadila pod baobab a nenabídla jim jídlo ani pití.

Teď mají hlad a žízeň a sedí spolu pod baobabem, protože jim nedala jíst ani pít.

Pravda se zlobí a říká: „Já teď všechno napravím.“

Najde manžela té ženy a všechno mu vypráví. Vypráví mu, jak je žena posadila pod baobab a nedala jim jíst ani pít. Muž se na ženu zlobí. Zlobí se na ni a jde za ní do chýše. V chýši se hádají. Muž křičí na ženu a žena křičí na muže. Hádají se spolu, až nakonec žena říká muži: „Nevážíš si mě a já se teď vrátím ke svým rodičům.“

Muž se poleká, vždyť nechce přijít o manželku kvůli dvěma cizincům. Rychle vyžene pravdu i lež z vesnice. „Nechceme vás tady,“ křičí na ně. „Běžte pryč, děláte u nás rozbroje. Běžte pryč a nevracejte se.“

Pravda a lež jsou unavené a hladové, ale musí jít. Spěchají do druhé vesnice. V této vesnici je ale všechno naopak. Mladí tady poroučejí starým a posílají je pro vodu. Mladí poroučejí starým a staří pracují a nosí jim vodu.

Pravda je kárá: „Děláte to špatně,“ říká mladým. „Děláte to špatně, jste mladí a máte sílu, ale ne moudrost. Vy chodíte pro vodu a posloucháte staré. Staří mají zkušenosti a poradí vám. Vy chodíte pro vodu a posloucháte staré. Pak budete žít správně.“

Mladí se ale na pravdu zlobí. „Co se do toho mícháš?“ křičí na ni. „Proč nás poučuješ a pleteš se do našich věcí?“ A vyhánějí pravdu i lež z vesnice. „Už se sem nevracejte,“ volají za nimi, „nechceme vás tady! Jsou s vámi jenom nepříjemnosti.“

Lež říká pravdě, zatímco unavené a hladové klopýtají pryč: „Takhle to nepůjde, to bychom brzy zeslábli k smrti. Já nás teď povedu a ty půjdeš za mnou. Pojď za mnou a mlč, protože lidé nás odevšad vyhánějí, jakmile promluvíš.“

Přicházejí spolu do třetí vesnice. Ve třetí vesnici panuje velký smutek. Všichni pláčou: „Áaaa, áaaa, áaaa,“ protože jim zemřela královna.

„Přestaňte plakat,“ říká jim lež, „přestaňte plakat a radujte se. Radujte se, protože já jsem slavný lékař. Jsem slavný lékař a kouzelník a každého uzdravím. Umím uzdravit i mrtvého a smrt přede mnou ustoupí.“

Lidé přestanou plakat a diví se: „Óooo!“ Lidé se diví a přivedou lež i pravdu před krále. Král jim dá jíst a pít. Dá jíst a pít, dává jim nejlepší jídlo a pití a oni jedí a jedí a pijí dosyta.

Když se dost najedí, král se jich ptá: „Je to pravda, že někdo z vás je mocný kouzelník? Mocný kouzelník a lékař, který zažene i smrt?“

„Ano,“ říká lež, „putujeme spolu po světě a já jsem už mnoho lidí oživila. Všude, kde jsem chodila, jsem zahнала smrt a lidé mě chválili.“

Král je pak prosil, aby oživila jeho manželku. Prosil, aby oživila jeho manželku královnu, která právě zemřela a pro kterou teď všichni truchlí „áaaa“.

„Oživím tvou královnu,“ říká lež, „ale není to zadarmo. Co mi za to dáš?“

Král odpovídá: „Dám ti čtvrtinu svého majetku, když oživiš královnu. Dám ti čtvrtinu všeho, co mám, a budu tě chválit.“

Lež si vyžádala chýši, do které pak nechala přenést mrtvou královnu. V chýši se zavřela spolu s ní a uvnitř zpívá a dělá rámus a všichni kolem čekají a poslouchají. Všichni dlouho poslouchají a čekají, co se stane.

Nakonec lež vyjde ven, pečlivě za sebou zavře chýši a říká králi: „Uspěla jsem a tvoje královna je zase živá, ale není sama. Spolu s ní se z říše mrtvých vrátil i tvůj otec, králi, a nabídl mi jednu třetinu svého majetku, nechám-li ho vyjít ven a zase žít. A také s ním přišel i tvůj děd a ten mi nabídl polovinu všeho majetku, jestliže ho pustím zpátky do tvé vesnice. Řekni mi, co mám teď udělat? Jdu za tebou, abys mi poradil.“

Král přemýšlí. Když ožije můj otec, musím mu dědictví vrátit a nebudu už král, ale jenom princ. Když ožije můj děd, můj otec bude princ a já, já nebudu nic. Takhle přemýšlí král a říká lži:

„Nechme mrtvé tam, kam od nás odešli. Nechme je tam, kde jsou, a nevolejme zpět nikoho, kdo už nás navždy opustil. Nech mého děda i mého otce a mou královnu spát v krajině smrti a já ti zaplatím tu slíbenou čtvrtinu svého majetku.“

Poučení

Děti, děti, děti,

Děti dětí mých dětí,

Rozlišujte pravdu a lež, ať vás lež neošidí.

Rozlišujte pravdu a lež, ale i když znáte pravdu,

přesvědčte se vždy, že ji lidé chtějí slyšet,

než jim ji začnete říkat,

ať vás od sebe nevyženou.

KATKOU REZKOVOU A BARBOROU HOŘEJŠÍ

Kateřina Rezková je vedoucí slánského souboru Vrtule při 3. ZŠ. Svým věkem patří spíše mezi osobnosti začínající, přesto za ní stojí už pořádný kus práce a několik velmi zdařilých představení. A letos i autorský text, který napsala pro členku souboru Vrtule Barboru Hořejší. Neodolali jsme a položili jsme jí i Báře několik otázek.

Katko, jak vznikl scénář představení Božka aneb Jak to možná nebylo?

První setkání s Božkou jsem zažila na střední škole, kdy jsem si měla připravit závěrečné divadelní vystoupení. Hlavní myšlenkou bylo to, že Bůh může být žena. Pak se na Božku zapomnělo. Asi před rokem jsem zjistila, že mi v souboru zůstala (kromě středoškoláků) jen jedna dívka ze ZŠ, která byla natěšená na divadlo. Hledala jsem představení pro jednoho herce a vzpomněla si na mé dávné setkání s Božkou. Scénář jsem již nenašla a tak vznikl scénář nový, inspirovaný minulostí, inspirovaný současností, inspirovaný novými zkušenostmi a životními otázkami, inspirovaný mou jedinou herečkou – scénář byl psán jen pro ni.

Kdo všechno se podílel na realizaci představení? Jak se s textem pracovalo?

Na realizaci se podílelo více lidí. Při vzniku scénáře jsem se radila se svým tátou Jiřím Rezkem, Irinou Ulrychovou, svými spolužáky na KVD Damu. Při realizaci mi velmi pomohl František Oplatek, který má mnoho zkušeností s dětským souborem a opět můj táta. Pomohl Petr Hlaváč, který je skvělým technikem. Pomohla Baruška, která neustále sypala z rukávu nové a nové nápady. Barča měla během zkoušení možnost improvizovat a to bylo také velkou inspirací. Při práci na textu jsme si hodně povídali a hráli tak, aby ji to bavilo.

Udělal bys teď, když je inscenace hotová, něco jinak?

Podle mého názoru není představení nikdy hotové a stále se nějak vyvíjí. V tuto chvíli bych neměnila nic, jsem spokojená. Jen kdyby šel zastavit čas a Baruška z Božky nevyrostla...

Co bylo pro tebe těžší - práce na textu a nebo jevištní realizace?

To opravdu netuším. Někakým zázrakem obě fáze probíhaly lehce.

Co bylo při práci na inscenaci nejinspirativnější?

Nejinspirativnější pro mě je Baruška, a to od první chvíle. Neboť mě stále překvapuje svým nadhledem, pozitivním přístupem a radostí ze hry.

Báro, Co tě nejvíc bavilo na práci na představení?

Lezení po štaflích a tvarování loutek z modelíny

S čím ses nejvíc na zkouškách trápila?

Nejvíce jsem měla problém a vlastně pořád ještě mám s hlasitým mluvením.

Kdo a nebo co ti nejvíc pomohl (pomohlo) při práci?

Katka, Franta a Petr.

Co ses naučila při tomto představení?

Manipulovat s loutkami z modelíny. Na první pohled se to zdá být lehké ale chce to přece jenom trochu cviku.

Mění se na představení něco při reprízách?

Scénář. Občas si totiž nějaká slova přidám a jinde zase změním.

Chceš říct něco, na co jsi se nezeptala?

Chtěla bych poděkovat Katce že pro mně tuhle roli napsala. Mám to představení ráda.

Iva

PŘEDSTAVUJÍ SE...

LEKTOŘI DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

DOŠLO POŠTOU...

Tak kdybych tohle věděla...

...budu se těšit ještě víc! Už jen ta vstupní prohlídka prostorů nové divadelní budovy s výkladem hrdého pána byla dokonale potěšlivá. Čip se zdá tím nejzásadnějším prostředkem komunikace následujících pohybových dní. Bez čipu – ni krok! Ahááá... Buď otevřené okno nebo klimatizace! Ahááá...

Hrdý pán odchází, na stole leží čip, ve vzduchu visí laminátový pach... A konečně promlouvá Anička. Rozehrábí – vytřeme podlahu! Tak kdybych tohle věděla... dala bych si do batůžku hadříčku! A bylo to potěšlivé! Děkuji za tuto hygienickou expozici! Anička mě naučila efektivně vytírat. Těším se na sobotní úklid! Čistá podlaha – půl zdraví. Konečně všichni vstupujeme do prostoru. Anička zadává, nabádá, inspiruje, potěšuje. My hledáme, pozorujeme, nasloucháme, objevujeme, těší nás to! A od té chvíle už jen oči – pupek – podlaha – prostor – pot – nemůžu dýchat – otevřeme okno – pořád nemůžu dýchat – pouštíme klimatizaci – no a? – dýchám – oči – pupek – ÁÁH.

Těší nás to, těšíme se a s potěšením voláme – Děkuje, Aničko, za Tvé těšení! Protože kdybych to věděla, těším se úplně nejvííc! Čip nečip.

Lenka Jaborská

Poprvé v Trutnově

Do Trutnova jsem dorazil v sobotu, protože v pátek jsem měl dvě divadelní představení u nás na Moravě. Po ubytování jsem stihl vidět část 4 kategorie. Odpolední tvůrčí dílny se mi líbily, bylo zajímavé téma. První blok představení jsem si nenechal ujít, protože byl jediný, který jsem mohl stihnout. První představení – Děvčátko Momo a ukradený čas jsem skoro nepochopil. Kladl jsem si otázky: Jak se mohlo stát, že Momo bylo 100 let a vypadala mladě? Jakým způsobem zloději kradli čas? Když Momo věděla, že má jiné schopnosti, proč neznala svoji „královnu“ Ariolu? Odpovědi na tyto otázky možná znali ostatní... Prostřední představení Narozeniny Marie-Hedviky se mi moc líbilo. Dobrý byl výběr textu a herecké vystoupení. Více už bych se nevyjadřoval, protože většinu tohoto souboru znám. Třetí divadlo O hadovce a jiných houbách se mi také líbilo, oceňuji, že soubor použil hru Františka Nepila. Pro můj věk bylo nejlepší asi představení Narozeniny Marie-Hedviky, Děvčátko Momo a ukradený čas bylo spíše pro starší a O hadovce a jiných houbách pro mladší.

V Trutnově se mi moc líbilo a těším se (možná!) za rok zase.

Jakub Čech, 10 let, Prostějov

Především jsme byli na návštěvě v dětské dílně u Mirka a Kateřiny. Reportáž z jejich prvního dne v akci však odchodem dětí neskončila. Dvojice to je totiž víc než zajímavá, a tak se teď vraťme do nedělního odpoledne...

Vydáváme se volným krokem směrem k odpočinku u oběda, nebo k redakci... Tedy - každý kam patří, rozdělení si domyslíte. Kus cesty jdeme přece jen společně, využívám toho a ptám se...

Co vás na dílně nejvíc překvapilo?

Míra dává gentlemansky přednost Kátě...

K: Zajímavý bylo sledovat to, jak se chovají herci jinak, když jsou sami za sebe, než když jsou na jevišti.

M: U mě to byla aktivita děcek - čekal jsem, že budou aktivnější a víc do toho půjdou, když mají ty dramaťáky a tak...

Řekněte ty nejzásadnější...

Do toho přibíhá Mára (další lektor dílen pro děti ze souborů) a volá směrem k diktafonu: „Já bych chtěl pozdravit babičku z Rymic - ahoj babi!“ Je upozorněn, že se nejedná o přímé vysílání, že bude vystřižen... Mára zesmutní... [poz. red. Nebyl vystřižen.]

...věci o sobě navzájem.

K: Jako já o Mírovi? (ticho) A Míra o mně? (ticho, smích)

Míra nastupuje s rychlým spádem vět...

M.: S Káťou se mi hrozně dobře spolupracuje, je to jedna z prvních věcí, co děláme dohromady. Jsme sehaní. Nevím, co bych dodal.

Káťa dlouze přemýšlí...

K: Co k tomu říct...?! Strašně se mi líbí, že Míra je zodpovědný, včera jsme ještě šli doladit nějaký věci a nezůstali jsme se někde bavit, ale dělali jsme. A dobře se mi s ním dneska pracovalo. I když to bylo poprvé, tak přece jenom tím, že jsme spolužáci už od první třídy základní školy, tak... Tak to prostě funguje!

Následuje zahleděný pohled obou dvou kamsi...

Jaká je vaše dosavadní největší praxe pro získání zkušeností v oboru?

M: Asistence ve Finsku na lekcích Kalevaly - to je jejich epos.

K: (delší ticho) Co mám říct, když on mluví o Finsku?! Jo, už vím, co řeknu! - No, já se těmhle věcmám moc nechlubím... (smích obou)

M: No, tak to díky... Teď vypadám jako ten největší ...

[pozn. red. padlo nepublikovatelné sprosté slovo]

Měli jste dílnu o ožívání všedních věcí. Jaký předmět by vás osobně nejlépe charakterizoval?

M: Mě trouba.

K: Motorová pila. A je to venku!

Rozvedení nevyžadují, vypovídá to mnohé samo o sobě.

Nakonec dávám úkol odhalující pohotovost a fantazii obou lektorů, ale možná i jejich podvědomí.

Co nejrychleji spojte tato slova do dvojic a vysvětlte proč.

Mluví... Rychle, rychleji, nejrychleji... Avšak s dávkou nadsázky a humoru...

K: Sirka a tkanička - obě jsou tenké a jsou kámoškami na život a na smrt. Kniha a strakapoud - protože jsem si teď představila, jak čte strakapoud knížku a strašně mě to bavilo. Karta a zrzek - protože zrzek je jasný povaleč, který jen hraje karty a chlastá. A zbylo mi k sobě - maso a bílý - tak jo, to já mám docela ráda!

M: Kniha a bílá - bílé stránky knihy, které jsou popsané černě. Sirka a tkanička - jsou stejně široké. Maso a zrzek - zkažený maso. Karta a strakapoud - no proč? Asi, že jsou různě barevné!

V lecčem se shodli a v čem ne, tam se úsměvem doplnili. A jako nováčci Dětské scény si nevedli vůbec špatně!

Kamila

NAPSALI NÁM...

Ódu na svou rodnou Moravu nám před svým odjezdem předal recitátor Vojtěch Jiříček ze III. kategorie. Vešla se, bohužel, až dnes.

Na Moravě

Na Moravě, tam je krásně,
proto o ní píšu básně.
Morava je řeka velká,
dřív tam byla samá selka.
Také máme město Brno,
tam nám šalin jezdí plno.
Autobusy, trolejbusy,
v těch se horem každé dusí.
Slivovica sa tam vaří,
po té všeci lidi paří.

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

existence trutnovského slangu: „Volejte bumbu!“ Jednohlasná odpověď: „Krakonoš!“ (Objasnění jevu hledejte v trutnovských hospůdkách...)

konurbace dvou stěžejních osob přehlídky, jež se navíc staly vzorem. Hana Galetková ke svým seminaristům: „Představte si, že jste seriózní organizátoři. Takoví Lenci Huláci.“

pressa U Kopeckých za 13,- Kč, bez mlíčka dokonce za 10,-Kč.

hlučného automatu na kávu, přestože se to Anna Caunerová a Lenka Novotná snažily zakrýt svými těly. Večerní seminář k inscenacím musel být na 2 minuty přerušen.

dopravního kolapsu na nejznámějším kruhovém objezdu v Trutnově způsobeném půlkiometrovou housenkou prahnoucí po Faustovi. Pro hladší chod příští přehlídky doporučujeme organizátorům zakoupit a rozdat červené terčíky.

provokace členů redakce Jakubem Hulákem - seminář o inscenacích se dle něj může „klidně protáhnout“, protože pak už všichni jdou jen do Truta...

Kamijon

VČERA JSME SI VŠIMLI SEMINÁŘE S...

UFFO SI VYBRAL

KRISTÝNU SLÍVOVOU

*Dneska se v hloučcích lidí mihla buřinka. Po-
divně známá buřinka básníků i důležitých lidí.
Vydal jsem se za ní. Kdo ji asi nosí? Objevil se tu
snad někdo z mé doby? Slečno, počkejte! Jenom
se usmála a šla dál. Víla v lidském světě. Dokáže
být tiše přítomná dění, které pozoruje, a když už
najde své místo, vstoupí do děje. Rád bych se jí
na něco zeptal, ale nepodařilo se mi zachytit to
její vílí unikání, tak jsem poprosil redaktory, aby
mi pomohli. Chtěl jsem zjistit, jak je to s ní doo-
pravdy.*

Buřinka, kterou nosíš, je tvoje?

Ne, je souboru. A já ji nemám často.

(Ukázalo se však, že ji má často a nechce bez ní ven. Třeba doufá, že bude kouzelná, jako, ta, kterou měl pan Tau.)

Co děláš nejraději, kromě toho, že hraješ divadlo v souboru jménem DIVADRA?.

Chodím ven. Do zahrady. Nejčastěji s malým bratrem. Ráda se houpu v síti.

(Že by vzpomínka na vznášení se?)

Co ještě děláš ráda? Umíš točit hůlkou jako mažoretky. Kde ses to naučila?

To mne naučily kamarádky. Zkousím to s deštníkem. Je hodně barevný.

(Že by kousek duhové oblohy?)

Jakou květinou bys byla?

Fialkou.

(Ukazuje se, že růžovou fialkou, i když má ráda barvu žlutou. Cítí se dobře ve společnosti jiných květin, svých kamarádek.)

Odpovědi mně o jejím vílím původu jen ujistily - nebo že bych se mýlil? To ví jen ona sama.

A co myslíte vy?

Soubor Moje pětka přicestuje do Trutnova v den, kdy v Divadylku Trdýlku vystoupí. O několik vět o něm jsem tedy alespoň elektronicky požádal jeho vedoucí Jaroslavu Holasovou.

Bylo by možné soubor krátce charakterizovat? Jaká je to parta, jak se Vám jeví?

Když soubor před lety vznikl, měl pět členů, proto název. Později se rozrostl, ale letos je zase pětičlenný a můžu říci, že si bohatě vystačí. Vloni jsme hráli Tři sestry... Trojka je k té pětce také magická, máme tři výrazné členky-loutkoherečky, letos jsme tedy docela zákonitě museli dospět ke Třem přadlenám...

Dá se nějak shrnout, co je pro Vás na práci s nimi nejdůležitější a co nejzajímavější?

Pro mě osobně je nejzajímavější sledovat, jak mi před očima rostou a dospívají a jak krásně a více tvoří a jak s nimi musím o svůj nápad někdy i bojovat...

Kdo je to pro Vás hrdina?

Letošní největší hrdina je pro nás všechny Jeník (houslista, Matka a Královna), který bude hrát se zánětem středního ucha.

Přímo z večerní zkoušky souboru k nám posílá dorazila Jeníkova odpověď na otázku, jak sám sebe vidí.

Ano, my se vidíme...i když se vlastně nevidíme!...Předemím se neužíváme!...A len rychle a lehce hoří!!!

HLADKÁ VRTULE, 3. ZŠ SLANÝ BOŽKA ANEB JAK TO MOŽNÁ NEBYLO?

Hrdinkou souboru Hladká Vrtule je Bára. Bude hrát hlavní roli se spalovou angínou. Ještě, že má takovou oporu ve svých kolegyních. A já jim všem moc děkuji za rozhovor.

Tak jak se cítíte?

Bára: Doufám že to zvládnou.

Veronika: Já jsem zatím v pohodě.

Tereza: Já se taky cítím v pohodě, trochu mě začíná bolet v krku. A to hraju hlas.

Báro, necítíš se tak trochu jako hrdina?

Bára: Já se teda cítím jako hrdina. Protože jsem na pódiu sama. Když něco zapomenou, tak mi nikdo neporadí.

Jak se vám v takhle malé skupince pracuje?

Tereza: My Báru před představením pořádně rozdovádíme. Zahrajeme si pinčes a tak.

Pomáhá to, Báro?

Bára: Pomáhá. Kdyby měholky nerozhýbaly, byla bych smutná, ospalá, neměla bych na to náladu.

VAŠEK MATĚJOVSKÝ, GFK PLZEŇ ROZVRZANÝ MANDL

A ještě něco málo o Vaškovi Matějovském (a jeho cestě do Trutnova), od hodných kamarádů z rodného souboru. Já jim moc děkuji za splněný úkol. Vašek bude také rád.

Je malej, ale šikovnej.

Vašek je Bůh.

Vašek je buch, buch.

Kdo tam? Vašek.

Je to magor, ale máme ho rádi.

Je to krásný mladý muž, nosí

samé jedničky, čisté spodní prádlo,
nekouří, nepije a neběhá za holkama.

Je zde nějaká volná tady v Trutnově?

Moje tel. číslo: (číslo je k dispozici v redakci)

ptal se Michal

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Všiml jsem si, že když si báječnou ženskou vezme báječný chlap, hned vzápětí jede jede mašinka, kterou její cesta vede dál a dál, jupí ja jou. Takové jsou večery pro členy dětských souborů na Dětské scéně. Pod barevnými vlaječkami sálu Národního domu vznikají nové tradice trutnovského folklóru. Rytmus ovládne všechny, kteří jsou přímo nebo nepřímo v epickém centru diskotéky. Celé bytosti rezonují. V sále lektorka Eva náhle vybíhá na pódium a navrhuje hru. Židle kolem sálu uspořádat do kruhu. Jeho podoba předčí kruhy dílen i trochu znavené elipsy diskusních klubů. A to už tóny Bílé orchideje rozvlídnou těla tanečnicků, kteří ladně plují podél kruhu. V pauzách se každý snaží obsadit volnou židli. Židlí i tanečnicků ubývá. A podobně to jde celý večer. Prostě veselá a hravá dramaťácká diskoška, které si nejde nevšimnout.

Jindřiška

... večerního programu pro recitátory

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... cvrkotu

DNES HRAJÍ...

LDO ZUŠ ŽEROTÍN, OLOMOUC
PĚT HOLEK NA KRKU

Scházíme se před ZUŠkou. Právě jim zde skončila technická zkouška. Máme domluven rozhovor po cestě na večeri. Alena Palarčíková se omlouvá, že musí letět, neboť zkoušení bude ještě pokračovat. V běhu nahazují témata. Dostáváme se od aktualit k hlubokým úvahám a zpět. Náš pohyb se stává nejen horizontálním, ale i vertikálním. A já zjišťuji, že sprintuji se skupinou zajímavých osobností. Chcete-li vydejte se v našich stopách.

První otázky padnou ve Farské ulici:

Největší dnešní zážitky? Kristýnka se úplně festovně polila kávou. Od hlavy k patě.

Někdo holt musí být ten nejméně šikovnej.

Říká Kristýnka na Slovanském nám. Ve Slovanské dojde na viděná představení.

Libilo se nám to první. Reagovali na sebe. Nebylo to odmluvený. Originální nápad. Akorát hudba se mi nelíbila

Na Struze ještě o Kristýnce a pak o celé skupině.

Kristýna se tady na zážitky těší, očekává je, protože kvůli Trutnovu nejela na dovolenou do Chorvatska. Jsme parta šilenců. Fajn flákači forever. Pátý ročník. Ještě pořad jsme totiž nevymysleli název. Nemůžeme se na něm dohodnout.

Jsme u kina. Co je nejdůležitější aby bylo divadlo divadlem?

Jiskra. Energie. Reakce lidí na sebe. Nesólovat. Pracovat v kolektivu. Divadlo vypovídá o současných problémech.

Na mostě si všímám děvčat, které se stydí v pozadí.

Ony už povídaly před dvěma roky, v téhle partě jen pomáhají. Jsme spolu pět let, někteří lidi se vyměnili.

V Novodvorské zapomínám, na co jsem se ptal.

Těžké je být soustředění až do konce. My se chceme soustředit. Ale ono to nejde. Alča nakonec vyraplí a pak skončí zkouška a my jdeme domů.

Kdo je pro vás hrdina? *Pálím v temné uličce beze jména.*

Alenka. Člověk, co se dokáže srovnat s něčím, co ho potkalo zlého a přesto dokáže být šťastný. Pro mě je to ten, kdo si dokáže prosadit svůj názor. Uzná svou chybu dokáže napravit, co pokazil. Co se nesnaží být umanutej, ale poslouchá ty ostatní a mění názory a uzná, že oni měli pravdu. Snaží se jim přiblížit co myslel. Člověk co se nebojí něčeho nového. Nebojí se odmítnutí společnosti. Nebo, že se mu budou smát v pubertě. To chce velkou dávku odvahy.

A jsme v R.A. Dvorského. Na kopci a v hlubokých úvahách.

Všichni se snaží být tuctoví. U kluků se prosazuje, aby dělali co nejvíc sportu, než aby rozvíjeli svůj intelekt. Učitelé upřednostňují předmět před člověkem. To, že se snažíte najít svojí osobnost pro ně není důležitý.

Dům s pečovatelskou službou. Vynořujeme se. Jaké je to mezi tolika ženskýma? Ptám se jediných dvou kluků ve skupině.

Příjemný, jistě, že příjemný.

Odpovídají děvčata.

Nejvíc nás baví ta společná práce. Že se nehádáme. Ehm Ehm Ehm.

Pohádáme se, Klárka nás urovná, máme dobrou skupinu.

Jídelna.

Takhle se oni normálně netváří. Takhle se tváří jen tuctové hvězdy.

Michal

Bylo nebylo. Ale spíš bylo (toto je seriózní tiskovina). V Dračí uličce se sešli samí příjemní lidé. Byli ve věku od třinácti do osmnácti let a měli s sebou nadhled, humor, empatii, hravost. A kdyby v mém nahrávacím přístroji nedošly baterky, tak si povídáme dodnes.

O skupině

Je tu pět holek a jeden kluk.

Vítek: Je to dost náročný, protože takovej babinec zvládnout, když se třeba někam jde, aby se neztratili....

Děvčata: Vítek je náš taťulda. Patří mezi nás, je to taková holčička.

Vítek: Holky jsou strašně fajn. Jsou jako kluci.

Děvčata: No teda, jak který holky.

Všichni: Naše skupina se našla v září. Od té doby spolupracujeme a vytvořili jsme tenhle projekt. Jací jsme? Spousta rozličných kvítků tvoří tu nejkrásnější zahradu.

Velké zážitky

Byli jsme pozváni do Šaly na slovenskou národní přehlídku. Tak to pro nás byla obrovská čest. Už jenom vidět kolegy Slováky, jak tvoří divadlo. Přišlo nám temperamentnější. Více se zaměřují na folklór.

Zažili jsme tam úspěch, s jakým jsme se nikdy nesetkali. Publikum bylo úžasné a když jsme dohráli, všichni vstali a tleskali vestoje. Jenny totiž zpívala „Šala“. Ono to bylo původně šalalala, ale my jsme to pojali jako zdravici. A tím jsme je dostali.

Problémy...

Největší je problém časový. Sejit se. Každý máme mnoho koníčků a zájmů. Je těžké skloubit školu s divadlem. Scházíme se dost sporadicky, ale když už, tak se snažíme na to kleknout a jet pořádně.

...a pozitiva

Každý má pohled z jiného úhlu. Každý člen souboru tomu dodá svůj vlastní duch a skloubíme to dohromady. Když vidím ty ostatní, sama jsem se teda neviděla, tak si myslím, že je to pěkný. Když se ty odlišnosti spojí dohromady, tak to tvoří docela hezkou věc. Tu zahradu.

Věk nehraje tak velkou roli všichni jsme blázni do divadla. Všichni si ze sebe utahujeme. I kdybychom nehráli divadlo, tak jsme určitě dobrá parta.

Proč tedy právě divadlo

Stmelení, možnost převtělít se z mé povahy do jiné. Z mého pohledu do jiného pohledu. Předat tu myšlenku, vlastní myšlenkový pochod, těm lidem. Že oni mě vnímají a já vnímám je. Prostě s nimi nějak komunikovat.

Je hezký, že začátku není nic a pak je něco. Vždycky se ty myšlenky vytvoří a spojí se v krásnej výsledek.

Líbí se mi, když lidi odcházejí z divadla a řeknou si, jo, tak tohle mi ukázalo jiný pohled, který jsem si v životě nepředstavil. Jsem o něco obohacen.

Michal

Děvčata si svého taťuldy váží.

... čtenářů

... televizního zpravodajství

DNEŠNÍ PROGRAM - ÚTERÝ 15.6.

8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30	semináře A, B, C, S
9.00 - 11.15	4. blok vystoupení pro veřejnost
14.00 - 17.00	4. blok vystoupení souborů
	<i>skupina A (lektorský sbor a seminaristé)</i>
od 14.00	Pět holek na krku , 5. ročník LDO ZUŠ Žerotín Olomouc (ZUŠ)
	O třech přadlenách , Moje pětka, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř (ZUŠ)
od 15.40	Božka aneb Jak to možná nebylo? Hladká Vrtule, 3. ZŠ Slaný (kino)
	Rozvrzaný mandl , Vašek Matějovský, Gymnázium Františka Křižíka, Plzeň (kino)
	Pravda a Lež , Dramatický soubor ZUŠ Chrudim (kino)
	<i>skupina B (soubory)</i>
od 14.00	Božka aneb Jak to možná nebylo? Hladká Vrtule, 3. ZŠ Slaný (kino)
	Rozvrzaný mandl , Vašek Matějovský, Gymnázium Františka Křižíka, Plzeň (kino)
	Pravda a Lež , Dramatický soubor ZUŠ Chrudim (kino)
od 15.40	Pět holek na krku , 5. ročník LDO ZUŠ Žerotín Olomouc (ZUŠ)
	O třech přadlenách , Moje pětka, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř (ZUŠ)
17.00 - 18.00	diskusní kluby seminaristů
17.30 - 19.00	dětské diskusní kluby
18.15 - 19.45	seminář k inscenacím 4. bloku
20.30 - 22.00	doplňkové představení
	Piškanderdulá, podtitul Josefe! Věra Říčařová a František Vítek, Hradec Králové

PIŠKANDERDULÁ,
PODTITUL JOSEFE!

Představení není divadlem v pravém slova smyslu toho slova, ale setkáním nejruznějších druhů loutek a mechanismů úmyslně promícháných z nejruznějších období historie a naservírovaných na kejklřův stůl.

Všechny loutky jsou záměrně nahé, dřevěné bez jakékoliv úmyslné patiny.

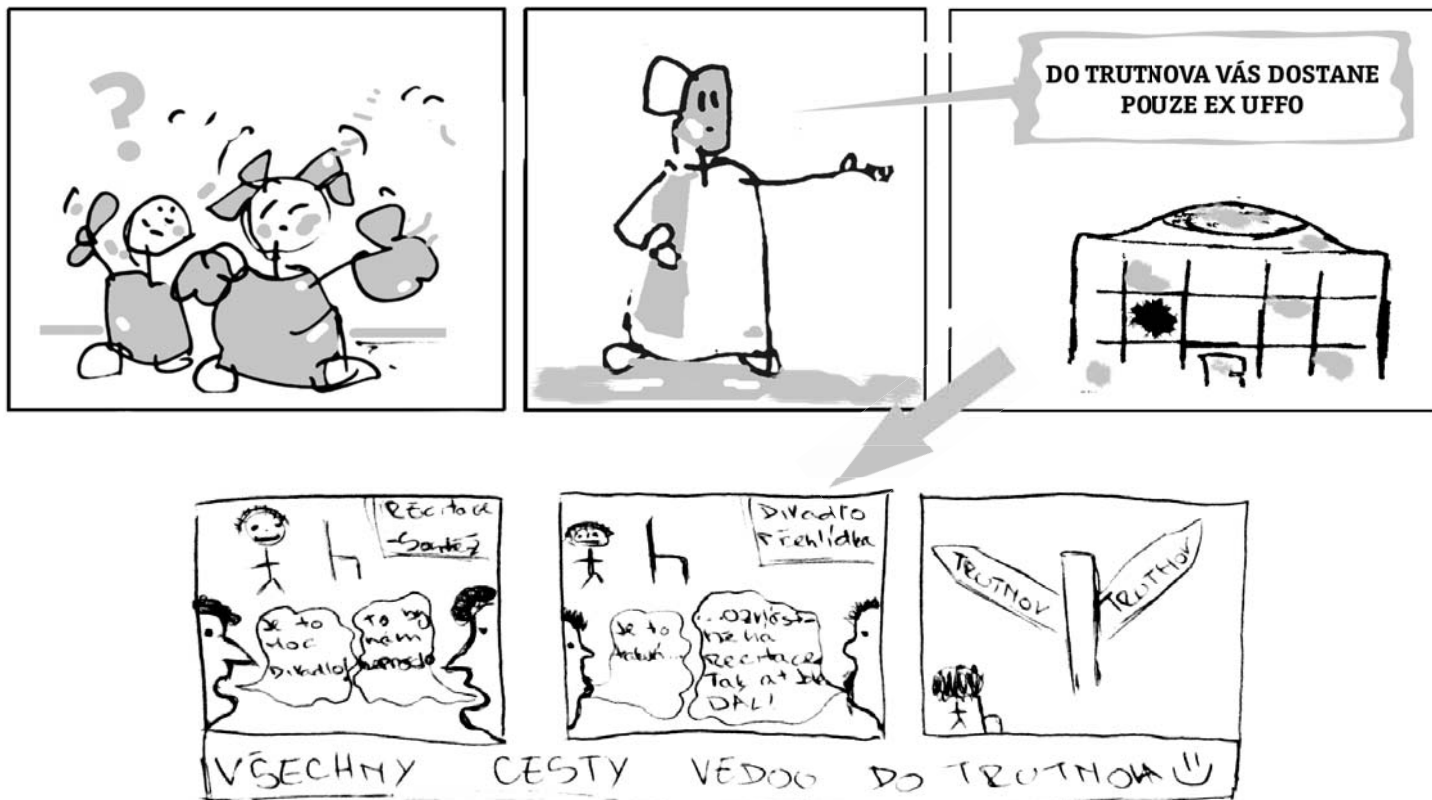
Zvuk je používán jako rovnocenný partner loutky.

Název hry vymyslely děti. Napsaly ho kdysi v Hradci Králové na stěnu jednoho domu.

Piškanderdulá se už před mnoha lety stalo pro významné evropské divadelní festivaly synonymem moderního českého loutkářství. Hraje se ale velmi zřídka.

BLAŽKOVÁ - DÍL 5. - EX UFFO!

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 4.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Jindřiška Bumerlová, Jonáš Konývka, Kamila Kostřicová, Michal Ston, Michal Drtina (sazba, foto), Jasanka Kajmanová (foto), Pavel Kocych (ilustrace) a Matěj letos není.
Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 15. 6. 2010 ve 0.30. Vychází 15.6. 2010 v 10.30.
Náklad - 333 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ČÍSLO 5.

STŘEDA - 16. ČERVNA 2010

ÚVODNÍK...

Počet účastníků Dětské scény 2010 se ztenčuje, všichni tušíme, že brzy se rozjedeme zase domů. To se rozhodně podepisuje na náladě redaktorů a nic to nemění na faktu, že např. návštěva semináře B dospělých účastníků či dílny pro děti ze souborů se jako celek odvíjely v optimistickém duchu. Nostalgie se mezi nás plíží a na tom nic nemění fakt, že počasí se mírně vylepšuje.

Doufáme, že nabízíme mnoho zajímavého, i když ledacos je nepřenositelné. Jak se vyrovnat s pocity z nového kulturního svatostánku zvaného Uffo posílenými zážitky z představení, v němž se zastavil čas? Jsou věci, které se nedají popsat slovy.

Recenze z představení a záznamy z diskusí jsou naproti tomu jistotou. Aby ne.

Událostí číslo 1 dnešního dne je rozhodně ocenění Jindry Delongové cenou ministra kultury. To, že živoucí legenda dramatické výchovy včera celý den pobývala s námi a dnes to bude nejinak, silně posiluje kontinuitu oboru. Kolik věcí považujeme za samozřejmé a pak tváří v tvář lidem, kteří náš obor konstituovali, nejsme moc slova. Stačí prostě díky? Závidím Veronice Rodriguezové, že je vlastně v Brně neustále „u toho“ a dnes může být průvodkyní paní Jindry. Sleduji tom zpovzdálí a neodvážím se ani psát.

Buďme u toho a vzpomeňme na všechny, kteří obor posunuli dále a nepřemýšleli o významnáních, stejně jako to neřešila paní Jindra – měla potřebu pracovat s dětmi a to tenkrát stačilo. Gratulujeme a jsme pyšní.

redakce a Iva

VIDĚLI JSME...

Pět holek na krku

O třech přadlenách

Božka aneb Jak to možná nebylo?

Pět holek na krku

Dramatizace románu Ivy Hercíkové, aktualizovaného prvky současnosti, se stala základem inscenace souboru 5. ročníku ZUŠ Žerotín z Olomouce (soubor vede Alena Palarčíková). V pětáctyřiceti minutách zhlédneme příběh čtrnáctileté Nikoly a jejích kamarádek ze školy; příběh je orámovaný přípravou na školní besídku, na níž všichni protagonisté v závěru vystoupí. Samotná dramatizace i inscenační pojetí (hraje se s jedním, různě situovaným praktikáblem) je založena na herecké akci a slově a otevírá několik tematických rovin: trable dívčího kamarádství, láska, neshášenlivost kvůli sociálnímu postavení a další (with or without you – v lásce i v kamarádství, podle slov vedoucí). Lektorský sbor diskutoval především dramaturgickou stránku inscenace: předloha sice tematicky vyhovuje kolektivu dívek a jednoho chlapce, je v ní ale málo skutečně dramatických situací. Nutné zkrácení románu na plochu inscenace pak vede k zjednodušení, banalizaci, takže divák občas postrádá motivaci pro jednání postav (např. odůvodnění Nikoliny snahy získat Prince pro Janu, Nikolino vymýšlení si na zámku před Princem, nebo jednání party dívek v situaci, kdy Janě pokazí seznámení s Princem). Jak řekla sama vedoucí, při reprízování se vytrácí herecké budování situací a pravdivé jednání postav, což je ale obecný problém. Jiný divadelní jazyk náhle (a jen jednou) zjevíš promlouvá při vhlédání do skrytých tužeb a přání postav (během hodiny matematiky). Situace intimních promluv a akcí jednotlivých postav (Nikola, Zdena, Princ) jsou co se týče autentičnosti náročným hereckým úkolem. Některé uvedené nepřesnosti či nedotaženosti souvisí pak i s obtížným budováním dramatického oblouku celého příběhu. Temporytmus pomáhá udržet dobře zvolená hudba a zpěv. Ráda bych ocenila přesvědčivý herecký výkon představitelky matky/učitelky, která měla nad postavou nadhled; osobnostní herectví ostatních bylo příjemné, nenásilné. Soubor chce na inscenaci dále pracovat (úterkem mají za sebou 3. ,4. a 5. reprízu), od krajské přehlídky už došlo k nějakým úpravám (např. přestaveb bylo původně ještě víc) - takže držím palce.

O třech přadlenách

Soubor Moje pětka (ZUŠ F. A. Šporka z Jaroměře s vedoucí Jarkou Holasovou) si vzal jako předlohu loutkové pohádky Erbenův text, který pozměnil ve vyznění i v zápletku. Autorským vkladem je náhodná(?) záměna dětí, přidání úlohy sudiček třem přadlenám a opakování dvojice slov „osud – čas“ v určitém kontrastu, rozporu (posíleném herecky a zvukově). Právě ono zdůrazňování osudu a času klade divákovi nejvíce otázek, týkajících se ústřední myšlenky celé pohádky. Jsou osud a čas v rozporu? Co tedy ovlivňuje hrdiny příběhu? Hraje se pohádka o tom, že líná Liduška (když je původně zámecká dcera) svého štěstí dojde bez vlastního přičinění? Že ten, kdo je osudem předurčen k povalování, nakonec (tedy časem) stejně nic dělat nemusí a bude se mít dobře? S tímto výkladem, sociální determinací, nelze souhlasit. A netrápí se tedy Jaroslav na zámku? Vědí o záměně dětí jejich matky? Diváci první odpolední inscenace oproti rannímu publiku bouřlivě aplaudovali. Mohli určitě ocenit stylovou čistotu a jednotu použitých prostředků, živý hudební doprovod, jemný humor v některých situacích hraných loutkou (interakce loutek s publikem i s ostatními postavami). Zdá se, že zkušenosti mladí herci vystupují na jevišti velmi rádi a bez ostychu, velmi rádi a kompaktně nám vyprávějí příběh. Za pozornost stojí jejich umění jednat s loutkou v situaci i reagovat na publikum. Kritické připomínky lektorů se týkaly kromě dramaturgie (téma a dramatický vrchol) např. také přílišné dekorativnosti celé inscenace (reálný kolovrat a nereálné předání) a malé razance a dynamiky v zacházení s loutkou (něžnost, uhlazenost).

Rozvrzaný mandl

Proč tento název malého pásma divadla poezie? Jen proto, že se tak jmenuje celá sbírka experimentátora s jazykem a poezií? Nebo je jím ta dřevěná židle? To je snad jediná výhrada, která vůči dramatickému výstupu Vaška Matějovského může být vznesena. Jazykový humor v básních Ernsta Jandla našel v mladém herci a přednášceci smysl, oporu, rovnocenného partnera. Dopolední úterní představení sledovaly desítky řad velmi malých dětí, které bezprostředně navázaly kontakt s vystupujícím, a jejich reakce, především gejzír radosti z objevování nonsensového humoru, byl jako osvěžující sprška i pro lektory. Samotný herec na jevišti si tak (mnohem lépe než v odpolední repríze) mohl ověřit, že jeho zdivadelnění nonsensu funguje. Ať už komunikuje s publikem nebo sám se sebou v dialogu či s částmi svého těla. Kromě toho své vystoupení – ne před, ale s - hlučícím, živým dětským publikem zvládl s citlivým přístupem a klidem. Pásmo poezie je dobře dramaturgicky sestaveno, vše (kromě jedné básně) se vlastně točí kolem sezení a židle. Soustředěný, sebevědomý a přitom skromný herec/hráč při svém vystoupení souzní s textem, vědomě pracuje s pauzou, jediným pohledem vytváří situaci. Ocenění tak jistě zaslouží i práce jeho pedagoga, Františka Kasky (Gymnázium F. Křížáka, Plzeň). Nezapomenutelným momentem ze sledování mini-inscenace je chvíle, kdy se herec ptá: „Kdopak tu řekl já?“, děti z publika se hlásí a volají „Já, já...“, následuje hercovo „Já jsem řekl já,“ a dítě si spokojeně povzdechne: „Ten to dobře hraje.“

..... Pět holek na krku

VČERA
JSME VIDĚLI ...

... O třech přádelnách

VIDĚLI JSME...

Rozvrzaný mandl

Pravda a lež

Píškanderdulá, podtitul Josefe!

Pravda a lež

Africká pohádka s užitečným závěrečným poselstvím je v podání souboru ze ZUŠ v Chrudimi (vedoucí je Renata Klečková) především epickým divadlem, v němž se střídá tanec, zpěv, vypravěčské komentáře vystupujících postav a jednoduchými znaky ztvárňované situace příběhu. Rámec vyprávění příběhu je tržiště, můstkem k jeho nastolení hádka mezi dvěma dívkami a „rozdělení“ dalších hrajících mezi dvě strany (pravda a lež). Po vyslovení titulu pohádky následuje změna světla a jakýsi rituální zpěv a pohyb v sedě - vnímám jej jako nadbytečný, protože ještě prodlužuje rámec již tak krátkého děje a píseň se v inscenaci opakuje mnohokrát. Teprve pak začíná příběh, jsou přineseny masky pro postavy Pravdy a Lži. Otázky řešené v diskusi lektorů se týkaly důvodu pozdějšího příchodu herce na jeviště, výtvarné stránky masek (mohly by být dokonalejší materiálově i výtvarným zpracováním) a kostýmu mladého muže, který je civilnější než kostýmy ostatních. Svěží energií nabitá inscenace přirozeně využívá naturelu jedné z členek souboru (Jenifer Za Nzambi), která je „tahounem“ zpěvu a pohybu celé skupiny a tak trochu šamankou i pro diváky. Svým v dobrém slova smyslu rétorickým projevem a vnímavostí k divákovi i spoluhráčím navozuje atmosféru i prostředí, možná i jiné plynutí času. Při hraní a vyprávění samotné pohádky soubor funguje vyrovnaně, přesně, s dobrou mírou stylizace i vážnosti (např. ztvárnění baobabu, vyhánění Pravdy a Lži, dialog krále se Lží, napětí ve vztahu Pravdy a Lži).

Božka aneb Jak to možná nebylo?

Apokryfní příběh o vzniku světa na jevišti hraje, hraje si, prožívá a vypráví jediná dětská herečka, Barbora Hořejší (ze souboru Hladká Vrtule, ZŠ Slaný). Vedoucí souboru Kateřina Rezková napsala text, který jakoby právě vznikl v mysli Božky, božského dítěte, nebo prostě holčičí podoby Boha? Tato interpretace pradávného příběhu je překvapivě vtipná a originální, i když zachycuje odvěká témata (trest za přílišnou všetečnost, zvědavé kladení otázek, prozkoumávání a poznávání světa), ale také možný pohled na vznik světa ze hry, což v interpretaci dítěte vyznívá až neuvěřitelně pravdivě. A přitom jde o vědomou, poučenou komunikaci s divákem a dobrou režii. Herečka nenuceně zachází s předmětem a loutkou, hraje suverénně, s nadhledem a bez patosu (i když přináší pořádný kus životní filozofie). Sólový divadelní výstup může být zpochybnitelný snad jen v jednom momentě komunikace Božky s divákem (když poprosí o pomoc a vzápětí ji odmítne). Tak mne napadá – není ďábel taky ženská?

Eva Brhelová

... Božka aneb Jak to možná nebylo?

VČERA
JSME VIDĚLI ...

... JOhanes Doktor Faust

ZÁZNAM ZE...

SEMINÁŘE O PŘEDSTAVENÍCH ČTVRTÉHO BLOKU

K jednotlivým představením s opět vyjadřovali nejprve seminaristé a potom i lektori.

Pět holek na krku (5.ročník LD0 ZU3 Žerotín Olomouc)

Zástupce semináře A tlumočil názor své skupiny. Představení vnímali jako problematické. Scéna ve škole, kdy se vyjadřovaly představy postav, byla vytvořena podle jiného klíče. Představitel lektorského sboru J. Pokorný v mnohém souhlasí a vyjadřuje názory ostatních lektorů. Také hledali téma, otazníky byly kolem temporytmu. Změny byly pouze verbální, nikoli vnitřní. Scénografická poznámka se týkala toho, že praktikábl byl sice nápaditý, ale přestaveb bylo hodně a celkově byla inscenace dlouhá. E. Keroušová ocenila to, že inscenace byla ukotvena v době. H. Galetková upozorňuje, že věty byly pronášeny monotónně a chyběly tam emoce. L. Richter uvedl, že od krajské přehlídky bylo na inscenaci hodně zapracováno, že vedoucí je přístupná připomínkám a že se inscenace jistě bude vyvíjet. Především je třeba ujasnění si vztahů mezi postavami.

O třech přadlenách (Moje pětka, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř)

Hodnocení seminaristů skupiny S bylo kladné. Líbila se jim spolupráce loutky a vodiče i jednotné působení loutky a kostýmu. Ocenili hříčky. Někdy sklouzávala pozornost diváka z loutky na vodiče. Téma bylo dobře čitelné: každý člověk má svůj předurčený osud, který se naplní, ať se narodí kdekoli. M. Poesová nadšení seminaristů poněkud tlumila, protože lektorský sbor viděl inscenaci jako problematickou, především v tom, jak se nakládalo s původní podobou pohádky. Dosazení osudu a jeho naplnění v čase, splynutí přadlen se sudičkami, to vše nebylo dostatečně podloženo. Problematičtější bylo i výtvarné zpracování loutek - postavy se někdy daly těžko určit a rozlišit, také jejich vedení nebylo úplně v pořádku. K tomu E. Keroušová vysvětloval, že živý člověk dohrává charakter postavy. H. Galetková však dodává, že je třeba výrazně rozlišit, kdy je pozornost na loutce a kdy na vodiči, musí to být záměrné nikoli nahodilé. L. Richter připomněl, že je nutné ujasnit si adresáta. Hodně se mluvilo o tom, že předení na kolovrátku mělo být skutečné. A reakce jedné seminaristky: „Kolovrátek byl pro mne znak. Představení mne obcerstvalo do vesela.“

Božka aneb Jak to možná bylo? (Hladká Vrtule, 3. ZŠ Slaný)

U tohoto představení se na kladném hodnocení shodli seminaristé C i lektori. L. Hájková ocenila herecký výkon desetileté dívky, která je vybavena pohybem, slovem i nadhledem. Vyzdvihla se práce s materiálem. Chválen byl i autorský text. Zajímavá myšlenka, že svět vznikl ze hry a dítě se stalo Bohem. Představení všichni přijali s nadšením.

Rozvrzaný mandl (Vašek Matějovský, Gymnázium F. Křižíka, Plzeň)

I u tohoto představení se seminaristé C a lektori shodli. H. Cisovská hodnocení shrnula. Při vstupu jsme dostali srozumitelný klíč, že půjde o nonsens. Ocenila smysl pro temporytmus, pauzu, intonaci, význam, práci s rekvizitou. Ovládání prostoru na jevišti. Lektori se neshodli v tom, zda se měl v závěru uvádět název. Jako zápor vystoupení seminaristé označili práci s nonsensem - ne našli smysl v nesmyslu. Lektori své hodnocení zestručnili: jedná se o maximální minimalismus. L. Richter a J. Brůček však upozornili na to, že slovům interpreta nebylo rozumět.

Pravda a lež (dramatický soubor ZUŠ Chrudim)

Seminaristé B vytýkali inscenaci to, že je postavena na jednom člověku, že pohybové divadlo přejde v epické a že je v něm málo obrazů. Názor lektorů vyjádřila E. Keroušová. Představení hodnotili kladně. Brali je jako epické divadlo a to bylo naplněno. To, že bylo postaveno na jednom člověku nevádí, ale musí se hlídat míra. Africké pohádky jsou teď téma souboru. a Jennifer je umí předat. Je to pro naše prostředí specifické kulturní obohacení. Závěrečné poučení bylo nádherně uchopené slovo. Negativní připomínky byly ke kostýmování a L. Richter ještě připomněl jiný typ herectví chlapce.

Jindřiška

Rozvrzaný mandl

Divákům představení připomínalo podařenou a originální hereckou etudu založenou na hře s textem. Oceňovali, jak se herec pokoušel dát textu hereckou akci smysl. Upozorňovali na dobrou práci s rytmem a gradací. Hledali, a nenacházeli smysl celého představení, vnímali jednotlivé části, ale postrádali mezi nimi souvislosti. Vyzdvihovali přirozené herectví jednoho herce, zejména při práci s židli (čekárna a lavička – tyto úseky pro ně byly lépe pochopitelné, neboť se jednalo o konkrétní situace). Na závěr se diváci shodli, že pro ně tento tvar byl jednoznačně divadlem. Bylo pro ně toto zpracování velice inspirativním a novým pojetím.

Pravda a lež

Samotné představení diváci pochopili, byl to pro ně netradiční příběh s překvapivým závěrem. Představení mělo, dle diváků, obrovskou energii, většina z nich byla do příběhu natolik vtažena, že nehledala chyby. Ocenili zpěv, tanec a scénografii. Herci tak dokázali diváka přenést do prostředí africké vesnice. Přestože diváci nepojmenovávali rámec představení jako problematický (až na nejasnost s fazolemi) nepochopili ho tak, jak soubor zamýšlel.

„Bylo to super. S minimálníma prostředkama udělali něco úžasného.“

Pět holek na krku

„Mně jich tam přišlo víc!“

Diváci inscenaci ocenili, tématem pro ně byla hodnota přátelství a „jájismus“ – sebestřednost. Příběh jim přišel čitelný, ale příliš jednoduchý a nepřekvapivý. Po celou dobu předpokládali, jak se bude příběh vyvíjet. Velmi ocenili herecký výkon představitelky maminky a učitelky, též celkovou různorodost jednotlivých postav. U některých herců jim vadila nesoustředěnost, vypadávání z role, které vyplývalo z nejasných motivací postav. Vyzdvihli výběr hudby a živé hudebnice na scéně.

„Někteří hrajou a někteří jsou tam jen jako kompars, ale to je jen můj pocit.“

O třech přadlenách

„Měla jsem z představení strašnou radost, byla to pohádka na dobrou noc.“

Příběh byl jasný a čitelný, tématem pro diváky byla nepředvídatelnost osudu. Kvitovali práci s loutkami (sudička s velkým pyskem, čáp a vrána) a použití živé hudby. Líbily se jim výstupy čas/osud, nicméně nechápali jejich význam.

„Chyběl mi tam osud kluka, toho prince.“

Božka aneb Jak to možná nebylo?

„Bůh je žena.“ „Bylo to stvoření - jak dítě mohlo stvořit svět.“ „Celkově krásné provedení.“ „Výborný herecký výkon.“ „Obdivuju!“ „Skvělé podání, skvělý nápad!“ „Vtipný a minimalistický.“ „Hezký dětský, nevinný, přirozený.“ „Pochvalte paní učitelku za doprovod.“ „Neseděl mi tam xylofon.“ „Wow...super.“

Zdeňka, Petr a vtipálek Miloš

... Pravda a lež

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... práce semináře C

ZÁZNAM Z...

OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Dnešní otevřený dětský diskusní klub byl na jednu stranu dost rušný (po většinu času diskutovalo v tělocvičně okolo 25 dětí), na stranu druhou trochu znavený a lehavý. Lenka Novotná tak prověřila své schopnosti ve hledání rovnováhy, nikoli však na laně s akrobatickým paraprátkem, nýbrž mezi aktivizací a umírňováním. A tak si děti zaběhaly, udělaly dřepy, postály i poseděly, vše však se záměrem sdělit a porovnat dojmy, názory, vyvolat otázky. Přinášíme záznam těch nejstěžejnějších témat diskuze...

Božka aneb Jak to možná nebylo?

Není divné, že tak malá holčička si hraje na boha? Ne, je to zajímavé a odvážné, že si na to troufla. Tak obrovský nadhled u tak malých holky jsem ještě neviděl. Je bezva, že se nebojí hrát sama, já bych to nedala ještě ani teď, a to jsem starší.

Co pro vás znamená název inscenace ve spojení s tématem? Je to obměna originálu, moderní zpracování, ať to není tak obyčejné. Božka je bůh-ženská. Nebo možná jeho dcera.

Jak jste vnímali konec? Možná to bylo trochu neukončené... Já jsem konec vůbec neřešil, bral jsem to celé jako hru. Mně se v závěru líbilo, jak si šla hrát dál - s dalším kusem Bible.

Co říkáte scénografii? Byla úplně úžasná, dobře vymyšlená. Jednoduchá, ale vyhrála si s ní. Bylo vidět, že si to užívá - scénu, i to, že může hrát.

Rozvrzaný mandl

Nevadilo vám, že tam hrál jen jeden člověk? Někdy nebylo přesně poznat, že je někdo jiný - mohl by třeba měnit hlas. A mě to naopak zaujalo, alespoň jsem o tom mohla přemýšlet. Dával tam hodně pauz na to, aby mi to všechno mohlo dojít.

Jaká část vás nejvíce zaujala a proč? Je zde volno - to v parku. Jenda jde - to úvodní počítání. Srandovní text, chtěla bych to vidět ještě jednou, všechno jsem nestihla. Já jsem víc sledovala to, co dělá, než ten text, a někdy jsem to jednání nepochopila.

Jak jste vnímali atmosféru při představení? Dopoledne bylo úžasné, spontánní, ty malé děti hodně reagovaly, to ho nakoplo. Odpoledne to bylo ospalé, trochu nudné, bez energie - to je škoda, protože Vašek to umí.

Pravda a Lež

Jak na vás působil začátek a konec představení? Bylo to celé zmatené, nevěděla jsem, kdo a kde jsou. Situace s fazolemi nebyla dokončená, už se k ní pak nevrátili. Dlouho trvalo, než se došlo k příběhu. Od začátku jsem tušil, jak to skončí.

Co hudba a zpěv? Jennifer byla plná energie a má krásný hlas, navodilo to atmosféru Afriky. To zpívání bych zkrátil - třeba to na dece tam vůbec nemuselo být. Škoda, že tam byla stále ta stejná písnička dokola, navíc to znám už z její recitace.

Pět holek na krku

Jaký byste dali představení název a o čem to vlastně bylo? Lovestory. Křivačky. Závist. Bylo to ze života. O lásce. Jak parta holek ubližuje jiné holce. Na konci se strašně rychle skamarádily, to mi vadilo, i když - ono to takhle přesně funguje v reálu, alespoň teda u holek...

Co říkáte hudbě? Hudba seděla k věku holek i k tématu - takový typický ženský románek. Kvůli tomu mě to moc nebavilo, nebylo pro mě o čem hrát. Mně vadila kombinace živé a reprodukované hudby té stejné písničky. Bylo mi líto, že v závěrečné písni nehrál kluk se saxofonem, uměl to hezky.

Tři prádleny

Jak na vás působily loutky? Loutky byly dobře vymyšlené. Mně se někdy pletly postavy, protože některé loutky byly zmatečně rozlišené a protože jeden člověk někdy mluvil za dvě postavy najednou. Loutky by možná ani nebyly potřeba, stačili by mi živí lidé.

Proč se hádal osud s časem? Moc jsem to nepochopil, nebylo to v propojení s hlavním příběhem. Je to těžké, moc nevím. Podle mne osud je v příběhu to, že se na začátku vymění děti, a čas to, že se musí čekat 18 let.

Kamila

PHILIP ARDAGH:
BLÁZNIVÉ PŘÍHODY EDY NERUDY

Přeložila Drahomíra Michnová
Fragment 2007

Děsivé skutky - Příběh třetí

Až na vrchol!

ve kterém Bláznivou tetu Blanku zasáhne nízko letící předmět

Muž, který se v rakvi posadil, nevypadal vůbec jako mrtvola. Edu překvapilo, když se přistihl, že je vlastně trochu zklamaný, že uživatel rakve nemá místo hlavy jenom lebku nebo aspoň obnažené zuby. Popravdě Edovi připomínal pana Koláře, který pracoval v železářství. Měl hodně kulatou hlavu, pramálo vlasů a jiskrné oči. Vypadal velmi překvapeně, když uviděl Edu.

„Kde to prokrýle pána jsem?“ zeptal se. „Kde je publikum... a pan Šikula a pan Veselý? A kde je moje Daniela?“

Eda nechápal, o čem ten člověk mluví. „Jste v konírně na Hrozném konci, pane,“ objasnil mu zdvořile.

„Hrozném čem?“ zeptal se muž. Vůbec nepůsobil dojmem „Velkého“, natož pak Itala.

„Na Hrozném konci, pane,“ opakoval Eda. „Je to domov rodiny Nerudových... Já jsem Eda Neruda.“ Podal mu ruku. Muž v rakvi ji stiskl.

„Já jsem Velký Cukini,“ řekl Velký Cukini.

„Vy nejste mrtvý, že?“ zeptal se Eda, a když si uvědomil, jakou vyslovil hloupost, dodal spěšně, „chci říct, že jste si nemyslel, že jste?“

„Co tě vede k takovým úvahám?“ zeptal se Velký Cukini a přehodil nohy přes okraj rakve do slámy.

„No, pár věcí tomu nasvědčovalo,“ odpověděl Eda. „To, že jste se nacházel v rakvi, na štítku je vaše jméno a rakev ležela v pohřebním voze.“

Muž přikývl. „Dobrý postřeh, mladý muži. Chápu, na co narážíš. Ne, vlezl jsem do této rakve velice živý a stejně tak jsem ji mínil opustit, což se nakonec, jak vidíš, stalo. Bohužel, místo aby mě přivítal potlesk a uznání nadšeného publika, nacházím se v soukromé konírně a publikum čítá jednu osobu.“

Slovo „publikum“ Edu trochu zneklidnilo. Kdysi mu náhodou zkřížil cestu muž jménem pan Tlučhuba - principál kočovného divadla - a přivodil ubohému Edovi jen žal s velkým „Ž“ (stejně tak jsem to napsal).

„Vy nejste kočovný herec, že ne, pane?“ zeptal se Eda a snažil se nedat v hlase najevo odpor, což se mu velkolepě nepodařilo.

Muž se skokem postavil a vypadal ještě míň „Velký“ a ještě víc jako pan Kolář, co měl železářství. Eda si všiml, že hrstka vlasů, které Velký Cukini měl - malý chomáček nad každým uchem - nebyla přirozeně černá, ale obarvená. Kdybychom chtěli být úplně upřímní, podle pachu krému na boty, který Eda právě zaznamenal, bylo slovo „obarvený“ moc silné. Eda měl podezření, že ty vlasy byly nakrémované na černo. Muž se chvěl. „Skutečně NEJSEM kočovný herec,“ protestoval a byl očividně rozčilený. „Nechtěl jsem vás urazit,“ ujistil ho Eda. „Jen jsem se snažil pochopit, co jste dělal v rakvi v pohřebním voze.“

„A já se zase pořád snažím rozluštit, jak jsem se ocitl tady,“ přiznal se Velký Cukini.

„Můj prastrýc mě vzbudil v šest ráno se zprávou, že se na naší příjezdové cestě nachází pohřební vůz,“ řekl Eda. „Prastrýc spí ve srubu vzadu na zahradě, ale má výborný sluch a zřejmě ho probudil zvuk koňských kopyt na šterku. Vůz nikdo neřídil, a když jsem k němu došel já, byla vaše rakev naplň venku.“

„Váš prastrýc spí ve srubu?“

„Ano,“ řekl Eda a litoval, že o tom vůbec začínal. On by byl taky rád, kdyby jeho rodina byla normální. Každopádně vůbec nehodlal Velkému Cukini-mu vyprávět o tom, že Bláznivá tetka Blanka přebývá v Marjance.

„A můj pohřební vůz se na vaší cestě objevil bez kočího?“

„Ano,“ řekl Eda a vedl toho muže z konírny až k místu, kde pohřební vůz poprvé spatřil.

„A kde je ten vůz teď?“ rozhlížel se Velký Cukini. Jak teď tak stáli vedle sebe, Eda si uvědomil, že muž není o moc vyšší než on.

„Dnes tu došlo k výbuchu -“

„Ve srubu?“

„Ne, v domě -“

„K výbuchu?“

„Ano. Koně se splašili a vaše rakev vypadla z vozu. My odnesli rakev - tedy vás - do konírny a teď jste tady,“ řekl Eda.

„Teď jsem tady, mladý pane Edo Nerudo, to je pravda. Je to ale podivuhodný příběh!“ řekl Velký Cukini a plácl Edu po zádech.

„Byl byste tak hodný a objasnil mi, jakou roli v něm hrajete vy?“ otázal se Eda, když s křupáním kráčeli ke vchodu do domu.

„Jsem eskapolog, mladý muži. Eskapolog. Víš, co to znamená?“

„Někdo, kdo se zabývá studiem pyramid a mumii, ne?“ napadlo Edu.

„Ty myslíš egyptologa,“ zasmál se muž, a když se smál, vypadal tím víc jako pan Kolář ze železářství, až Eda skoro očekával, že mu bude chtít prodat krabici šroubů nebo lopatku na uhlí, protože to železáři dělají, víte? Obchodují železářským zbožím. (Ale ne, musím se přiznat, že si stejně nejsem sto procentně jistý, jestli obchodují jenom železem.) „Eskapolog je ten, jehož profesí je prchat,“ vysvětlil.

„Já jednou uprchl ze sirotčince,“ pochlubil se Eda. „Jsem tedy taky profesionální eskapolog?“

„Zaplatili ti za to?“ zeptal se Velký Cukini.

Eda zavrtěl hlavou.

„Potom tedy bohužel ne,“ řekl muž z rakve. „Já prchám a tím si vydělávám na živobytí. Uprchnout může kdokoli - jen pomysli na všechny ty trestance, kteří pořád prchají do bažinatých vřesovišť.“ Podíval se směrem k nedalekým vřesovištím, čímž je důvtipně zařadil do příběhu a uložil je tak v čtenářově paměti na později. (V-Ř-E-S-O-V-I-Š-T-Ě. U-P-R-C-H-L-Í T-R-E-S-T--A-N-C-I. Jasně? Dobře... pokud byste zapomněli na ten skvělý obrázek uprchlého trestance na obálce.) „Ale uprchnout z něčeho zajímavého napínavým způsobem a před platícími diváky, to je umění.“

U domu se objevil Bláznivý strýc Karel a vylovil z koupadélka vycpaného hranostaje. „Tvoje prateta touží po Sise,“ řekl, když uviděl Edu. „Je v krávi. Zanes jí ji, ano?“ Pak si všiml Velkého Cukiniho. „Dobré ráno, pane Koláři,“ pozdravil. „Nevěděl jsem, že železáři chodí po domech.“

Eskapolog vypadal zmateně. „Musel jste si mě s někým splést, pane,“ řekl.

„Myslím, že ne, pane Koláři,“ řekl Bláznivý strýc Karel. „Vaše vlasy poznám vždycky.“

„Ale já nemám žádné vlasy,“ řekl Velký Cukini, „nebo aspoň velmi málo.“

„Přesně tak, pane Koláři. Přesně tak!“ řekl Bláznivý strýc Karel, jako kdyby mu chytře dokázal jeho tvrzení. S těmi slovy vrazil vodou nasáklého Matyáše Edovi do ruky a odkráčel do domu.

Eda držel hranostaje za tuhý ocas a nechával ho okapat. Voda dopadala z hranostajova čenichu na šterk: kap, kap, kap.

„To je zřejmě tvůj prastrýc, chápu to dobře?“ zajímal se Velký Cukini.

„Ano, pane,“ odpověděl Eda.

„Ten, co bydlí na zahradě ve srubu?“

„Ano, pane,“ řekl Eda.

„A Sisa?“ pozvedl obočí Velký Cukini a upřeně hleděl na Matyáše.

„To je mazlíček mé pratety,“ snažil se vysvětlit Eda. „Vycpaný hranostaj.“

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

„Mně spíš připomíná fretku,“ řekl eskapolog. „Hranostajové mají kula-
tější čumák.“

„Možná ho vycpal někdo, kdo v životě živého hranostaje neviděl,“ na-
padlo Edu. A ve snaze odvést pozornost od podivínství svých příbuzných
(určitě ten pocit znáte) řekl: „Zmínil jste, že jste eskapolog.“

„To jsem zmínil,“ řekl Velký Cukini a následoval Edu, který naposled Ma-
tyášem důkladně zatřepal a vykročil kolem domu vyhledat Bláznivou tetu
Blanku. „Děsivé skutky - to je název mého putovního eskapologického
vystoupení. Každou chvíli stojím tváří v tvář smrti, unikám z vodní ná-
drže plné masožravých ryb, z hořícího kufru připevněného vysoko nad
zemí... ale ten nejskvělejší únik, který mě přivedl až sem, se jmenuje
„Návrat ze záhrobí“ - docela dobrý název, i když jsem ho vymyslel já. Pan
Veselý chtěl, abychom to číslo nazvali „Procitnutí“, ale to mi připadalo moc
jemné.“

„Pan Veselý?“

„Můj manažer,“ řekl Velký Cukini, „ale nemůžu říct, že by právě tento kon-
krétní únik úspěšně
zvládl!“

„A co se mělo stát?“ zajímal se Eda. Proplekli se úzkými pěšinkami mezi
záhony růží a vynořili se na velkém trávníku. Eskapologa - velice podob-
ného panu Koláři, obchodníkovi železářským zbožím, neznalého neob-
vyklých bytových podmínek Bláznivé tety Blanky - velmi překvapil pohled
na maketu obrovské krásy, zasazenou do zákoutí kvetoucích keřů.

„Plán spočíval v tom, že mě moje asistentka Daniela spoutá na rukou
i na nohou, dá mi do úst roubík a s pomocí pana Šikuly mě umístí do rake-
ve,“ líčil. „Viko rakev se přišroubuje a rakev se naloží do pohřebního vozu.
Pan Šikula se pak ujme řízení, vůz pojedje velice zvolna a publikum bude
kráčet za ním - doufali jsme, že náš neobvyklý pohřební průvod vzbudí
pozornost a přitáhne další zvědavce.“

Mezitím došli k zadnímu konci krásy, kde na ně z otvoru vykukla nějaká
žena s šíleným pohledem. Když uviděla, že Eda přináší Matyáše, dychtivě
po svém mazlíčkovi sáhla a hladila ho mezi skleněnými očima.

„Líbilo se Matyášovi koupáníčko? Líbilo?“ ptala se. Najednou si všimla
Velkého Cukiniho a zaškaradila se na něj. „Vás odněkud znám, ne?“ ze-
ptala se tónem, který by stačil k zastrašení armády dobře vyzbrojených
granátníků.

„Podle všeho jsem podobný někomu, kdo se jmenuje Kolář,“ vydechl es-
kapolog.

„Tomu, co má železářství?“

„Patrně,“ řekl.

„Nesmysl!“ vyštěkla na něho Bláznivá teta Blanka. „Pan Kolář má dlouhé
plandavé uši a chundelatou srst. Vy, na rozdíl od něj, máte uši, které ne-
stojí za řeč, a vůbec žádné vlasy, natož srst. Nesmysl!“

„Ten s dlouhými plandavými ušima a chundelatou srstí je kokršpaněl
pana Koláře, teto Blanko,“ řekl Eda spěšně.

„No ale stejně vás odněkud znám, tím jsem si jistá,“ řekla Edova prateta
a přivřela oči. „Jen si teď nemůžu tak narychlo vzpomenout, jestli vás
mám ráda, nebo ne.“

„Tak zatím, tetičko!“ loučil se Eda s hranou srdečností. Vzal eskapologa
za loket a odvedl ho za živý plot, který lemoval prostranství s krávou.
„Nezlobte se na mou pratetu,“ omlouval se hlasitým šepotem. „Určitě vás
neměla v úmyslu urazit.“

„Určitě ne,“ souhlasil Velký Cukini.

„Prosím, pokračujte ve vyprávění,“ žadonil Eda, „je to tak napínavé!“

„Nu, měli mě tedy odvézt na louku vedle hřbitova svatého Barnabáše -“

„Hřbitov svatého Barnabáše je tamhle!“ vykřikl Eda vzrušeně. Ukázal
na vzdálenou kostelní věž, která vykukovala nad hradbou stromů.

„Potřebovali jsme pro můj velký únik atmosféru hřbitova,“ vysvětloval Vel-
ký Cukini, „ale nemínili jsme mým pohřbením znesvěcovat jeho půdu.“

„A vás měli pohřbít... do země?“ vydechl Eda užasle.

„Tak to bylo v plánu. Daniela a pan Šikula měli spustit rakev do jámy,
zaházet ji hlinou a pak kolem postavit plentu. Velké hodiny měly měřit
přesný čas, za který se mi podaří dostat se, stále spoutanému, z předčas-
ného hrobu. Pak jsem se měl vynořit zpoza plenty. Daniela měla zatím
zabavit publikum a zvyšovat napětí hraním tklivých písní na elektronické
varhany.“

„To je neuvěřitelné!“ řekl Eda. „Absolutně neuvěřitelné!“

Velký Cukini vypadal smutně. „Mělo to být moje vrcholné číslo,“ řekl a hlas
se mu chvěl. (Copak, vy si nepamatujete to chvění? Poprvé jsem se o něm
zmínil na straně 30.) „Pan Veselý zařídil, aby se k hrobu dostavili pánové
od novin. Mělo to být velkolepější než trik zvaný „Bedna pod vodou“... od-
vážnější než, „Jáma lvová“... a podívej, co se stalo.“

„A co se stalo?“

„Jak to mám vědět?“ chvěl se (vidíte, to chvění z jeho hlasu teď proniklo
do celého těla), „vždyť já byl spoutaný a s roubíkem v puse v rakvi s při-
šroubovaným víkem vzadu v pohřebním voze. Je jasné, že jsme na tu lou-
ku u hřbitova nedojeli!“

Velký Cukini uviděl lavičku a posadil se. Vypadal unaveně. Podobně jako
pan Kolář, když ho Eda při jedné ze svých řídkých návštěv železářství za-
stihl po perném dni, kdy od rána do večera prodával své železářské zboží.
Jak později zjistíte, Eda zase nikam tak moc nechodil.

„Něco muselo ty koně vyděsit,“ mínil Eda. „Museli se splašit a utéct
i s vámi vzadu ve voze..., ale jak to, že jste v konírně už nebyl spoutaný
a s roubíkem v puse? A mám za to, že jste mluvil o přišroubovaném víku?
To jste rakev dost snadno otevřel.“

„Z jednoho prostého důvodu: jsem přece profesionální eskapolog!“ řekl
Velký Cukini. „Vylékl jsem se z pout už v rakvi a šrouby jsem vyšrouboval
zevnitř. Už mi zbývalo jen odklopit víko.“

Eda se posadil vedle eskapologa a podíval se na dům s velkou zející dí-
rou v místě, kde dřív měli rodiče ložnici. Přemýšlel. „Dokážu pochopit,
že se vám podařilo rakev otevřít tam v konírně... ale jak byste to dokázal,
kdyby na vás ležely tuny hlíny? To přece není možné!“

Velký Cukini se na Edu po očku podíval. „Ty jsi chytrý hoch, že?“ řekl.
A neznělo to jenom jako pochlebování.

„Ale jak jste tam mohl dýchat? Jakpak asi?“

„Proč o tom každý mele pořád dokola!“ vykřikl eskapolog a vyskočil. „No
tak téměř nemám vlasy a to málo, co mám, si barvím! Je to zločin? Oprav-
du? Jsem skoro plešatý a barvím si vlasy! Tak to vykřičíme do světa, ano?“
Vylezl na lavičku a zařval: „JSEM SKORO PLEŠATÝ A BARVÍM SI VLASY!“
Pak ztěžka dosedl, až to žuchlo. „No? Už jsi spokojený, Edo Nerudo?“ do-
máhal se.

„Já řekl asi, ne vlasy“ špitl Eda. Hláskoval: „A-S-I... Jak jste asi mohl dý-
chat v zavřené rakvi... Určitě jste tam byl zavřený několik hodin?“

Eskapolog byl tím malým nedorozuměním na téma asi /vlasy očividně za-
hanbený, tak se tvářil, že ho najednou hrozně zajímají jeho vlastní boty.
Když promluvil, místo na Edu se upřeně díval na pečlivě naleštěné špičky
bot. „Ehm... to je výrobní tajemství,“ prohlásil.

Ozvalo se zakašlání. Vzhlédl. Před nimi stála Bláznivá teta Blanka. „Ach,
pane Koláři,“ švitořila, „to je milé, že jste přišel. Vezmu si šest pozinkova-
ných hřebíků, osmdesátek, prosím,“ řekla. „Marjánka má puklinu ve ve-
meni a já to chci opravit, dokud je pěkné počasí.“

Velký Cukini skryl hlavu v dlaních a zanaříkal. Přesně v tom okamžiku
se o javor, který rostl u domu, zachytil horkovzdušný balon a zřítíl se
na zem.

Cesta na Hrozný konec - Příběh čtvrtý

Opět na cestě

ve kterém Bláznivá teta Blanka blázní ještě víc než obvykle

Cesta na Hrozný konec začala následujícího rána časně a slibně. Blázní-

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

vý strýc Karel a stejně Bláznivá teta Blanka posnídali pikantní ledvinky po ďábelsku, šest vajec, šunkovou kýtu a několik sklenic portského, což jim servíroval bodrý pan Hromádka. Eda stoloval na víku svého kufru. Do stal krajíc okoralého chleba a kousíček plesnivého sýra.

Když se paní Hromádková objevila ve stáji se snídání poprvé, nesla krajíc čerstvého chleba - ještě teplého, protože chleba právě vyndala z trouby - a na štědré porci sýra nebyla ani špetička plísň. Jakmile si to paní Hromádková uvědomila, spustila vodopád omluv (což jazykem páně Tlučhuby můžeme vyjádřit, že se omluvila „víc než dost“) a odkvačila zpátky do kuchyně.

Vrátila se s okoralým chlebem a plesnivým sýrem a omlouvala se znovu. „Odpusťte, mladý pane Eduarde,“ brebentila. „Nevím, co mě to popadlo. Nemůžu přece dopustit, abyste o nás všude rozhlašoval, jak dobře se o naše hosty staráme, že? To by se k nám všichni hrnuli a já bych neměla ani chvíli klidu!“

„Prosím?“ zeptal se Eda. Nevěděl, jestli jí dobře rozumí.

„Jak by se líbilo vám, kdyby u vás doma pořád přespávali nějakí cizí lidé... a sotva by jedni hosté odjeli, už by tam byli další?“ pokračovala.

„Ale k tomu přece zájezdní hostince slouží, ne?“ namítl Eda a ona mu hned skočila do řeči.

„To si myslí pan Hromádka. On nemusí do úmuru stlát postele, prát povlečení a žehlit. Ten jen ve výčepu popíjí pivo z cínového korbelíku a večer zavelí: ‚Panstvo, končíme!‘ Nic víc dělat nemusí.“

„Tak proč pracujete v...?“

„Takže nechci, abyste získal dojem, že jste tady vítán, rozuměno?“ odbyla ho a rázně postavila tu okoralou a plesnivou náhradní snídani na víko kufru. „Snězte to a buďte rád, že jste rád.“

Eda Neruda si všiml, že talíř je naprasklý a že ho nikdo nejmíň šest měsíců nemyl. Ta ženská, když si dala záležet, uměla člověku jídlo pěkně znechutit.

„Děkuji vám,“ zamumlal Eda zmateně.

I když se to zdálo nemožné a i navzdory vydatné snídani vypadal Bláznivý strýc Karel ještě hubenější než předchozího dne. Pomohl manželce a vycpanému hranostaji do kočáru, zabouchl dvířka za Edou a vyškrábal se na kozlík.

Pan Hromádka vyvedl hlavním vchodem hostince koně a zapřáhl ho do kočáru.

„Děkuji vám, můj dobrodince,“ zvolal Bláznivý strýc Karel, sáhl do kapsy kabátu, vyndal sušeného úhoře a hodil ho vděčnému hostinskému.

„Ne, já děkuji vám, pane,“ řekl pan Hromádka a mrkl na Edu Nerudu, který se vykláněl z okénka a celou proceduru sledoval.

Eda si představil, jak pan Hromádka balí úhoře a další sušené ryby, kterými jeho prastrýc opakovaně platil za stravu a ubytování, a jak tato zásilka putuje k jeho tátovi.

„Sbohem, pane Eduarde!“ zářil hostinský. „Hodně štěstí!“

„Příjemnou cestu!“ dodala paní Hromádková sladce.

(redakčně kráceno)

JOSTEIN GAARDER:
JAKO V ZRCADLE, JEN V HÁDANCE

Přeložila Jarka Vrbová. Praha: Albatros, 1999

Náhle se probudila. Byla určitě noc, protože dům byl úplně tichý. Cecílie otevřela oči a rozsvítila lampičku nad postelí.

Uslyšela hlas:

„Vyspala ses dobře?“

Kdo je to? Na židli u postele neseděl nikdo. Ani u ní nikdo nestál.

„Vyspala ses dobře?“ ozvalo se znovu.

Cecílie se trochu nadzdvihla a rozhlédla se po místnosti. Trhla sebou. Na okenním parapetu sedělo nějaké stvoření. Bylo tam místo právě tak pro malé dítě, ale Lasse to nebyl. Kdo to mohl být?

„Neboj se,“ řekl neznámý hlas. Zněl čistě a jasně.

Bytost měla na sobě bílou košili, nohy bosé. Proti ostrému světlu z ozářené borovice za oknem dokázala Cecílie sotva rozpoznat obličej.

Promnula si oči, ale bílé oblečené stvoření tam sedělo dál.

Bylo to děvče, nebo chlapec? Cecílie si nebyla jista, protože ta bytost neměla na hlavě ani vlasek. Pojala rozhodnutí, že to je kluk, ale stejně dobře se mohla rozhodnout obráceně.

„Nemůžeš mi aspoň říct, jestli ses dobře vyspala?“ opakoval záhadný host.

„Ale jo... A kdo jsi?“

„Ariel.“

Cecílie si znovu promnula oči.

„Ariel?“

„Ano, jsem Ariel, Cilko.“

Pohodila hlavou:

„Stejně pořád nevím, kdo jsi.“

„Zato my víme o vás skoro všechno. Vy všechno vidíte jako v zrcadle.“

„Jako v zrcadle?“

Naklonil se dopředu. Vypadalo to, že každou chvíli přepadne a svalí se na psací stůl:

„Vy vidíte jen sami sebe a nedokážete vidět, co je na druhé straně.“

Cecílie sebou trhla. Když byla menší, často stála před zrcadlem v koupelně a myslela na to, že na druhé straně zrcadla je jiný svět. Někdy měla obavy, že ti, kdo tam žijí, ji odtamtud pozorují, když se češe. Anebo ještě horší bylo, když si představovala, co by se stalo, kdyby vyskočili zrcadlem ven a najednou stáli vedle ní v koupelně.

„Už jsi tu někdy byl?“ zeptala se.

Důležitě přikývl.

„Jak se dostáváš dovnitř?“

„My se dostaneme kamkoliv, Cilko.“

„Tatínek zamyká hlavní dveře. A v zimě zavíráme všechna okna...“

Jenom mávl rukou:

„To pro nás nehraje žádnou roli.“

„Co?“

„Zamčené dveře a tak.“

Cecílie se zamyslela. Jako by právě sledovala nějaký filmový trik. Přehrála si tedy cívkou zpátky a všechno si znovu promítla: „Říkáš ´my´ a ´pro nás´. Je vás hodně?“

Přikývl:

„Strašně moc. Už víš? Přihořívá!“

Jenže Cecílie neměla náladu na hádanky. Řekla:

„Na celém světě bydlí pět miliard lidí. Ostatně jsem taky četla, že země je stará pět miliard let. Myslel jsi tohle?“

„Jistěže. Vy přicházíte a odcházíte.“

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2010

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

„Cože?“

„Každou vteřinu se z Božího rukávu vytřepe několik zbrusu nových dětí. Abrakadabra! Každou vteřinu také několik lidí nenávratně zmizí. Je to dlouhá, nekonečná řada, další z řady vystoupí, a další, teď Cecílie...“

Učila horko ve tváři.

„Sám přicházíš a odcházíš,“ odsekla mu nakvašeně.

Rezolutně zavrtěl malou holou hlavičkou:

„Jestlipak víš, že tenhle pokojík kdysi patřil tvému dědečkovi?“

„Samozřejmě. Ale jak to víš ty?“

Začal pohupovat nohama. Cecílii napadlo, že vypadá jako loutka.

„Tak se nám to pěkně rozbíhá,“ pronesl spokojeně.

„A co?“

„Tys mi sice neodpověděla, jestli ses dobře vyspala, ale stejně se nám to povídání pěkně odvíjí. Pokaždé to chvíli trvá, než se pořádně rozproudí.“

Cecílie zadržela dech - a zhluboka vydechla:

„Tys mi taky neodpověděl, jak víš, že to byl dědečkův pokoj.“

„Jak víš, že to byl dědečkův pokoj,“ opakoval po ní Ariel.

„No právě!“

Nepřestával klátit nohama:

„Jsme tu už od úsvitu věků, milá Cilko. Když byl tvůj dědeček malý, ležel jednou celé Vánoce v posteli s ošklivým zápalem plic, a přitom tehdy ještě neexistovaly účinné léky.“

„To jsi tu byl taky?“

Přikývl: „Nikdy nezapomenu na ty jeho smutné oči. Vypadaly jako dvě ztracená ptáčka.“

„Jako dvě ztracená ptáčka,“ vzdychla Cecílie.

Vzhlédla k němu a rychle dodala:

„Ale dostal se z toho. Uzdravil se.“

„Ano, úplně se uzdravil.“

Ariel učinil bleskurychlý pohyb. Ve zlomku vteřiny se na okně vztýčil a zůstal v něm stát, takže ho skoro celé zakryl. Cecílie mu stále ještě proti ostrému světlu zvenku neviděla pořádně do obličeje.

Jak dokázal vstát a nespadnout přitom na psací stůl? Jako by vůbec ani spadnout nemohl.

„Pamatuji si i na všechny pastýře,“ řekl.

Cecílie si vzpomněla, co jí četla babička z bible.

„Sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj mezi lidmi,“ očitovala. „Narážíš na tohle?“

„Ano, na nebeskou družinu. Byly nás tam celé zástupy.“

„Tomu nevěřím.“

Ariel sklonil hlavu ke straně a Cecílie spatřila jeho obličej trochu zřetelněji. Připomínal tvář jedné Marianiny panenky.

„Chudinko,“ politoval ji.

„Protože jsem nemocná?“

Zavrtěl hlavou:

„Ne, protože musí být hrozné, když někdo nevěří tomu, s k mluví.“

„Prosím tě!“

Je pravda, že jste někdy tak nedůvěřiví, až uvnitř úplně zčernáte?“

Zatvářila se vzdorovitě.

Jenom jsem se ptal,“ uklidňoval ji. „I když sledujeme, jak lidé odcházejí a přicházejí, vlastně vůbec nevíme, jaké to je být člověkem z masa a kostí.“

Cecílie se v posteli zavrtěla. Ariel se však nenechal zastavit:

„Řekni, není to hrozné být tak nedůvěřivý?“

Ještě hroznější je lhát nemocné holce přímo do očí.“

Chytil se dlaní za ústa a zděšeně se nadechl:

„Andělé nelžou, Cilko!“

Teď zase zalapala po dechu ona:

„A ty jsi anděl?“

Rychle přikývl, jako by se neměl čím chlubit. Cecílie rázem zjihla. Promluvíla až po několika vteřinách:

„Přesně to jsem si celou dobu myslela. Doopravdy. Ale neodvážila jsem se zeptat, kdybys se náhodou spletla. Vlastně si nejsem úplně jistá, jestli věřím na anděly.“

Zašermoval odmítavě rukou:

„Právě tuhle hru musíme opustit. Představ si, jak by ti bylo, kdybys ti řekl, že si nejsem úplně jistý, jestli na tebe věřím. Pak by vůbec nebylo možné dokázat, kdo z nás má pravdu.“

Jako by jí chtěl ukázat, že je zdravý a normálně se pohybující anděl, seskočil na psací stůl a pochodoval po něm sem a tam. Několikrát to vypadalo, jako by už už ztratil rovnováhu a padal na zem, ale v poslední chvíli ji vždycky znovu získal. Jednou dokonce měla dojem, že se narovnal až chvíli poté, co už vlastně bylo pozdě.

„Anděl u nás doma,“ mumlala Cecílie, jako by si opakovala název knihy, kterou kdysi četla.

„My sami si říkáme Boží děti,“ zareagoval Ariel.

Rychle k němu vzhlédla:

„To vidím, že jsi...“

„Copak?“

Cecílie se pokusila posadit se trochu výš, ale ztěžka dopadla zpátky na polštář. Řekla:

„Ty jsi přece teprve andělí dítě.“

Rozesmál se téměř neslyšným smíchem.

„Co ti na tom připadá tak zábavného?“ zeptala se.

„Andělí dítě. Tobě to nepřípadá legrační?“

Cecílie nechápala, proč by se jí to mělo zdát legrační.

„Ty přece nejsi dospělý anděl,“ vysvětlovala. „Tudíž zákonitě musíš být andělí dítě.“

Ariel se znovu zasmál, tentokrát hlasitěji.

„Andělé nerostou na stromech ani jinde,“ řekl. „My vlastně nerosteme vůbec, a tak taky nikdy nejsme dospělí.“

„Páni, já omdlím,“ vyjekla Cecílie.

„To nedělej, když si tak krásně rozumíme,“ usmál se Ariel.

„Ale já si vždycky myslela, že skoro všichni andělé jsou dospělí,“ trvala na svém.

Ariel pokrčil rameny:

„To není tvoje chyba. O všem, co je na druhé straně, se můžeš jen dohadovat.“

„Chceš říct, že dospělí andělé neexistují?“

Zvonivě se rozesmál. Cecílie si při tom zvuku vybavila, jak jednou Lasse rozsypal v kuchyni na podlahu skleněné cvrknací kuličky. Tentokrát je ale aspoň nemusela pomáhat sbírat.

„Takže neexistuje ani jeden jediný dospělý anděl,“ ujišťovala se. „To je mi fuk, ale v tom případě není na světě ani jeden pořádný kněz, protože všichni prohlašují, že se to v nebi hemží dospělými anděly.“

(redakčně kráceno)

Sedli jsme si na slovíčko. No, sedli jsme si... sedl si Marek Doležel, náš blízký kamarád a mimo jiné i jeden z letošních lektorů dílen pro děti ze souborů (ten nejvyšší). Sedl si s ní v Brně a uskutečnil rozhovor, a to s dostatečným předstihem, protože v životě Jindry Delongové se toho mnohé událo a jeden by ji mohl se zaujetím poslouchat a všechny myšlenky důsledně zapisovat snad i několik dní. Téměř z každé situace, která jí v životě potkala, dokázala Jindra Delongová čerpat a hledat směr své cesty dál. V jejím životním příběhu se stále promítají a prolínají tři důležité okruhy: dětství a rodiče, osobnost

J. A. Komenského a divadelní soubor PIRKO. Na jejich základě vznikl tento medailon.

Jaký vliv v oblasti umění měli na Jindru Delongovou v dětství její rodiče?

Otec, Jan Čech, ovlivnil svou dceru především po pohybové stránce. Při rodinných sešlostech se předvádějí různé akrobatické kousky a malá Jindra v nich figuruje jako excelentní doplněk tělovýchovné sestavy. Známou se později stává dobová fotografie, na které malá Jindra tvoří vrchol pyramidu vytvořené ze tří dospělých lidí. Nabyté zkušenosti od svého tatínka později velmi dobře uplatňuje a rozvíjí při navštěvování večerní školy tanečnice Elmarity Divíškové. Pohyb využívá i dále ve svém životě jako manekýnka a vedoucí pohybových kroužků. Matka, Eliška Čechová (kterou učil František Götz - pozdější dramatik a dramaturg ND v Praze), vedle toho

rozvíjela svoji dceru i ve výtvarném a divadelním smýšlení. Jindra Delongová se tak od dětství setkává s uměním hned v několika jeho podobách.

Co ji spojuje s dílem a smýšlením Jana Amose Komenského?

Její celoživotní obdiv k J. A. Komenskému nastartovaly jeho dvě knihy „Školní hry a výchova“ a „Škola hrou“. Líbilo se jí, že J. A. Komenský považoval za důležitou součást výchovy nejen hraní divadla (sám napsal a režíroval několik školních divadelních her), ale i dětské „hraní si“ vůbec. V práci J. A. Komenského nachází mnoho společného s dramatickou výchovou. Krédem výchovné práce Jindry Delongové se stalo Komenského „stát se znovu dítětem“. Přizpůsobuje tak svůj přístup dětské hře. Neznamená to ovšem, že se „snižuje k dětem“, ale stává se účastníkem nepředstíraného, opravdového, bezprostředního, ryzího a přímého dětského jednání. Zaujaly ji Komenského myšlenky, že se děti nejvíce a nejpřirozeněji naučí právě hrou. O Komenském přednáší na středních a vysokých školách, v roce 1992 dostala dokonce medaili Jana Amose Komenského Univerzity Karlovy v Praze ke čtyřtému výročí jeho narození.

Čím zaujala na poli dětského divadla a přednesu?

V roce 1959 se Jindra Delongová stává hlavní vedoucí PIRKA, původně rozhlasového, později divadelního souboru. Na svoji metodiku poprvé upozornila ve Znojmě v roce 1967, a to pásmy veršů Ilony Borské a Ivo Štuky „Svět se točí dokolečka“ a Aloise Mikulky „Aby se děti divily“. Hravé představení a přirozený dětský projev jejích svěřenců zaujal všude, kde se PIRKO s těmito pásmy objevilo. Na rozdíl od dětských souborů, které napodobovaly divadla dospělých, byl její způsob práce zcela nový a nevídaný. V roce 1970 zaznamenává PIRKO další velký úspěch - na Jiráskově Hronově s Trnkovou Zahradou. Vedle dětského divadla Jindra Delongová rozvinula také oblast přednesu. Má například velký podíl na založení soutěže středních pedagogických škol v přednesu a recitaci - „Pedagogická Poema“.

Jindra Delongová nepochybně ovlivnila spoustu dalších, dnes významných osobností dramatické výchovy. Jmenujme například Evu Machkovou, Silvu Mackovou, Danu Svozilovou, Jarmilu Doležalovou, další pedagogy JAMU a DAMU, vedoucí dramatických kroužků, učitele středních škol, členy souboru PIRKO, své studenty, ale například i herce Pavla Kříže, Zuzanu Slavíkovou nebo Jiřího Dvořáka. V roce 1990 vzniklo za jejího působení v brněnském Domě pionýrů a mládeže v Lužánkách první Středisko dramatické výchovy u nás. Výrazně se také spolupodílela na vzniku ateliéru Divadlo a výchova na DIFA JAMU v Brně. Dnes na konci odpoledního bloku představení bude navíc oceněna cenou ministerstva kultury za celoživotní činnost v oblasti dětského divadla - a to právě tady na Dětské scéně v Trutnově 2010!

Kamijon + Mára

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... dětské dílny

NA NÁVŠTĚVĚ V...

DĚTSKÉ DÍLNĚ MARKA DOLEŽELA

Vím, ve včerejším čísle jsme byli na návštěvě dílny vedené kromě Evy Herzogové také Markem Doleželem. Bylo to však tím, že přišlo málo dětí, a proto museli včera před školou ve Školní ulici vytvořit pouze tři skupiny a Marek se tak (ve dvojici s Evou) nemohl plně projevit. Proto jsme dnes zavítali na jen a jen „jeho“ dílnu.

Vrátím se však nejprve ještě do doby dávno před jejím začátkem. Po radostném vstávání a vyskočení s úsměvem na rtech z vyhřáté, měkoučké, jemňoučké, teploučké... postele, jsem se rychle obléknul, zamířil z Úsvitu do prvního obchodu a tam zjistil, že všichni lektori dětských dílen se také ještě probouzejí, si také ještě nakupují.

Pár kroků na to, co jsme vyšli ven a společně zamířili svižným krokem směrem škola a Školní ulice, Marek zjistil, že si zapomněl na pokoji klíče od třídy. Hned se otočil a šel sedmimílovými kroky zpět. Nepěkný čas pro zapomínání klíčů. Než jsme ale s ostatními došli ke škole, zrovna ve Školní ulici nás předjel (!) Marek na kole se slovy: „Tak kde se loudáté?!“ Říkal jsem si, že Mára přece s sebou v Trutnově kolo nemá... ale hned mi to bylo jasné. Převážně zelené kolo s želvou-zvonkem na řídítkách vlastní totiž jen jedna osoba...

Vraťme se však do doby, kdy Mára již své klíče v ruce má a vychází znovu z Úsvitu, avšak teď zpocený, udýchaný. Náhle se ho zeptal ženský hlas: „Nechceš půjčit kolo?“ „Jo!“, odpověděl a už byl pryč. Jel a jel a projel kolem satan.cz, kolem nemocnice a... toto přeskočme a pojďme k hlavní části dílny.

„Ježišmarja, růžová!“ To byla první věta, kterou bylo slyšet při příchodu Máry a jeho skupiny do třídy vymalované do růžova. Při dílně pak už ale nikdo neklel, ani nijak jinak nevyjadřoval

svojí nesouhlas. Při Márově dílně si děti zažily plno smíchu, akce i tvořivosti. Byly na dostizích a pak Mára koupil „svým“ dětem ostrov, který se ale postupně potápěl, a tak se všichni museli na ostrově uskromnit.

Před sedm a půl minutovou pauzou se děti rozdělily do tří skupin. Po pauze se šlo ven ke kostelu. Skupiny dětí se rozprchly do různých stran, na různá místa. Všechna tři místa měla společný žánr – horor. Jak ale vypadala práce na jednom místě? Nejprve první skupina vytvořila scénu a rozmístila rekvizity. Druhá skupina hledala na vzniklou scénografii, charaktery a námět příběhu. Třetí skupina pak na tomto místě vytvořila bodový scénář. Poté se na svém místě objevila znovu skupina první.

Ta měla za úkol připravený bodový scénář he-

recky ztvárnit a před ostatními zahrát. Abyste měli alespoň nějaké ponětí o tom, jak tyto tři situace (minipříběhy) vypadaly, zapsal jsem si jejich poslední repliky: 1. „A protože jsme v 21. století, je to všem úplně jedno.“ 2. „No... a to je asi všechno.“ 3. „Néééééééé!!!“

Pak jsme všichni šli zpátky do růžové místnosti. Mára ale s předvedením minipříběhů nebyl stále spokojený. Naštěstí. V dětech byla vidět potřeba se bavit o zážitku ze společné práce. Poměrně dlouhou dobu tedy vevnitř ještě debatovali o proběhlém, zkoumaly a zjišťovaly, že tvorba inscenace je opravdový proces a člověk nikdy nemůže vědět, jaký bude mít inscenace na konci tvar.

Během Márový dílny se nebavily jen děti, ale i já, jako „náhodný“ divák. V přímé řeči vám alespoň nastíním, jaká atmosféra se celým dopolednem linula. Marek: „Vy se mi jako skupina líbíte a já se rozhodl, že vám koupím ostrov!“ Taktéž Marek: „No pojďte na pláž – máte tu krásnou pláž...“ Také M.: „Minulá skupina prostě obětovala dva členy...“ Míša: „Marku? A jak jsou vysoký tvoji rodiče?“ Mára: „Já s Jonym (pozn. red.: ano, myslí mě) máme strašně moc peněz a jsme producenti...“ Všechny děti: „Váj-em-sí-ej...to bylo včera fakt super!“ Členové jedné skupiny: „Marku? Jak máme udělat, že se zvedl vítr?“ Bára: „A křič trochu! Ty jsi nemá! Já tě mlátím do hlavy...“ Na závěr Mára: „Dětem, které zlobily, rozdupeme mobily.“ A Mára: „Já si na vás budu ukazovat!“

Abychom se však vrátili k původnímu tajemnému příběhu... Která tajemná osoba vlastně Márovi ráno půjčila kolo? Jak to, že si jej sama odemkla, ačkoli tou dobou měl klíčky od zámku v kapse Mára? Jak jsou vysocí Márovi rodiče? A jak je vysoký Mára (typy dětí: Bára – 180cm; Lucie – 185cm; Honza – 195cm.)? Proč se satan.cz a nemocnice dostaly do článku o Márovi? A co na to všechno Lenka Novotná?

Jonáš

SEMINÁŘI B

Dnes mé kroky směřovaly k Nivám, což zní hodně poeticky a voní to dálkami, ale účastníci Dětské scény vědí, že budova je blízko. Ty dálky jsem pak našla v příbězích, s nimiž pracovali seminaristé pod vedením Hany Frankové.

I. TVOŘIVÁ ROZCVIČKA

Sál je naplněn francouzskými melodiemi, které navozují pocit uvolnění. Je to dobře, protože právě to mají seminaristé dělat - uvolnit se, pohybovat se sálem, nechat se unášet hudbou, seznamovat se se svým tělem. Pokud se někomu líbí pohyb někoho jiného, může se přidat. Všichni se snaží zaplnit celý prostor sálu. Následující část „rozcvičky“ probíhá ve dvojicích, které pracují s dlouhými tyčemi. Nejprve si je házou. Tyč se může stát i spojovacím prvkem mezi lidmi, prostředkem navázání kontaktu. Každý z dvojice si opře jeden konec tyče o některou část těla. Opět se pohybují v rytmu francouzských písní. Následují další činnosti, až pak Hanka zvolá: „Snídaně!“

II. SNÍDANĚ S REFLEXÍ

Seminaristé se uchylují ke svým batůžkům. Mezitím Hanka vysvětluje, co je vlastně cílem předchozích cvičení. Není to jen tanec, je to předávání energií. Není cílem druhým manipulovat, ale být jedním tělem. Tyč mezi nimi je tím kontaktním pojítkem. Kromě reflexe ranních aktivit se pak ještě vrací ke včerejším činnostem. Seminaristé se mohou ptát. Hanka hovoří o síle emocí, které mohou být vyjádřeny beze slov. Slova jsou někdy zrádná, mohou pro každého znamenat něco jiného. Řeč těla je nám dána přírodou, je jednoznačnější. Hanka se vrací i k včerejším představením. Zdůrazňuje to, že kritika se má brát především jako inspirace pro další práci. Nemusí se vždycky všechno podařit, ale vedoucí souboru by si měl věřit a snažit se s dětmi zkoušet stále něco nového, aby to všechny posunulo dál. S dětmi by se mělo jednat jako s partnery, nepodceňovat je. To jsem si z povídání zapamatovala já a doufám, že jsem to nezkrátila, protože slova, no vždyť víte... Po tomto chvilkovém klidu naplněném informacemi zase následovaly akčnější aktivity, mimo jiné i venku v parku.

III. HLASOVÉ CVIČENÍ

Každý si našel strom, kterému by říkal část svého monologu, jímž se zabývali v některém z předešlých dnů. Pak se každý seminarista snažil své promluvy sdělit ostatním tak, aby mu bylo

rozumět, aby si dobře položil hlas. Energie lidí i stromů se dotýkala, využívalo se venkovního prostoru i pro další činnosti.

IV. JAK SDĚLIT PŘÍBĚH

Znovu jsme se vrátili do sálu. Po přestávce, při které si seminaristé občerstvili tělo (ze svých batůžků) i duši (Hanka vysvětlovala některé divadelní pojmy), následovaly krátké etudy na zadané sociální role. Všechny činnosti směřovaly k tomu, aby se seminaristům lépe pracovalo na drobné inscenaci. Pracovali ve čtyřech skupinách a já mohu naznačit jen žánry. Tři skupiny pracují už několik dní na bajce-nebajce, jedna se zabývá italskou komedií. Hanka s každou skupinou konzultovala fáze její přípravy. V závěru semináře si skupiny předvedly, kam až v inscenaci došly. Téměř jsem nemohla věřit, že je dnešní seminář u konce. Zmínila jsem se jen o některých hlavních aktivitách, protože ve skutečnosti jich bylo mnohem víc. Seminář byl totiž nenápadně intenzivní. Klidné části se střídaly s dynamickými, seminaristé byli seznamováni i s divadelní teorií a zkušenostmi z praxe. V úplném závěru Hanka přečetla výrok vídeňského herce Kainze: „Divadlo je největším uměním, neboť pracuje s nejjemnějším nástrojem - s člověkem.“ S těmito slovy odcházejí seminaristé na odpolední představení. Směřuji na ně taky, ale v duchu si říkám, že se musím podívat, kdy a kde má Hana Franková svůj seminář a hned vyplňuji přihlášku.

Jindřiška

... semináře B

PŘEDSTAVUJÍ SE...

ORGANIZÁTOŘI DS 2010 Z TRUTNOVA

VŠIMLI JSME SI...

obálkového úplatku Lence Novotné od jistého M.D. Obsah obálky zatím neznámý...

další perličky v trutnovském (hospodském) slangu - „Primátorský sožen“ není ani chrchel, ani šušeň, nýbrž rožen na grilu s překlepovou marinádou.

stěží potlačovaného údivu číšníka Národního domu, že redaktori chtějí večeřet ještě za světla. Zřejmě je pokládá za hosty, kteří rádi ponocují.

že se v hledišti divadla Trdýlko dá chovat akčně. Byli jsme svědky lítého souboje mezi fotografy L.R. a M.D. o pozice pro fotografování. Nakonec sice každý seděl na svém vybraném místě, ale spokojeně nevypadali. Evidentně si nebyli jisti, kdo vlastně zvítězil.

...obsah vypátrán - barevné bonbóny neznámého původu pod podivným názvem Lentilky. (Marek Doležel tímto děkuje za zapůjčení kola.)

Kamijon, Jindřiška

ZASLECHLI JSME

„Ženský, vám normálně šiblo, „ pravil pán pracující na stavbě vedle Nivy. Ocenil tak herecký výkon seminaristek B, jež v plenéru předváděly svůj výstup z italské komedie. Tím potvrdil naprostou věrohodnost jejich hereckého výkonu.

Konečně přichází na řadu rozhovor z hlavní hvězdou celého karlovarského festivalu. Členové tohoto uskupení jsou báječní, jsou nepřekonatelní. Až marnotratně rozhazují bonmoty, historky k popukání, životní moudra. Diktafon je nestačí zaznamenávat. A jsou dojemně skromní.

Charakterizujte, prosím, soubor.

Obskurní groteskní absurdita. Akční. Cannes

Jak probíhá vaše klasická zkouška?

Zábavně, vtipně, nekonvenčně, pohodově. Někdy pomalu, někdy drsně, někdy ne příliš vnímavě, někdy vůbec. Někdy skončí brzo, někdy ani nezačne. Relax, křik a snaha. Relax a křik jsou naše a snaha je pana profesora.

Zabýváte se společně ještě jinou uměleckou činností, než divadlem?

Natočili jsme film. Takovou vyvražďovačku, dá se říct, fantasy vyvražďovačku. Standa byl hlavní záporák. Promluvte si se Standou, to je zajímavá postava. Standa je naše beruška. Standa je epicentrum.

Stando, zdá se, že jsi považován za hvězdu souboru. Čím myslíš, že to je?

To je složitý, asi jsem docela vtipný, asi jsem jedinečný. Jsem originální.

Promluvte o vašich dobrodružstvích.

Jaká je věková kategorie čtenářů? Dobrá, dáme něco pro dvanáct. Byli jsme třeba na soustředění ve Stodě a chodili jsme tam ve strašných hadrech, v kostýmech, zvonili jsme na lidi a ptali se jich na absurdní otázky a vyměňovali si s nimi věci. Koukali na nás jako na blbce. A o to šlo, ty blbce ze sebe udělat, abychom si zvykli, že takhle se na nás budou dívat, když jsme na jevišti.

A funguje to?

Funguje. I mimo divadlo.

Teď trochu vážněji...

To přichází jiný soubor?

Kdyby byl váš vedoucí postavou dramatu, či literárního díla, kým by byl?

Chuck Norris. Tertminátor. Cimrman. Ale spíš ten Chuck Norris.

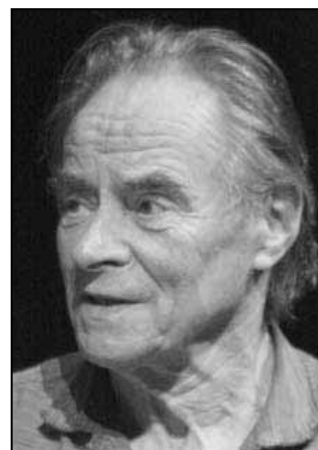
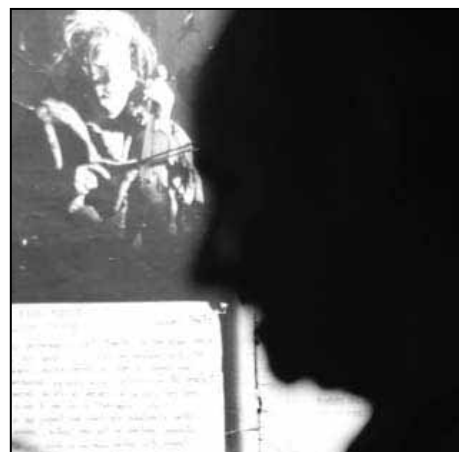
Co je hlavním smyslem vaší práce?

Nesmysl. Absurdita bytí. Poznání hranice svého alterega. U každého je to trochu jiné. Někdo chce být slavný. Že by třeba šel po ulici a lidi by si říkali: „Hele, to je von, to je ten Honza Stehlík. Ten slavný divadelník a režisér filmů, jako Vraždy v teplických skalách.“ Hlavním cílem je bavit se, užít si to. Zažívat různé příhody. Nebýt obyčejný. Měnit se na někoho jiného. V divadle se může udělat cokoliv a vždycky je to dobře. Můžu se ztrapňovat a nikomu to nevadí. Pro mě to znamená dělat jedinou věc, co mě baví. Nedávno zemřel Smoljak a my jsme přišli, abychom ho nahradili. My jsme po Cimrmanech nejlepší v republice. Sedm Cimrmanů světa. Za všechno děkuji akademii. Joj ve spolek.

Michal

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... Piškanderulá, podtitul Josefe!

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

~ ... DETAILŮ

DNES HRAJÍ...

ZUŠ LIBEREC
JAKO V ZRCADLE, JEN V HÁDANCE

Tihle lidé jsou zajímaví tím, jak jsou různí a jak si navzdory tomu rozumějí. Na první poslech je jasné, že jsou zvyklí jeden druhému naslouchat a opravdu komunikovat. Na nic si nehrají, za nic se neschovávají, je s nimi legrace, ale ani přemýšlení je nebolí. „A ostatní soubory taky plácají takové blbosti?“ Ptají se.

Jste na dětské scéně už od neděle. Zažili jste tu něco dramatického?

Uklouznutí po spacáku (*a zafačovaná ruka*). Za léky a obvazy jsem utratila přes polovinu peněz. Už jsme snědli skoro všechny sladkosti.

Dramafácký zážitek jsou dílny. Učíme se poznáváme nové věci. Dnes jsme třeba pracovali s prostorem. Což bylo dobré. Mně se tedy ty dílny upřímně líbí.

Co se dá říci o vašem souboru?

Jsme vytrvalí.

Jsme správná parta.

Sem tam se rafnem, ale držíme spolu.

Jde vůbec pracovat v dramaťáku, když si parta nerozumí?

Zažil jsem to, nejde to. Diváci by poznali to napětí mezi námi.

Holgartokeriuvrei - to je v mém jazyce spolupráce.

Proč vůbec dramaťák?

Já tam chodím, protože mě tam lidi berou. Ve škole mě neberou. Doma mě neberou a na dramaťáku jo.

Já chci potom mít hereckou kariéru.

Koho to nebaví, tak do dramaťáku nepatří. Člověk musí mít něco uvnitř, aby na ten dramaťák mohl chodit, to není jen o tom, že přijdu na zápis.

K čemu je vůbec dobré divadlo?

Pro možnost hrát někoho jiného. Nejet ve vyjetých kolejkách. Utéct do svého světa. Jste třeba inženýr někde a budete princ s pohádky. Když je se sebou někdo nespokojenější, tak v divadle si může vymyslet roli a začít znova. Pak ale přijde z dramaťáku domů a je to zase stejný.

Lidi, který to zajímá a chtějí to vidět, tak pro ty je to určený.

K jaké postavě z uměleckého díla by bylo možné přirovnat vaše vedoucí.

Lenka by byla Bella ze Stmívání. Ona hrozně umí ty záporné postavy. Neumím si jí teda představit v růžových šatičkách jako nějakou princeznu. Je taková tichá, hodná, ale když jí někdo řekne vtip, tak se dokáže zasmát.

Símo, ty taky zbožňuješ záporáky, co?

Záporáci jsou nejlepší.

Míša by byla nějaká Moravanka s tím lidovým krojem. Nebo chůva u princezny. Kouzelná babička.

Na tolik nevypadá.

Kouzelná dvacetiletá holka.

Michal

DNES HRAJÍ...

DOHRÁLI JSME, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ SHAKEBAR D ANEB ŽIVOT A DÍLO

Byla to před vchodem do kina zajímavá diskuse. Byl bych tedy raději napsal dramatický konflikt, ale nebyla by to pravda. Debata o tom, zda má divadlo bavit, nebo spíše ponoukat k přemýšlení, byla vedena v pozitivním, konstruktivním duchu. Dohráli jsme si dokáží vzájemně naslouchat, a tak jim dramata vznikají pouze na jevišti.

Co je na vás nejpodivuhodnějšího?

Když se rozhodneme udělat nějaký horor, tak je z toho vždycky komedie.

Jak je to možné?

Máme pocit, že když se diváci smějí, tak si to víc užívají a nás to povzbuzuje k lepšímu výkonu. Lidi se chodí do divadla bavit a ne tam přemýšlet nad nějakou složitou hrou. Chceme je bavit a ne jim nahazovat negativní myšlenky.

Někteří z nás ano. Vážné věci jsou fajn. Nemusí být všechno veselé. Ukazovat věci jak jsou a ne je přikrašlovat.

Proto ale lidi chodí do divadla, aby se podívali na ty veselejší věci.

No záleží, jak které představení.

Lidi chodí na to, co je baví co je zajímavá.

Vždyť mi tam taky máme smutný kousek.

Máte nějaké velké zážitky z Dětské scény?

Poznávání nových lidí. Seznamování se s lidmi z Čech, možnost pozorovat, v čem jsme jiní a vyměňovat si názory.

Co je, podle vás, na divadle nejdůležitější?

Přímá odezva od diváků. U filmu a výtvarného umění je taky odezva, ale až po čase. Cítíte, že se lidi baví, a když je v sále nějaká zádumčivá nálada, tak ji taky cítíte. Dá se taky tvořit přímo na jevišti, improvizací. To my máme rádi, když se to tedy povede. Není to tak umělé jako film.

Co je nejdůležitější na vaší práci?

Abychom spolu uměli dobře komunikovat, aby nás to bavilo a aby to bavilo i diváky. Aby to diváky i nás nějak naplňovalo, aby si neřekli „sice jsem se zasmál, ale byla to hloupost“. Ale spíše „jo to bylo zajímavé“. Aby je to podnítilo k něčemu dál, aby si třeba na základě toho představení něco přečetli o tom autorovi, o kterém hrajeme a zamysleli se nad tím.

Aby to nebyla prvoplánová blbost. Slátanina něčeho.

Jakým způsobem pracujete?

Scénář vzniká kolektivně. Všichni pořád vymýšlíme, co by tam ještě mohlo být lepší. Každý říká, co se mu líbí. Z každého je tam kousek.

Vznikají při takové práci konflikty?

Spousta, ale většinou se domluvíme. Když ne, tak to rozhodne paní učitelka.

Jakou dramatickou postavou by byla vaše paní učitelka?

Tvrdá žena milující své děti. Médea! Ona má ráda takové ty hororové věci. Občas ty svoje děti zabije, ale miluje je.

Michal

... získávání energie ze stromů

UFFO SI VYBRAL

RADKA TEČE

Radek Teč?... Ryba ve vodě, v povodí divadla, v revíru sportu... Voda, voda, vodička... stala se neplánovaným tématem, ta mě zaujala. Požádal jsem redaktory, aby zapředli hovor s tímto mladíkem.

Před dvěma dny jsi absolvoval dílnu s Mirkem a Katkou, zabývající se ožíváním věcí okolo nás. Když bys měl přirovnat k nějakému předmětu, co tě první napadne a proč?

Vybaví se mi... šupina. Rád plavu a šupina a voda - to jde dohromady. Řekl bych, že se umím dobře orientovat v davu, a šupina je hladká a taky všude lehce proklouzne.

Bylo to i o příbězích... Na jaký příběh, co jsi sám zažil nebo ti ho někdo vyprávěl, si právě teď vzpomeneš?

Vzpomínám si na příběh z dětství, kdy jsme byli s babičkou u hotelu a krmili jsme tam kačky. Já jsem jim to chtěl dát přímo do tlamy a slít jsem kvůli tomu do vody. A bylo to. Celej mokrej.

Bylo už chladno, konec srpna. Takže bomba!

Co děláš rád ve svém volném čase? Má to taky něco společného s vodou?

Ano, má. Rád plavu. Dělam závodně triatlon - disciplíny plavání, běh a jízda na kole. A pak samozřejmě dramafák.

Jak jistě víš, Trutnov má ve svém znaku draka. Myslíš si, že je silnější ohnivý dračí dech nebo právě voda? A proč?

Já si myslím, že tyto elementy jsou naprosto stejný, záleží jen na tom, jak je použijeme. V tom je pak jejich síla.

Co vybereš, kdyby ses měl rozhodnout mezi...

...mořem a rybníkem? - moře

...ostrovem a pevninou? - pevnina

...vanou a sprchou? - vana

...skočením nebo vlezením do bazénu? - vlézt po nohou

Které ze zhlédnutých představení podle tebe plynulo hezky jako voda?

Hodně se mi líbila Božka aneb Jak to možná nebylo? To už jsem viděl na krajské přehlídce. Jo, plynulo to, bylo to jednoduchý a líbilo se mi, že to dává jiný pohled na bibli.

V kolika představeních jsi doposud hrál? A ve kterém ses cítil jako ryba ve vodě?

Začal jsem ve druhé třídě... celkem jich bylo šest. A jako ryba? Bavilo mě tohle poslední, protože jsem se nemusel skoro nic učit. Škola - to je můj živel. To šlo úplně samo.

A škola je tvůj živel? S odkazem právě na vaše představení - jsi spíš ten rošťák, nebo vzorný žák?

Školu mám rád. A abych řekl pravdu... jsem spíš ten vzorník.

Vzorňák, kterému však z jeho vodnický modrých očí jiskřičky skáčou nemalým proudem...

DNEŠNÍ PROGRAM - STŘEDA 16.6.

8.30 - 12.00 dílny pro děti ze soborů

8.30 - 12.30 semináře A, B, C, S

9.00 - 12.05 5. blok vystoupení pro veřejnost

14.00 - 17.05 5. blok vystoupení souborů (kino)

Sedum pádů Edy Nerudy, Sedum divů světa, Gymnázium Františka Křižíka, Plzeň

Jako v zrcadle, jen v hádance, Pondělí 17:00, ZUŠ Liberec

SHAKEBAR D aneb W. S. - život a dílo aneb Cokoliv chcete vědět o Shakespearoví a báli jste se zeptat, Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště

předání Ceny Ministerstva kultury Jindře Delongové

17.15 - 18.00 diskusní kluby seminaristů

17.30 - 19.00 dětské diskusní kluby

18.30 - 20.00 seminář k inscenacím 5. bloku

21.00 závěrečné ukázky z práce seminářů

BLAŽKOVÁ - DÍL 6. - UFFFFF

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 5.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Jindřiška Bumerlová, Jonáš Konývka, Kamila Kostřicová, Michal Ston, Michal Drtina (sazba, foto), Jasanka Kajmanová (foto), Pavel Kocych (ilustrace) a Matěj letos není.
Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 16. 6. 2010 ve 2.40. Vychází 16. 6. 2010 v 10.30.
Náklad - 333 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ČÍSLO 6.

ČTVRTEK - 17. ČERVNA 2010

ZÁVĚRNÍK...

S koncem každé akce vždycky přichází nostalgia. Ani tady, na Dětské scéně 2010 to není jinak. Někteří se záměrně vyhýbají rozloučení a co nejrychleji opouštějí Trutnov, aby je někdo nenachytal se slzou v oku. Jiní na nádraží naopak dlouho mávají všem dalším, kteří odjíždějí dříve než oni a slzami se netají. V tomto kontextu je psaní úvodníku na závěr celé přehlídky pouze logickým protimluvem. (Použitá instrumentální vazba jde záměrně proti hudebnímu cítění Jakuba Huláka, ale věříme, že nám pro dnešní – poslední – den jistě rád odpustí drobnou provokaci, která nás baví.)

Každý z nás si odváží domů nůši zážitků. V klidu si ji pak přerovnáme a rozhodneme se, co stojí za zapamatování a co raději rychle z hlavy vypustíme. Přehlídková euforie bude tatam a nám bude svět kolem nás zase připadat nudný a fádní a začneme se těšit na prázdniny. V tuto chvíli je třeba říci už jen jedno: krásné inspirativní léto!

Iva

VIDĚLI JSME...

Sedum pádů Edy Nerudy

Jako v zrcadle, jen v hádance

Shakebar D aneb život a dílo

Jako v zrcadle, jen v hádance

Vedoucí souboru Michaela Homolová (ZUŠ Liberec) nabídla svým žákům kvalitní literární předlohu a ti její dramtizaci v procesu společné tvorby doplňovali autorsky (situace v rodině a s kamarády ze školy). Cílem vedoucí bylo mimo jiné přivést děti k závažnějším tématům, k hlubšímu zamyšlení nad literární předlohou pro divadlo. Soubor v tomto složení s vedoucí pracuje rok, někteří žáci navštěvují ZUŠ déle, ale jejich nezkušenost v hraní je (kromě představitelů Cilky a Ariela) patrná. Ústřední je v inscenaci proces seznamování nemocné Cilky s andělem (smrtí?); soustředíme se na jejich rozhovory a úvahy o rozdílu reálného a nadpozemského světa. S předlohou jako takovou vedoucí pracovala citlivě, podařilo se jí na krátkém úseku zprostředkovat hlavní myšlenku textu. Lektorský sbor na inscenaci vyzdvihl vytvoření atmosféry láskyplného rodinného zázemí, autentičnost a přirozenost představitelky Cilky a nesentimentální vyznění. Jednoduchý, symbolický a srozumitelný závěr inscenace vychází z možností dětí, závěrečný obraz je nejdivadelnější. Protože žánrově jde o jevištní podobu filozofického dialogu, situace, které sledujeme, nenabízí prostor pro jednání postav - fyzické jednání je spíš jen doplněním slova. Pohyb herců po scéně (v dialogích Cilky a Ariela) občas působí nevěrohodně, naaranžovaně, ve spojení s místy knižním jazykem monologů Ariela. Jeho projev byl přesnější a uvěřitelnější v odpoledním představení. Kritické otázky vzbuzuje úvodní situace (motiv ztracených zubů a babiččina stylizace působí cizorodě) a různorodost zvolené hudby, která v závěru trochu účelově dojíhá. Ztvárnění předlohy tímto způsobem je přijatelné a přiměřené věku a schopnostem dětí (i když by takový námět mohl být ztvárněn nápaditěji), po rozhovoru s vedoucí ale nepochybuji, že jde o krok dobrým směrem.

Sedum pádů Edy Nerudy

Inscenace souboru Sedum divů světa (Gymnázium F. Křižíka Plzeň, ved. František Kaska) je pro mne opravdu divem, jehož tajemství se mi nepodařilo odhalit. Velkým otazníkem pro mne zůstává výběr předlohy, dramaturgická úprava textu a s tím související neúnosná délka inscenace. I když knihy P. Ardagha nejsou žádným literárním skvostem, chápu, že nabízejí (vnějškový!) slovní humor, bizarnost, obskurnost, která může být členům souboru blízká. Ale text scénáře (za kterým stojí mnoho práce) by mohl být výrazně krácen, aniž by divák přišel o nějaké závažné sdělení. Eda Neruda je dítě, které se setkává s bláznivostí, nelogičností, nesmyslností světa, v němž žije, a pomůže dopadnout uprchlé zločince. Revuální rámec vyprávění komplikované zápletky není odůvodněný, celý děj je až na výjimky (např. když Eda v kočáře spadne na tetičku) sdělován slovy (vypravěčů nebo konverzací postav v rozehrávaných obrazech). Lektorský sbor ocenil jednoduchou, sdělnou a stylově jednotnou scénografii (v názorech na jednotnost kostýmů se ale lektori rozcházel). Herecké ztvárnění Edy Nerudy bylo uvěřitelné, stejně jako dobře načasované groteskní jednání dvojice policistů/zločinců, které mělo blízko k bláznivé komedii. V práci souboru je patrná nevyrovnanost hereckých prostředků a výkonů včetně stylizace mluvy (některé postavy jsou stylizované, jiné ne nebo se pitvoří, některé postavy se v dialogích vůbec nekontaktují s ostatními).

Shakebar D aneb Život a dílo

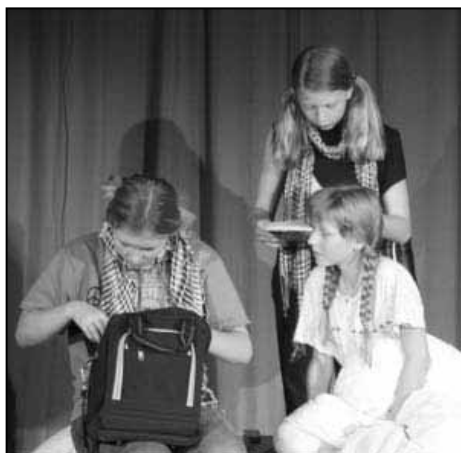
Osobitý pohled na některá fakta o životě Williama Shakespeara, na některá „bílá místa“ v jeho životě nabídl divákovi soubor Dohráli jsme (vedoucí Hana Nemravová, ZUŠ Uherské Hradiště). „Willy“, včetně některých svých blízkých a současníků, byl sundán z piedestalu klasika a nahlédnut z jiné stránky, zcivilněn. Herci a herečky ve věku 14 – 16 let komentují fakta o Shakespearovi svým divadlem – vtipným, groteskním, dryádnickým, místy i vulgárním. Podle slov lektorů jde o „encyklopedické heslo“ a epické divadlo. Trochu nadbytečný a dlouhý rámec (konflikt ve skupině hrajících), objevující se pak ještě v samotném ději, je naplněn jednotlivými, dobře vystavěnými situacemi a výstupy (mají vždy jasnou tečku), které chronologicky provázejí životem W. S. Zcizení situace, odstup, a pak zase rychlý přechod, naskočení do situace další – to jsou principy, které herci využívají. Hodně se vyjadřují stylizovaným pohybem, pohybovým gagem, hrou s předmětem a rekvizitou, ironickým komentářem, ale v celku se objevují i dramatické situace a improvizovaná komunikace s publikem. Z projevu všech členů souboru je okamžitě patrná živelnost, energičnost, často ovšem taky přehrávání, líbivost, prvoplánovost v nastolených vtipcích. O pohybových dovednostech členů souboru nelze pochybovat, problémem je ale nesrozumitelnost mluvy (související s neřízenou expresivitou) a tím pádem i některých situací a jejich vyznění. V tomto ohledu (přesnost mluvy i pohybu, výraznější odlišení rytmu a dynamiky hraní jednotlivých výstupů) by si soubor mohl klást vyšší cíle. Mezi zajímavé a dobře pointované situace patří např. Willy a otec v divadle, přijetí do herecké společnosti, zamilovanost Willyho; velmi pozorného diváka určitě potěší i černá hodinka (nápadité propojení s životem a dílem a obrazová tečka na závěr). Slabšími místy jsou situace s neodůvodněnou přehnanou agresivitou, kdy jako divák začínám mít o herce strach (např. zabíjení ryby). Výzva k divákům, aby vyjádřili svůj názor na pravou identitu Shakespeara, je ozvláštněním, ale trochu formálním – pokud je výzva myšlena vážně, nemám pro své rozhodnutí jako divák dostatek informací.

Děkuji všem souborům za jedinečné zážitky! Pěkné prázdniny a nazdar divadlu!

Eva Brhelová

... Sedum pádů Edy Nerudy

VČERA
JSME VIDĚLI ...

... Jako v zrcadle, jen v hádance

ZÁZNAM ZE...

SEMINÁŘE O PŘEDSTAVENÍCH PÁTÉHO BLOKU

Sedum pádů Edy Nerudy (Sedum divů světa, Gymnázium Františka Křížka, Plzeň)

Toto představení zaujalo v jednotné výpravě (hlavně tedy rekvizity). Lektorský sbor dále vydvihl živou hudbu a vybavenost většiny herců. Oproti semináři S, kterému se také líbilo ztvárnění postavy strýce, se lektorský sbor naopak vyhrnil. Přišlo mu nedostatečné – vytvořené jen vnějšíkovou charakteristikou. Účastníci semináře o inscenacích se shodli na tom, že je u dětí vidět plná zainteresovanost v Cimrmana a nonsens, ale technicky tato poetika plně nefungovala. Možná to však bylo způsobeno prostorem (bylo vidět „do kuchyně“, široké a poměrně mělké), možná představení na Trutnově jen nevyšlo. Obě tyto teze jsem na semináři o této inscenaci zaznamenal. Pravda se bude vyskytovat asi někde mezi. Nakonec se vyjádřil L. Richter, který poznamenal, že tato crazy komedie (za což byla inscenace považována) by potřebovala vymýtit slova, přidat situace, akce a pohyb.

Jako v zrcadle, jen v hádance (Pondělí 17:00, ZUŠ Liberec)

Na konci debaty o tomto představení se řeklo, že má velmi úzkou a křehkou míru ztvárnění a že jeho téma a atmosféra se někoho dotkne a někoho ne. Myslím si, že je důležité uvést toto sdělení na začátek záznamu, protože od této myšlenky se vlastně odvíjel zbytek celé diskuze. Všechny názory na toto představení se totiž setkaly jak s přijetím, tak s odmítáním. Nicméně se objevilo několik myšlenek, které zbytek účastníků nezpochybňovalo – například uvěřitelnost tématu, vysílání filosofické atmosféry, přirozenost projevu hlavní představitelky nebo například příjemné civilní zpracování anděla. U „literárních“ replik (filozofických myšlenek či zpracování nejvážnější situace) se však občas pochybovalo o jejich uvěřitelnosti, nikdy však herectví nepřešlo v patos či sentiment, takže představení nikdy „nespadlo“ pod mez, kdy by se diváci hercům vysmívali. Dále se objevily další sporné chvíle, např. let s Andělem (podobnost k Titaniku), ztvárnění andělů rodinou, svíčky někomu přišly banální, hudby bylo možná až moc. Jak ale říkám, tyto problémy ne všichni kvitovali, pro soubor by ale tyto názory mohly pomoci při další práci na inscenaci.

SHAKEBAR D aneb W. S. - život a dílo... (Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště)

Diskuze o inscenaci, jež byla zařazována do různých žánrů (informativní divadlo, pedagogické divadlo, divadlo ala Ypsilonka, škola hrou), rozdělila brzy po úvodních vstupech seminaristů a lektorů účastníky semináře na dva tábory. Jeden tábor inscenaci obhajoval, bral ji jako funkční a sympatický typ divadla pro mládež, který učí i baví zároveň. Soubor přinesl autorský pohled formou tvořivé hry na tmavá místa v Shakespearově životě a pokusil se o ukázání jedné možnosti, jak mohl jeho příběh vypadat. Téma bylo tímto táborem formulováno jako „sundání velikána W. S. z piedestalu a snaha podívat se na něj jako na člověka“. Druhý tábor byl po zhlédnutí představení spíše v rozpacích a obavách, zda banalizující a v řadě situací i vulgarizovaný přístup k zpracování životopisu W. S. není spíše proti-pedagogický a zda středoškolskou mládež zbytečně nepodceňuje. Nosné téma hledali příznivci druhého tábora většinou marně, postrádali hloubku, šlo dle nich jen o výčet plochých informací, hovořili o přeexponovanosti a nedotaženosti nápadů. V závěru se objevil zajímavý a značně vystihující postřeh inspirovaný přímo W. S.: „Využijte Shakespearův styl vyváženosti – kombinace tragického s komickým, akčnosti a lyričnosti.“ Různorodost prostředků, různorodost názorů, různorodost výkladu. A co na to Shakespeare?

Kamijon

Sedum pádů Edy Nerudy

Diváci nedokázali pojmenovat a neměli potřebu hledat téma inscenace, byl to pro ně příběh ze života Edy a hlavní myšlenku viděli v sedmi pádech = sedm obrátů v jeho životě. Diskutéri sympatizovali s hlavní postavou, protože jim byla blízká. „*Je jako jeden z nás*“. Nepotřebovali příběh vycházející z pravděpodobnosti reality, bavili se nelogickým jednáním postav v situacích, pro které nepotřebovali vysvětlení. „*Až na jeho maminku byli všichni dospělí blázni*“

Divákům se líbil herecký výkon prastrýce (jeho pohybová stylizace), policistů a zločinců. U některých postav by diváci potřebovali, aby herci šli do hry s větším nasazením a energií. Písničky oživovaly děj, diváci však zmiňovali nejistotu zpěvu a hlavně zapominání textu uvaďečky. Ocenili scénografické řešení inscenace pomocí kartonových papírů, líbilo se jim ztvárnění hranostaje Matyáše – Sísi. Kladně hodnotili situace s lízátkem, smlouvou a elektrickým úhořem. Momenty, ve kterých se objevil vtip či gag, byly pro diváky nejzajímavější. Některé situace jim připadaly „*utahané*“. Zapojení uvaďeček divákům usnadňovalo pochopení děje, včetně využití papírových knih. „*V knihách bylo to, co by se jinak na jevišti zobrazovalo složitě.*“ „*Všichni byli úžasní.*“ „*Více energie! Užívejte si to :-)!*“

Jako v zrcadle, jen v hádance

„*Bylo to něco mezi filosofií a divadlem, nebyly tam jasné hranice, zda je to filosofická přednáška nebo divadlo.*“

Pro diváky bylo představení o posledních Vánocích a o potřebě zamyslet se nad světem kolem nás. „*V dnešním světě člověk vidí jenom to, co vidí a nedívá se do té hloubky k podstatě.*“ „*Je rozdíl, jak člověk vnímá život když umírá a když je puberťák a ví, že má před sebou padesát let života.*“ „*Máme si užívat.*“

Diváci nechápali, jakou nemoc ústřední postava vlastně má a proč tak rychle umře. „*Na začátku jsem si myslela, že má nějakou virózu.*“ „*Kdyby rodiče věděli, že má smrtelnou nemoc, tak by byli u ní a neopouštěli by ji. Takže ta nemoc byla nejasná.*“ Tím, že dívka uvedla, že vidí ušima, získala většina diváků pocit, že oslepla. Nerozuměli důvodu smrti, někteří ho přisuzovali smrtící injekci od zdravotní sestry. Příběh nedokázali časově zařadit „*Podle kostýmu jsem si myslela, že to je tak před šedesáti lety, ale pak jak přišly kamarádky a kluk v moderním kostýmu, byla to současnost.*“

Diváci kvitovali jednoduchost scény a osvětlení. Velmi oceňovali herecký výkon hlavní hrdinky, otce a přítomnost dvou sester, které příběh odlehčovaly. Poukazovali však na nevyrovnanost hereckého obsazení „*Bylo to jen pro dva. Ostatní herci neměli tolik prostoru a ten konec pak působil tak, že je tam dali, jen aby někde byli.*“ „*Je divné, když lítáte a pak kolem vás lítá vaše rodina.*“ „*V lítání jsem viděla Titanic.*“

SHAKEBAR D aneb W. S. – život a dílo...

Byl to životopis Shakespeara – jeho lidská stránka. Nebyl to výčet informací, ale zamyšlení se nad tím, jak a zda to tak opravdu bylo. Diváci ocenili maximální nasazení a energii herců stejně jako partnerskou spolupráci. „*Od začátku bylo vidět, že to nebude žádná nuda, u které byste si zdrímli.*“ Všichni diskutéri jednoznačně ocenili herecké výkony a přesné proměny postav. Střídání představitelů Shakespeara představení oživovalo. Bavila je interakce s diváky (taháky, papírové kuličky,...). Vyzdvihovali konkrétní situace: narození dětí, morová epidemie, dopis, souboje, rukavice, strip-týz, otec a syn v divadle,... Jedinou nejasností se pro diváky staly situace ve tmě. „*Na scéně bez světla je málo světla docela problém.*“

unavení, ale šťastní... Zdeňka, Petr a Miloš

... Shakebar D aneb život a dílo

VČERA
JSME SI VŠIMLI ...

... semináře A

ZÁZNAM Z...

OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Otevřený diskusní klub ve středu nebyl, stejně jako dílny pro děti ze souborů. Všichni už byli tak znaveni, že tento program vynechali. Požádali jsme proto Terezu a Tomáše, kteří pomáhali Lence Novotné s vedením otevřeného dětského diskusního klubu, o vlastní reflexi.

Je zajímavé podívat se na druhou stranu. Nejenom co se týká přechodu z účastníka přehlídky na někoho, kdo se snaží vypomáhat, ale především co se týká přechodu od diskusí seminaristů k těm tady hlavním – dětem a debatě s nimi.

Tyhle dvě diskuse se ani víc lišit nemohou. Tenhle rok jsme měli možnost podílet se s Lenkou na otevřeném dětském diskusním klubu. Každý se k nám přidal větší či menší množství víceméně vždy upovídaných dětí. Nebojí se, hádají se o slovo, diskutují jeden přes druhého. Když je to zrovna nebaví, prostě si lehnou. Ale asi právě díky tomu nám debata s nimi připadá daleko objektivnější.

Podíváme-li se kolem sebe na diskusi těch „dospělých“, vidíme i spoustu lidí, kteří se na rozdíl od dětí bojí říci svůj názor. Nedivím se jim, debata zde je velmi odborná a oni třeba ještě nejsou tak znalí a nebo jen mají strach, že řeknou nějakou hloupost.

To děti ne. Pokud jsou si svým názorem alespoň trochu jisté, snaží se ho prosadit a říct ho pěkně nahlas. Dvě děti se nebojí třeba stát v opozici proti zbylým deseti.

Nezabývají se detaily, vnímají inscenaci jako celek. Buď se jim líbila nebo nelíbila. Pokud se jim nelíbila, shrnou v jedné větě (maximálně ve dvou větách) co se jim nelíbilo a co by chtěly jinak. (Například je nezajímá nefungující kolovrat, řešily ale vztah slov osud a čas v průběhu celé hry.)

Jejich krátké stručné věty jsou konkrétní. Žádná složitá souvětí, žádné pětiminutové proslovy.

Popravdě řečeno, po dvou večerech, kdy jsme se byli podívat na rozbor představení se semináristy a lektory, jsme se nemohli dočkat, až budeme zpátky u dětí. Tím samozřejmě nepochybujeme kvalitu diskusí, jen děti mají prostě pro nás své kouzlo.

Tereza Pachtová, Tomáš Havlínek

VČERA JSME SI VŠIMLI...

UKÁZEK SEMINÁŘE B

POSBÍRALI JSME ...

Často diskutovaným tématem v kuloárech během posledních dnů byly semináře o inscenacích. Požádali jsme seminaristy, aby se dvěma slovy pokusili shrnout svůj pocit z nich.

Příliš nudné.
Příliš dlouhé.
Občas bezúčelný.
Profesionálové amatérům.
Přílišná podrobnost.
Přínosná inspirace.
Rozbor nad rozbor.
Občas zdlohavé.
Tematicky uchopené.
Děsný masakr.
Zbytečné slovíčkaření.
Srdeční arytmie.
Nemístné napadání.
Nový vhled.
Luděk Richter.
Zdlohavé monology.
Uspávací program.
Nezávidím tvůrcům.
Zajímavá debata.
Zajímavé pohledy.
Zdlohavé štourání.
Zpětná vazba.
Jak na to.
Nuda.
Stereotyp.
Zajímavost.
Předhánění
Neukázněnost
Prosazování.

Myslíme si, že některá spojení rozhodně stojí za zamyšlení, až se budeme s odstupem času zamýšlet nad tím, zda rozborové semináře přinášely skutečně to, co jsme od nich očekávali a jestli by třeba nestálo za to něco pro další rok pozměnit.

redakce

VČERA
JSME SI VŠIMLI

PŘEDSTAVUJÍ SE...

REDAKCE DENÍKU DS

... redaktorů

DNES JSME SI VŠIMLI...

UKÁZEK SEMINÁŘE C

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS...

Dnešek byl posledním dnem, kdy jsme se mohli potkávat v seminářích, na divadelních představeních, v diskusních klubech. Dětská scéna pomalu končí, ale dojmy z ní zůstávají. Společné zážitky budou účastníky ještě dlouho spojovat, ale přesto každý vnímá události trochu jinak. To ukázala následující anketa. 27 dospělejším účastníkům Dětské scény jsme položili 3 otázky.

Kdybyste mohli vybrat jedno představení, které byste chtěli vidět ještě jednou, které by to bylo?

Nejvíce zaujalo představení Božka aneb Jak to možná nebylo? Ještě jednou by ji rádo vidělo 19 dotázaných. Čtyřikrát se v odpovědích objevil název Už zase skáču..., dvakrát O třech přadlenách. Vždy jeden účastník by rád viděl Rozvrzaný mandl a SHAKEBARD aneb W. S. - život a dílo...

Jaké místo v Trutnově máte nejraději?

Tady už odpovědi nebyly tak jednotné. Účastníci Dětské scény se rádi shromažďují v hospůdkách. Mají zálibu i v lesoparku, divadle, pobývají v Národním domě, večer se uchylují do bezpečí svého spacího pytle. Ve městě míří na Krakonošovo náměstí, hlavně ke kašně. Vyhledávají místa, odkud je vidět na hory i na celé město.

Jooo, to mám jedno takový místečko, ale vůbec si nepamatuju, jak se to tam jmenuje... Je to tady na kopcích a je od tam krásnej výhled na celý Krkonoše. A je tam dobrá cukrárna. Jde se tam cestičkami, jezdí tam dokonce lidi na obědy. Vždycky když jsem tady, tak si tam zajdu. Je to asi 2 kilometry odtud.

U Truta, protože se tam scházím s nejvíc kamarádama.

Místa, odkud jde vidět hora, o které jsem si myslel, že je to Sněžka, ale prý je to Čená hora.

Nábřeží kolem Úpy, protože se tam dá jezdit na kolečkových bruslích.

Balkón na Úsvitu za úsvitu.

Co je letos v Trutnově na draka?

Odpovědi na tuto otázku se různily nejvíce. Souvisely s hracím prostorem, orientací ve městě i náročným programem. Přesto však probleskoval humor a převládal pocit spokojenosti.

Únava.

Čas, protože utíká příliš rychle.

Někdy já.

Nechápaví lidé - když jim něco vysvětlujeme, tak prostě neví.

Na draka narážím pořád někde - tam, tam, tam... ale jinak na draka tu není nic, ani ta vaše anketa.

Ještě drak nevylezl.

Kamijon, Jindřiška

POSBÍRALI JSME ...

... o seminářích pro dospělé

Chtěli jsme se dozvědět, jak se účastníci seminářů pro dospělé dokážou jednoduše vyjádřit k dojmům, pocitům a zážitkům ze semináře, který absolvovali. Požádali jsme je proto, aby vyjádřili zážitek ze svého semináře jedním slovem (Někteří redaktori neporozuměli přesně zadání, a proto se ptali na slova dvě. I tato sousloví připojujeme.). Tato vyjádření nám podávají určitou reflexi týdne prožitého v seminářích.

Odpovědi seminaristů třídy A

Pfů. Tygřík. Propojení. Centrum. Poznání. Pupek. Příjemný únik z reality. Dokonalý zážitek. Poznání těla.

Odpovědi seminaristů třídy B

Inspirativní. Hodnoty. Prakticko-teoretický. Barevný.

Odpovědi seminaristů třídy C

Magie. Výjimečnost. Tvorivost. Vzrušující. Skvělý zážitek. Netradiční týden. Příjemná atmosféra.

Odpovědi seminaristů třídy S

Kreativita. Účelnost. Inspirace. Zábava. Styl. Bomba. Pohoda. Inspirace. Bombardelnost.

Na závěr jsme se zeptali ještě lektorů dílen pro děti, aby dvěma slovy popsali dojmy ze svých dílen:

Martin: Permanentní seznamování.

Eva: Oživlý lesopark.

Marek: Veselá taškařice.

redakce

BYLI JSME U TOHO ...

Ve středu 16. 6. těsně po páté hodině, po skončení posledního bloku představení Dětské scény 2010 jsme byli svědky aktu předání Ceny ministerstva kultury za celoživotní činnost v oblasti dětského divadla paní Jindře Delongové, jedné ze zakladatelek oboru dramatická výchova u nás.

Ocenění předal ministr kultury Václav Riedelbauch osobně, přítomna byla i ředitelka Odboru regionální a národnostní kultury Zuzana Malcová, kytici z bílých lilí předala Zina Rýgrová. Na jevišti všechny zúčastněné pozval Jakub Hulák.

Paní Jindra Delongová ocenění přebírala za obrovského potlesku hlediště plného diváků, které jí zcela samozřejmě vyjádřilo ovace vstoje. Když potlesk utichl, paní Jindra Delongová všechny pozdravila a řekla s grácií sobě vlastní: „Když mi přišel dopis z ministerstva, podlomila se mi kolena. A když mi před hodinou řekli, že mi cenu předá ministr kultury osobně, podlomila se mi podruhé.“ Za tato slova si zasloužila další potlesk. V závěru neopomněla připomenout slova J. A. Komenského, když řekla přítomným učitelům, že by neměli být sloupy u cesty, které dětem ukazují cestu a stojí na místě, ale že by měli jít stále dál a dál s nimi a nikdy se nezastavit. Na rychlosti chůze nezáleží, jen se člověk nesmí nikdy zastavit.

Toto poselství se stalo krásnou tečkou za letošní veřejnou částí Dětské scény a optimistickým výhledem do budoucna, protože budeme-li mít tato slova paní J. Delongové stále před sebou, bude se náš obor vyvíjet stále dál.

Paní Jindro, děkujeme!

za všechny účastníky dětské scény 2010

redakce

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Ukázek semináře S

Seminaristů

Seminaristů

EVOU KEROUŠOVOU

Dramaturgyně Eva Keroušová je členkou lektorského sboru celostátní přehlídky dětských souborů. Není nováčkem, zkušenosti z porot má už z dřívějších. Pro účastníky Dětské scény 2010 je však dosud osobou utajenou a neznámou. Proto jsme ji požádali o odpovědi na některé naše otázky.

Jste zatím nejtajemnější členkou lektorského sboru. Jak byste se představila účastníkům Dětské scény?

„Nejtajemnější členkou“ si připadám do sbírky. Podle jiných jsem i samorost, infant terrible, profesionální zlobilka, svědomí československého loutkářství, nežný herec a intelektuální bohém. Jsem prostě muzický typ a ten nemůže nic umět pořádně a mít stále zaměstnání. Dřív mě to trápilo. Tak proto jsem studovala loutkářskou režii a dramaturgii. Pracovala jsem v hradeckém DRAKu a plzeňském Divadle dětí a v Československém loutkáři. Trochu do izolace jsem se dostala kvůli čtyřem dětem a jejich nemocem. Praktický život jsem nikdy moc nezvládala. Radši bych křepčila na paloučku při měsíčku.

V letech 1989 jsme působila s Mirkou Vydrovou jako lektorka na semináři Loutkářské Chrudimi, v roce 2009 s Vlastou Gregorovou na celostátní dílně dramatické výchovy v Jičíně. Mohla byste charakterizovat svoji lektorskou činnost?

Umím lidi inspirovat, podněcovat a provokovat. I ty talentovanější než jsem já a i ty méně nadané. I ty, kterým jdu na nervy. Čím jsou ti lidé silnější individuality a ke mně vstřícnější, tím zajímavější proces může vzniknout.

Pracujete raději v týmu s někým dalším a nebo sama? Proč?

Týmovou spolupráci jsem se naučila v DRAKu a té opravdu rozumím. I ji mám ráda. A konzultovat s někým tvořivým projekt nebo nápady považuji za ideální způsob práce. Samota při psaní, pokud vám to zrovna nejde, je docela tíživá.

Na internetu jsem našla, že občas publikujete své recenze na dětské knížky v časopise Tvořivá dramatika (1994), přednášíte na konferencích (Via Lucis 2000, příspěvek Žijí mezi námi osobnosti minulosti?), dramatizujete příběhy pro děti (0. Hejná, jak jsme spravovali bačkůrky – spolu s M. Mašatovou). Mohla byste tyto své činnosti více přiblížit?

To všechno bych radši moc nerozváděla. Recenze jsem nakonec pravidelně nedodávala a Via Lucis bylo hodně zvláštní setkání svérázných hledačů v oblasti duchovna. Že Milada Mašatová upravila na tělo souboru mou dramatizaci, mě samozřejmě potěšilo, ale z mé aktivní účasti v Kruhu autorů dětského divadla se žádný text nenarodil.

Volný čas zřejmě trávíte částečně také svou prací ve vokálním společenství Cantis, které interpretuje duchovní hudbu, nejčastěji středověkou. Jak jste se k této činnosti dostala a co Vám přináší?

Můj syn Bolek se ve waldorfské škole skamarádil s holčičkou, jejíž maminka mě pozvala domů a pustila mi cédéčko. A já řekla: „Jé, to bych chtěla taky.“ Už je to osm let. Zpívání mi přináší vyrovnanost a krásné zážitky. Pravoslavi jsme dělali v patnácti; v nímat souznění v noci ve venkovském kostelíčku je úchvatné. Nebo zkoušet v pěti mariánské písni na studni v jarní farní zahradě. V Praze na zkouškách vždycky někdo kojí a mezi notami lezou malé děti.

ptala se Iva

... semináře B

DOŠLO POŠTOU

Pohyb – klid, pohyb – klid...

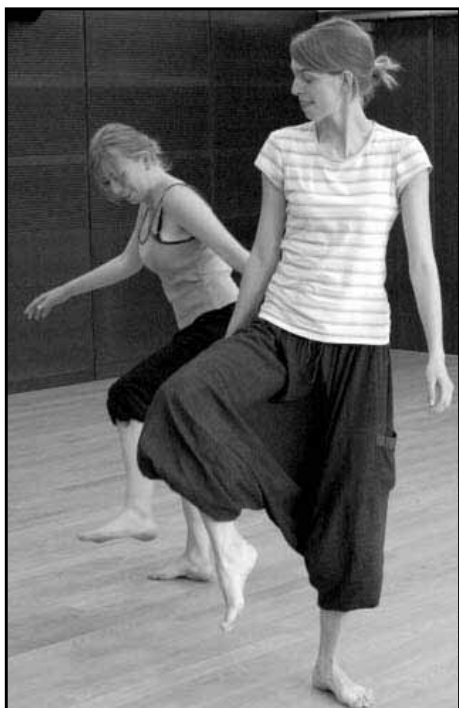
Lámejte si hlavy, antičtí filozofové, co je pravda o věčném pohybu a oproti němu stojící klidné a tiché Věčnosti? Vždyť jako se za každým tónem skrývá Ticho, za každíčkým pohybem, i kdyby jich miliardy byly, je Klid. Kde je však ten moment, kdy kýžený klid můžeme zastihnout?

Ne, když ho budeme stíhat, stále je to vlastně snaha o maximalizaci pohybu, a kde je tedy potom ten klid a o jaký klid se vlastně jedná? Když zvolna zastavím, jsem v klidu. Když prudce zastavím, jsem rovněž v klidu, přinejmenším fyzicky. Ale stále ještě tak nějak nejsme oblažováni pocitem, že se koupeme v absolutní „rajské pohodě“. POHYB – KLID, POHYB – KLID..., kde jsou ty skulinky do Věčnosti?

Možná se to zdá smělé, ale osobně jsem při včerejším semináři cítila, jakoby se mě Věčnost dotýkala a nechala mnou dýchat, až její božský klid prostoupil celé moje tělo. A paradoxně se to stalo právě v pohybu vygradovaném do maximální míry, kdy se mozek upozaďuje a nechává se strhnout učarováním letem, skoro by až uvěřil, že stačí mávnout křídly! Ani tolik dynamického pohybu nebránilo obrovskému klidu, který však jakoby přicházel odjinud a zanechával nám tady poselství, že každý má ve své moci se k němu kdykoli vrátit. Pohyb – klid, pohyb – klid... musíš mít!

Děkujeme Aničce, že nás svými cvičeními tolik inspirovala.

Anežka Š. (seminář A)

NA NÁVŠTĚVE V...

DĚTSKÉ DÍLNĚ MARTINA DOMKÁŘE

Tentokrát jdu najisto. Už vím, kde probíhají dílny pro děti ze souborů. Dnes strávím den v Martinově dílně. Lektori však tak optimističtí nejsou. Je 8.30. „Včera tu touhle dobou už soubory byly,“ říká Eva. No, jak se zdá, dneska tomu tak není. Čekáme a čekáme. Zatím to vypadá, že práce v dílně bude jako to cimrmanovské „hrát Hamleta bez Hamleta“.

Není však možné ustrnout na jednom místě, proto ani my nezůstáváme před školou a směřujeme do cukrárny.

I. OBJEDNÁNÍ

Temporytmus objednávky je v pořádku, i když kávu si objednáme každý jinou, ale jak Marek poznamenává: „Téma máme společné.“ Evin motiv, jahodový dort, byl velmi dobrým motivem, který se vhodně opakoval, protože Marek také neodolal.

II. DĚTSKÉ DIVADLO

Připomínáme si inscenace a uvažujeme o tom, co vlastně je dětské divadlo? Co se při tvorbě inscenace vlastně děje? Co je důležité.

Všichni hovoří a doplňují se, během diskuse se jejich názory upřesňují. Myslí si, že pokoušet se o velké divadlo, není nejspíš ta správná cesta. Děti by mělo divadlo hlavně bavit. Martin se zamýšlí nad tím, co vlastně děti na divadle baví. Jestli je to ta možnost být hercem, nebo sdělit divákům své téma. Eva říká, že důležité je, aby tam děti měly hru. Ostatní souhlasí, že dítě se má i chtít pochlubit tím, co dokázalo, co se naučilo, ale nemá to být prvotní cíl. Důležité je, aby se děti naučily fungovat jako tým. To se na Dětské scéně projevuje v tom, že děti jsou schopné skutečně objektivně hodnotit inscenace. Součástí práce na inscenaci je osobnostní rozvoj. To se má dít přirozeně, děti si ten posun nemusí ani uvědomovat. Důležitá je samozřejmě úloha vedoucího souboru. Martin připomíná, že na inscenaci je styl práce vedoucího znát. Je patrný direktivní přístup, kdy vedoucí vnutí dětem téma i žánr. Vedoucí musí korigovat přání dětí. Tříbit jejich vkus. Tehdy do debaty zasáhl „externí účastník“ dílny Tomáš (původně přijel jako doprovod recitátorů, ale v Trutnově zůstal a vypadá to, že nelituje). Toho zaujalo Pět holek na krku, viděl v tom přirozené téma hrajících dívek.

III. LEKTOR

Dětská scéna se chýlí ke konci, je tedy možné shrnout poznatky. Lektori dětských dílen uvádějí, že obtížné bylo to, že neznali věkovou skupinu, se kterou budou pracovat, ani počet dětí, že museli velmi pružně reagovat na změněnou situaci. „To je přece normální, s tím se musí počítat a lektor by se s tím měl umět vyrovnat,“ říkají. Nakonec si formulují to, co je pro ně u lektora důležité, např.: schopnost klást otázky, empatie, schopnost improvizace, dětem být přítelem, se kterým společně nacházejí pravdu.

IV. ASOCIACE

Dětská dílna bez dětí vstupuje do své závěrečné fáze. Nad stolem v cukrárně krouží od jednoho lektora k druhému asociace, které jsou probuzené dojmy z Dětské scény: festivalová nálada, změna, málo spánku, vyprávění v parku, blikající světla, chumel, divadelní i přednesová překvapení, zajímaví lidé, zajímavé děti, přínosné diskuse, zvláštní představení, nedostatek vzduchu, únava a pot, jamácká diskotéka, Zlatovláska, dnešní dílna, písně.

To už vlastně je labutí píseň našeho dnešního setkání, dnešní dílny - nebo spíš diskusního klubu?
Jindřiška

Ve čtvrtém čísle jsme vám poskytli záznam z dílny semináře S. Zjistili jste tak, že má něco společného s nepolíbenými nováčky divadla, s Karkulkou, Hanou Galetkovou a Tomášem Volkmerem. A co že mají společného? Mnoho...

Proč Červená Karkulka?

Seminaristé jsou studenti středních a vysokých škol a mají dramatickou výchovu nějakým způsobem zařazenou ve výuce, je to vlastně jeden z jejich hlavních oborů a jsou praxí nevyučení. Takže jsme s Jakubem Hulákem vymysleli pro právě tuhle skupinu takovou základní divadelní abecedu - jak se představení má dělat. A nejdůležitější věcí je předloha. Původně jsme přemýšleli, že si každý přinese předlohu svou, ale protože jsme netušili, kdo se přihlásí, vybrali jsme předlohu rovnou my. A to takovou hodně elementární, kde jsou známé postavy i situace, na kterých se dá čitelně ukazovat to, co potřebujeme. Kdybychom si vybrali nějakou méně známou předlohu, demonstrovali jim to na nějaké složitější látce, více strukturované, se složitějším tématem, tak pro lidi, kteří do toho poprvé vstupují, by to asi byl problém. A Karkulka je obecně známá, takže je pro ně snazší o tom uvažovat. Četli jsme si různé varianty Karkulek, i Pseudokarkulek, aby viděli, že předlohou může být i parodie nebo obrácená pohádka naruby. Aby věděli, že si musí projít tou analýzou a pak se vrátit zase k tomu původnímu příběhu.

Jaká byla struktura vašeho semináře S, jak jste se skupinou postupovali?

Začali jsme od toho základního - co chceme, jaké bychom chtěli dělat divadlo, jaké k tomu můžou být impulzy. Pak jsme si řekli, že další krok je právě předloha a že jí může být třeba novinový článek, pohádka, povídka, román, film, inzerát, životní zážitek a tak dále. Bylo nutné objasnit, jaké prvky by měla předloha mít, aby se vůbec dala nějakým způsobem dramatizovat, taky s kým ji chci dělat, pro koho, co tím chci říct. Bavili jsme se o tom, že jedním z těch prvků je dramatická, dostali jsme se k potřebě nějakých vztahů, situací, myšlenky, tématu. Vytvořili jsme situace, psali jsme dialogy, řekli si, co je tam správně a co tam je zbytečné, pak jsme situace verbalizovali, pokusili se tam dostat ty postavy - jaké jsou, jak se pohybují, jaké je prostředí... A pak začali skládat dohromady. Nejprve jsme uvažovali v duchu činoherního divadla, seminaristé měli jen čistě sdělit příběh divákovi, který tu pohádku nezná, ať už by to byl dětský divák nebo dospělý. Až pak se dál pracovalo s žánry. Šlo zkrátka o materiál, zkoušení si různého.

Jak jsme měli sami možnost vidět, neděje se vše jen u papíru, jak by se možná mohlo zdát...

Vše probíhá v takovém sendviči - vedle debat a rozebírání děláme i pohybové věci, které směřují k vytváření komunity, aby se poznávali, fyzicky uvolnili, aby se učili přemýšlet nad tématy i přes tělo. Takže to takhle prokládáme. Sami víme, že když povídání probíhá příliš dlouho, člověk vypíná a informace se nedostanou tak hluboko. Jde o to, aby se učili nejen teorii, ale i to, jak se k postavám dobírat přes sebe, přes kolegy, přes děti. Zkouší si třeba postavu fyzicky zažít a pak se jim to třeba nějak zobrazí i na tom papíře. Můžou s fyzickým prožitkem pracovat dál, ono se to na sebe nabalí, poskládá dohromady, můžeme se k tomu vztahovat a vracet.

Pro seminaristy na DS jsou vedle dopoledních dílen neméně důležité i rozborové diskuse a večerní seminář o inscenacích. Jak vnímáte tuto část DS?

Naši seminaristé tady předtím nikdy nebyli, jsou tu všichni poprvé, takže ta možnost při diskusích reflektovat věci je výborná. Jsme tu od toho, abychom jim pomohli i při tomhle, protože sami říkali, že se při první diskusi vůbec nechytali. Jde o způsob myšlení, o čas, než se zorientují. Tady ty diskuse jsou opravdu velice dobré. Je to tady pro ně velká škola, i při té diskusi se učí. Sama v sobě jsem si srovnávala tyhle diskuse s profesionálním divadlem a podle mě jsou tady tyhle diskuse daleko otevřenější, kritičtější (v tom slova smyslu nejširším, že se mluví o pozitivě i negativě). V profesionálním divadle je to pořád jakési osobní napadání, nějaké vnitřní vztahy a tenze mezi tvůrci, což si ale myslím, už není diskuse, není dialog, není kritické myšlení, nahlížení na inscenace z více úhlů pohledu nebo hledání problémových situací a momentů. Tady to jde od těch osobních a vášnivých sporů víc k podstatě divadla, ke snaze se něčemu dobrat. A je paráda, že když probereme něco v dílně, můžeme to pak rozebrat na těch konkrétních inscenacích, které jsme viděli.

Kamijon

... prchavých okamžiků

PŘEDSTAVUJÍ SE...

LEKTORŮ DĚTSKÝCH DISKUSÍ

DOŠLO POŠTOU...

K SEMINÁŘI O INSCENACÍCH 5. BLOKU

Zúčastnila jsem se semináře o inscenacích pátého bloku a ráda bych reagovala na debatu týkající se představení SHAKEBAR D aneb W. S. - život a dílo...

V diskusi padl názor, že představení nepřineslo žádné přínosné informace z toho důvodu, že se dramaturg snažil přizpůsobit úrovni středoškolských studentů. Já jsem studentkou třetího ročníku pedagogického lycea a tento názor mě i mé spolužáky velmi pobouřil. Myslím, že představa o literárních vědomostech středoškoláků je značně zkreslená.

Já osobně jsem přečetla už v prvním ročníku několikasetstránkový životopis W. S. (Věčný Shakespeare – Stanley Wells) a několik dramat. Také jsem se se svou třídou zúčastnila přednášky prof. Martina Hilského, českého dvorního překladatele W. S. Nyní se bezpečně orientuji ve všech dramatech, sonetech W. S, jeho životopis nevyjímaje.

Jak řekl pan L. Richter, nechtěla bych, aby toto představení viděly děti, protože absolutně zkresluje pohled na geniálního spisovatele a opravdu neposkytuje nic nového.

Myslím, že mluvím za všechny studenty, když na závěr konstatuji, že se náš názor lektorského sboru týkající se rovněž na jejich znalosti velice dotkl a rádi bychom abychom kvůli němu věku nebyli bráni jako primitivní diváci.

Klára Hušková (studentka SOŠ ped. Karlovy Vary)

DOŠLO POŠTOU...

MYŠLENÍ V OBRAZECH

Hanka je výjimečná osoba ve všech směrech, a proto se pro nás stal seminář výjimečným a velice inspirativním.

Nechala z nás promlouvat zvířata, o kterých jsme netušili, že v naší osobnosti, jsou skryté, čas od času nás ovládají a vyplouvají tak na povrch. Kdo z vás v sobě objevil hada, lenochoda, či delfína?

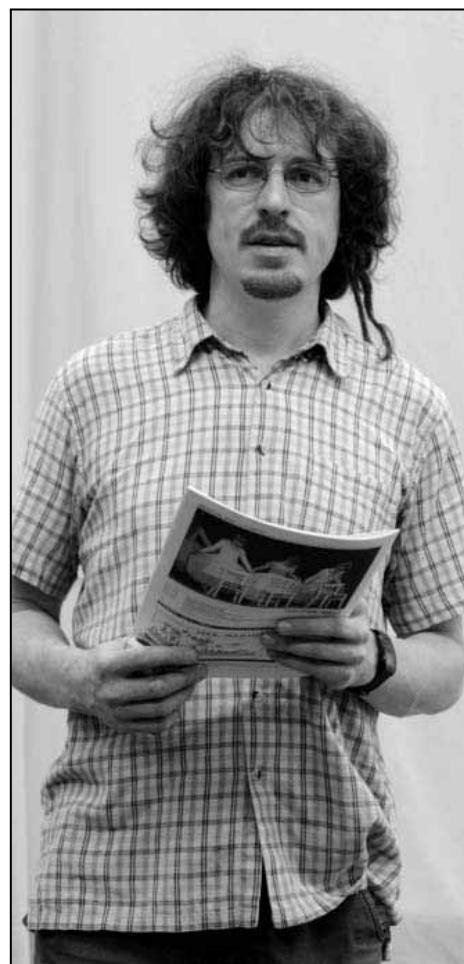
Ač jsme nepohybový seminář, pohyb nás provázel po celých pět dnů. I přes drobné remcání první den, jsme ho všichni nakonec přijali s povděkem. Využitá byla každá volná chvilka. „Snídání“ ... zvolá Hanka a my ochotně běžíme a vášnivě diskutujeme o viděném, zažitém, teoretickém i praktickém. Zkrátka Myšlení v obrazech jak má být.

Čas pracoval pro nás ... úkol střídal úkol, od jednoho zadání jsme přecházeli rovnou k druhému s možností návratu do dalek Niv i k Hančiným radám a porozumění.

Poselstvím, které jsem si odnesla a chci se jím rozloučit se seminářem, ale i s Dětskou scénou je jeden z citátů, který padl na dílně první den: „Divadlo je zaplať pánbůh stále ještě o živé komunikaci mezi herci a diváky bez zásahu médií“.

Děkujeme .

Veronika (účastnice semináře B)

UFFO SI VYBRAL

JAKUBA HRŮZU

V nebeských výšinách jsem se včera potkal s andělem. Byl to vlastně anděl jen částečně, ve své roli, jinak to byl dvanáctiletý kluk. Zaujal mne, připadalo mi, že se někdy musí cítit úplně jako já v době, ve které jsem žil. Poslal jsem za ním redaktory, abych se dozvěděl víc.

Jakube, co si myslíš o andělech?

Je to něco vyššího, něco mezi nebem a zemí. Andělé nejsou chlapíci s křídly. Je to něco vyšší síla.

Bylo těžké vzít na sebe roli anděla ve hře?

Bylo. Nikdo vážně neví, jestli andělé jsou nebo ne a najednou se do toho má člověk vžít.

Co tě kromě divadla dále zajímá a baví?

Jazyky. Učím se anglicky a německy a chci začít ještě se španělštinou. Myslím, že se to do života hodí. Člověk se může s kýmkoliv dorozumět, může jet do cizích zemí a tam studovat nebo žít.

Zaslechli jsme také něco o mezinárodních projektech, kterých se účastníš...

ZUŠ Liberec, kam chodím na dramaťák, je partnerem projektu Europera a pro něj jsme letos dělali Pětu a vlka v češtině a v němčině. Hraju vypravěče. Účinkovali jsme také v německé Žitavě. Uvažovalo se, že se to naučíme i polsky a francouzsky, ale zatím z toho sešlo. Europera je česko-polsko-německý orchestr a v Pétovi se k němu přidal i dramaťák a taneční obor.

Uffo by chtěl také vědět, jestli rád čteš.

Určitě. Dobrodružné knížky, fantasy. Verneovky, mayovky. Někdy píšu, ale jen když ve škole chtějí, abychom se zúčastnili soutěže.

DNEŠNÍ PROGRAM - ČTVRTEK 17.6.

8.30 - 12.00

semináře A, C, S

a

KONEC

BLAŽKOVÁ - DÍL 7. - UFO + UFFO

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 6.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Jindřiška Bumerlová, Jonáš Konývka, Kamila Kostřicová, Michal Ston, Michal Drtina (sazba, foto), Jasanka Kajmanová (foto), Pavel Kocych (ilustrace) a Matěj letos není.
Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 17. 6. 2010 v 1.40. Vychází 17.6. 2010 v 10.30.
Náklad - 200 ks.